קבלה · ספרי קבלה נוספים

ילקוט דוד - באוהל דוד

רבי דוד כהן־סקלי

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ילקוט דוד - באוהל דוד

רבי דוד כהן־סקלי

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ילקוט-דוד-באוהל-דוד/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרשת בראשית 4
פרשת נח 14
פרשת לך לך 18
פרשת וירא 23
פרשת חיי שרה 27
פרשת תולדות 30
פרשת ויצא 33
פרשת וישלח 34
פרשת וישב 39
פרשת מקץ 43
פרשת ויגש 46
פרשת ויחי 47
פרשת בשלח 69
פרשת כי תשא 92
פרשת פקודי 102
פרשת ויקרא 106
פרשת צו 111
פרשת שמיני 114
פרשת תזריע 116
פרשת מצורע 121
פרשת אחרי מות 122
פרשת קדושים 127
פרשת אמור 128
פרשת בחקתי 132
פרשת במדבר 133
פרשת נשא 133
פרשת בהעלותך 138
פרשת שלח לך 141
פרשת קרח 145
פרשת חקת 147
פרשת בלק 149
פרשת פינחס 153
פרשת דברים ואתחנן 163
פרשת עקב 167
פרשת שפטים 169
פרשת תצא 169
פרשת וילך 171
פרשת האזינו 174

פרשת בראשית

ילקוט דוד - באוהל דוד:
לרבי דוד בן משה הכהן סקלי ז"ל:
הקדמה לבראשית:
א:
בהקדמת הזוהר דף ט' ע"א וז"ל תיבו יקרין תיבו ונחדש תקון דכלה בהאי ליליא דכל מאן דאשתתף בהדה בהאי ליליא יהא נטיר עילא ותתא כל ההיא שתא ויפיק שתא בשלם. עלייהו כתיב חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם טעמו וראו כי טוב ה' ע"כ:
[משכיל על דבר]:
ראה הלכה ונזכר מעשה הנורא אשר היה בשנים קדמוניות בימי הרב רבן של כל בני הגולה מהר"י קארו זלה"ה בליל התקדש חג השבועות הוא וחביריו בקדושתן הן עומדין שכינה שרויה ביניהם והיתה מדברת מגרונו של הרב מהר"י קארו והכל שומעין חנה מדברת כאשר פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה והיא אמרה שבקריאתם ובתקונם כל אותו הלילה בקדושה ובטהרה עלית על כלנה וקמה מעפרה ונתעלית עילוי גדול אם הבנים שמחה בפעולם. וכמה אזהרות הזהירתם ורוח אלקים היתה מרחפת על פני כולם כאחד כולם אהובים. כולם ברורים. כולם קדושים. כולם עושים באימה רצון קוניהם אשרי העם שככה לו. אשרי מי שראה ושמע דברים היוצאים מפי אל עליון. בשפה ברורה בנעימה. קול אהבה רבה. קול נורא ונשגב. והרוצה לעמוד על שרשן של דברי אלקי"ם חיים יעיין בשני לוחות הברית. במסכת שבועות. עמוד התורה שהעתיק כל אשר נעשה בליל ראשון ושני דף מ"ח דיפוס יוזעפא"ף ועי' ג"כ בהרב חמדת ימים במסכת שבועות שהעתיק כל המעשה. ע"ש ותשוב ותתפלא מפלאות תמים דעים כמה מעשיהם של צדיקים הנעשים ביושר ובמשפט ובהכון לקראת אלהינו וכמה כחן של צדיקים אשר יפעלו למעלה ראש. ראשן בשמים מלאכי צבאות ידודון ידודון השם זכנו לעשות רצונו כרצונו אמן (באהל דוד) תרפ"ו:
ב:
עוד שם דף י"א ת"ח כמה הוא חילא תקיפא דאורייתא וכו'. דכל מאן דאשתדל באורייתא לא דחיל מעילאי ומתתאי ולא דחיל ממרעין בישין דעלמא בגין דאיהו אחיד באימא דחיל ויליף מניה בכל יומא. דהא אוריית' תוליף לב"נ למיזיל בארח קשוט. תוליף ליה לב"נ עיטא היך יתוב קמי מריה לבטלא ההיא גזירה דאפילו איתגזר עליה דלא יתבטל האי גזרה. מיד אתבטל ואסתלק מניה ולא שריא עליה דב"נ בהאי עלמא ובג"כ בעי ליה

לבר"נ לאישתדלא באוריית' יממא ולילי ולא יתעדי מינה וכו' ת"ח עיטא לב"נ כד איהו סליק בליליא על ערסיה בעי לקבלא עליה מלכותא דלעילא בליבא שלים. ולאקדמה לממסר קמיה פקדונא דנפשיה ומיד שמתזיב מכל מרעין בישין ומכל רוחין בישין ולא שלטין עליה. ובצפרא קם מערסיה בעי לברכה למריה ולמיעל לביתיה ולמסגד קמי היכליה בדחילו סגיא ובתר כן יצלי צלותיה ויסב עיטא מאינון אבהן קדישין דכתיב ואני ברוב חסדך אבוא ביתך וכו'. חסדך דא אברהם אל היכל קדשך דא יצחק ביראתך דא יעקב וכו' כדין כתיב ויאמר לו עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר וכו' ע"ש: [משכיל על דבר]:

ראה אבי גם ראה כמה גדול כחו מי שמתעסק ומשתדל בתורה שהוא שמור מכל דבר רע ומגזירה רעה וכמו שמצינו בתלמוד על רבה ואביי דעסקו בתורה שנתבטל מהן גזרת י"ח שנה והיו חיים שנים:

א:

דף נ"ז. וז"ל ת"ח לא אסתלק ב"נ מעלמא וכו'. עד דחמי ליה לאדם הראשון שאיל ליה על מה את אזיל מהאי עלמא והיך נפיק הוא אמר ליה ווי דבגינך נפקנא מעלמא. והוא אתיב ליה ברי אנא עברית חדא ואתענשית בגינה חמי את כמה חובין וכמה פקודין דמארך עברית. אמר ר' חייא עד כדו יומא קאים אדם הראשון וחזי באבהן תרי זמני ביומא ואודי על חובוי ואחמי לון ההוא אתר דהוה ביה ביקרא עלאה. ואזיל וחמי כל אינון צדיקייא וחסידייא דנפקו מיניה וירתו להההוא יקרא עלאה דבגנתא דעדן ואבהן כולהו אודן ואמרין מה יקר חסדך אלהים וכו' עס:

[משכיל על דבר]:

ראה והתבונן כמה הוא יקרא דבר נש וכמה הוא חשיב קמי קב"ה שמראין לו חשיבותו כל כך עד שזוכה לדבר עם אדם הראשון יציר כפיו כאשר ידבר איש אל רעהו. היש תענוג והשתעשעות יותר מזה. אשרי העם שככה לו אשרי למי שמעשיו מתוקנים שמעותד לכל הכבוד הזה. כבוד חכמים ינחלו. (באהל דוד):

ב:

שם דפ נ"ה ע"א. וז"ל זה ספר תולדות אדם וכו' אמר ר' יצחק אחמי קב"ה לאדם דיוקני דכל אינון דרין דייתון לעלמא. דזמינין לקיימא עליה דישראל מטא למחמי דוד מלכא דישראל דאתייליד ומית אמר מסנין דילי אוזיף ליה שבעין משנין וסליק לון קב"ה לדוד ועל דא שבח דוד ואמר כי שמחתני ה' בפעוליך במעשה ידיך ארנן. מאן גרם לי חדוא בעלמא פעוליך. דא הוא אדם קדמא דאיהו פעולו דקב"ה ולא פעולו דבשר ודם. במעשה

ידיך מעשיו דקב"ה וכו'. ע"ש. והיינו דקרו ליה לדוד לאגדה בר נפלי שהיה ראוי להיות נפל כדאמן. (באהל דוד):

ג' דף י"ז ע"ב. הבדלה במ"ש בין אינון דשליטין ביומי חול לשבת. וכד נפיק שבת סלקא מגהינם חד סטרא מעינא בישא דבעא לשלטאה בשעתה דאמרין ישראל ומעשה ידינו כוננה עלינו ונפיק מההוא דרגא דאקרי שמאלא ובעי לאתערבא בזרעא דישראל ולשלטאה עלייהו דישראל. וישראל עבדי עובדא בהדס וביין ואמרי הבדלה ואיתפרש מינייהו ומאיך ההוא סטרא ועאל לדוכתיה בשאול אתר דקרח וסיעתיה תמן. דכתיב וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה. ואינון לא נחתי תמן עד דעבדי ישראל הבדלה מנהון דכתיב הבדלו מתוך העדה וכו'. ע"ש:

[משכיל על דבר]:

לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ שכל חללו של עולם מלא ברוחות רעות ובנזקי בני אדם ונגעי בני אדם. ולולי השם שנתן לנו מצות סגוליות וסוד השם ליריאיו ובריתו להודיעם מפלאות תמים דעים הם רבותינו ז"ל. שהיה הכל לנגד עיניהם ולשון חכמים מרפא שהזהירונו וצוונו לעשות לשמור משמרת הקדש להבדיל על היין ולהריח בבשמים כדי להבריח מה שיזיק לנו ולא יוכלו ליגע בנו ולא יעשו בנו שום רושם כלל חונה מלאך השם סביב ליריאיו ויחלצם כי העושה מצוה אחת קנה לו פרקליט א'. חביבין ישראל לפני המקום. (באהל דוד):

ד:

הקדמת הזוהר י"ד וז"ל. פקודא תליסר מעבד פורקנא לבריה לקשרא ליה בחיין. דתרין ממנן נינהו חד דחיין וחד דמותא. וקיימין עליה דבר"נ. וכד יפרוק בר נש לבריה מידא דההוא מותא פריק ליה. ולא יכיל לשלטאה עליה. ורזא דא וירא אלהים את כל אשר עשה. בכלל והנה טוב דא מלאך חיים מאד דא מלאך המות. ועל דא בההוא פורקנא אתקיים דא דחיים ואתחלש ההוא דמות בפורקנא דא קני ליה חיים. כמא דאתמר וההוא סטרא בישא שבק ליה ולא אחיד ביה ע"כ:

[ועי' רבינו בחיי פרשת כי תשא שהביא משם המדרש שאם לא יפדה נענש שכן דרשו רז"ל דלמה סמך עלית הרגל לפדיון בכור לומר לך שהבכורות שנפדו מקבילין פני שכינה וזוכין לראות בנין בית המקדש. הא לא נפדו לא יראו ע"ש. בפסוק וסלחת לעוננו וכו' כמא דאתמר וההוא פטרא בישא שבק ליה ולא אחיד ביה ע"כ:

[משכיל על דבר]:

הבט נא וראה והתבונן שהתורה ומצותיה רפאות תעלה היא למחזיקים בה ומצותיה מצות סגוליות המונעות רגל השור והחמור לבא בגבולה ודוחים הסטרא אחרא שלא תהיה לה שום אחיזה במקיימי מצותיה מצות השם וידבק באילנא דחיי. ולכן צריך האדם שיהיה זהיר במצות פדיון לבנו תכף ומיד ביום ל"א כדי שלא יתן שום שליטא לסטרא אחרא ליגע בבנו בכורו ויבחר לו כהן תלמיד חכם הלומד תורה תמיד וירא שמים מרבים. כדאיתא במס' חולין דף ק"ל ע"ב. מנין שאין נותנים מתנה לכהן ע"ה שנאמר ויאמר לעם יושבי ירושלים לתת מנת לכהנים וללוי' למען יחזקו בתורת ה' כל המחזיק בתורת ה' יש לו מנת ושאינו מחזיק בתורת ה' אין לו מנת. ע"ש ועי' בש"ע יו"ד סי' ס"א סעי' ז'. ועי' תוס' חולין ד"ה מניין שאין נותנין מתנות לכהן ע"ה. ע"ש (באהל דוד).
תרפ"ו. עי' מש"כ בפרשת קרח: ה:
זוהר שם י"ז בעובדא דבראשית הוה מחלוקת שמאלא בימינא ובההוא מחלוקת דאתער ביה שמאלא נפק ביה גהינם ואיתדבק ביה. עמודא דאמצעיתא דאיהו יום תליתאי עאל בינייהו ואפריש מחלוקת ואסכים לתרין סטרין וגהינם נחית לתתא ושמאלא אתכליל בימינא והוה שלמא בכלא ע"ש:
[משכיל על דבר]:
מכאן אתה למד שיום שלישי מדתו מדת השלום והוא שעשה שלום בין ימינא לשמאלא וכעין פשרה שהוא הישר והטוב טוב לזה וטוב לזה ולכך הזכיר בו כי טוב ב' פעמים טוב לזה וטוב לזה. והשלום הוא קיום העולם והיינו דכתיב והחוט המשולש לא במהרה ינתק. והגם שמצינו דיום שלישי מזלו טלה ועקרב ומלאכו סמאל ומשרתו מאדים מ"מ מדתו המתיקה את אלו וגברא מדת רחמיו ונתמתקו הדינים והוטב הכל. ועי' עוד בזוהר דף מ"ו ויעש אלהים (באהל דוד). תרפ"ו:
ו:
שם ע"ב. וכד נפק שבת סלקא מגהינם חד סטרא מעינא בישא דבעא לשלטאה בשעה דאמרין ישראל ומעשה ידינו כוננה עלינו ונפיק מההוא דרגא דאקרי שמאלא ובעי לאתערבא בזרעא דישראל ולשלטאה עלייהו דישראל וישראל עבדי עובדא בהדס וביין ואמרי הבדלה ואתפרש מנייהו ומאיך ההוא סטרא ועאל לדוכתיה בשאול וכו' ע"ש:
[משכיל על דבר]:
ראה כמה גדול כח רבותינו ז"ל שכל דבר לא נעלם מהם והיו רואים הכל בשכלם הזך את כל אשר נעשה בעולם להימין ולהשמאל ולכן הקדימו לנו רפואה למכה וצונו במתק שפתיהם להריח בהדס. ולברך על היין ולהבדיל עליו. דברים שהם סגוליים להרחיק

מעלינו דברים המזיקים ולהגן בעדנו במצות אלו שתקנו לנו חז"ל היום לעשותן לקבל שכרן כאן. ולעולם הבא איני יודע כמה. והם הנהיגונו כמו הרופא שמנהיג את האדם ומזהירו על הבלתי ראוי כדי שלא יבא לידי חולי ויהיה בריא אולם עומד חי חיים עד העולם. עי' לעיל סי' ג:

ז:

שם ל"ב ע"ב עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל. מאי אם. אלא נחתית מיין עלאין מעילא לקיימא עלמין. בישראל סתם לעילא ותתא לאחזאה דעלמא לא אתקיים. אלא על קיימא דא. ורזא דכלא וצדיק יסוד עולם כתיב. תלת נפקי מחד ר"ל מאימא עלאה נפקי חג"ת] חד בתלת קיימא [ר"ל יסוד מחג"ת] עאל בין תרין. תרין ינקין לחד [ר"ל יסוד עאל בין כ"ה נ"ה ינקין לחד. ר"ל למלכות] חד יניק לכמה סטרין כדין כלא חד וכו' ע"ש נמצא הצדיק הוא יסוד וקיום העולם:

[משכיל על דבר]:

ונ"ל דעל פי זה יש לפרש מאמר ר' אלעזר בסוף אדרא זוטא אבא אבא תלת הוו חד אתחזרו השתא תנוד חיוותא וכו' ע"ש. ר"ל כשהיה רבי שמעון בר יוחאי בעולם היה הוא צדיק יסוד עולם ותלת אינון שהם חג"ת קיימי כחד שהוא יסוד עולם. ועל ידו היה יורד שפע לעולמות והשתא דאסתלק רבי שמעון בר יוחאי מן העולם תכוד חיוותא שאין עוד משפיע. כנ"ל. ואם שגיתי אתי תלין משוגתי. באהל דוד. עי' להרב ניצוצי אורות שם. תרפ"ו: ח:

שם מ"ח ע"א ת"ח כד אתקדש יומא במעלי שבתא סוכת שלום שריא ואתפרישת בעלמא מאן סוכת שלום דא שבתא. וכל רוחין ועלעולין ושדין וכל סטרא דשמאלא כולהו ממירין ועאלין בעינא דריחייא דנוקבא דתהומא רבא דהא כיון דאתער קדושתא על עלמא רוח מסאבא לא אתער בהדיה ודא עריק מקמיה דדא וכדין עלמא בנטירו עלאה ולא בעינן לצלאה על נטירו כגון שומר את עמו ישראל לעד אמן דהא דא ביומא דחול אתתקן דעלמא בעא נטירו. אבל בשבת סוכת שלום אתפרישא על עלמא ואתנעיר בכל סטרין וכו' ע"ש: [משכיל על דבר] הנה כיון שנכנס השבת וסוכת שלום פרוסה על העולם אין שטן ואין פגע רע וכל רוחות רעות ושדין ושטרא אחרא נחבאין ופוראים מקדושת השבת ונמצא שלום בעולם דלפ"ז אתנח לן מה שמנהג ישראל תורה שפוקד כל אחד לחבירו באמרי נועם ואומר לו שבת שלום. דלכאו' יש להתבונן דלמה בחר בפקידה זו ולא אמר כמו שאומרים במועדים מועד טוב דגם בשבת יאמרו שבת טוב. ולפי הזוהר הנז' אתי שפיר ועי' במש"כ בזה בספרי קרית חנה דוד חלק א' סי' צ"ג. תרפ"ז:

ט:
שם דף מ"ח ע"ב ובליליא דשבתא בעי ב"נ לאטעמא מכלא בגין לאחזאה דהאי סוכת שלום וכו' ולזעירי בתרי תבשילין סגיא וכו'. משמע מכאן דלפחות יעשה לכבוד שבת מלכתא לסעודה רא' ב' תבשילין הכל יהיה משנה. לחם משנה. ותבשילין משנה ג"כ. לכבוד זכור ושמור שני נרות. שני כוסות כוס של קדוש וכוס של ברכת המזון לדידהו שהיו נוהגין בו (באהל דוד): יו"ד:
עוד שם נר של שבת לנשי עמא קדישא אתיהיבת לאדלקא וחברייא אמרו דאיהי כבתה בוצינא דעלמא וכו'. ואתתא בעיא בחדוה דלבא ורעותא לאדלקא בוצינא בשבת דהא יקרא עלאה היא לה וזכו רב לגרמה למזכי לבנין קדישין דיהון בוצינא דעלמא באורייתא ובדחלתא ויסגון שלמא בעלמא ויהיבת לבעלה אורכא דחיין בגין כך בעיא לאזדהרא יתיר בה וכו' ע"ש: [משכיל על דבר] ראה כמה שכר ניתן להאשה שזוכה במצוה רבה כזאת הגם שהיא מצות עשה שהזמן גרמא מ"מ חייבת בזה משום דהיא כבתה אורו של עולם. ועונש המבטלתה מרובה שגורם לה מיתה כמ"ש בסוף במה מדליקין על שאינן זהירות וכו' הדלקת הנר:
י"א:
שם מ"ט מכאן אוליפנא מאן דמתחבר באנתתיה בעי למפגע לה ולבסמא לה במילין ואי לאו לא יבית לגבה בגין דיהא רעותא דלהון כחדא בדלא אניסו וילן שם כי בא השמש לאחזאה דאסור ליה לב"נ לשמשא ערסיה ביממא וכו'. ת"ח מה כתיב הכא ויאמר האדם זאת הפעם וכו' הא בסימו דמלין לאמשכא עמה חביבותא ולאמשכא לה לרעותיה לאתערא עמה רחימותא. חמי כמה בסימין אינון מלין כמה מלי דרחימותא אינין עצם מעצמי ובשר מבשרי בגין לאחזאה לה דאינין חד וכו'. השתא שרי לשבחא לה לזאת יקרא אשה דא היא דלא ישתכח כותה דא היא יקרא דביתא כולהו נשין גבה כקופא בפני בני נשא אבל לזאת יקרא אשה אשה שלימו דכלא לזאת ולא אחרא. כלא הוא מלי רחומתא וכו' על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד כלא לאמשכא לה ברחימו ולאתדבקא בהדה וכו' ע"ש:
[משכיל על דבר] ראה כמה למדונו רבותינו ז"ל להועיל שלא ישמש אדם בקטעה עד שידברו דברי פיוסין זה לזה דברי אהבה של אחדות לא דברי ליצנותא ח"ו חלילה וחס אלא כדבר האמור בתורה הנזכר וכבר למדונו ז"ל ללמוד צניעות מתרנגול שמפייס ואחר כך בועל והכל יהיה בקדושה ובטהרה בכבוד ובבושת פנים באימה וביראה וכבוד אלהים הסתר דבר בקול ענות חלושה. רק אין דבר ואין דובר אליו דבר ותהא יראתו

על פניהם ועי' בש"ע א"ח סי' ר"מ כיצד יתנהג עם אשתו והחכם עיניו בראשו [באהל דוד] תרפ"ו:

י"ב:

שם נ"ג ע"ב ת"ח כל בני עלמא בשעתא דניימי על ערסייהו בליליא. וליליא פריש גדפהא על כל בני עלמא טעמי טעמא דמותא ומגו דטעמי טעמא דמותא האי רוחא מסאבא שטיא על עלמא וסאיב עלמא בגו קפטירא (שהוא אהל) דיליה ושריא על ידוי דב"נ ואסתאב וכד אתער ואתהדר ליה נשמתיה בכל מה דיקרב בידוי כלהו מסאבי בגין דשריא עלייהו רוח מסאבא ועל דא לא יסב בר"נ מנוי ולא לבושא ממאן דלא נטיל ידוי דהא אמשיך עליה רוח מסאבא ואסתאב ואית ליה רשו להאי רוח מסאבא לשריא בכל אתר דאשכח רשימו מסטריה. ועל דא לא יטול ידוי בר"נ ממאן דלא נטיל ידוי בגין דאמשיך עליה רוח מסאבא וקבל ליה האי דנטיל מיא מניה ואית ליה רשו לשריא עליה דברינ בגין כך בעי לאסתמרא בכל סטרוי מסטרא דהאי חויא בישא דלא ישלוט עלוי וזמין קב"ה לעלמא דאתי לאעברא ליה מעלמא וכו'. תרפ"ו: י"ג:

שם נ"ה ע"א ת"ח האי נעמה אימא דשדין הות ומספרה אתיין כל אינון שדין דמתחממן מבני נשא ונטלי רוח תיאובתא מנייהו וחייכת בהון דעבדי לון בעלי קריין. ובגין דבעל קרי אתי מסטרא דרוח מסאבא בעי לאסחאה גרמיה לאתדכאה מניה והא אוקמוה חברייא ע"כ. תרפ"ו:

י"ד:

דף ד' ע"א קם ר' חייא והוה בכי ואזיל ור' יוסי עמיה וכו'. מהכא משמע דר' חייא ור' יוסי נשארו בחיים אחר פטירת רבי שמעון בר יוחאי. פטר"ת:

ט"ו:

שם ו' ע"ב א"ל קב"ה משה לא יהיבת לך מטה דילי להאי. חייך לא יהיה בידך מכאן ולהלאה. מיד וכו'. ויגזול החנית מיד המצרי. דמההיא שעתא אתמנע מניה. ולא הוה בידיה לעלמין וכו'. פטר"ת. ועי' עוד מזה לקמן ד' כ"ז עד בסופו:

ט"ז:

זוהר בראשית כ' כ"א. ויעש אלהים את שני המאורות דא מאור ודא מאור בגין כך אינון נהורין דסלקי לעילא אקרון מאורי אור ואינון נהורין דנחתו לתתא אקרון מאורי אש. דאינון דרגין לתתא ושלטי כל יומי דחול ועל דא כד נפיק שבתא מברכין על שרגא דהא אתיהב לון רשו לשלטאה אצבען דב"נ אינון סתרא דדרגין ורזין דלעילא. ואית בהו פנימאין ואחורים. אחורים אינון לבר ואינון רמז לטופרין דאצבען ובגין כך אית רשו

לאסתכלא בטופרין במ"ש דהא נהרין מההוא שרגא ונהרין מההוא אש לשלטאה אלין אתחזיין אצבען לגו לא אית רשו לאתחזייא בההוא שרגא דהא מלעילא נהרין ואקרון פנים פנימאין ורזא דא וראית את אחורי ופני לא יראו דלא יסתכל בר נש במוצאי שבת באצבען לגו בשעתא דאמר בורא מאורי האש. וראיתי את אחורי אלין פנים דלבר דאתרמיזו בטופרי. ופני לא יראו אלין אצבען לגו אלין שלטי בשבתא ואלין שלטי בחול וביומא דשבתא קב"ה שליט בלחודוי באינון פנים פנימאין על כורסי יקריה וכולהו אתכלילן ביה ושלטנותא דיליה איהו. ובגין כך:

אחסין נייחא לכל עלמין וירתין ירותא דיומא דא עמא קדישא דאקרון עמא חד בארעא מאורי אור מסטרא דימינא דאיהו אור קדמאה דהוה ביומא קדמאה דביומא דשבתא נהרין אינון מאורי אור בלחודייהו ושלטין ומנייהו נהרין כלהו לתתא. וכד נפיק שבתא גניזין מאורי אור דלא אתגליין. ומאורי האש שלטין כל חד וחד על דוכתייהו אימתי שלטין במ"ש עד מעלי יומא דשבתא ועל דא אצטריכו לנהרא מההוא שרגא במ"ש וכו' ע"ש (ילקוט דוד. באהל דוד):

[משכיל על דבר] הנה דברי הזוהר באו בפירוש דצריך מאד ליזהר כשיברך בורא מאורי האש להסתכל בציפורי ידיו ובאחורי ידיו ולא בפנימות ידיו. שאורות הפניים גדולים ולכל זמן ועת לכל חפץ. וזמנו של זה לאו בזמנו של זה. זה אלי ואנוהו. פטרת כל רחם: י"ז:

שם כ"ב פתח ההוא סבא דסבין ואמר שמעון שמעון מאן הוא דאמר ויאמר אלהים וכו' פרח ההוא סבא דסבין ולא חמא ליה וכמה דשמע ר' שמעון דהוה קרי ליה שמעון ולא ר' שמעון. אמר לחברוי ודאי האי הוא קב"ה דאתמר ביה ועתיק יומין יתיב וכו' ע"ש. (ילקוט דוד. באהל דוד):

[משכיל על דבר]:

הנך רואה בעיניך כמה מעלת רבי שמעון בן יוחאי זתע"א דהוא בעצמו אומר כן מדלא קרו ליה ר' שמעון וכו'. ועיניך תחזינה מישרים דזכה למעלת הגדולים אברהם אבינו שקרא לו ה' וכפל שמו אברהם אברהם. ולמעלת משה שנאמר בו משה משה למעלת שמואל שנא' בו שמואל שמואל. ור' שמעון נמי נכפל שמו שקרא הקב"ה שמעון שמעון כשם הגדולים. פטר"ת:

ח"י:

שם ל"ז ר' חייא אמר בנוי דקין הוו בני האלהים. דהא כד אתא סמאל על חוה אטיל בה זוהמא ואתעברת ואולידת לקין וחיזו דיליה לא הוה דמי לשאר בני נשא. וכל אינון דאתיין מסטרא דיליה לא הוו אקרון אלא בני האלהים ע"כ:

י"ט:

שם לעיל ל"ד ע"ב ויקח אחת מצלעותיו וכו'. אחת דיקא (ופירש דרך אמת מדלא קתני צלע מצלעותיו וקתני אחת משמע דאיכא אחריתי והיא לילית וכו' בספרי קדמאי אשכחנא דא לילית קדמיתא דהות עמיה ואתעברת מניה ולא הות לקבליה עזר כמה דכתיב ולאדם לא מצא עזר כנגדו וכו'. עי' בזוהר ויקרא י"ט ע"א שחזרה ונשנית שם:

כ:

שם מ' ע"א תלת זמנין ביומא מקדשי קדושתא וכד ישראל עסקי באורייתא כלהון טאסין וסהדי סהדותא לעילא. וקב"ה חייס עלייהו וכו' ע"ש (ילקוט דוד):

[משכיל על דבר] מכאן סמך למה שתקנו אנשי כנה"ג לומר קדושה שלשה פעמים קדושה דיוצר וקדושה דעמידה. וקדושה דסדרא ובא לציון: כ"א:

שם מ"ז ע"א אמר ר' אבא נפש חיה אינון ישראל בגין דאינון בני דקב"ה דנשמתהון קדישין מניה אתיין. נפשאן דשאר עמין עעכו"ם מאן אתר הוא אמר ר' אלעזר מאינון סטרי שמאלא דמסאבי לון אית לון נשמתין ובגין כך כולהו מסאבין. ומסאבין למאן דקרב בהדייהו ע"ש.) (ילקוט דוד. באהל דוד):

[משכיל על דבר] ראה כמה גדלה מעלתן של ישראל שנשמתם חלק אלוה ממעל אצולה מאתו יתברך מאורו יתברך ולכך חביבין ישראל שנקראו בנים למקום מהאי טעמא. אבל נפש עכו"מ מסטרא דמסאבא. לכן אל יקרב אליהן איש הישראלי כי לא קרב זה אל זה. ולא ראי זה כראי זה. כרחוק מזרח ממערב והם נגדיים זה מזה. כי ישראל חיבה יתירה נודעת להם כיתרון האור מן החשך:

כ"ב:

שם נ"ה ע"ב. ת"ח בכל אתר דלא אשתכחו דכר ונוקבא כחדא. קב"ה לא שוי מדוריה בההוא אתר. וברכאן לא אשתכחו אלא באתר דאשתכחו דכר ונוקבא. דכתיב ויברך אותם אלהים ויקרא את שמם אדם ביום הבראם. ולא כתיב ויברך אותו ויקרא את שמו אדם. דאפילו אדם לא אקרי. אלא דכר ונוקבא כחדא ע"ש עי' לקמן פרשת ויקרא ה' ז'. ועי' מש"כ שם אות ה' ע"ש. ועי' עוד שם בזוהר י"ז ע"א שחזרו הדברים ונשנו שם:

כ"ג:

שם נ"ז ע"ב וחם עליה קב"ה וגניז ליה בשעתא דמית סמיך לגנתא דעדן. מה עבד אדם. עביד מערתא חדא ואתטמר בה הוא ואתתיה מנא ידע. אלא חמא חד נהורא דקיק עייל בההוא אתר דנפק מגנתא דעדן ותאב תיאובתיה לקבריה ותמן הוא אתר סמוך לתרע דגנתא דעדן. ילקוט דוד. באהל דוד): [משכיל על דבר] מכאן נודע לנו ידיעה ברורה מדברי רבותינו הקדושים שגן עדן הוא עומד סמוך ונראה למערת המכפלה מקום קבורת האבות ע"ה. השם יזכנו לעלות וליראות ולחזות בנועם ה' ולעמוד ולהסתופף במקום הקדוש הזה. ולמשוך ולקבל שפע רוחני ממושב בית אלהים הזה. ולבקר בהיכלו היכל ה' היכל ה'. המה המה הגבורים אנשי השם. אנשי קדש. קדש הקדשים. מעשה ידיו להתפאר. צדיקים יסוד עולם:

כ"ד:

שם נ"ח עלא זכאין אינון צדיקייא דרשימין ברשימו דגושפנקא דמלכא עילאה למהוי בשמיה רשימין. ואיהו שוי שמהן בארעא כדקא יאות וכו'. (ילקוט דוד. באהל דוד):

[משכיל על דבר] מכאן למנהגן של ישראל שנהגו שאינם קורין בשם הבן הנולד עד דחתימו ליה בברית מילה ואז קורים לו שם. ועי' בטור יו"ד סי' רס"ה שהביא הנוסחא קיים את הילד הזה לאביו ולאמו שנקרא שמו פלוני וכו' ע"ש. משמע שכבר קראו לו שם קודם המילה. אבל בב"י משם הרב אבודרהם ומשם הריטב"א כתב הנוסח ויקרא שמו פלוני ע"ש. הרי שאין קורים לו שם אלא אחר המילה. כדי שיהיה שם השם ברישא והדר שמו: כ"ה. ודע כי רבינו ב"י העתיק שם דברי הרב ר' דוד אבודרהם שהביא נוסחת הרמב"ם ז"ל ומה שפירש בה הרמב"ם בתשובה וכתב וז"ל ואחר כך שואל מאת השם ואומר אתה צורנו צוה להציל ידידות וכו' ע"ש. משמע דמלת צוה היא בפתח תחת הצאדי שהוא לשון בקשה לא לשון הודאה. וכמ"ש הש"ך שם ע"ש. אחר כך ראיתי בספר ש"ך ומצאתי שהרב בעצמו הביא ראיה זו ע"ש. אבל הרב שאילת יעב"ץ קיים גירסת צוה בחיריק וכמו שמסיים ולמען בריתו אשר שם בבשרנו שהוא כינוי נסתר ע"ש. ולפי דבריו יש לתת סימן על זה מדכתיב פדות שלח לעמו. צוה לעולם בריתו. הרי לך בהדיא דלענין ברכת הברית כתוב ציוה בחיריק:

שם ויקרא את שמו נח לאמר וכו' מנא ידע אלא בשעתא דלייט קב"ה עלמא דכתיב ארורה האדמה וכו' אמר אדם קמי קב"ה רבינו ש"ע עד מתי יהא עלמא בלטיותא. א"ל עד דאתיליד לך בן מהול כגוונא דילך והיו מחכאן עד שעתא דאתייליד נח וכו'. חמא ליה גזיר רשים באת קדישא וחמא שכינתא מתדבקא בהדיה כדין קרא שמיה על מה דעביד לבתר. בקדמיתא לא הוו ידעי למזרע ולמחצד ולמחרש והוי עבדי פולחנא דארעא

בידייהו כיון דאתא נח אתקין אומנותא להו וכל מאנין דצריכין לתקנא ארעא למעבד פירין. הה"ד זה ינחמנו ממעשנו וכו:

פרשת נח

א:

זוהר דף ס"ד ז"ל כל מלוי דבר נש דאינון בסתימו. ברכאן שריין עלוי. וכל דאינון באתגלייא ההוא אתר דבי דינא שריאן עלוי בגין דאיהו אתר באתגלי. וההוא דאקרי רע עין שליט עליה וכו' ע"ש. והיינו דכתיב כבוד אלהים הסתר דבר. באהל דוד. ועי' פרשת נשא אות ג' מש"כ שם:

ב:

שם ס"ב ע"ב ז"ל ת"ח מה כתיב לעילא. ויהי כי החל האדם לרוב על פני האדמה ובנות יולדו להם והוו אזלין ערטילאין לעינהון דכלא וכו' ודא הוא יסודא ועיקרא למיגד בחוביהון עד דגרים לון לאשתצאה מעלמא וכו'. בגין כך קץ כל בשר בא לפני וכו' ע"ש. תסמר כל אדם שערת ראשו אשר עיניו יחזו ויבושו קנאת עם שרואים בעינינו היום בדור הזה שכמה נשים ובתולות שקצר הלבוש מהשתרע. ערומי כתף וערומי חזה. וחשופי שת למעלה למעלה מארכבותיהן. גם ערומי חצי עורף עיני בשר למו. והולכין בנימוסי נשים הערלים כי זה דרכם כסל למו ונכנסים לבתי כנסיות כך. בפריצות גדולה. השם יעיר את לבם ואת עיניהם שישובו ויאמרו כלך מדרך זה אמן:

[משכיל על דבר] באהל. דוד תרפ"ו:

ג' שם דף ס"ב ע"א ת"ח כל חטאוי דבר נש כולהו חבלותא דיליה תליין בתשובה. וחטאה דאושיד זרעא על ארעא ומחבלא אורחיה. ואפיק זרעא על ארעא מחביל ליה ומחביל ארעא. ועליה כתיב נכתם עונך לפני. וכתיב כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע בר בתשובה סגי וכתיב ויהי ער בכור יהודה וכו' ע"ש:

[משכיל על דבר] תן דעתך כמה חמור עון זה. עד שאפילו קטני קטנים נענשו עליו. וצריך תשובה רבה כמ"ש בר בתשובה סגי. לכן צריך אדם ליזהר בזה. ואימות מות יפלו עליו מזה וירחיק עצמו מדבר המעוררו על זה וברית יכרות לעיניו. ולא ויתבונן על דבר שיביאהו לזה. ולא יהרהר ולא יחשוב בדבר הגורם לזה גרמא בנזקין שנאמר ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם כי הוא זמה. והוא עון פלילי שנותן עליו פלילים בדינים קשים ומרים. על כן אל תפן אל רשעו ואל חטאתו. חטאים תרדף רעה כי רעות במגורם בקרבם. על כן הרחק מעליה דרכך ואל תתע בנתיבותיה חס ושלום. משחיח נפשו הוא

יעשנה. ולכן אחי טהר את רעיונך ותהא חף בלי פשע. ומפתח שפתיך מישרים שלא תפגום את לשונך בדברי כזב ושחץ ח"ו ולשונך יהא לשון למודים למודי ה'. עי' בזוהר ויחי דף רי"ט סוף ע"ב: ד:

שם ע"ב ותרין מדורין אינון דסמיכין דא עם דא שאול ואבדון. מאן דנחית לשאול דיינין ליה תמן ומקבל ענשיה. וסליקו ליה למדורא אחרא עלאה וכן דרגא בתר דרגא עד דאינון סלקין ליה. אבל מאן דנחית לאבדון לא סלקין ליה לעלמין ובגין כך אקרי אבדון דהא אביד הוא מכלא וכו' ע"ש: ה:

שם ס"ג ע"א ת"ח תנינן בזמנא דמותא אית במתא או בעלמא. לא יתחזי בר נש בשוקא בגין דאית ליה רשו למחבלא לחבלא כלא בגיני כך אל קב"ה בעי לך לאסתמרא ולא תחזי גרמך קמי דמחבלא דלא ישלוט עלך וכו' ע"ש: [משכיל על דבר] ע' ניצוצי אורות דכתב כי הטעם שהעונות חקוקים על המצח ונאחז בהם לחבל. לפיכך צריך לכסות המצח בזמן המגפה ב"מ וכו' וכן צריך לכסות המצח כשמלוים את המת מהאי טעמא ע"ש, תרפ"ו: ו:

שם ס"ו ע"א דמאן דלא אית ליה בנין בהאי עלמא כד נפיק מניה מתרכין ליה מכל מה דאמרן ולא שריא למחמי בההוא נהורא דנהיר (שהוא הלבוש דמתלבשין ביה צדיקייא האי לבושא דקאמרן איהו מאי דאמרו חבריא חלוקה דרבנן דאתלבשו ביה בההוא עלמא) וכו' ע"ש. תרפ"ו:

ז:

שם ס"ז ע"א מכאן אוליפנא דלא יקבל ב"נ אושפיזא ברשותיה אי איהו חשיד ביה דאיהו חייבא אלא אי קאים בעינוי לזכאה דלא חשיד בעינוי כלל הה"ד וכו:

[משכיל על דבר] הנה משמע מהזוהר דכפל אלא אי קאים בעינוי לזכאה דנקט בלשונו אלא וכו' ועוד הוסיף דלא חשיד בעינוי כלל משמע דבסתם בני אדם לא יקבל עד דבדיק ליה אי איהו זכאה תרפ"ו:

ח:

שם ס"ט ת"ח בההוא זמנא דזמין קב"ה לאחייאה מתייא כל אינון מתים דישתכחון לבר בשאר ארעין נוכראין קב"ה יברא לון גופייהו כדקא חזי דהא גרמא חד דאשתאר ביה בבר נש תחות ארעא ההוא גרמא יתעביד כחמירא בעיסה ועליה יבני קב"ה כל גופא ולא יהיב לון קב"ה נשמתין אלא בארעא דישראל וכו' ע"ש תרפ"ו:

ט:

שם דף ע"ג ע"ב פתח ואמר כי פשעי וכו' כמא אית להו לבני נשא לאסתמרא מחובייהו מקמי קב"ה דהא לבתר דחטא בר נש רשים הוא חוביה לעילא ולא אתמתק בר בתשובה סגיא) בתוקפא דתשובה סגיא כמד"א כי אם תכבסי וכו'. ת"ח כיון דחב ב"נ קמי קב"ה זמנא חדא עביד רשימו. וכד חב ביה זמנא תניינא אתתקף ההוא רשימו יתיר חב ביה זמנא תליתאה אתפשט ההוא כתמא מסטרא דא לסטרא דא כדין כתיב נכתם עונך לפני וכו:

[משכיל על דבר] משמע מלשון הזוהר דקאמר חב ביה חב ביה. משמע דלא אתרשים ולא אתתקף ואתפשט עד שישנה וישליש בעון אחד פעם ראשונה ושניה ושלישית באותו עון עצמו אזי יתפשט במצחו והיינו. דכתיב על ג' פשעי ישראל ודו"ק תרפ"ו:

יוד:

שם דף ס"ב ע"ב בתוספתא. מאן יתבע לון כד יתמסרון בידא דדומא ויתוקדון בנורא דדליק ולא יפקון מניה בר בריש ירחי ושבתי כד"א והיה מידי חדש בחדשו ומידי שבת בשבתו. וכו' ולא עוד אלא בזמנא דישראל אתיבו בקול רם אמן יהא שמיה רבא מברך. קב"ה אתמלי רחמין וחייס על כלא ורמיז למלאכא דממנא על תרעי דגהינם:

סמריא"ל שמיה. ותלת מפתחן בידיה ופתח תלת תרעין דבסטר מדברא וחמאן נהורא דהאי עלמא וכו' וכן תלת זמנין ביומא ובכל זמנין דאמרין ישראל אמן יהא שמיה רבא מברך אנון רווחין לון וכו' ע"ש ילקוט דוד. באהל דוד):

משכיל על דבר ראה אתה כמה גדול כח העונה אמן יהא שמיה רבא מברך וכו' בכל כחו מלבד מה שאמרו בש"ס שפותחין לו שערי גן עדן והביאו ראיה מפסוק פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים וכו' עוד בה שגורם לפתוח שערי גהינם שמשם יראו אור ויאר אורם וימצאו רוח והצלה גם הרשעים שהם נידונים בגהינם. וראיתי להרב ניצוצי אורות שם בגליון הזוהר שכתב וז"ל מכאן שסגולת הקדיש להוציא את הרשעים מגהינם. ע"כ הוא מסוגל להוציא אביו ואמו. ולא קדושה ולא תפלה או קריאת ספר תורה וכו' ע"ש. ועי' בילקוט ישעיה רמז רצ"ו ע"א וז"ל אל תקרי שומר אמונים אלא שאומרים אמן שבשביל אמן א' שעונים רשעים ניצולין מתוך גהינם כיצד עתיד הקב"ה להיות יושב בגן עדן ודורש וכל הצדיקים יושבים לפניו וכו'. וכיון דמסיים ההגדה עומד זרובבל בן שאלתיאל על רגליו ואומר יתגדל ויתקדש וקולו הולך מסוף העולם וע"ס. וכל באי עולם כולם עונים אמן ואף רשעי ישראל וצדיקי אומות העולם וכו' עונים ואומרים אמן מתוך גהינם וכו' באותה שעה וכו' ואומרים להם לכו ופתחו שערי גהינם והעלו אותם וכו' באותה שעה תופסין ביד כל אחד ואחד מהם ומעלין אותם וכו' ע"ש. ש' פטר"ת כל רחם:

י"א:

שם ס"ח ע"א אמר ר' יהודה מאי הוה ליה למעבד. דהא חייבי עלמא הוו מרגזין קמיה דקב"ה ואיהו יקריב קרבנא. אלא ודאי נח דחיל על גרמיה הוה בגין דלא יערע ביה מותא בגו חייבי עלמא דהוו חמי עובדיהון בישא כל יומא והיך מרגזין קב"ה כל יומא ע"ש:

(ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל על דבר]. עי' להרב ניצוצי אורות על הגליון שכתב וז"ל משמע דאסור להסתכל בפשע אדם. והיא סכנה ג"כ עכ"ל ע"ש. על כן בזמן הזה שרבו הפושעים והמחללים שבת החנות פתוחה והחנוני מקיף וכו' וכו' לכן לך עמי בא בחדריך וסגור דלתך בעדך ואל תביט אחריך החדרה המלט פן תספה חבי כמעט רגע עד יעבור זעם השם יגן בעדנו ויצילנו אנחנו וכל יוצאי חלצינו מכל פשע ורשע. ויקיים בנו מקרא שכתוב הנה עין ה' אל יריאיו למייחלים לחסדו. ונשמח ונעלוז בדברי קדשו ובתורתו נהגה יומם ולילה אמן. פטר"ת כל רחם:

י"ב:

שם ט' ע"א ע"ב. ובגין כך כי טובים דודיך מיין. מההוא יין דמחדי ונהיר אנפין וחייכין עיינין ועביד רעותא. ולאו מיין דמשכר ועביד רוגזא ואחשיך אנפין ולהטאן עיינין יין דרוגזא ועל דא בגין דחמר דא טב נהיר אנפין וחדי עיינין ועביד תיאובתא דרחימו. מקריבין ליה כל יומא על גבי מדבחא שעורא דמאן דשתי ליה חדי ועביד ליה נייחא דכתי' ונסכו יין רביעית ההין וכו' ע"ש. (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל על דבר] הנה משמע מדברי הזוהר דשיעור הראוי לשתות מן היין דחמרא וריחני פקחין הוא שלשה לוגין שהם שמונה עשר ביצים. ועל זה כתו' בתהלים ויין ישמח לבב אנוש להצהיל פנים משמן וכו'. ועל זה אמרו בש"ס זכה משמחו. ולפ"ז שיעור זה אינו משכר. וזה נראה שהוא הפך ממ"ש מר"ן בש"ע א"ח סי' צ"ט סעיף א' ע"ש. ועוד שהרי אמרו בש"ס שתה רביעית יין אל יורה ע"ש. ואפשר דהזוהר מיירי בשותה בתוך הסעודה. ועי' להרב מ"א שם. ועי' באה"ט שם ס"ק א' דכת' משם הסמ"ק וז"ל יין שבתוך הסעודה אינו משכר וכו' ע"ש ודו"ק. אלא דהרואה יראה דשיעור זה שהוא ג' לוגין יעלו י"ב רביעיות גם אם שותהו בתוך הסעודה שיעור גדול הוא והרבה יין עושה. ולכן נ"ל לומר דהכי קאמר הזוהר דשיעורא שצויתה התורה לינתן ע"ג המזבח שהוא רביעית ההין לכבש אחד הוא שיעורא דחדי ביה מזבח כשיעלה כבש אחד עולה כליל לאשים ויעלה ריחו באש כפי שיעור ריחו של כבש נתנה התורה שיעור יין לנסך כדי שיהיו מתבסמין זה עם זה שאם ירבה או ימעיט משיעור זה לא יהיה מבוסם ובשיעור הנז'

יהיה המזבח מבוסם וחדי וזה השיעור הוא כשיעור היין שישמח לאדם כששותהו וכמו שאמרו רז"ל זכה משמחו וכו' דהיינו דצריך לשתות שיעור שישמחו. גם במזבח כן זהו שיעור שמשמח למזבח ודו"ק. פטר"ת:

י"ג:

שם. ע"ה ע"ב ואי תימא לישנהון אמאי איתבלבל. אלא בגין דכולהון ממללין בלשון הקדש ההוא לישנא קא עביד לון סיועא בגין דבעובדא ובמלולא דפומא תליין מלין אלין לאתדבקא כוונה דלבא ובדא עבדי סיועא וכו' ע"ש. (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל על דבר] עיניך תחזינה מישרים מכאן כמה גדול כוחו של מדבר בלשון הקדש שהוא מסייע לו להוציא כוונתו מן הכח אל הפועל כל אשר יזם לעשות בלימודו ולהוציא לאור כל הנעלם בלבו שבלשון זה יש לו מסייעין המלאכים אשר סביביו יחנו כדכתי' כי מלאכיו יצוה לך וכתי' חונה מלאך ה' סביב ליראיו המה יסייעהו וילמדוהו דעת להפיק רצונו בלימוד. ויוציא לאור צלמות. והמפענח נעלמים. ופרשו את השמלה. ומגלין את כפליה. והכל נראה בעליל דברים ברורים שנוחים לשומעיהם. ואין נסתר מחמתו. מחמת לשון הקדש. ויתגלה הכל לעיני כל רואיו ויתאמת הכל השומר אמת לעולם. ותהלות לאל בזמן הזה קם ועמד ונתעלה ונתרומם קרן לשון הקדש בעיני יעקב וגם בעיני העמים ישבחוהו והללוהו כל האומים. יתנו עיניהן ויצדקו ויאמרו אמת כשמו כן הוא כי הוא קדש הקדשים אשר בחרו מכל לשון. פטר"ת כל רחם:

"חסלת פרשת נח":

פרשת לך לך

א:

זוהר דף פ"א ע"ב איתא לאחר קבורה הנשמה והרוח עולות למעלה לדרגא דיליה והנפש דיליה אשתארת בגופא דארעא דכתי' אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו וכו'. ועל דא אמרו דמתיא ידעי בעלמא דאתי מיקרא דצדיקייא ומעלמא תתאה ומסתעיין דא עם דא ע"ש. ונ"ל דהיינו טעמא דבתפלת ההשכבה שאנו מתפללין על המתים מזכירים את נפשו ולא רוחו ונשמתו דכתיב ותהי נפש אדני צרורה בצרור החיים:

[משכיל על דבר]. ועוד שכת' האר"י ז"ל שהנפש דוקא נצטוית במצות וכמ"ש בניצוצי אורות בפ' ויקרא דף כ"ד ע"ב אות א' ע"ש באהל דוד עי' בפ' ויקרא מש"כ שם אות ט"ז: ב' שם דף ע"ז ע"ב מאן קטיל ליה להרן אלא כיון דרמו אברהם לנורא דכשדאי אתגלי עליה קב"ה ושזביה. והוה הרן אחוי קאי תמן. אמרו כשדאי בגין זכותיה דהרן אשתזיב.

מיד נפק שלהובא דאשא ואוקדיה להרן וכו'. ואית דאמרי זרעא דתרח לית אשא שלטא ביה. אבל נרמי להרן לנורא ואי לא אתוקד נדע בודאי דלא שלטא נורא בזרעיה. מיד רמו ליה להרן לנורא ואתוקד וכו' ע"ש:

[משכיל על דבר] עיין מה שפירש רש"י על פסוק זה וימות הרן על פני תרח אביו שפירש כשהושלך אברהם לכבשן היה הרן יושב ואומר אם אברהם נוצח אני משלו ואם נמרוד נוצח אני משלו. וכשניצל אברהם אמרו לו להרן משל מי אתה אמר להם הרן משל אברהם אני. הפלו אותו בכבשן ונשרף וכו' ע"ש (באהל דוד):

ג:

שם ת"ח מה כתיב ויקח תרח את אברם בנו ואת לוט בן הרן וכו'. ויצאו אתם מאור כשדים. ויצאו אתם. אתו מבעי ליה. דהא כתיב ויקח תרח. מאי ויצאו אתם אלא תרח ולוט עם אברהם ושרה נפקו. דאינון הוו עקר' למיפק מגו אינון חייביא דכיון דחמא תרח דאברהם בירה אשתזיב מגו נורא אתהדר למעבד רעותיה באברהם. ובגין כך ויצאו אתם תרח ולוט וכו':

[משכיל על דבר] עי' מה שפירש רש"י על פסוק זה וז"ל ויצא אתם תרח ואברם עם לוט ושרי עכ"ל ע"ש. ופשט רש"י מורה ובא שלוט ושרי הם עיקר ביציאה מפני שמת אביהם כמ"ש רש"י לעיל מזה ולה יכלו לישב באור כשדים ממה שאירע לאביהם לכן יצא עמהם תרח ואברהם ודו"ק (באהל דוד) תרפ"ו: ד:

שם ת"ח מלה דלעילא לא אתער עד דאתער לתתא בקדמיתא. על מה דתשרי ההיא דלעילא ורזא דמלה נהורא וכו'. ת"ח דהכי הוא דכיון דכתיב ללכת ארצה כנען מיד ויאמר ה' אל אברהם לך לך ועד דאיהו לא אתער בקדמיתא לא כתיב לך לך וכו' ע"ש:

[משכיל על דבר] מכאן שצריך אדם להזדרז בדבר מצוה לעשות רצון קונו בכל לב ונפש רצון אלהים הגם שיראה לו לכאורה שהדבר רחוק מאד. שהדבר צריך הכנות הרבה. ואין לאל ידו. מ"מ ה' יראה ללבב. ובעל היכולת יעשה. מי שאינו זוכה כזוכה. והוא ברוך הוא עילת כל העילות. וסיבת כל הסיבות בידו לתקן הכל. ואין נמנע ממנו דבר. ובאתערותא דלתתא. איתערותא דלעילא והוא האומר ועושה. ומכין מצעדי גבר כדכתיב וה' יכין צעדו כי ממנו הכל. וכתיב לפעולות אדם בדבר שפתיך וכו'. דהיינו כל פעולת אדם שהוא עושם הם בדבר שפתיך שאתה הוא שמסייעני וכתיב כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך אמן. (באהל דוד) תרפ"ו:

ה:

שם פ"ב ע"ב ת"ח מה כתיב ויקרא פרעה לאברהם מנא הוה ידע. דהא לא כתיב הכא כמה דאתמר באבימלך דכתיב ועתה השב אשת האיש וכו' והכא לא אמר ליה ולא מידי. אמר ר' יצחק הא כתיב על דבר שרי אשת אברם. דהכי הוו אמרי ליה. על דבר שרי אשת אברם. דהא לא הוה ממליל עמיה כמה דממלל באבימלך אלא במלה דא אתמר ולא יתיר מכתשא דא על דבר שרי אשת אברם איהי ולא הוה מליל עמיה. כדין ידע דהא אתתיה דאברהם איהי מיד ויקרא פרעה לאברם ויאמר וכו' ע"ש. ועי' להרב נוציצי אורות שכתב וז"ל נראה ששמע פרעה קול אומר כן ולא אליו ע"כ ע"ש:

[משכיל על דבר] עי' פירוש רש"י על החומש שפירש בענין אחר לא כמ"ש בזוהר ע"ש. באהל דוד תרפ"ו:

ז:

שם פ"ג ע"א. אבל ת"ח נפשא דב"נ כד סליק לערסיה נפקת מניה וסלקת לעילא. ואי תימא דכולהו סלקאן. לאו כל חד וחד חמי אפי מלכא אלא נפשא סלקא ולא אשתאר בה בהדי גופא בר חד רשימו דקסטא דחיותא דלבא ונפשא אזלא ובעיא לסלקא וכמה דרגין לדרגין לסלקא שטאת והיא אתערת בהני קומרין טהירין דמסאבותא. אי היא דכיאת דלא אסתאבת ביממא סלקא לעילא ואי לאו דכיתא אסתאבת בינייהו ואתדבקת בהו ולא סלקא יתיר. ותמן מודעי לה מלין והיא אתדבקת וכו' ולזמנין דחייכין בה ומודעין לה מלין כדיבין וכדין אזלא כהאי גוונא כל ליליא עד דאתער ב"נ ותאבת לאתרה. ת"ח אינון דלא אסתאבו כד סלקי בערסייהו נפשא סלקא ועאלת בין הני דרגין בקדמיתא וסלקא ולא אתדבקת בהו וכו' אתחזיאת קמיה דסבר אפי יומין וכו' ע"ש:

[משכיל על דבר] ע' בפרשת פנחס ברעיא מהימנא דף רכ"ב ע"ב מענין זה. ועי' לקמן בפרשה הנז' מש"כ שם באות ג' ע"ש. באהל דוד. ועי' עוד מזה בפרשת חיי שרה ק"ל ע"א. תרפ"ו:

ז:

שם ע"ב נפש איהי אתערותא תתאה ודא סמיכא בגופא וזנת ליה וגופא אחיד בה. והיא מתאחדת בגופא. לבתר אתתקנת ואתעבידת כרסייא לאשראה עלה רוח באתערותא דהאי נפש. דהאי נפש דאתאחידת בגופא כמה דכתיב עד יערה עלינו רוח ממרום. בתר דמתקני תרוייהו זמינין לקבלא נשמה דהא רוח אתעביד כרסייא לגבי נשמה לאשראה עליה. והאי נשמה איהי סתימא עלאה טל כלא טמירא דכל טמירין. אשתכח דאית כרסייא לכרסייא. וכרסייא לגבי עלאה עלייהו וכו' ת"ח נפש איהי אתערותא תתאה דאתדבקא ביה בגופא. כגוונא דנהורא דבוצינא דנהורא תתאה דאיהי אוכמא. אתדבקת

בפתילה ולא אתפרש מניה. ולא אתתקנת אלא בה. וכד אתתקנת בפתילה אתעבידת כרסייא לנהורא עלאה חוורא דשרייא על ההוא נהורא אוכמא. לבתר כד מתתקנן תרווייהו אתעבידת ההוא נהורא חוורא כרסייא לנהורא סתימאה דלא אתחזי ולא אתיידע מה דשרא על ההוא נהורא חוורא. וכדין נהורא שלים ע"ש: [משכיל על דבר] עי' נצוצי אורות מה שפי' בזה. עי' בזוהר ויקרא כ"ה ע"א שני וע"ש מש"כ באות י"ז (באהל דוד) תרפ"ו:

ח:

שם פי"ו ע"ב ות"ח בשעתא דאתחברו כל אינון מלכין לאגחא קרבא עליה דאברהם אתייעטו לאעברא ליה מן עלמא. וכיון דשלטו בלוט בר אחוה דאברהם מיד אזלו. דכתי' ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם וילכו. מ"ט בגין דדיוקניה דלוט הוה דמי לאברהם. ובגין כך וילכו דכל ההוא קרבא בגיניה הוה. מ"ט בגין דהוה אברהם אפיק בני עלמא מפולחנא נוכראה ואעיל לון בפולחנא דקב"ה ותו קב"ה אתער לון בעלמא בגין לגדלא שמא דאברהם בעלמא ולקרבא ליה לפילחנא וכו' ע"ש. תרפ"ו: ט:

שם צ' דקב"ה אחמי ליה לאדם הראשון דור דור ודורשיו וכו'. היאך אחמי ליה אי תימא דחמא ברוח קודשא דאינון זימינין למיתי לעלמא כמאן דחמא בחכמתא מה דייתי לעלמא. לאו הכי אלא חמא בעינא כולהו. וההוא דיוקנא דזמינין למיקם ביה בעלמא כלהו חמא בעינא. מ"ט בגין דמיומא דאתברי עלמא כלהו נפשן דזמנין למיקם בבני נשא כלהו קיימין קמי קב"ה בההוא דיוקנא ממש דזימנין למיקם ביה בעלמא דא. כל אינון צדיקייא בתר דנפקין מהאי עלמא כלהו נפשאן סלקן וקב"ה אזמין לון דיוקנא אחרא לאתלבשא בהו כגוונא דהוו בהאי. עלמא בגין כך כלהו הוו קמיה וחמא לון אדם הראשון בעינא וקיימי בקיומייהו קמיה דקודשא בריך הוא. עד דנחתו להאי עלמא וכו' ע"ש תרפ"ו:

יוד:

שם צ"ג ע"א תו אמר ר' אבא בזמנא דב"נ אסיק בריה לאעליה להאי ברית קרי קב"ה לפמליא דיליה ואמר חמו מאי בריה עבדית לעלמא. ביה שעתא אזדמן אליהו וטאס עלמא ב"ד טאסין ואזדמן תמן. ועל דא תנינן דבעי בר"ל לתקנא כרסייא אחרא ליקרא דיליה. וימא דא כרסייא דאליהו. ואיהו שרי תמן והוא סליק ואסהיד קמי קב"ה. ת"ח בקדמיתא כתיב מה לך פה אליהו וכו' וכתיב קנא קנאתי לה' כי עזבו בריתך בני ישראל וכו' א"ל חייך בכל אתר דהאי רשימא קדישא ירשימון ליה בני בבשריהון אנת תזדמן

ופומא דאסהיד דישראל עזבו. הוא יסהיד דישראל מקיימין האי. קיימא והא תנינן על מה אתענש אליהו קמי קב"ה על דאמר דלטורא על בנוי וכו' ע"ש תרפ"ו:

י"א:

שם תאנא כל מאן דקריב בריה לקרבנא דא כאלו אקריב כל קרבנין דעלמא לקמיה דקב"ה וכאלו בנה מדבחא שלימתא קמיה בגין כך בעי לסדרא מדבחא במנא חד מלייא ארעא למגזר עליה האי קיימא קדישא. ואתחשיב קמי קב"ה כאלו אדבח עליה עלוון וקרבנין עאנא ותורי וכו' ע"ש:

[משכיל על דבר] מדקאמר הזוהר בעי לסדרא מדבחא במאנא חד מלייא ארעא למגזר עליה. משמע דלעיכובא קאמר דצריך להטיף דם הברית בתוך העפר וכן הערלה בתוך העפר כקרבן עולה שכולה כליל עולה על המזבח הבשר והדם לכן צריך להזדרז בזה ולא יעבור. ולא כאשר ראיתי בקרב הימים האלו שבטלו מנהג זה שהיה מנהג ישראל קדמון בכל מקום עושים כמ"ש בזוהר הנז' והיום קמו עמדו ובטלו הדבר הזה והערלה מטמינים אותה בשפופרת אחת ומולחין אותה ועושין ממנה דבר שלא כדין ואשר לא טוב עשו המקילין בזה בכאן אורן' יע"א השם הטוב יכפר בעדם ויסיר מסווה העוורון מעל פניהם אמן. (באהל דוד). ועי' עוד מזה לקמן פ' כי תזריע בר"מ דף מ"ד. ועי' מה שכתבתי אנכי הדך' לקמן בפרשה הנז' אות א' ע"ש. ובתקוני הזוהר איתא דבזה ניצול מחבוט הקבר. וזה לשון הזוהר פרשת פקודי רנ"ה ע"ב ת"ח בזמנא דאתגזר ב"נ לתמנייא יומין וכו' ההיא ערלה דגזרין ושדאן ליה לבר כדין קיימא ההוא סטרא אחרא וחמא דהאי איהו חולקיה מקרבנא דא. כדין אתבר ולא יכיל לשלטאה ולקטרגא עלוי וסליק ואעביד סניגוריא על ישראל קמי קב"ה ע"ש:

י"ב:

שם עי"ז ע"ב וימת הרן על פני תרח אביו וכו'. עד ההוא יומא לא הוה בר נש דמית בחיי אבוי בר דא וכד וכו'. מאן קטיל ליה להרן אלא כיון דרמו אברהם לנורא דכשדאי אתגלי עליה קב"ה ושזביה. והוה הרן אחוי קאי תמן אמרו כשדאי בגין זכותיה דהרן אשתזיב מיד נפק שלהובא דאשא ואוקדיה להרן הה"ד וכו'. (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל על דבר] עי' להר' ניצוצי אורות על הגליון דכתב וז"ל הקושיא מבוארת דהא איכא הבל ולמך וכו' ע"ש מה שיישב. ואנכי הד"ך נ"ל דהא דקאמר עד ההוא יומא לא הוה בר"נ דמית בחיי אבוי ר"ל מיתת עצמו ע"י כ"ב יכול ודו"ק פטר"ת:

י"ג:

שם דכיון דחמא תרח דאברהם בריה אשתזיב מגו נורא אתהדר למעבד רעותיה דאברהם ובגין כך ויצאו אתם תרח ולוט וכו' (ילקוט דוד באהל דוד): [משכיל על דבר] נ"ל הא דקאמר אתהדר למעבד רעותיה דאברהם לא בלב שלם אלא דנכנע לאברהם בכל אשר יאמר כי הוא זה לעשות לו רצונו רצון צדיק ולבו בל עמו וראיה לזה מדברי ר' שמעון לקמן ע"ח ע"ב שהשיב לר"א ואמר לו אי תימא דתרח כד נפק מאור כשדים בגין לאהדרא בתשו' הוה. לאו הכי וכו' ע"ש ודו"ק פטר"ת:

י"ד שם פ"ח ע"א ר' אבא כד אתי מהתם הוה מכריז מאן בעי עותרא ומאן בעי אורכא דחיי בעלמא דאתי. ייתי וישתדל באורייתא הוו מתכנש כלל עלמא גביה רווק חד הוה בשביבותיה יומא חד אתא לגביה א"ל ר' בעינא למלעי באורייתא כדי שיהיה לי עותרא א"ל הא ודאי. א"ל מה שמך א"ל יוסי. א"ל לתלמידוי דיקרון ליה ר' יוסי מארי דעותרא ויקרא. יתיב ואתעסק באורייתא. ליומין הוה קאים קמיה. א"ל ר' אן הוא עותרא. אמר שמע מינה דלאו לשם שמים קא עביד ועל לאדריה. שמע חד קלא דהוה אמר לא תענשיה דגברא רבה להוי. תב לגביה א"ל תיב ברי תיב ואנא יהיבנא לך עותרא. אדהכי אתא גברא ומאנא דפז בידיה אפקיה ונפל נהורא בביתא. א"ל ר' בעינא למזכי באורייתא ואנא לא זכינא מאן דישתדל באורייתא בגיני דהא אית לי עותרא סגי דקא שבק לי אבא. דכד הוה יתיב על פתוריה הוה מסדר עליה תליסר כסי מאלין ובעינא למזכי באורייתא. ואנא יהיבנא ליה עותרא. א"ל להוא רווק תשתדל באוריתא ודא יהיב לך עותרא יהב ליה ההוא כסא דפז. קרא עליה ר' אבא לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז. יתיב ולעא באורייתא וכו' עיין בסתרי תורה דף פ"ח ע"א וע"ב פטר"ת (ילקוט דוד):

ט"ו שם בסתרי תורה פ"ט ע"א אלא מנדע ידעי אבל אין נזקקין תנן דלא חיישי ול לא משגיחין עליה דהא מאיס איהו לגבייהו מכל שאר לשון וכו' ילקוט דוד פטר"ת:

חסלת פרשת לך לך:

פרשת וירא

א' דף צ"ט ע"ב זוהר. ת"ח אי בר"נ אתמשיך בתר קב"ה ותיאובתא דיליה אבתריה בהאי עלמא. לבתר כד נפיק מיניה איהו אתמשיך אבתריה ויהבין ליה אורח לאסתלקא לעילא בתר ההוא משיכו דאתמשיך ברעותא כל יומא בהאי עלמא וכו' דהא כגוונא דרעותא דב"נ אכוין ביה בהאי עלמא. הכי אמשיך עליה רוח מלעילא כגוונא דההוא רעותא דאתדבק ביה אי רעותיה איכוון במלה עלאה קדישא. איהו אמשיך עליה מההיא מלה מלעילא לתתא לגביה וכו' ע"ש מה שסיים מהני מלי מעלייתא דאמרו אבותינו ורבותינו

הנגלה להם כל נסתר כדכתי' סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. וכל הקורא ולומד דבריהם שם הנאמרו שם יתוסף בו רוח יתירא ברבו יתירה. שם דרך אראנו בישע אלהים (ילקוט דוד באהל דוד). דברי דוד האחרונים נאמרו בשנת פטר"ת כל רחם:

ב שם דף ק' ע"א מדרש הנעלם א"ר כרוספידאי האי מאן דמדכר בפומיה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות עניינא דקורבניא ותקרובתא ויכווין בהו: ברית כרותא הוא דאינון מלאכיא דמדכרין חוביה לאבאשא ליה דלא יכלין למעבד ליה אלמלא טיבו וכו' ע"ש:

ג' שם ק"א ע"א ר' אחא אזל לכפר טרשא וכו' אמרו ליה דאית ז' יומין דשארי מותנא במתא בכל יומא אתתקף וכו'. אבל אפרישו מנכון מ' בני נשא מאינון דזכאין יתיר עשרא עשרא לד' חולקין ואנא עמכון עשרא לזיוותא דמתא ועשרא לזיוותא דמתא וכן לד' זוויתא דמתא ואמרו ברעות נפשיכון עניינא דקטורת, בוסמין דקודשא בריך הוא יהיב למשה ועניינא דקרבנא עמיה עבדו כן תלת זמנין ואעברו לכל מתא לד' זיוותא והוו אמרין כן וכו' וכד תסיימו אמרון אלין פסוקייא ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש וכו' ויקח אהרן וכו' ויעמוד בין המתים וכו' וכן עבדו ואתבטל מינייהו וכו' ואחליפו שמא דקרתא וקארון לה מאתא מחסיא וכו' ע"ש:

ד' שם ק"ד ע"ב ת"ח כד ב"נ עביד לויה לחבריה איהו אמשיך לשכינתא לאתחברא בהדיה ולמהך עימיה באורחא לשזבא ליה ובגין כך בעי ליה לב"נ ללוי לאושפיזא בגין דחבר ליה לשכינתא בהדיה וכו' ע"ש (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל על דבר] הבט נא וראה מן המקום אשר אתה שם. כמה פועלים למעלה מעשיו של אדם. מעשה אלהים המה:

ה' שם ק"ו ע"ב כיון דחמא לוט לון רהט בתרייהו מ"ט וכי כל אינון דהוו אתיין. איהו אעיל להו לון לביתיה ויהיב לון למיכל ולמשתי. ובני מתא היך לא קטלין ליה. דהא לברתיה עבדו דינא ומאי הוא דברתיה דלוט יהבת פתא דנהמא לחד עניא וכו' שפוה דובשא ואותבוה בריש איגרא עד דאכלוה צרעי אלא בגין דהוה בליליא חשיב דלא יסתכלון ביה בני מתא וכו' ר' חזקיה ור' ייסא חד אמר דיוקנא דאברהם חמא עמהון וחד אמר שכינתא אתיא עלייהו וכו' ע"ש דהיינו דחמא זהרא חד דנהיר על רישייהו:

ו' שם קי"א מדרש הנעלם ר' יוסי אומר אותה נפש המתאוה אומרת לאחרת אבינו זקן נרדוף אחריו ונדבק בו כשאר כל הרשעים שבעולם. ואין איש בארץ לבא עלינו. אין איש צדיק בארץ ואין איש שליט על יצרו הרבה רשעים בארץ לית אנן בלחודנא חייבין. נעשה כדרך כל הארץ שהם חייבים שעד היום דרך כל הארץ הוא לכה נשקה את אבינו יין נשמח בעולם הזה נאכל ונשתה ונרוה חמרא ונדבק באבינו ביצה"ר ונשכבה עמו

וכו' ע"ש: [משכיל על דבר] הבט נא וראה שרבותינו ז"ל ראו בעין שכלם שכל טוב מה שיהיה לעתיד והרי אנחנו רואים בזמנינו זה שהעולם אומרים כך גדולים וקטנים אנשים ונשים שאומרים מה נשאר היום אין תורה ואין תפלה ואין עבודה ואין שבת ואין איש בארץ שמתהלך בתומו צדיק כל אחד חפשי לנפשו. נפשו אותה ויעש ואין מוחה בידו והגם שיש צדיקים. והם מועטים שאין חוששין לדבריהם כי בעלי זרוע גברו ויראים מהם לקלקל ממה שנשאר כי האמונה נכרתה מפיהם. והגם שיודעים הם שאלו האנשים אינם ראוים לאצטלא זו כי רעות במגורם בקרבם ואינם ראוים כלל כי הנה אלה רשעים בסתר ובגלוי גונבים וחומסים ושוללים ובוזזים ואין משגחים על עבודתם ועל מלאכתם מלאכת הקדש אלא על מה שכונסים בחיקם ואל כליהם הרוג צאן ובקר מות ימותו באבן הדחויה ועיקר התאמרותן שהם עולבים לבעל חי ואינם נעלבים ממנו הגם שקרני ראם קרניו מ"מ זה בא בנצחונו של מקום שאמר וזבחת מבקר צאנך וכו' ומעשיהם כמעשה זמרי ומבקשין שכר כפנחס אוי להם לשוחטים כאלו שהגזירה עומדת לעומתן להכרית ולכלות אנשי רשע המאכילין נבילות וטריפות לישראל ואינם חשים על עצמם ועל בניהם מה יהיה אחריתם אחרית לרעה השם יכלה קוצים מן הכרם ויאמר האלף לך שלמה וצדיקים יותרו בה שנאמר וצדיק יסוד עולם אמן (באהל דוד):

ז:

שם קי"ז ועברתי בארץ מצרים וכו'. וכי לא היה להקב"ה מלאך או שליח לשגר לעשות נקמה במצרים וכו'. אמר ר' יהודה מכאן למדנו כח גבורתו של הקב"ה ומעלתו שהוא גבוה על הכל. אמר הקב"ה אומה זו של מצרים מזוהמת ומטונפת ואין ראוי לשגר מלאך ולא שרף דבר קדוש בין רשעים ארורים מטונפים. אלא אני עושה מה שאין יכול לעשות מלאך ולא שליח שאני אומר ממקום קדושתי יהי כך ומיד נעשה מה שאין המלאך יכול לעשותו וכו' ולפיכך לא נעשית נקמה זו ע"י מלאך ושליח בשביל קלון המצרים ולראות גדולתו של מקום שלא רצה שיכנסו ביניהם דבר קדוש. ועל דרך זה נאמר אני ולא מלאך. אני יכול לעשותו ולא מלאך וכו' ע"ש. ילקוט דוד. אלא דלפ"ז צריך יישוב מאמר הכתוב ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגוף: ח:

שם זוהר קי"ז ובשית מאה שנין לאלף הששי יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא ומבועי דחכמתא לתתא ויתקן עלמא לאעלא בשביעאה כבר נש דמתתקן ביומא שתיתאה מכי ערב שמשא לאעלא בשבתא. וכו' ע"ש:

[משכיל על דבר] הנה אנחנו רואים כל מה שכתב הזוהר בעינינו דבזמנינו זה שהוא שנת תרפ"ו כמה חכמות יצאו לאור וכמה יוצאים בכל יום ויום טובו מחדש בכל יום תמיד

כמה חכמות מבהילות השומעים אותם ורואות אותם בעיני בשר ודם (מה שכתבתי בפרשת וארא שייך לכאן. ע"ש דף כ"ז) כל אדם חזו בו. אנוש יביט מרחוק. ואין אדם יכול להכחיש במה שלפניו. מראה ולא בחלום ולא בחזיון לילה. כמו שאנו רואים בעינינו. שאדם ידבר עם רעהו בריחוק מקום. מסוף העולם ועד סופו. כאשר ידבר איש את פני רעהו. בתוך ארבע אמותיו. ועולים באויר רקיע השמים. במגדל הפורח באויר ונוסעים בו מעיר לעיר ומכרך לכרך כנשר יעוף בשמים ובכל יום מוסיפים והולכים. ברוך הוא אין חקר לתבונתו. ילקוט דוד באהל דוד):

ט:

הנה באתי לעורר לבות בני אדם. בני מעלי. ישרים בלבותם. הרוצים לטהר רעיונותם ינוחו על משכבותם. וימצאו מנוח לנפשם. יודע צדיק. נפש בהמתו. להצדיקה. ולהקדישה קדושת עולם. בקדושה ובטהרה במאמר קדישין. אמרי נועם. אמרות טהורות. מוסרם מוסר מלכים. שבירתן היא טהרתן. קרוב ה' לנשברי לב. כי הוא יודע תעלומות לב. לב טהור ברא אלהים. לשון חכמים מרפא. רפאות תהא לשורך ושיקווי לעצמותיך. אמירתן לגבוה. ומסירתן להדיוט. כי מסרו ונתנו לפנינו. ושמו הדברים בפינו. כנתינתן מסיני. הן הן הדברים. בפרק אלו הן הנאמרין. אמירה נעימה. כדאיתא בזוהר בפרשה זו דף ק"ט ע"א במדרש הנעלם על פסוק ויעל לוט מצוער אמר ר' אבהו וכו' וכו' ע"ש. דברים עומדים ברומו של עולם. המקדשין ומטהרין את האדם. ומושכין את לבו לאבינו שבשמים. שלא יפנה אל רהבים ושטי כזב בתענוגות הבלי הזמן כי הבל המה. ולא ילך אחר תאוות גופניות. המשחיתים נפשו של אדם. כאחת הנבלות. כי יצא יגעו לריק. כי אין לנו בעולם כי אם להדבק ביוצרינו ולעשות רצונו בלבב שלם כמו שאמר המשורר ומה לי מזמן אם לא רצונך. ואם אינך מנתי מה מנתי. ועל כן צריך להזדרז בזה בעודנו חי קדמה. כל הקודם זכה לאורו. כחום צח עלי אור. ולכן צריך לזכור ולקרות. וללמוד דברים אלו הנזכרים ונעשים במדרש הנעלם. לפחות בכל חדש וחדש פעם אחת ואל יליזו מעיניך ורעיונך. ותמיד יהיו טוטפות בין עיניך. ואל תסיח דעתך מהם כי הם חייך ואורך ימיך. ואל תתרשל ואל תתעצל מלקרות אותם בזמנם כמו שאמרנו כי לוית חן הם לראשך. וענקים לגרגרותיך. עמוד בפרץ בל תהי לשחוק. למה תעמוד מרחוק:

קרב אתה ושמע:

דברי אלהים חיים (באהל דוד) פטר"ת כל רחם:

יוד:

שם קי"ז ע"א זוהר. כד יתער ואו' לגבי הא' כדין אתין עלאין יתערון בעלמא. ובנוי דראובן זמינין דיתערון קרבין בכל עלמא וכנסת ישראל יקום מעפרא:
וידבר לה קב"ה וכו' ע"ש. (ילקוט דוד באהל דוד):
משכיל על דבר]: הנה שבט ראובן עדיין לא נודע לנו היכן הוא: דמשמע מכאן כי הוא לבדו יעשה מלחמות יריע אף יצריח על אויביו ולא יהיה בכלל עשרת השבטים שעדיין ג"כ לא נודעו עקבותיהם והנה בני ראובן ובני גד וחצי שבט מנשה שבחרו חלקם ונחלתם בעבר הירדן גלו תחלה ונתקיים בהם נחלה מבוהלת בראשונה ואחריתה לא תבורך שהרי הם גלו תחלה כדכתיב בדברי הימים א' ה' ויער אלהי ישראל את רוח פול מלך אשור ואת רוח תלגת פלנסר מלך אשור ויגלם לראובני ולגדי ולחצי שבט מנשה ויביאם לחלח וחבור והרא ונהר גוזן עד היום הזה. שלא שבו מן הגולה בימי עזרה. ועי' מלכים ב' ו' ששם הוסיף הכתוב נהר גוזן וערי מדי ע"ש. ועדיין לא נשמע לנו מקומם איו. ומה נעשה בהם אם עדיין הם שומרי דת משה ודת יהודית. פטר"ת:
י"א. לעיל קי"ג ע"א ב' מדרש הנעלם אמר ר' יוחנן וכו'. הקיצו ורננו שוכני עפר. אלו המתים שבמדבר. דאמר ר' יוחנן למה מת משה בחוצה לארץ להראות לכל באי עולם כשם שעתיד הקב"ה להחיות למשה. כך עתיד להחיות לדורו שהם קבלו התורה ועליהם נאמר זכרתי לך חסד נעוריך וכו' לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה. ע"כ. [משכיל על דבר.] עי' בפרק חלק דף ק"י ע"ב שהביא הש"ס דברים אלו משם ר' יוחנן וסיים הש"ס וז"ל ומה אחרים באים בזכותם הם עצמם לאכ"ש ע"ש:
ודברים אלו אמרם בשיטת ר' אליעזר ולא בשיטת ר' עקיבא דאמר במתניתין שם דף ק"ח ע"א דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא עש"ב:
התרצ"א:
י"ב:
זוהר קט"ז ר' יהודה פתח ואמר עת לעשות לה' הפרו תורתך. עת לעשות לה' מהו. אלא הא אוקמוה. אבל עת לעשות לה' דא כנסת ישראל דאקרי עת כמא דאת אמר ואל יבא בכל עת וכו'. ע"ש:
(ילקוט דוד) חסלת פרשת וירא:

פרשת חיי שרה

א:

זוהר דף ק"ל ע"ב ת"ח בשעתה דזמין ב"נ למיהב חושבן עובדוי עד לא יפוק מעלמא ההוא יומא. יומא דחושבן איהו. דגופא ונשמתא יהבי חושבנא. לבתר נשמתא אתפרשת מניה. וגופא תב לאתריה לארעא. וכלא תב לאתריה דאתנסיב מתמן והא אוקמוה וכו: [משכיל על דבר] משמע מהזוהר דבזה העולם קודם שילך אל עולמו נותן חשבון על מעשיו יוודע לו אם הוא בן העולם הבא. אם לאו. וכל זה בעוד נשמתו בו שבכח שניהם עשה מה שעשה לכן בעוד נשמתו בו יתן חשבון בשתוף. (באהל דוד):

ב:

שם קל"ב ע"ב ות"ח דהא אוקמוה לא יצלי ב"נ אחורי רביה ואתמר כמה דכתיב את ה' אלהיך תירא. את לאכללא דבעי למדחל מרביה כמורא דשכינתא ודחילו דתלמיד רביה איהו. בגין כך בשעתא דצלותא. לא ישוי ההוא מורא לקמיה. אלא מורא דקב"ה בלחודוי ולא מורא וכו' ע"ש:

ג:

שם ע"א שמעה תפלתי ה' דא צלותא די בלחש. ושועתי האזינה דא צלותא דארים קליה בעקתיה. כד"א ותעל שועתם אל וכו'. ומהו שועתם. אלא דבצלותיה ארים קליה וזקיף עינוי לעילא כד"א ושוע אל ההר. וצלותא דא מתבר תרעין ודפק לון לאעלא צלותיה. אל דמעתי אל תחרש. דא אעיל קמי מלכא. ולית תרעא דקאים קמיה ולעולם לא אהדרו דמעין בריקניא וכו' ע"ש. [משכיל על דבר.] הנה הזוהר קאמר הכא בהדיא שדוקא תפלת צבור דהיינו שמ"ע היא שנתקנה להתפלל בלחש. אבל אם מתפלל אדם מתוך צרה ומתחנן לפני המקום שירתם עליו ויוציאהו מצרה לרווחה. בזה יכול להרים קולו ויזעק בזעקה גדולה ויקרא אל השם שיענהו. וזה הוא דלא כהרב רבינו חיד"א ז"ל שכתב בספרו פתח עינים בפרק אין עומדין וז"ל ואפשר דסבר דדוקא בתפלה קבועה ערב ובקר וצהרים דזמן תפלה לכל היא. אבל כשמתפלל על דבר פרטי שלו. שלא בזמן תפלה. שרי וכו'. אבל אין האמת כן. וזהו שאמר כאן שאסור להגביה קולו בתפלתו דווקא כלומר אף תפלתו פרטית שלו אסור להגביה קולו ודוק' עכ"ל. וכמו כן כתב ג"כ בספרו הקדוש ספר מחזיק ברכה סי' ק"א אות פ' ע"ש. ובאמת לשון הזוהר הנז' סותר דבריו להכי אין לדייק הכי מהש"ס שהוא הפך מדברי הזוהר הנז' ודו"ק. באהל דוד) ט' לחדש זיו התרפ"ז:

ד:

שם קכ"א ע"ב זוהר ולא תימא דדנין ליה על טבין דעביד לחוד. אלא לאוטבא ליה על אינון טבין דהשתא כמא דאתמר. ודנין ליה על זכיין דאיהו זמין למעבד. ובגינייהו אשתתזיב אע"ג דאיהו השתא חייבא. בגין דקב"ה עביד טיבו עם כל בריין. וכל אורחוי דאיהו

עביד לאוטבא לכולא. ולא דאין לב"נ על בישין דאיהו זמין למעבד וכו' ע"ש (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל על דבר] הנה לפי דברי הזוהר הנ"ל יונת לנו במה שאנחנו רואים שכמה רשעים נעשה להם נס וניצולו מצרתם וכל הרואה יתמה דלמה יעשה נס לשקרי. אבל לפי דברי הזוהר אין כאן תימה שהקב"ה דנו על העתיד ואפשר שיעשה תשובה גמורה בתשובה ומע"ט שהם כתריס בפני הפורענות ועל זה נאמר בתורה וחנותי את אשר אחון לעתיד שהוא ראוי לחנות וכל זה במדה טובה אבל לא במדת פורענות כמה מתוק חיך זה וכמה נחמד טעם לשבח אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו. אשרי מי שחשקה נפשו לעשות רצון קונו. פטר"ת:

ה:

שם קכ"ג מדרש הנעלם כך נשמתא ההיא דאתבזייא לקבלא עונשא. אזלא להך בעלמא ומפקדת לאתרה תריסר ירחי בבת קברי ובעלמא וכו' ע"ש (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל על דבר] דע דמשום זה חדש לומר קדיש ועולין לקברו לפוקדו כל י"ב חדש שנשמתו מצויה שם כדאמרן להקל מעליו העונש. ולכן צריך נמי תורה ותפלה וצדקה ושמן למאור לעילוי נשמת המת ועי' לקמן בפרשת ויקהל מש"כ שם באות ג' ע"ש:

תרפ"ט:

ו':

שם קל"ד ע"א עד דקב"ה יבני בי מקדשא בקדמיתא ויתקין היכלא ויבני קרתא דרושלם ולבתר יוקים לה מעפרא הה"ד בונה ירושלים ה' וכו' בונה ירושלים בקדמיתא ולבתר נדחי ישראל יכנס וימא התנערי וכו' ע"ש (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל על דבר]: הנה קאמר הזוהר בהדיא דקבוץ ישראל לא יהיה אלא אחר בנין בית המקדש ובנין ירושלים:

וא"כ אם נפרש שהבנין יהיה על ידי אדם אלא שיהיה ע"י עזר אלהים שיעורר ה' את לבם לבנות את היכלו בבינה ובהשכל בהזמנה כל מה שיצטרכו לבניינו ולצורתו ולציירו הכל במזומן אז יכולים אנו להתחיל בניינו מעתה:

אבל אי נימא דבניינו יהיה ע"י השם שירד בית המקדש בנוי וירושלים בנויה שכך הוא בנין שלישי א"כ אין אנחנו רשאים להתחיל בבניינו עד שירצה השם בקרוב במהרה בימינו אמן:

ועי' מה שכתבתי בספרי הקטן קרית חנה דוד ח"ב סי' י"ד וסי' לק"ט ע"ש ועי' לקמן בפרשת תולדות במש"כ אות ג:

פטר"ת כל רחם:
חסלת פרשת חיי שרה:

פרשת תולדות

א:
שם קמ"ב ע"ב על פסוק ותקח רבקה את בגדי עשו וכו' ז"ל אלין לבושין דרווח מנמרוד וכו' ועשו נפק לחקלא ואגח ביה קרבא בנמרוד וקטל ליה ונסב אלין לבושין מניה וכו' ע"ש וכן הוא במדרש רבה ומביאו רש"י בפירושו בחומש בפרשה זו ע"ש:
ולכאורה קשה מהא דכתב רש"י ז"ל בעצמו בפרשת לך לך י"ד א' על פסוק ויהי בימי אמרפל מלך שנער שכתב רש"י שם הוא נמרוד שאמר לאברהם פול לתוך כבשן האש ע"ש ובפסוק ט"ו שם כתב שם על ויחלק עליהם לילה הוא ועבדיו ויכם וירדפם וכו' ובמדרש הקשה אחר שהרגם כתב וירדפם וכו' ע"ש א"כ משמע שאברהם הוא שהרג לנמרוד:
ודוחק לומר שהרגם לא קאי אנמרוד אלא להמלכים ואנשי חיל שהיו עמו ובלבוש האורה פ' לך לך כתוב לאמר וז"ל שבעבור אמרפל סבב הקב"ה המלחמה הזאת כדי שיהרג הוא וכו' ע"ש, ואפשר לומר שכל מלך שהיה מולך בבבל היה נקרא נמרוד כמו במצרים מלך פרעה וא"כ שנים היו וק"ל [משכיל על דבר] באהל דוד):
ב:
שם קמ"ב ע"ב קמ"ג ע"א שיר המעלות אל ה' בצרתה לי וכו' ר' אלעזר אמר יעקב אמר שירתא דא בשעתא דאמר לו אבוי גשה נא ואמשך בני וכו' כדין דהוה יעקב בעאקו סגי דדחיל דאבוי ידע ליה ואשתמודע קמיה מה כתיב ולא הכירו וכו' ויברכהו כדין אמר אל ה' בצרתה לי וכו' ה' הצילה נפשי משפת שקר מלשון רמיה דא הוא דרגא דעשו שריא ביה דאיהו שפת שקר מהו שפת שקר בשעתא דאייתי ההוא חויא לווטין על עלמא ובחכימו ובעקימו אייתי לווטין דאתלטייא עלמא ת"ח בשעתא דאמר יצחק לעשו וצא השדה וצודה לי צידה בה"א ואוקמוה ונפק עשו בגין דיתברך מיצחק דקאמר ליה ואברכך לפני ה' דאלו אמר ואברכה ולא יתיר יאות כיון דאמר לפני ה' בההיא שעתא אזדעזע כרסי יקרא דקב"ה:
אמרה ומה דיפוק חוייא מאינון לווטין וישתאר יעקב בהו דעשו נקרא נחסרכן כדתרגם אונקלוס) בההיא שעתא אזדמן מיכאל ואתא קמיה דיעקב ושכינתא בהדיה וידע יצחק (שהשכינה שם) וחמא לגן עדן בהדיה דיעקב וברכיה קמיה וכד עאל עשו:

עאל בהדיה גהינם וע"ד ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד דחשב דלא הוה עשו בההוא סטרא פתח ואמר ואברכהו גם ברוך יהיה (ילקוט דוד): ג:
שם קמ"ו ע"א ת"ח כמה ברכאן אתברך יעקב חד דאביו ידע בההוא עקימו ורווח כל אינון ברכאן וחד דשכינתא דבריך ליה קב"ה כד הוה אתי מלבן דכתיב ויברך אלהים את יעקב וחד דברכיה ליה ההוא מלאכא ממנא דעשו וחד ברכה אחרא דברכיה ליה אבוי כד הוה אזיל לפדן ארם דכתיב ואל שדי יברך אותך וכו' בההוא זמנא וכו' אמר במאן ברכתא דמנייהו אשתמש השתא אמר בבתרייתא דברכיה אבוה ואשבק כל תלתא אחרנין לזמנא דאצטריך לי ולבנאי בתראי:
אימתי בזמנא דיתכנשון כל עממיא לאובדא בני מעלמא דכתיב כל גוים סבבוני בשם ה' כי אמילם סבוני גם סבבוני בשם ה' כי אמילם:
סבוני כדבורים וכו' בשם ה' כי אמילם, הא הכא תלת לגבי תלתא ברכאן דאשתארו חד אינון ברכאן דברכיה ההוא מלאכא אמר יעקב להתם אצטריכו לגבי מלכין וכל עמין דכל עלמא ואסליק לון להתם והשתא לגבי עשו די לי בהאי למלכא וכו' ע"ש:
(ילקוט דוד):
ד:
שם מדרש הנעלם דף קל"ט ע"א דתנן בית המקדש קודם לקיבוץ גליות: קבוץ גליות קודם לתחיית המתים וכו:
תנן מ' שנה קודם הקבוץ גליות לתחיית המתים וכו' ע"ש:
ועוד כתוב שם דלסוף מ' שנה שהצרות יעברו והרשעים יכלו:
אז יחיו המתים שוכני עפר מ"ט משום דכתיב לא תקום פעמים צרה ודי להם במה שעברו כל הצרות עליהם, ומזמן תחיית המתים יתיישב עלמא בישובו הה"ד ביום ההוא יהיה ה' אחד וכו' (ילקוט דוד באהל דוד) עי' מש"כ בפרשת חיי שרה אות ו' ע"ע:
ילקוט דוד:
ה:
שם קל"ז מדרש הנעלם אמר ר' אחא מפני מה היא עקרה מפני שיצר הרע אינו בנמצא (ר"ל לעתיד לבא שאינו מנוול כ"כ שתש כחו) בכחו בעולם וכו' כך הוא דקב"ה אתער ליה להההוא עניינא דצריך לזווגא ולא לכל שעתא: דיהא תדיר עם בר"נ כסו כפן דאיהו אשתכח תדיר וחטאן ביה בני נשא אלא להההוא זווגא בלחודוי ואתערותא ההיא אתערותא דקב"ה להוי הה"ד והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר. מהו לב בשר אמר ר' יהודה לב להוציא בשר ולא נדבא אחר ע"כ (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל על דבר] הנה לפי דברי רבותינו ז"ל הנ"ז יתורץ לנו קושיא עצמית במה שכתוב בפרשת בראשית א' כ"ו ויברא אלהים את האדם בצלמו וכו' זכר ונקבה ברא אותם ויברך אותם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה וכו:

וכתיב שם ב' כ"ה ויהיו שניהם ערומים ולא יתבוששו ופירש רש"י שם בחומש שלא היו יודעים דרך צניעות וכו' לא ניתן בו יצה"ר עד אכלו מעץ הדעת וכו' ע"ש, ובאמת קשה כיון שלא ניתן בהם יצה"ר היאך יקיימו מצות פרו ורבו אבל לפי דברי רבותינו הנזכרים במדרש הנעלם הנז' אתי שפיר דהקב"ה יתער להו להההוא ענייגא כדי שיוכלו לקיים מצות פריה ורביה ודו"ק:

פטר"ת כל רחם:

ו'. שם קל"ט ע"ב ר' אלעזר בן ערך הוה יתיב והיה מצטער בנפשוי טפי עאל לקמיה ר' יהושע וכו:

וההוא דאתערו דבשתיתאי יהא פורקנא שפיר אבל אנא חמי אורכא יתירא על אינון דיירי עפרא דבאלף שתיתאי לזמן ארבע מאות ותמניא שנין מניה יהיו קיימין כל דיירי עפרא בקיימיהון ובגין כך אתערו חבירנא על פסוקא דקרא לון בני ח"ת:

ח"ת דיתפרון לחית שנה והיינו דכתיב בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו כשישתלם הזא"ת שהוא חמשת אלפים וארבע מאות ותמניא תשובו איש אל אחוזתו אל נשמתו שהיא אחוזתו ונחלתו וכו'. מאן יזכי להאי ארכא מאן יתקיים בקיום דתיה בין האי זמנא ועל דא אצטערנא בנפשאי אמר ליה רבי הא תנינן יהי או"ר יהי ר"ז חזר ואמר בתשובה יתקדם כלא אמר ליה אי לאו דאמרת הכי אחסימנא פומין למצפי פורקנא כל יומא דכתיב חסן ישועותן מהו ישועות אלו המצפים ישועות בכל יום וכו' (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל על דבר] הנה אתה רואה בעיניך כמה צער מגיע לצדיקים יסורי עולם על אריכות הגדול ועל אריכות זמן תחית המתים שראו שיגיע עד לארבע מאות ותמניא כחושבן בני ח"ת באלף הששי ובעונותינו שגרמו עבר קץ הזה שנצטערו על אריכותו גם עבר חר"פ מזמן הנז' ואנחנו לא נושענו. שמדת הדין מעכבת:

השם יראה בעניינו ויפג צערנו שכבר עבר מאלף הששי תרפ"ח וכבר נכנסנו לשנת תרפ"ט ועדיין לו אנו מצפים שיושיענו בקרוב למען שמו ולמען תורתו ולמען שכינתו אמן:

תרפ"ח היום תרצ"ה לו אנחנו מחכים:

חסלת פרשת תולדות:

פרשת ויצא

א:
זוהר סוף דף ק"ס ז"ל ת"ח בר נש כד צלי צלותיה לא יימא עליה זכרני ופקדני וכו' דהא בכל אתר דבר נש צלי צלותיה יכליל גרמיה בין סגיאין בכללא דסגיאין ולו' ע"ש והיינו טעמא שאנחנו אומרים בעושה שלום וכו' יעשה שלום עלינו אע"פ שכל יחיד מתפלל לעצמו, [משכיל על דבר] באהל דוד:
ב:
שם קס"א ע"א אלא נטל עשרה מעאנין ועשרה מאתנין ועשרה מעזין ויהיב ליה ליעקב ע"ש לפ"ז לא נטל יעקב לעצמו ועשה את כל הכבוד שהיה לו אלא משלשים בהמות מן בהמה דקה הנדחה והצולעה וגם באלו אם יהיו בהם עקודים וטלואים להודיע כי אין חכמה ואין תבונה לנגד השם כי העושר והכבוד מלפניו יתברך:
משכיל על דבר. באהל דוד:
ג:
לעיל מזה ר' אבא אמר אלף עאנין אלף אמרין ואלף עזין הוה מייתי ליה ללבן יתיר בכל ירחא וירחא וכו' ע"ש והיינו דכתיב כי מעט אשר היה לפני ויפרוץ לרוב שהיה פריץ ברבוי רב מאד שלא כדרך הטבע כי גדול מעל שמים חסדך משכיל על דבר:
באהל דוד אפשר אלף עאנין שהם גדולים מבן חדש ואלף אמרין וכו' שהם פחותין מבן חדש:
ד:
לעיל מזה דף קנ"ז ע"ב בזוהר ויבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה לקראתו וכו:
מנא ידעת הא אמרו דגעא חמרא ולאה ידעת ונפקת ליה וגרים ליה דנפק מנה יששכר הה"ד יששכר חמור גרם א"ת גרם אלא גרם דחמרא גרמא ליה וכו' ע"ש:
ה:
שם קס"ה ואשתמע דאדם וחוה כחדא אתבריאו בזווגא חד וכיון דאשתכחו בזווגא חד מיד ויברך אותם דלית ברכתא שריא אלא באתר דאשתכחו דכר ונוקבא ת"ח כד נפק יעקב למיהך לחרן בלחודוי הוה דלא אינסיב מה כתיב ויפגע במקום:
וכו' ולא אתיבו ליה אלא בחלמא. השתא דאנסיב וכו' ע"ש:
ו:

שם קמ"ט ע"א א"ל חייך דלא זמיננא לך להלולא דברי בגין תלת מלין חד דלא ידענא בך ולא אשתמודעא לך דהכי מזמנין ליה לבר נש כפום יקריה ודילמא אנת גברא רבא ואפגים יקרך וחד דילמא אנת אזיל בארחך בבהילו ולא אטרח עלך:
וחד דלא תכסיף קמי חברנא דאורחא דילן דכל אינון דאכלי לפתורא דחתן וכלה כלהו יהבי נבזבזן ומתנן לון אמינא ליה קב"ה ידין לך לטב וכו' (ילקוט דוד באהל דוד):
[משכיל על דבר] הנה מנהג זה דקאמר בזוהר שכל המזומנים לסעודת חתן וכלה כולם מביאין דורון ומתנות לחתן וכלה. עדיין המנהג הזה נוהגים בו כל אנשי קדש של אלגירי יץ' שבזה משמחין חתן וכלה כל אחד מביא בידו דבר מהדברים הצריכין להם תכשיטין וכלי הבית פטר"ת:
חסלת פרשת ויצא:

פרשת וישלח

א:
זוהר דף קס"ח ר' אלעזר אמר כל מאן דאשתדל באורייתא לשמה לאו מיתתיה על ידא דיצה"ר בגין דאתתקף באילנא דחיי ולא ארפי מניה. ובגין כך צדיקייא דמשתדלי באורייתא. לא מסתאבי גופא דלהון דלא שרא עלייהו רוח מסאבא ע"כ. ובגליון כתו' ובהא דאליהו בבי קברי דאשכחוהו רבנן ושאלו ליה ולאו כהן הוא. אמר לון צדיקייא לא מסאבי במיתתהון כמה דתני' ביום שמת רבי בטלה כהונה כלומר דאתעסקו ביה ע"כ:
משכיל על דבר]:
הנה משמע מדברי הזוהר דמותר לכהן ליכנס לבי קברי של צדיקים העוסקים בתורה לשמה ובזה נתיישב לנו מנהג שנהגו איזה כהנים להשתטח על קברי הצדיקים דיש להם על מה שיסמוכו דברי הזוהר הנז'. וכן ראיתי להתוס' פרק הנושא את האשה כתובות ק"ג ע"ב ד"ה אותו היום שמת ר' בטלה קדושה וז"ל והרב ר' חיים הכהן היה אומר אלמלא הייתי כשנפטר ר' תם הייתי מטמא לו דהא בטלה קדושה דקאמר הכא היינו קדושת כהונה. ובהדיא אמרו בירושלמי אין כהונה היום ע"כ. אלא דכתבו שם בסוף הדיבור שאין נר' לר"י דהתם מיירי בטומאת בית הפרס דרבנן. אבל טומאה דאורייתא לא עכ"ל.
ע"ש הנה מדברי הזוהר הנ"ל משמע כ"ר חיים הכהן ז"ל:
אלא דקשה לי על לשון זה דנקטו התוס' ש"ר חיים כהן אומר וכו' הייתי מטמא לו מאי מטמא לו דנקטו הול"ל הייתי נכנס ומתעסק בו וכו' שהרי אין כאן טומאה כמ"ש הזוהר דלא שריא עלייהו רוח מסאבא ומאי הייתי מטמא לו דנקטו וצ"ל חדא מתרתי או נימא

דלאו דוקא מטמא דנקטו אלא כלומר נכנס להתעסק בו. ובאמת דלית כאן טומאה או נימא דר' חיים וירושלמי לא אזלי בשיטת הזוהר וסברי דבאמת מטמאי גם הצדיקים אלא דאותו היום נדחית הטומאה משום כבוד תורתו וקדושתו ואתי עשה ודחי לא תעשה דאתי עשה דכבוד תוהה שהוא עדיף ודחי הטומאה וכמו מת מצוה דגם דבאמת מטמא המתעסק בו מ"מ מותר לכהן ליטמא לו:

ולהכי נקטו שפיר הייתי מטמא לו:

ומדוקדק בזה דנקט הש"ס אותו היום שמת ר' בטלה קדושה דמשמע דוקא אותו היום שהיו מתעסקים בו ולא אחר כך:

וכן הוא משמעות מהרש"א בחידושי אגדות שם וז"ל אותו היום שמת ר' בטלה קדושה: הריטב"א ז"ל כתב כפירוש הראשון וז"ל שהכל מטמאין לנשיא וכמו שפירש הר"ן ז"ל וכו' ע"ש:

ונראה שזה הפי' הוא הפי' הנכון דלו ברי הזוהר דסובר שהצדיקים אינם מטמאים קשה מהא דאיתא בסוכה כ"ה ע"א ע"ב דתניא ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם וכו' אותם אנשים מי היו נושאי ארונו של יוסף היו וכו' דברי ר' יוסי הגלילי ר' עקיבא אומר מישאל ואלצפן היו עוסקים בנדב ואביהוא הרי דמפשט פשיטא ליה לש"ס דצדיקים עלאין קדישין מטמאים כיוסף הצדיק וכנדב ואביהוא דכתו' בהם ונקדש בכבודי במכובדי ונתעלה ונתקדש השם במיתתם והכל הודו ובירכו את ה:

ועי' להרב פתחי תשובה יו"ד סי' שע"ב ס"ק שני ועוד ראיה מהא דמצינו מר' בנאה היה מציין מערתא דאברהם אבינו ודאדם הראשון כדאיתא בבבא בתרא דף נ"ח ע"א: ועי' תוספות יבמות דף ס"א ע"א ד"ה קברי כותים אינם מטמאים ע"ש ודו"ק (באהל דוד) ועי' עוד תוספות בתרא דף נ"ח ע"א ד"ה מציין מערתא ועיין עוד תוספות נדה דף ע' ע"ב ד"ה ואין נציב מלח מטמא שהסבירו הענין להפך ע"ש, ועי' תוספות נזיר כ"ד ד"ה או ותוכפית ע"ז ג' ד"ה כהנים ותוספות סנהדרין נ"ט ד"ה אלא ע"ש, ועי' בגליון הש"ס דנדה הנז' ועי' להרב רבינו בחיי פרשת אמור שהלך בשיטת הזוהר כנז' ע"ש שהביא הירושלמי וגרס כד דמך ר"י נשיאה וכו' אין כהונה היום ע"ש:

ב:

שם קס"ח חיים שאל ממך דא דוד מלכא וכו' וחמי דלית ליה חיים מדיליה כלום וקיימא קמיה כל יומא:

כיון דברא אדם הראשון אמר האי ודאי קיומיה ומאדם קדמאה הוו שבעין שנין דאתקיים דוד מלכא בעלמא:

תו אבהן שבקו ליה מחייהון כל חד וחד אברהם שבק ליה וכן יעקב וכן יוסף וכו' ודאי אברהם שבק ליה חמש שנין דהוה ליה לאתקיימא מאה ותמנין שנין:
חסרין ליה חמש יעקב הוה ליה לאתקיימא בעלמא כיומי אברהם ולא אתקיים אלא קמ"ז חסרין ליה תמניא ועשרין אשתכחו דאברהם ויעקב שבקו ליה מחייהון תלתין ותלת שנין יוסף דאתקיים מאה ועשר שנין הוה ליה לאתקיימא מאה וארבעין ושבע שנין כיומי דיעקב וחסר מנהון תלתין ושבע שנין הא שבעין שנין דשבקו ליה אבהן וכו' ע"ש דאברהם ויעקב הוו גלגול אדם הראשון ושופריה דיוסף כעין שופריה דיעקב שופריה דיעקב כעין שופריה דאדם הראשון ועל כן נתנו לו מחלקם) (באהל דוד):
וכתב בזוהר שם דיוסף נתן לו יותר מכולם משום דיוסף אקרי צדיק ודא הוא דאנהיר לסיהרא יתיר מכולהו:
שדוד הוא בחינת מלכות בית דוד והיסוד הוא המשפיע למלכות כנודע, ולקמן קע"ו ע"ב קאמר דשכינתא מתעטרא באברהם יצחק ויעקב ויוסף כחדא אינון ודיוקנא חדא ליה ע"ש:

ג:

שם ק"ע ע"א ויאמר שלחני כי עלה השחר וכו' ר' יהודה פתח מי זאת הנשקפה כמו שחר וכו:
אילין אינון ישראל בזמנא דקב"ה יוקים לון ויפיק לון מן גלותא. כדין יפתח לון פתחא דנהורא דקיק זעיר. ולבתר פתחא אחרינא דאיהו רב מניה עד דקב"ה יפתח לון תרעין עלאין פתיחן לד' רוחי עלמא וכו' לב"נ דאתיהיב בחשוכא וכו' כד יבעון לאנהרא ליה בעיין לאפתחא ליה נהורא זעירתא כעינא דמחטא ולבתר רב מניה וכדין בכל זמנא עד דינהרון ליה כל נהורא כדקא יאות וכו'. אבל ישראל נהורא דלהון זעיר זעיר עד דיתתקפון וינהיר לון קב"ה לעלמין וכדין שאלי לון מי זאת הנשקפה כמו שחר ואח"ך כלבנה ואחר כך כחמה ולבתר איומה כנדגלות תקיפא בנהורא תקיף כדקא יאות ע"ש:
[משכיל על דבר] ברוך שבחר בהם ובמשנתם כי כל דבריהם ברוח הקדש נאמרו שהרי אנחנו רואים בעינינו בזמננו זה (תרפ"ו) שהקב"ה מאיר ובא לישראל עמו יעקב חבל נחלתו. כי חביבין ישראל לפני המקום ולפני כל המלכים מלכי ארץ ונוהגים בהם כבוד ונותנים להם ממשלה ושולטנות בידם והסכימו לתת להם נחלתם ארצנו הקדושה וכבר נתאחזו בה והממשלה נתנו הממשלת לישראל בארץ הקדושה מהם שרים ומהם סגנים ובכל יום נגה אור עליהם הולך ואור עד נכון היום על כן צריכין אנו שלא להרהיב עז בנפשינו ולגול את האור בכחנו. עד שיגיע זמנו לצאת כפי גזירת הגוזר: ד:

שם ע"ב על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה וכו' דאפילו בהנאה אסיר ואפילו ליהביה לכלבא וכו' ע"ש:
[משכיל על דבר] דע דזוהי סברת רבי שמעון בעל ספר הזוהר אבל ר' יהודה מתיר גיד הנשה בהנאה והיא פלוגתא דר"ש ור"י בפסחים דף כ"ב ע"א ע"ש: ה:
שם:
קע"א. ת"ח כמה עקימו וחכימו אתחכם שרו של עש"ו וכו' מה עבד מיד ויגע בכף ירכו דאתחכם לקבליה אמר כיון דאתברו סמכין דאורייתא מיד אורייתא לא אתתקף וכדין יתקיים מה דאמר אבוהון והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך ומה דאמר הקול קול יעקב והידים ידי עשו וכו' וכד חמא דלא יכיל לה לאורי' כדין חליש תוקפא דאינון דסמכין לה. וכד לא אשתכח מאך דסמיך לאורייתא. כדין לא יהא קול קול יעקב ויהון ידים ידי עשו וכו' ע"ש:
[משכיל על דבר] הרואה דברי הזוהר הנאמרין למעלה ראש כמה גורם ביטול תורה. לכך כמה צריך להרהיב עז בנפשו להשתדל בכל כחו והונו וממונו להחזיק ולתמוך הני ברכי דשלהי דרבנן לתומכן ולסעדן לעסוק בתורת השם ולא יתן שינה לעיניו ותנומה לעפעפיו כדי שתתקיים מצוה רבה כזו בידו שתתן לו קיום והעמדה בעולם ותתן לו חיים לנפשו כי עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר בזה ובבא וגורם שיפולו שונאיו ואויביו לפניו אויב פנימי ואויב חיצוני וכשם שהוא מחזיק ביד לומדי תורה כך מחזיקין בידו כמה מלאכים קדושים כדכתיב כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך:
ו:
שם:
קע"ד:
ע"ב. ת"ח מה כתיב התרפית ביום צרה צר כחכה מאי התרפית מאן דאתרפי ידוי מקב"ה דלא לאתתקפא ביה והיך יתקף בר"נ ביה בקב"ה יתקיף באורייתא דכל מאן דאתתקף באוריי' אתתקף באילנא דחיי כביכול יהב תוקפא לכנסת ישראל לאתקפא ואי הוא יתרפי מאורייתא צר כחכה כח כה שהיא השכינה בשעתא דבבו אתרפו מאוריי' וכו' כמה בעלי דב"נ זמינין לקבליה למיהוי ליה קטיגורין ביומא דעקו. ואפי' נשמתיה דב"נ דאיהו חילא ותוקפא דידיה איהו מארי דבבו לקבליה (כתב מהרח"ו דהנשמה אינה נכנסת באדם אלא עומדת עליו ורואה מעשיו ומגדת למעלה וז"ש איהו מארי דבבו לקבליה ניצוצי אורות ע"ש):
ז:

שם:
קע"ה:
ע"ב ר' אלעזר אמר ויהי בשכון ישראל בארץ ההיא דהא לאה ורחל מתו ונטלא ביתא מאן דנטיל וכו' ובגין דחמא דבלהה ירתא אתרא דאמיה אזל ובלבל ערסא. ועל דקיימא שכינתא עלה כתיב ביה וישכב את בלהה וכו' ר' ייסא אמר דנאים על ההוא ערסא ולא חייש ליקרא דשכינתא ובגין כך לא אתפגים מחושבנא וכו:
[משכיל על דבר] עי' פירוש רש"ל שכתב וז"ל בא ראובן ותבע עלבון אמו אמר אם אחות אמי היתה צרה לאמי שפחת אחות אמי תהא צרה לאמי לכך בלבל ע"כ משמע דס"ל דעדיין לאה עודה בחיים הפך מדרבי אלעזר וצ"ע (באהל דוד):
ח:
שם:
קע"ד:
ע"ב דכתיב יפול מצדך אלף ודא הוא סטרא שמאלא דכתי' בתריה ורבבה מימינך אבל אחד מני אלף דא הוא יצה"ר דאיהו אחד מאינון אלף דהוו לסטר שמאלא בגין דאיהו סליק לעילא ונטיל רשו וע"ד אי ב"נ אזיל באורח קשוט ההוא יצה"ר איהו עבד לו וכו' ואתעביד סניגורא וכו') ילקוט דוד):
ט:
דף:
קע"ו:
ע"ב ת"ח כמה גרים עובדא דב"נ דהא כל מאי דאיהו עביד כלא אתרשים וקיימא קמי קב"ה דהא יעקב בשעתא דעאל לגבה דלאה כל ההוא ליליא רעותיה וליביה היה ברחל דחשיב דרחל איהי ומההוא שמושא וטפה קדמאה ומההוא רעותא אתעברת לאה וכו' ועם כל דא אהדר עובדא לאתריה כמה דההוא רעותא קדמאה אתעבידת ברחל ההוא רעותא אתהדרת בה דהא בכורתיה אהדרת ליוסף בוכרא דרחל אתר דרעות הות ברחל וכלא סליק באתריה בגין דכל עובדוי דקב"ה כולהו קשוט וזכו ע"ש (ילקוט דוד):
שם:
קע"ז:
ע"א ת"ח כד כדעבד קב"ה עלמא ופלג ארעא לשבעה תחומי פליגין לקבל שבעין רברבין ממנן וקב"ה פליג לון לשבעין אומין כל חד וחד כדקחזי ליה וכו' (ילקוט דוד) (באהל דוד):

[משכיל על דבר] הנה שבעה תחומי דקאמר בזוהר הם הנקראים לבעלי פילוסופייא שבעה אקלימים ועי' להרב ספר הברית הפילוסוף האלהי במאמר ט' חוג הארץ דף ן' ע"א (ילקוט דוד באהל דוד):

פרשת וישב

א' זוהר קפ"ה וז"ל ר' אלעזר אמר והקיצית היא תשיחך כל ההיא אורייתא דשבקו כד אסתלקו מהאי עלמא ההיא אורייתא נטירא מההוא זמנא ותיעול במעייהו וכו' וכל מלין מתתקנן יתיר מכמה דהוי בקדמיתא דהא כל מילין דאיהו לא יכיל לאדבקה לון כדקא יאות ואיהו אשתדל בהו ולא אתדבק בהו כלהו עאלין במיעוי מתתקנן ואורייתא תמלל ביה ע"כ: [משכיל על דבר] משמע מכאן דצריך האדם לעסוק ולהשתדל בתו' הגם שאינו יכול להשיג ולהבין כל מה שקרא ושנה דבעולם הבא ישכיל ויבין הכל עי' בניצוצי אורות אות ג' ע"ש היטב. ולכן אמרו רבותינו שילמוד בזוהר הגם שאינו מבין משום אע"פ שאינו מבין כאן עי' עסקי כאן יבין לעולם הבא. (באהל דוד):

ב' שם לעיל קפ"ד ע"ב ועל דנשמתא קדישא נפקת ואסתלקת מניה שריא רוח מסאבא על ההוא גופא וכו' והא אתמר דידוי דב"נ זוהמא דמסאבו אשתארת בהו ועל דא לא יעבר ידוי על עינוי בגין ההוא רוח מסאבא שריא עליו עד דנעיל לון וכד נטיל ידוי כדקא חזי כדין אתקדש ידוי ואקרי קדוש והיך בעי להתקדשא בעי חד כלי לתתא וחד כלי מלעילא וכו' עי' להרב יחד"א בניצוצי אורות דכתב דמכאן סתירה למש"ך הרב מר וקציעה דמבחוץ יכול ליגע בהן וכו' וכתב וכן נראה ממ"ש הרמ"ז וכו' ולכן יזהר שיעשה בבגד עכ"ל. ע"ש (באהל דוד):

ג' שם חד כלי לתתא וחד כלי לעילא דא קדישא ודא מסאבא ומאינון מיין אסיר למעבד בהו מידי אלא בעי לאושדא להו באתר דבני נשא לא עברין עלייהו ולא יבית לון בביתא וכו' ואי חפר להון מדרון תחות ארעא דלא יתחזון שפיר ולא יהיב לון לנשי חרשיא דיכלון לאבאשא בהו לבני נשא וכו' אטהר אתכם ע"כ:

[משכיל על דבר] וכתב בניצוצי אורות וכשקם באשמורת ואינו יכול לשופכם צריך לכסותם ואח"כ יברך וילמוד ע"כ נ"ל דרוצה לומר דלא יבית לון דהיינו שאם עדיין לא שפכה לא יביתם בביתו וצריך ליזהר לשופכם ואז יכניס הכלי שהיו בתוכו לביתו בתחילת הלילה אבל כשקם באשמורת ועשה נטילה אם אינו יכול לשופכם יניחם בביתו ויכסה אותם או יוסיף עליהם מים טהורים ויבטלם ברוב:

ד' שם תורת ה' תמימה וכו' כמה אית לון לבני נשא לאשתדלא באורייתא דכל מאן דאשתדל באורי' להוי ליה חיים בעלמא דין ובעלמא דאתי וזכי בתרין עלמין ואפי' מאן דאשתדל באורי' ולא ישתדל בה לשמה כדקא יאות זכי לאגר טב בעלמא דין ולא דיינין ליה בההוא עלמא ת"ח ארך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד ארך ימים בההוא דאשתדל באוריי' לשמה דאית ליה אורך ימים בההוא עלמא דביה אורכא דיומין ואינון יומין אינון יומין ודאי תמן איהו רחצנו דקדושה דלעילא דאתרחיץ ב"נ בהאי עלמא לאשתדלא באוריי' לאתתקפא בההוא עלמא בשמאלה עושר וכבוד אגר טב ושלוה אית ליה בהאי עלמא וכל מאן דישתדל באורייתא לשמה כד נפיק מהאי עלמא אוריי' אזלא קמיה ומכרזת עליה ואיגנת עליו דלא יקרבון בהדיה מאריהון דדינא כד שכיב גופא בקברא היא נטרה ליה כד נשמתא אזלא לאסתלקא לאתרה איהי אזלא קמה דההיא נשמתא וכמה תרעין אתתברו מקמה דאוריי' עד דעלת לדוכתהא וקיימה עליה דב"נ עד דיתער בזמנא דיקומון מתייא דעלמא ואיהי מלפא סניגורא עליה הה"ד בהתהלך תנחה אותך וכו' ע"ש:

[משכיל על דבר] אבי ראה גם ראה כמה גדול מי שעוסק בתורה וכמה כבוד נעשה לו בחייו ובמותו משמר מול משמר היו משמרין אותו כבן יקיר על אביו שיש לו געגועין עליו שמשים עיניו עליו לשומרו מכל דבר רע ומכל מה שמעציב את לבו. יצא יצא עמו נכנס נכנס עמו ואינו יכול להתפרד ממנו והרי אתה רואה גם בעוסק שלא לשמה זוכה לדברים הרבה בעולם הזה ובעולם הבא מגנת עליו שלא ידונו אותו ואינו רואה פני גהינם אשרי אדם שומע לי לשקוד על דלתותיי יום יום לשמור מזוזת פתחי כך מכרזת התורה על לומדיה (באהל דוד):

ה' שם קפ"ט קב"ה נטיר לון לצדיקייא ובגיניהון נטר לון לרשיעייא דהא רשיעייא מתברכין בגיניהון דצדיקייא כגוונא דא ויברך ה' עובד אדום הגתי בעבור ארון האלהים צדיקייא אחרנין מתברכין בגינייהו ואינון לא יכלי לאתזנא בזכותייהו והא אוקמוה יוסף אתברך מאריה בגיניה ואיהו לא יכיל לאשתזבא מניה ולנפקא לחירות וכו' ואח"כ שלטיה על כל ארעא דמצרים וכו' ע"ש:

[משכיל על דבר] מכאן תשובה לבוערים בעם שאומרים מה תועיל לנו ברכת חכם אם בעל ברכה יברך לעצמו ולמה הוא צריך לאחרים והרי אתה רואה בעיניך כי כן מנהגו של בורא עולם השם:

ו' שם:

קצ"א וע"ד כד אזילב"נ בכל יומא בעי ליה לאסתמרא מחובוי בכל יומא ויומא כד אתי ליליא בעי לאסתכלא ולמבדק בכל מה דעבד כל ההוא יומא בגין דיתוב מנייהו ויסתכל בהו תדיר בגין דיתוב קמי מאריה כד"א וחטאתי נגדי תמיד בגין דייתוב מנייהו וכו' ע"ש:

ז:

שם:

ע"ב מה כתיב הלא לאלהים פתרונים וכו' מאי טעמא (ר"ל הקדים דבר זה הלא לאלהים פתרונים) בגין דהכי מבעי ליה למפשר חלמא לפקדא פישרא לקב"ה בגין דתמן איהו קיומא דכלא ע"ש:

[משכיל על דבר) כתב הרב ניצוצי אורות מכאן דקודם שיפתור החלום יאמר הלא לאלהים פתרונים שהשכינה תקיים הפתרון הטוב וזהו כל החלומות הולכים אחר הפה דהיינו המלכות כדאיתא בפתח אליהו מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה ע"ש:

ח:

שם:

קצ"ג כי עצום עושה דברו מאן עצום דא הוא זכאה ההוא דאשתדל באורייתא קדישה יממה ולילה וכו' ע"ש:

[משכיל על דבר) עי' להרב נצוצי אורות דכ' פירוש דבשביל צדיק אחד שעוסק בתורה הקב"ה מציל כולם בשבילו וזהו שאמר וה' נתן קולו לפני חילו לשמור כולם לפי שיחיד עצום עושה דברו ע"כ ע"ש:

נ"ל דר"ל דבצדיק נאמר וה' עמו בכל מקום שיהיה שם ביתו עמו כמ"ש בשמואל בכל מקום שהלך ביתו עמו שהיא השכינה ולכן רגלי חסידיו ישמור כמ"ש ביעקב ויברך אותך לרגלי ולכן בכל מקום אשר תדרוך כף רגלם יתברך מקום חנותם שתמיד שפע האלהי חופף עליו בכל מקום שהוא. וע"ז מביא מהכתו' ויברך ה' את עובד אדום הגתי בעבור ארון האלהים דכיון שארון האלהים בביתו שתמיד חופף על הארון שפע האלהי נתברך ביתו. ומש"כ אח"כ צדיקייא אחרנין מתברכין בגינייהו וכו' הוא עוד דבר אחר בפני עצמו ואין כוונתו לומר שעובד אדום הוא מרשעיא ח"ו שהרי צדיק ולוי היה ולו היה יאות להכניס ארון האלהים שהיה מן השוערים כמו שפירש רש"י בשמואל ב' ו' פסוק יו"ד ע"ש ודו"ק:

שם:

לעיל:

ק"ף הצדיק אבד בזמנא דקב"ה אשגח בעלמא ולא הוי עלמא כדקא יאות ואזדמן דינא לשרייא על עלמא כדין קב"ה נטיל זכאה דאשתכח בינייהו בגין דישרי דינא על כולהו אחרנין ולא ישתכח מאן דיגין עלייהו דהא כל זמנא דזכאה שרי בעלמא דינא לא יכיל לשלטאה על עלמא מנלן ממשה וכו' (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל על דבר] נ"ל לומר שדוקא אם העולם כולו חייב או כל ישראל ב"מ הם מחוייבים ויש צדיק בעולם שנודע שמו בכל העולם אזי כשהם חייבים אזי מסליק לצדיק הזה מהאי עלמא וכדין אתפרע וגבי דיליה בר"מ אבל אם במדינה אחת או בכרך אחד נתחייבו משום דלא הוו כדקא יאות והיה ביניהם צדיק אחד ולא יכיל דינא לשלטאה עלייהו מפני הצדיק שביניהם אזי מגלגל הקב"ה גלגולין עד שאינו יכול לדור ביניהם אותו צדיק וירחיק נדוד מהם לקבוע דירתו למקום אחר ויהיה שתול על פלגי מים במקום אחר הראוי לו עם אינשי דמעלי ברוך הוא אין חקר לתבונתו כמו ששמענו בכמה גירושין שנתגרשו ישראל ממקום למקום שכך היה. השם יאמר לצרותינו די ונאמר ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע אכי"ר. תרפ"ט:

שם:

ק"ף:

ע"ב הא אתמר דכד דינא שריא עליה דב"נ כד איהו זכאה בגין רחימותא דקב"ה ביה איהו דהא קב"ה רחים ליה ברחימו לקרבא ליה לגביה מתבר גופא בגין לשלטאה נשמתא וכו' ונשמתא שלטא וגופא אתחלש ונפשא אתתקף בתקיפו וכדין איהו רחימא דקב"ה וכו'. ובגין כך ההוא זכאה דאתבר תדיר איהו רחימא דקב"ה והני מלי כד בדק ולא מצא חובה בידיה דאתענש עליה וכו' וחד דהא חמינן כמה רחימן הוו צדיקייא קמי קב"ה ולא אתברו במרעין וכו' ולא אתחלש גופא דילהון לעלמין אמאי לאו אלין כאלין ואי תימא בגין דאינון צדיקי בני צדיקי הא רמינן צדיקי בני צדיקי אמאי אתבר גופיה במכאובין וכל יומוי בצערא אלא הכא רזא איהו וכו' דהא אית זמנין דסהרא איהי בפגימו ושריא בדינא ושמשא לא אשתכח גבה ובכל זמנא ובכל שעתא אית לה לאפקא נשמתין בבני נשא כמא דלקטא בקדמיתא ואפקת לון השתא בזמנא דאיהי קיימא בדינא האי מאי דנקיט לה בההוא זמנא ליהוי תדיר בגריעותא ומסכנותה אזלה לגביה ואתבר תדיר בדינא כל יומוי דב"נ בין חייבא בין זכאה בר דצלותא בטיל כל גזרי דינין ויכיל לסלקה בצלותא וההיא זמנא דקיימא ההיא דרגא בשלימו וההוא נהר דנגיד ונפק אשתמש בה כדין ההיא נשמתא דנפקת ואהדבקת ביה בההוא ב"נ ההוא ב"נ אשתלים בכולא בעותרא בבנין בשלימו דגופא וכו' ועל דא בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא אלא במזלא

תליא מלתא וכו' (ילקוט דוד) ולמעלה מזה כתוב כד נשמתא חלשא וגופא תקיפא איהו שנאיה דקב"ה דלא אתרעי ביה לא יהיב ליה צערא בהאי עלמא אלא אורחוי מתקנן והוא בשלימו יתיר דאי עבד צדקה או טיבו קב"ה משלם ליה אגריה בהאי עלמא ולא ליהוי ליה חולק בההוא עלמא וכו' וכ' הרב בעל ניצוצי אורות באות ב' וז"ל דאי עבד צדקה או טיבו שמכוין להבריא גופו ולא חש על נפשו לכן השפע שממשיך מלמעלה הוא מן החיצוניות ומתעבא להצלחת גופא ואין ברוחניות לחלק נפשו הרמ"ז ובזה ניחא דהקב"ה משלם שכר מצות הרשע בעוה"ז והוא ליה לרחם שיהיה לעוה"ב דכיון שהשפע אין בו רוחניות מוכרח לשלם בעוה"ז ע"ש (באהל דוד) תרפ"ט:

שם:

קפ"ו:

ע"ב ובגין כך קב"ה עבד ליה לב"נ בגין לאשתדלא באורחוי ולא יפסיק מקוריה ומבועא דיליה לעלמין וכל מאן דפסק וכו' (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל על דבר] עי' בהרב נצוצי אורות שכ' וז"ל פי' אף בזמן שאינו מוליד כי בתש' למהר"ם גאלאנטי הזקן כ"י מביא כ"י דכל זיווג לשם שמים נבראים בנים והם בגן עדן ולעתיד לבא נקבצו אליו וזה שאמר הכתוב מי ילד לי את אלה עכ"ד וכתב הרב חד"א דמכאן נראה דאזהרה למנוע בחול הוא בכל זמן במניקה וזקנה שמוליד בכח עכ"ל כמובן תרפ"ט:

פרשת מקץ

א' דף ר' ע"א ואי תימא לב"נ טב אחזיאו ליה חלמא בישא הכי הוא ודאי כל אינון בישין דזמינין לאתדבקא על אינון דעברין על פתגמי דאורייתא ואינון עונשין דזמינין לאתענשא בההוא עלמא כולהו חמי בגין דכל שעתא יהא דחילו דמאריה עליה והא אתערו דכתיב והאלהים עשה שייראו מלפניו זה חלום רע ועל דא להההוא זכאה אחזיאו ליה חלמא בישא כמא דאתמר וכו' וע"ד לב"נ דלאו איהו זכאה מודיעין ליה חלמא טבא דלאו איהו קשוט כלא בגין לאסטאה ליה מההוא אורח קשוט כיון דאסטי אורחיה מאורח קשוט מסאבין ליה דכל מאן דאתי לאתדכאה מדכאין ליה וכו' ע"ש:

[משכיל על דבר] עיין מה שכתבתי בפרשת פנחס אות ג' ועי' מש"כ בפרשת לך לך אות ו' ע"ש כאשר ראיתי דברי ר"מ והזוהר נפוגותי ונדכתי עד מאד על מה שמראים לנו חלומות קשים אבל אחר שראיתי דברי הזהר הנל' פה נתיישבה דעתי במעט על השם

באברתו יסך עלינו אמן. (באהל דוד) עי' פרשת ויקרא כ"ה ע"א וכד איהו נאים וכו' ע"ש עוד אמרו ברכות נ"ה כל שנותיו של דוד לא ראה חלום טוב ע"ש:

ב' לעיל קצ"ח והא תנינן דכד ב"נ קם בצפרא בעי לאסחאה ידוי מגו נטלא דמיא דאיהו מאנא ליטול מיניה מיא מגו מאן דאסחי ידוי בקדמיתא וכו' ותו דבעי לבר"נ לנטלא ידא ימינא בשמאלא בגין לשלטאה ימינא על שמאלא ויתסחי ימינא מן שמאלא ובגין כך איהו נטילה וע"ד מאן דנטיל ידוי יטול ימינא בשמאלא לשלטאה ימינא על שמאלא בגין דלא יהיב דוכתא ליצה"ר לשלטאה כלל וכו' עש"ב:

[משכיל דבר]:

נ"ל הא דכפל דבריו פ' אחרת וע"ד מאן דנטיל וכו' בא לומר שהנהגה זו לאו דוקא בנטילת שחרית גם בכל נטילה כך יתנהג יעול ימינא בשמאלא הן בנטילת ידים של סעודה או בנטילה כשעושה צרכיו וכיוצא יזהיר בזה ויהיה זריז ונשכר (באהל דוד:):

עוד כתוב בתקונים תקון ס"ט דף קי"א ע"א וז"ל אמרו ליה חבריא ר"ר אי הכי דאינון צדיקייא אמאי מגיע אליהם כמעשה הרשעים א"ל גלגולא גרים לון דייתי לון כעובדא דרשעייא כאלו הוו רשיעייא הכי ייתי לון יסורין ודחקין וכו' ע"ש עי' קהלת יד' והוריות דף יוד' מה שדרשו רבותינו ז"ל בזה ע"ש דברי ר' נחמן בר ר' חסדא ודברי רבא ע"ש:

ג' דף ר"א זוהר ובגין דבעי להו למיהך לסטר ימינא אית לון לאסגאה רחימו דא עם דא ולא יהיה דבבו דא עם דא בגין דלא לאכחשה ימינא דאיהו אתר דישראל מתדבקן ביה וכו' משיב רעה תחת טובה לא תמוש וכו' אפילו למאן דשלימו ליה בישין לא אית ליה לאשלמא בישא חלף ההוא בישא דשלימו ליה אלא קוה לה' ויושע לך וכו' (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל דבר]:

עי' להר' נצוצי אורות דכתב משם יפה תואר דמדלא כתי' עושה רעה תחת טובה פירשו משיב דאפילו חבירו עשה לו רעה וזהו משיב תחת טובה שהיה לו לעשות וכמ"ש הזוהר הנ"ל דאפי' דאשלימו ליה בישין וכו' ע"ש צריך הוא לשלם טובה וכמו שסיים לקמן בע"ב ת"ח יוסף לא די ליה דאיהו לא שלים בישא לאחוי אלא דעבד עמהון טיבו וקשוט וכך ארחיהון דזכאי תדיר בגין דא קב"ה חייש עלייהו תדיר בעלמא דין ובעלמא דאתי וכו' ע"ש: ד' שם הולך בתום ילך בטח ומעקש וכו' הולך בתום דא הוא ב"נ דאזיל באורחין דאורייתא ילך בטח דלא יכילו נזקי דעלמא לאבאשא ליה ומעקש דרכיו וכו' מאן יודע דא הוא מאן דאסטי מאורחא דקשוט ובעי גבי דחבריה יודע מהו יודע ישתמודע איהו בעיניהון דכל מארי דדינא דלא יתאביד מנייהו דיוקנא דההוא ב"נ לאייתאה ליה לאתרא

דינקמון ליה ובגין כך יגדע ותא חזי ההוא דאזיל באורח קשוט קב"ה חפי עליה בגין דלא יתיידע ולא אשתמודע לגבי מאריהון דדינא וכו' זכאין אינון בני נשא וכו' ע"ש (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל דבר]:

) הביטה והבן כמה צריך לאדם ליזהר בדרכיו ולילך בדרך ישר ולא יעוות דרכיו כי כמה שומרים עומדים עליו משמר מול משמר גם את זה לעומת זה עשה אה האלהים כדכתי' כי מלאכיו יצוה לשמרך בכל דרכיך אלו לזכות ואלו לחיוב אלו לחומה ולמגן וצנה ואלו להרוס ולסתור ולאבד ולהשמיד לענוש ולנקם על כן צריך האדם שיהיה ירא ודחיל ולחשוב כי הוא מוקף בחבלי תרדין אע"פ שאינו רואה ולא ניתן לו רשות לראות מה שלפניו כדכתי' יפול מצדך אלף ורבבה מימינך אליך לא יגש הרי כל החלל דהיינו חללו של עולם הוא מלא והכל צופין ורואין במעשיו הן לטוב הן לרע ואין נסתר מהם דבר הכל צפוי והרשות נתונה ובטוב העולם נדון והכל לפי רוב המעשה תרפ"ט:

ה' ר' יוסי אמר ווי לון לב"נ דלא ידעי ולא מסתכלין בארחוי דאורייתא ווי לון בשעתא דקב"ה ייתי למתבע לון דינא על עובדיהון ויקום גופא ונפשא למיהב חושבנא מכל עובדיהון עד לא יתפרשון נפשא מן גופא וההוא יומא דדינא יומא דכפורין פתיחן ומאריהון דדינא קיימין בגין ההוא יומא זמנא קיימא נחש בקיומיה לנשכא ליה וכל שייפי מתרגשין לגביה ונשמתא אתפרשת מן גופא ואזלא ושעיא ולא ידעת לאן ארחא תהך ולאן אתר סלקין לה ווי להוא יומא דרוגזא ונאיצו ההוא יומא וכו' ובגין כך בעי ב"נ לארגזא תדיר מההוא יומא רבה יומא דדינא יומא דחושבנא דלית ליה לב"נ לאגנא עליה אלא עובדוי דכשרן דאיהו עביד בהאי עלמא בגין דיגינו עליה בההיא שעתא וכו' ע"ש. (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל דבר]:

אמר המלקט הסתכל בדברים אלו המשברים לב האדם והיה לרסיסים והיה כלא היה ותמיד לא יסורו מבין עיניך והיו עיניך ולבך שם כל הימים לרבות הלילות ולא יסורו מלבבך כל ימי חייך אם בעל נפש אתה שמור תם וראה ישר כי אחרית לאיש שלום תרפ"ט:

ו:

שם יומא חד הוינא אזיל באורחא אשכחנא חד ב"נ ואקדימנא ליה שלם וההוא גברא הוה לסטים וקם עלי וציער לי ואלמלא דאתקפנא ביה אצטערנא מההוא יומא נדרנא דלא לאקדמא שלם לבר נש בר לב"נ זכאה אלא אי ידענא ביה בקדמיתא בגין דיכיל

לצערא לי ויתקיף בי בחילא בגין דאסיר לאקדמא שלם לב"נ חייבא דכתיב אין שלם אמר ה' לרשעים וההיא דחמינא לכו ויהביתו לי שלם ולא אתיבנא לכו חשידנא לכו בגין דלא חמינא בכו מצוה דאתחזי לבר וכו' ע"ש כ' הרב ניצוצי אורות וז"ל הפריז הרמד"ל להוכיח מכאן נגד האר"י ז"ל שצריך ללבוש טלית קטן ממעל למלבושים וכו' ע"ש ואני אומר אדמקשת ליה להאר"י ז"ל מזה תסייעיה מדברי חייא ור' יוסי דלא הוה להו על מלבושייהו ודו"ק (ילקוט דוד באהל דוד) ועי' לקמן בפרשת וארא כג' עב' ועי' מש"כ שם באות ו' ע"ש:

פרשת ויגש

זוהר סוף דף רט' עב' מאן דצלי צלותיה קמי מאריה אצטריך ליה דלא למשמע קליה בצלותיה ומאן דאשמע קליה בצלותיה לא אשתמע מ"ט בגין דצלותא לאו איהי ההוא קלא דאשתמע דההוא קלא דאשתמע לאו היא צלותא וכו' ובגין כך לא אצטריך ליה לב"נ למשמע קליה בצלותיה אלא לצלאה בלחש בההוא קלא דלא אשתמע ודא היא צלותא דאתקבלת תדיר וסימנך והקל נשמע קל בלא ואו' וכו' דכתיב בחנה וקולה לא ישמע דא היא צלותא דקב"ה קביל כד אתעביד גו רעותא וכוונא ותקונא כדקא יאות וליחדא יחודא דמאריה בכל יומא וכו' ע"ש:

[משכיל דבר]:

א' הנה מדברי הזוהר כאן סתומים כי לא ידענו אם מזהיר דוקא שלא להשמיע קל צלותיה לאחרים או נימא דגם לאזניו ג"כ מזהר דלא להשמיע קולו אבל בפ' ויקהל באו דברי הזוהר מפורסמים דלא קפיד אלא שלא להשמיע לאחרים תפלתו ועי' שם בפ' ויקהל מש"כ שם באות ט"ו ע"ש (באהל דוד) ועי' בניצוצי אורות אות א' שהעתיק משם של"ה דמפרש דגם לאזניו לא ישמיע וכן מסיק משם הפר"ח וכן בתנא דבי אליהו ע"ש שבאמת מדברי הזוהר דפ' ויקהל לא משמע כדבריהם וצ"ע ועי' מש"כ שם פרשת ויקהל אות יוד' טו' גם בזוהר פרשת פנחס בר"מ דף ר"ל עב' כתוב וז"ל כל חד מצלי צלותיה בחשאי דלא ישמע חבריה וכו:

ב:

שם עב' ת"ח כל ב"נ כלהו עברין על ידא דמלאך המות בר מהאי דאקדימו ליה ב"נ לא ימטי זמנא לשלטאה ביה וליטול רשו דהא לא שליט בבר נש עד דנטיל רשו ובגין כך אית ליה דינא לשלטאה על ההוא אתר וכו' ע"ש: [משכיל דבר]:

מהזוהר משמע להדיא דהנהרגים על ידי אדם לא שליט עלייהו מלאך המות ומתים מיתת עצמן מחמת מכת חרב ואין בהם עיפה מטיפת מלאך המות שמטיל במת ואעפ"כ מסריח מחמת מכת חרב השם יצילנו ממכת חרב ואבדן ומחרבו של מלאך המות ומיתתנו יה"ר שתהא בנשיקה אמן (באהל דוד) וא"כ לפי זה אין צריך לשפוך מים על מי שנהרג ודו"ק וכן משמע מדברי באה"ט בש"ע חוש"מ סי' רעו' סק' ב' ע"ש בדבריו:

פרשת ויחי

ג':

שם רי"א ת"ח כמה עגלות הוו שית כמד"א שש עגלות צב ד"א שתין הוו וכו' בקדמיתא כתיב בעגלות אשר שלח יוסף ולבסוף אשר שלח פרעה אלא כלהו דשדר יוסף הוו בחושבנא כדקא חזי ואינון דשדר יוסף יתיר מנייהו וכו' ואלין קאתו בגין כך אשר שלח יוסף אשר שלח פרעה וכד יפקון ישראל מן גלותא ע"ש:

שם רל"ט ע"ב אסרי לגפן עירה ולשורקה בני אתונו וכו' פתח ההוא ינוקא ואמר וכו' אלא רזא הוא לדרדקי בבי רב לאשתמרא מההוא גירא דעיר ושמא קדישא אתכליל תמן י"ה וכמה דהכא אתרמיז שמא קדישא הכי נמי ולשורקה שורק מבעי ליה אתכליל תמן ו"ה בני בן מבעי ליה וכו' אלא כמה דאית שמא קדישא לא כפייא לעיר הכא נמי אית שמא קדישא לאכפייא חילא אחרא דאיהי חמרא דאלמלא דשמא קדישא אתרמיז הכא הוו מטרטשי עלמא י"ה בחילא דא ו"ה בחילא דא לאשתמרא עלמא מנייהו ולאשתמרא ב"נ דלא ישלטון ביה בעלמא עכ"ל וכ' בניצוצי אורות שם אות ג' וז"ל ראיתי להרב המגן בכי' שקיבל שפסוק זה טוב לאומרו על ראש הילד ויועיל לעין הרע מאי"ן ובאות ה' כ' וז"ל עירה ולשורקה בני אתונו ס"ת ההי"ו הרמ"ז כי ע"כ ע"ש (ילקוט דוד) תרצ"א:

זוהר דף ר"ל ועד' תנינן דבעי ב"נ לכוונה דעתיה בצלותא דמנחה בכלהו צלותא בעי ב"נ לכוונה דעתיה ולהאי צלותא יתיר מכלהו בגין דדינא שריא בעלמא ועל דא זמן צלותא דמנחה יצחק תקין לה והא אוקמוה וכו' (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

פקח עיניך מה שלפניך וזרז עצמך באון וכח ועמוד על נפשך שלא תסיר דעתך בעומדך להתפלל והיו עיניך ולבך שם רואות את מוריך וירצך השם תרצ"א:

שם רל"ד אלא כל צלותין דעלמא צלותין וצלותא דיחיד לא עאל קמי מלכא קדישא אלא בחילא תקיפא דעד לא עלאת ההיא צלותא לאתעטרא בדוכתה אשגח בה קב"ה ואשתכי בה ואשתכי בחובוי ובזכותיה דההוא בר"נ מה דלא עביד כן בצלותא דסגיאין כמה אינון

צלותין דלא מן זכאין אינון ועאלין כלהו קמיה דקב"ה לא אשגח בחוביהון בגין כך פנה אל תפלת הערער מהפך ואשתכי בה ואשתכי במה רעותא אתעביד ומאן ההוא בר"נ דצלי צלותא דצבורא מאי טעמא בגין דלא בזה את תפלתם אע"ג דלאו בכוונה ורעותא דלבא וכו' ע"ש (ילקוט דוד):

[משכיל דבר] ראה כמה גדלה מעלת תפלה בצבור דגם בלא כוונה ובלא ישוב הלב מקובלת היא לפניו על כן צריך האדם לזרז עצמו ע"ז בלי רפיון אלא בחוזק ובאומץ כי הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו כי מי זה הוא שיאמר ותהי שיוכל לכוין בתפלתו מתחלה ועד סוף בזמן הזה ולא יסיח דעתו במקצת דבר שתהיה תפלתו נעוץ תחלתה בסופה ולא יהרוס תפלתו במחשבה אחרת הן לרע הן לטוב הגם שיעשה רסן לרוח עברה בו מ"מ הא מיהא עלתה טינא על לבו אלא שלא היה בה שיעור שהייה הפוסלת שדחאה בשתי ידים מיד ולאלתר על אתר וכל זה אם יהיה נשגב בכחו באון וחיל כעוקדו איל והוא עומד על מצבו ותוקע עצמו לדבר הלכה זו ותו לא וחרבו שלופה בידו נטויה שלא יטה ימין ושמאל ולבקש עזר אלהי על זה שאלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו ויבא עצות מרחוק עצה טובה קמ"ל שאם לא עכשיו אימתי והוא מתהפך בתחבולותיו גלגל הוא שחוזר בעולם (באהל דוד) תרצ"א: שם ת"ח בשעתא דיעקב קארי לבנוי אזדמנו אברהם ויצחק תמן ושכינתא על גבייהו ושכינתא הוה חדי ביעקב לאתחברא באבהן לאתקשרא עם נפשייהו כחד למהוי רתיכא בשעתא דפתח יעקב האספו וכו' באחרית הימים באחרית דא שכינתא כביכול יהב ביה עציבו ואסתלקת שכינתא מיניה ולבתר אהדרו לה בנוי ביחי. דלייהו ופתחו ואמרו שמע ישראל וכו' בההיא שעתא קאים לה יעקב ואמר בשכמל"ו ואתיישבת שכינתא בדוכתא וכו' (ילקוט דוד) תרצ"א: רכ"ט ע"א ת"ח אע"ג דקב"ה אזמין טבאן לב"נ למיהב ליה והוא אסטי אורחוי מעם קב"ה לגבי סטרא אחרא מההוא סטרא אחרא דאתדבק ביה ייתי ליה מאן דייתי ליה כל קטרוגין בישין ולא אתיין ליה מעם קב"ה אלא מההוא סטרא דאתדבק ביה באינון עובדין דעבד ועל דא אתתא דלאו איהי מסכלת על דא אמר שלמה ומוצא אני מר ממות את האשה בגין דחובוי דב"נ הוא משיך עליה באינון עובדין דעבד ועל דא כד אתרעי קב"ה ביה בב"נ בגין עובדוי דכשרן וכו' ע"ש (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

ראה נא בעיניך כמה גורמין לו לאדם מעשיו אם לעקל אם לעקלקלות שהרי מזומנים לפני האדם אוצרות הטוב ואוצרות של רע אם ייטיב מעשיו הרי על ידי מעשיו הטובים פותח לו אוצרות הטוב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן והתענג על ה' ואם לא ייטיב

מעשיו הרי מעשיו שאינם כהוגן כזה פותח אוצרות של רע ויגרה על עצמו דובים וחיות רעות שטורפין אותו לכן יעתר אל אלוה וירצהו אמן. (באהל דוד) תרצ"א:

לקמן:

דף רכ"ז ע"א דלא תימא דכד מית ב"נ ואתחלש האי נשמתא אתעברת מיניה אלא כד איהו בחייו בתוקפיה אתעברת מיניה האי נשמתא ולא נהרא לרווחא ורווחה לא נהיר לנפשא כדין צולמא אתעברת מיניה ולא נהיר ליה אלא מההוא יומא כלא מכרזי עליה ואפי' צפרי שמיא מאי טעמא בגין דנשמתא האי סלקא מיניה ורווחא לא נהיר לנפשא כדין נפשא אתחלשת ומיכלא וכל תיאובתא דגופא סלקא מיניה ואתעבר (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

הנה מזה ידע אנש עתיה התרצ"א:

שם עב' ועד' ויברך את יוסף בגין כך בכל אתר דברכאן אצטריכו לברכה בעי קב"ה לאתברכא בקדמיתא ולבתר אתברכו אחרנין ואי קב"ה לא אתבריך בקדמיתא הא אינון ברכאן לא מתקיימן ואי תימא הא יעקב דברכיה אבוה וכו' תרצ"א:

שם רכ"ח ע"ב מכאן אוליפנא דמאן דאית ביה חובא ובעי למבעי רחמי עלוי יכונן אנפוי ורעיונוי לאתקנא גרמיה מההוא חובא ולבתר יבעי צלותא כד"א נחפשה דרכינו ונחקורה ברישא בקדמיתא ולבתר ונשובה ע"כ: שם רכ"ט ומ"ה אשה משכלת בגין דאתתא כד אחסין לה ב"נ מעם קב"ה אחסין לה דהא לא יחסין לה קב"ה לב"נ אלא כד מכריזין עליה ברקיעא דקב"ה מזווג זיווגין עד לא יתון לעלמא וכד זכו ב"נ לפום עובדיהון דזכאין הכי מזווג זיווגין ולזימנין וכו' ואסטי ההוא ב"נ אורחיה סליק זיווגיה לאחרא עד די כשר עובדוי וכו' עכ"ד (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

הנה משמע מדברי הזוהר דהא דאמרו רז"ל אין מזווגין לו לאדם אשה אלא לפי מעשיו וכן הא דאמרו מ' יום קודם יצירת הוולד בת קול יוצאת ואומרת בת פ' לפ' וכו' הכל אחד ואינה מאמרין סותרין דהקב"ה צופה עתידות ולפי מעשיו דעתיד לעשות מזווג זיווגין קודם יצירה אבל בש"ס דסוטה ב' ע"א לא קא' הכי וע"ש בפי' רש"י ד"ה איני עש"ב ודו"ק (באהל דוד) יא' טבת תרצ"א:

א' זוהר דף רי"ז ע"ב ר' יצחק הוה יתיב יומא חד אפתחא דר' יהודה והוה עציב וכו' א"ל אתינא לגבך למבעי מינך תלתא מלין. חד דכד תימה מלי דאורייתא ותדכר מאינון מלין דאנא אמינא (נל' דר"ל כאשר יהיה עוסק בתורה ותהיה זוכר בדעתך מה שחדשתי אני בזה תוציאם מפיך ולא תזכירם דוקא במחשבה אלא תאמרם בפה מלא שכך אמר

פלוני) וחד דמזכי ליוסף ברי באוריי' וחד דתיזיל לקברי כל ז' יומין ותבעי בעותיך עלי וכו' ע"ש: [משכיל דבר]:

) נל' דמכאן נתפשט המנהג בישראל לילך כל ז' לבית הקברות ועושין השכבה למת ומבקשין עליו רחמים ועוד מטעם דכתב הזוהר שם ריי"ח ע"ב דכל ז' יומין נשמתא אזלא מביתיה לקבריה ומקבריה לביתיה ואתאבלת עלוי דגופא ע"ש (באהל דוד):

ב' שם ריי"ח תאנא בשעתא דב"נ מת אתייהב ליה רשותא למחמי וחמי גביה קריבוי וחברוי מההוא עלמא ואשתמודע להו וכלהו גליפין בדיוקניהון כמה דהוו בהאי עלמא אי זכאה ההוא בר"נ כלהו חדאן קמיה ומקדמי ליה שלם וכו' תאנא בשעתא דנפק נשמתיה דבר"נ אזלין כלהו קריבוי וחברוי דההוא עלמא עם נשמתיה ומחזיין ליה אתרא דעדונא עלאה דההוא עלמא אי זכאה הוי חמי דוכתיה וסליק ויתיב ואתעדן בעדונא עלאה ואי לא הוי זכאה אשתארת ההיא נשמתא בהאי עלמא עד דאטמן גופא בארעא כיון דאטמר כמה גרדינין בעלי דינין דנמוסין אחידן ביה עד דמטא לדומא ועלין ליה במדורוי דגהינם וכו' אז תתענג על ה' וכו' ע"ש. תרפ"ו:

ג' שם רכ"ו ע"א בר"נ דזכי לבר בהאי עלמא לבעי ליה לנגדא עפרא על עינוי כד אתקבר (עי' בנצוצי אורות דפירש לנגדא בדרך המשכה מעט מעט מפני כבוד אביו ולא דרך זריקה וחבטה ע"ש) ודא היא יקרא דיליה לאחזאה דעלמא אסתים מיניה והוא יריית ליה לעלמא תחותוי בגין דעינוי דב"נ חיזו דעלמא ביה אתחזי (ר"ל צורת העולם כולו בעין) חוורא דביה הוא ימא רבא אוקיינוס דאסחר כל עלמא בכל סטרי. גוונא אחרא הוא יבשתא קאים בין מיא גוונא אחרא היא במציעותא דביה דא ירושלים גוונא אחרא רביעאה היא חיזו דכל עינא ואקרי בת עין דביה אתחזי פרצופא דא ציון דאיהי נקודה אמצעותא דכלא ותמן שריא שכינתא דהיא שפירו דכלא וכו'. בחייהון לא חמאן אבל במיתתהון חמאן ועינוי פקיחין מההוא חיזו דחמא ואינון דקיימין עליה בעו לשואה ידיהו על עינוי ולאסתמא עינוי וכו' אי זכי לבר"נ ברא קדים לשואה ידיה על עינוי ולאסתמא לון דכתיב ויוסף ישית ידו על עיניך בגין דהא חיזו אחרא דלא קדישא אזדמנת לקבליה וכו' וההוא חיזו אחרא ישרי עלוי על עינוי בכל מאי דאסתכל אתלטיא ולא יקרא דעינא הוא וכ"ש מקרי בני וכו' ולאשראה על עינוי מלה אחרא לבתר אתכסיא בעפרא וכו' ת"ח כל ז' יומין נפשא אזלא מביתא לקברא ומקברא לביתא ומתאבלת עליה דגופה ותלת זמנין ביומא אתדנו כחדא נפשה וגופא ולית מאן דידע בעלמא וישגח לאתערא לבא לבתר גופא אתריד ונפשא אזלא ואסתפיא בגהינם ונפקא ושטיא בעלמא ומבקרא לקבריה וכו' לבתר תריסר ירחי נייחין כלא גופא שכיך בעפרא נפשא אתצריר ואתנהיר

ברוחא במנא דאתלבש רוחא אתענג בגנתא דעדן נשמתא סלקא וכו' אית פקודי אורייתא דעבדי לבושי יקר לעילא ואית פקודי אורייתא דעבדי לבושי יקר לתתא ואית פקודי דאוריי' דעבדי לבושי יקר להאי עלמא (ילקוט דוד) עי' לקמן פ' תרומה אות ב' תרפ"ו:

ד' שם רל"ג אלא במאי אוקימנא יברך את בית ישראל אלא קב"ה יהב תוספת ברכאן לדכורא דנסיב בגין דמתברכא מיניה אתתא וכן בכל אתר יהיב קב"ה תוספת ברכאן לדכורא דנסיב בגין דמתברכא מההוא תוספת דברכאן כיון דאתנסיב בר"נ יהיב ליה תרין חולקין חד ליה וחד לנוקביה ואיהו נטיל מלא חולקיה וחלק נוקביה וכו' ע"ש (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

מכאן תשו' להבוערים בעם מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים שמתאחרים בלא אשה בלא חומה בלא ברכה וטענתם שמעשי ידיהם אינן מספיקין להם לחם ומזון לו ולביתו זו אשתו והבנים אשר יולדו להם הרי רואים אנו דברי הזוהר שהקב"ה יתן לו פי שנים חלקו וחלק אשתו וכ"ש חלק בנים אשר יולדו לו שהכל בידו יתברך הזן ומפרנס מקרני ראמים עד ביצי כנים ומשגיח על הכל ב"ה וב"ש:

ה' שם רל"ד אלא כל צלותין דעלמא צלותין וצלותא דיחיד לא עאל קמי מלכא קדישא אלא בחילא תקיפא דעד לא עאלת ההיא צלותא לאתעטרא בדוכתהא אשגח בה קב"ה ואסתכי בה ואסתכי בחובוי ובזכותיה דההוא ב"נ מה דלא עביד כן בצלותא דסגיאין דצלותא דסגיאין כמה אינון צלותין דלא מן זכאין אינון ועאלין כלהו קמי קב"ה ולא אשגח בחובייהו בגין כך פנה אל תפלת הערער מהפך ואסתכי בה בזכותיה ואסתכי בה במה רעותא אתעביד ומאן ההוא בר"נ דצלי צלותא דא ומאן אינון עובדוי בגין כך לבעי ליה לב"נ דיצלי צלותיה בצבורא מ"ט בגין דלא בזה את תפלתם אע"ג דלאו כלהו בכוונה ורעותא דלבא ע"ש (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

ראה כמה גדלה תפלת צבור שהקב"ה אינו משגיח בחובייהו ואינו משגיח על כוונתם ויפן אל תפלתם כמות שהיא ובזה יומתק שפיר מקרא שכתוב הן אל כביר לא ימאס דלכאורה קשה דעל מה סלקא דעתין שיהא מואס בתפלתן דקאמר שלא ימאס ולפי המבואר אתי שפיר דאעג' שתפלתם בלא כוונה ואית בהו חובה דבכהג' בתפלת יחיד מואס בה קאמר דבשל רבים אינו מואס ועל כן יש לו לאדם להזדרז ביתר עז כדי להתפלל עם הצבור שאז ודאי שתפלתו רצויה לפני המקום (באהל דוד) תרפו':

ו' שם רלה' עב' ויתר עז לזמנא דמלכא משיחא יתער בעלמא בני גד ובני ראובן יפקון ויגחון קרבין בעלמא וינצחון ויתקפון על עממיא ובני עלמא ידחלון מנייהו וירתתון קמייהו ויחשיבו לאתגברא במלכותא ולא ישתארון ביה ההד' פחז כמים אל תותר מט' לא ישתארון ביה ואפי' בסטרא חד דעלמא בגין כי עלית משכבי אביך דזמינין לאעלא ולאגחא קרבין בגו ארעא קדישא משכבי אביך דייקא דא ירושלים וכו' עש' (ילקוט' דוד: [משכיל דבר]:

הנה משמע דמשום שזלזלו בירושלים ועשו בה מלחמה ושפיכות דמים בארץ קדושה וטהורה ולא חשו על כבוד ה' שבתוכה להכי לא יזכו למלכותא ראה נא עד כמה גדלה קדושת הארץ שלא רצה ה' להיות בה שואה ומשואה והמלחמה תהיה לצד חוצה:

סוף דף רמט עב' ודף רן' עא' תח' מטורי דנהירו דתוקפא דשמשא תמן עפרא דארעא ביני טורי כלהו עבדי דהב ואלמלא חיוון בישין דרביהו תמן ב"נ לא הוו מסכני בגין דתוקפא דשמשא אסגי דהב בגין כך ביומוי דשלמה אין כסף נחשב למאומה דהא תוקפא דשמשא אסתכל בעפרא ואסגי ליה דהב וכו' כיון דאסתכל שלמה בה שבח ואכריז הכל היה מן העפר וכו' עש'. תרפו': ז'. לעיל רכא' עב' אלא הכי תנא כד קבה' בעי לאתבא רוחיה ליה (רל' להחזיר נשמתו אליו לקב"ה שתהא נהנית מזיו כבודו) כל אינון יומין דקאים בר"נ בהאי עלמא אתפקדן קמיה ועאלין בחושבנא וכד אתקריבו קמיה למיעל בחושבנה מת בר"נ ואתיב קב"ה רוחיה ליה ההוא הבל דאפיק ונפח ביה אותביה לגביה זכאה חילקיה דההוא בר"נ דיומוי אתקריבו גבי מלכא בלא כסופא ולא דחי יומא מנייהו לבר וכו' עש' (ילקוט דוד) באהל דוד): [משכיל דבר]:

הנה מדברי הזוהר הנז' משמע דבכל אדם מישראל כל א' וא' נופח ה' רוחו בו ומשמר ההוא רוח בקרבו עד שיגיע זמנו לצאת מן העולם ואז משיב אותו ההבל ורוח אשר נפח בו משיבו לו ברוך הוא ואכ' לפז' אתי שפיר נוסחתינו בנוסח אלהי נשמה שאנחנו אומרים אתה נפחתה בי שהרי כל אחד ואחד נפח בו רוחו ונשמתו ולהכי אומרים בי וכמו שהביאו האחרונים מתפלת האר"י ז"ל שהיא הבקשה שתיקן האר"י שמתחלת אל אלהי הרוחות לכל בשר שליט בעליונים ובתחתונים וכו' ואהיה כלי מוכן וכו' לקבל נרן' אשר נפחתה בי כדי שאחזור וכו' הובאה בספר שערי ציון דף כ' עש' ולא כיש מוחקים מלת בי ואו' שלא נאמר נפיחה אלא באדם הראשון שהרי דברי הזוהר הנז' ודברי האר"י זל' מכחישים אותם ולכן אין לזוז מנוסחתינו ועי' בזוהר תצוה קפב' ובנשמת כל חי אנו אומרים ורוח ונשמה שנפחת באפינו יב' ימים לטבת ש' פטרת כל רחם:

שם:

רכ ב' דתנינן כל מאי דעביד בר"נ בהאי עלמא בספרא כתיבו וכו' אי הכי איך לא ישתמר בר"נ מלמיחב קמיה דמאריה ותנינן אפילו ההוא מה דחשיב בנ' ואסתלק ברעותיה כלא אשתכח קמי קב"ה ולא אתא ביד מניה וכו' עש'. (ילקוט דוד):

[משכיל דבר] תסמר שערת ראשו של אדם כשיבא ויגיע לפרק הרואה כי מה תהיה אחריתו של אדם וכדי בזיון וקצף לפני מלכו של עולם שלפניו נגלו כל כל תעלומות ונראו בעליל לפניו לכן ידידי ידיד ה' ושמת סכין בלבך אם בעל נפש אתה ותרחיק מחשבתך ממחשבת און מחשבה זרה זרה הלאה כי קדשו לבך וכליותך לפני המקום הגם שאינו מעניש על מחשבת און כדכתיב און אם ראית בלבי לא ישמע אדוני מ"מ בושה וכלמה להעז פניו לפני המקום לכן אחי נועם הדברים האלה קשרם על לבך תמיד ולא יזוזו מנגד עיניך פטרת:

ט:

שם רכד' עא' דתניא אינון יומין דברנ' כד אתברי קיימין כלהו ואזהרן ליה כל יומא ויומא בלחודוי וכד בנ' עביד בההוא יומא חובה קמי מיריה ההוא יומא סליק בכסופא וקאים בלחודוי לבר עד דבנ' עביד מניה מצוה לא זכה ההוא. נחית ואשתתף בההוא רוחא דלבר (שהוא כנגד פתחו של אדם והוא היה מזיק אלמלא המזמה שכנגדו) בגין לאבאשא ליה ואית דדיוריה לטב בין כך ובין כך אתפקדן אינון יומין וחסרים ולא עאלין במניינא דאינון דאשתארו ווי להההוא דגרע יומוי לעילא דכד בעאן לאלבשא ליה ביומוי אינון יומין דפגים איהו בחובוי חסרין מההוא לבושא ואתלבש במנא חסרא כש' אי סגיאין אינון ולא ליהוי לבנ' במה דאתלבש בההוא עלמא ווי ליה ווי לנפשיה דדיינין ליה בגיהנם על אינון יומין יומין על יומין יומין על חד תרין דלא הוה ליה לבושא במאי דיתכסי זכאין אינון צדיקייא דיומיהון כלהו טמירין ואתעביד מינייהו לבושי יקר לאתלבשא בהו לעלמא דאתי וכו' עש' (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

תן עיניך במראות הצובאות האלו המחרידים את האדם ומקיצין את האדם משנתו שנת עולם להיות חי וקיים בימים קיימים בקיומיהון בלבוש יקר תפארת מלכות לעמוד לפני המלך בצהלה ובששון כחתן יכהן פאר. פטרת: יוד:

שם רכה' עב' דכתיב כי לא יראני האדם וחי בחייהון לא חמאן אבל במיתתהון חמאן ועינוי פקיחן מההוא חיזו דחמא ואינון דקיימין עליה בעא לשואה ידוי על עינוי ולאסתמא עינוי בגין ההוא דאוליפנא וכו' דבשעתא דאשתארו עינוי פקיחן מההוא חיזו יקירא דחמא אי זכי לבר ברא קדים לשואה ידיה על עינוי ולאסתמא לון כמה דכתיב

ויוסף ישית ידו וכו' בגין דהא חיזו אחרא דלא קדישא אזדמנת לקבליה ועינא דחמא השתא חיזו קדישא עלאה לא יסתכל בחיזו אחרא אחרא וכו' ועוד אי אשתאר עינא פקיחא וההוא חיזו אחרא ישרי על עינוי בכל מה דאסתכל אתלטייא ולאו יקרא דעינא וכו' עש' (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

הנה לפי דברי הזוהר. עליונים למעלה צריך אדם להזדרז על דבר זה מאד מאד וצריך לשום עין עז' שמיד יסתום עיניו של מת דלא לגרום לו בר מינן שום דבר רע ועוד שזהו כבודו כלו אומר כבוד אמן והבן קודם לדבר זה הנה נחלת ה' בנים כתיב פטרת:

שם רכז' ואמר ר' יהודה ואפילו כל זמנא דנפיל אינש בבי מרעיה ולא יכיל לצלאה נשמתא אתעברת מיניה וסלקא מיניה וכדין לא נהיר רוחא בנפשא עד דדיינין ליה לבנ' ואי דיינין לטב נשמתא אתהדרת לאתרת ונהירא לכלא תאנא בזמנא דדיינין ליה לבר"נ לעילא סלקין לנשמתיה והיא אסהידת בכל רעיוני דבנ' וכו' עש' (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

ראה והביטה דברי הזוהר האלו שאומר שגם על רעיונותיו של אדם עומד בדין והנשמה היא מעידה עליו לכן רחץ וטהר ואל תאחר ותטהר מחשבתך שלא לעלות על לבך מחשבת און ואם יעלה על לבבך תדחהו בשתי ידים ולא יעלה ולא ירצה כי בין תבין את אשר לפניך כדאמרו בשס' נשמתו של אדם מעידה בו שנאמר משוכבת חיקך שמור פתחי פיך אלא שהזוהר בא בתוספת על העיקר גם על הרעיון כדרכו בקדש פטרת:

שם רלג' מנל' מהא דכד שבטא דאפרים נפק לא אשתלים גלותא זמנא דשעבודא דמצרים דחקו שעתא ונפקו מן גלותא קמו עליהון שנאיהון וקטלו לון וכו' עש' (ילקוט דוד) באהל דוד) על כן גם בזמן הזה אין לדחוק את השעה דשמא עדיין לא הגיע עת הזמיר והחכם עיניו בראשו שלא לדחוק האומות יושבי הארץ:

א'. זוהר יז' עב' אל' ר' יצחק בלק מכשף גדול הוה וכן דרך המכשפים לקחת הדבר שאין בו חשדא דכן דרך השדים דמעיינים בההוא מלה דקאמרי להו אי איהי כדיבא מודיעין ליה מלין כדיבין ואי איהי קשוט כל מה דאמרין לזמנא זעירא קושטא הוא למיעבד עבידתא וכן אין מזכירין לעולם שם אביו של אדם אלא שם אמו דבר שאין בו חשדא וכו' עש'. (ילקוט דוד): [משכיל דבר]:

נלי דמהאי טעמא כשאנחנו עושין פדיון לחולה או מברכין לחולה אומרים פב' פלונית דבר שאין בו חשדא (באהל דוד) תרפו':

ב'. אמר ר' יוחנן מפני מה עמא דרברבין נטירין ועמא דקבה' לא נטירין אמר ר' יצחק לא דמי מסכינא לעתירא מסכינא בעי לנטרא דיליה עתירא לא נטיר דיליה וכ"ש דישראל אינון ממלכא דרחים קשוט ודינא קדמא עביד בגוברין דביתיה דבעי דאינון להוון נפירין מחסאה יתיר מכלהו ההד' רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה ר' יוסי נפיק לאורתא והיה עמיה ר' אחא בר יעקב עד דהוו אזלי שתיק ר' יוסי והרהר במלי דעלמא ור' אחא הרהר במלי דאורייי' חמא ר' יוסי חד חויא דהוא רהיט אבתריה אמר ר' יוסי לר' אחא חזית האי חויא דרהיט אבתראי אמא ר' אתא אנא לא חמינא ליה רהטר' ר' יוסי וחויא אבתרוי נפל ר' יוסי ודמא שתת ונחית מחוטמוי שמע דהוו אמרין רק אתכם ידעתי מכל משפחות העמים וכו' אמר ר' יוסי ומה על שעתא כך מאן דמדתייאש מנה על אחת כמה וכמה עש' (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

ראה כמה חביבין ישראל לפני המקום דקרי להו בני בייתיה דרוצה בם שתמיד יהיו רצוים לפניו ישרים בלבותם ולכן מיישרן תמיד כדי להיישר את דרכם בקדש קדושה יתירא נודעת להם וראה כמה צריך אדם להזדרז בעסק התורה ותמיד תהיה בין עיניו מהרהר בה תמיד ולא יפן כה וכה ממנה כי היא חייך וארך ימיך באהבתה תשגה תמיד ודברת בם בשבתיך בביתך ובלכתך בדרך ואל יליזו מעיניך קשרם על לבך תמיד ה' יעזרנו על דבר כבוד שמו ונהיו אנחנו וביתנו ובננו ובנותינו וכל הנלוים אלינו קשורים בעבותות אהבה ונהיו בריאים וחיים וקיימים וחזקים כראי מוצק לעבודתך וליראתך אמן בלי עצבות ובלי עצלות ודאגה ויהיה לנו לב שמח אמן תרפו': ג' שם ר' יצחק פגע בההוא טורא וחמא חד בנ' דהוה נאים תחות חד אילן יתיב תמן אדהוה יתיב חמא ארעא דמתחלחלא אתער ההוא גברא צווח לקבליה דר' יצחק ואמר ליה יודאי יודאי בכי ונהים דהאידנא מקימין ברקיעא חד רברבא ממנא שלטנא עלאה והוא זמין למיעבד עמכון ביש סגי והאי רגשא דארעא בגיניכון הוה דכל זמנא דרגשא ארעא כד קם ממנא די ועביד עמכון בישא וכו' וכש' כד שליט בישראל וכו' עש':

[משכיל:

ער:

דבר] מכאן משמע כאשר יהיה הרעש צריך לשוב בתשובה ולפשפש במעשיו ולהתפלל לאלהינו כי ירבה לסלוח כי הרעש מורה על הצטר צער בת רבים ועל זאת יתפלל כל חסיד לשטף מים רבים אליו לא יגיעו אמן (באהל דוד). תרפו:

ד:

שם יא' עב' ותשם בסוף דלא הוו פקודי אורייי' חומרא למיעבד עד סוף דעלו ישראל לארעא לסוף ארבעין שנין עש' (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

והכי איתא בזוהר. פרשת תחילת האזינו סוף רפו' עא' וז"ל אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה אני ישנה מן המצות מפקודי אורייי' בזמנא דאזילנא במדברא ולבי ער לאעלא לארעא למעבד דהא כל פקודי דאורייתא בארעא משתכחין וכו' עש' משמע להדיא שלא נתחייבו במצות עד שבאו לארץ ישראל והא דאיתא בבבא בתרא דף עד' עא' פסקי חדא קרנא דתכילתא דחד מיניהו וכו' עש' אפשר לומר דהק' הזוהר דלא היו עושין כל פקודי דאורייתא אבל יש מצות שהיו זהירים בהם ומקיימים אותם תרפט':

ה:

שם יב' עב' ואמר ר' יצחק פורקנא דישראל לא תליא אלא בבכי כד יכתלמון ויכלון בכי דמעות דבכא עשו קמי אבוי דכתיב וישא את קולו ויבך דאינון דמעין אחיתו לישראל בגלותא כיון דיכלון אינון דמעין בבכיה דישראל יפקון מגלותיה ההד' בבכי יבואו ובתחנונים אובלים (ילקוט דוד) באהל דוד):

[משכיל דבר]:

ועל זה תקנו לנו רבותינו לקום בחצות לילה להתפלל ולצעוק ולבכות על חרבן בית המקדש ועל כן צריך להרבות בבכי כדי לבטל בכי ודמעות עשו ואז ימהר יחישה גאולתינו בקרוב במהרה בימינו אמן. תרפט':

ו:

שם דף יז' עא' דאמר ר' חייא לית שולטנו לעמין עלייהו דישראל אלא יומא חדא לחוד דהוא יומו של הקב"ה והוא אלף שנים וכו' אמר ר' יוסי אי יתיר ישתעבדון לא על פום גזירת מלכא הוא אלא על דלא בעיין למהדר לקבליה וכו' עש' (ילקוט דדור באהל דוד:

[משכיל דבר]:

ידוו הדוים על מאמר הנז' שבעונותנו אנחנו גולים מעל שולחנו של אבינו שבשמים שכבר נשלם זמן גלותינו ומידינו היתה זאת שלא חזרנו לאבינו ועדין תועים במדבר את"ם הקשה בקושי ערפנו אנה ה' עשה למען שמך ואל תשחת את זכר שארתנו ותעשה למען שממות היכלך ולמען שכינתך לא למעננו פטרתי:

ז:

שם דפ יט' עב' תרין דמעין לקב"ה והן שתי מדות דין שהדין בא משתיהן כדא' שתים המה קוראותיך וכו' ופירש בגליון הגהות מהרח"ו דשתי מדות דין הם נצח והוד עש' (ילקוט דוד) באהל דוד:

[משכיל דבר]:

משמע דגם נצח הוא דין ועי' מה שכתבתי לקמן בפרשת פינחס אות א' ובציוניה שם.

פטרת':

ח' לעיל דפ א' עב' אמר ר' שמעון מאן דרגיל למסבל צערא אעג' דאתי לפום צערא סביל מטלנוי ולא חייש אבל מאן דלא רגיל בצער והוה כל יומוי בתפנוקין ועידונין ואתי ליה צערא דא איהו צערא שלים ועל דא אצטריך לבכי כך ישראל כד נחתו למצרים רגילין בצערא הוו דהא כל יומוי דההוא זכאה אבוהון בצערא הוה ועד סבלו גלותא כדקא יאות אבל גלותא דבבל ההוא הוה צערא שלים ההוא הוה צערא דעלאין ותתאין בכאן עליה וכו' כד נחתו לבבל אתפתחו שמיא ושראת רוח נבואה קדישא על יחזקאל וחמא כל מאי דחמא ואמר לון לישראל הא מאריכון הכא וכל חילי שמא ורתיכו דאתו למידר (עמיכין) בניכון לא לא הימנוהו עד דאצטרך לגלאה כל מאי דחמא וארא כך וארא כך וכו' כיון דחמו ישראל חדו וכד שמעו מלין מפומיה דיחזקאל לא חיישי על גלותהון כלל דהא ידעו דקב"ה לא שביק לון וכל מאי דגלי ברשות קב"ה גלי וכו' עש' (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

הכישה והבן כמה חביבין ישראל לפני המקום שאפילו בשעת כעסו חסה עליהם עינו כרחם אב רחמן על בנים אעפ' שהגלם מפני מעשיהם לבין האומות והרי הם נזופים. מביתו ומארצו יצאו דוויים דחופים ומטורפים ביד שוביהם ממ' לא יוכל להפרד מהם והלך אחריהם הוא ובית דינו וקבל עמהם גלות ועושה עמהם פלאי פלאות כיחזקאל שהחיה את המתים בבקעת דורא וכדניאל שקרוב שיעשוהו המלכים האדירים אלוה וכחנניא מישאל ועזריה שהושלכו לכבשן האש וגדל שמם בעולם וכל זה משום חיבתם היתה השכינה עמהם וכל זר לא יקרב אליהם וקיים בהם מאמר הכתוב חונה מלאך ה' סביב ויחלצם אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה' אלהיו אשרינו מה טוב חלקנו כי חלק ה' עמו. טוב לטבת תרצא':

ט' ג' עא' אמר ר' יצחק מאן דאיהו בעל נפש לא ייכול עם ב"נ דמיכליה יתיר משאר בני נשא או גם מאן דאזיל בתר מעוי אי אערע בההוא רע עין יכום גרמיה ולא ייכול מנהמא דיליה דלית נהמא בישא בעלמא בר מההוא לחם רע עין מה כתיב וכו' עש' (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

דע מה למעלה והזהר בנפשך שלא תאכל עם מי שהנחש שרוי בתוך מיעיו שאכילתו יותר משאר בני אדם ולא תאכל כי אם עם מי שקדוש שרוי בתוך מעיו שאוכל קימעא ומתברך במעיו (באהל דוד) טוב לטבת תרצא': יוד' שם תלתא אינון דדחיין שכינתא מעלמא וגרמין דדיוריה דקב"ה לא הוי בעלמא ובני נשא ציוחין ולא לאשתמע קליהון ואלין אינון מאן דשכיב בנדה בגין דלית מסאבו תקיפ' בעלמא בר מסאבו דנדה וכו' אסתאב הוא וכל דמתקרבין בהדיה יסתאבון עמיה ולא עוד אלא דגרים מרעין בישין על גרמיה ועל זרעא דיוליד וכו' דהא בנינא ויסודא דיליה איהו במסאבו וכו' ומאן דשכיב בבת אל נכר ותנינן לית קנאה קמי קב"ה בר קנאה דברית קדישא דאיהו קיימא דשמא קדישא ורזא דמהימנותא מה כתיב ויחל העם לזנות את בנות מואב מיד ויחר אפ ה' בישראל וכו' ומאן דקטיל בנוי ההוא עוברא דמתעברא אתתיה וגרים לקטלא במעהא דסתיר בנינא דקב"ה ואומנותא דיליה וכו' (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

מה נענה ומה נאמר בדורותינו האלה דאחד מני אלף ימצא שלא פגם בריתו בבת אל נכר וזה נעשה להם כהיתר אנה ה' חוס ורחם עלינו ותמהר לגאולינו גאולת עולם בביאת משיחנו אמן (באהל דוד) הנז' תרצא': יא:

שם דפ ד' כא' בית ה' דאיהו בית המקדש כגון עזרות ולסכות ובית האולם והדביר דא בית המקדש ודאי אקרי בית ה' בית המלך דא קדש הקדשים דאיהו פנימאה דכלא וכו' (ילקוט דוד:

[משכיל דבר]:

הנה משמע מהזוהר דהדביר הוא ההיכל ולא בית קדש הקדשים וזה הפך ממה שכתוב מלכים א' ו' להיכל ולדביר ועוד כתוב ודביר בתוך הבית מפנימה הכין לתת שם את ארון ברית ה' עש' תרצא':

יב'. שם ע"ב א"ל ת"ח שכינתא נחתת למצרים את יעקב ושית מאה אלפין רתיכין קדישין עמה והיינו דכתיב כשש מאות אלף רגלי תנינן שית מאה אלפין רתיכין קדישין נחתו עם יעקב למצרים וכלהו סליקו מתמן כד נפקו ישראל ממצרים וכו' שש מאות לא נאמר אצא כשש מאות כגוונא דנפקו אלין נפקו אלין וכו'. ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

הנה דלפי הזוהר יומתק כצפחית בדבש מאמר הכתוב פרשת בא ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים הרי מצינו דבכל מקום שגלו ישראל שכינתא עמהון

הוא ובית דינו שהרי גם כשגלו לבבל כדאמר בזוהר לעיל דף א' ע"ב. ע"ל אות ח' עי' בזוהר לקמן י"ד ע"ב פתח ר"ש וכו' באהל דוד) תרצ"א:

יג. שם דף ו' ע"א. ת"ח כל עמין דעלמא וכל מלכין דעלמא לא אתתקפו בשולטניהון אלא בגינייהו דישראל מצרים לא הוו שלטין על כל עלמא עד דאתו ישראל ועלו תמן בגלותא כדין אתתקפו על שאר עמין דעלמא. בבל לא אתתקפו על כל עמין דעלמא אלא בגיניהון דישראל דהויין בגלותהון. אדום לא אתתקפו על כל עמין דעלמא אלא בגין דישראל דלהויין בגלותהון דהא עמין אלין בשפלותא הוו בשאר עמין ומאיכין הוו מכלהו ובגין ישראל אתתקפו וכו' ע"ש. ילקוט דוד) תרצ"א:

יד. ענין ביאת משיח ואותותיו וסימני מופתיו תמצא שדבר בזה ר' שמעון בר יוחאי זיע"א בפרשה זו מדף ז' ע"א עד דף יוד' ע"א ע"ש ותראה פלאי פלאים מן ויקם מלך חדש על מצרים עד ויקם מלך חדש על מצרים ותראה חדשות. ילקוט דוד) תרצ"א:

טו:

שם דף י"א וכמה דאתייקר איהו בעלמא בעובדי דצדיקייא הכי נמי אתייקר איהו ברשיעייא כד עבדי עובדא טבא בעלמא וכו' ועי' להרב ניצוצי אורות שכתב מקשים דהא אמרו רז"ל דמצות הרשע הולכות לסט"ר וכו' ע"ש דיש ט"ס במה שכתב ואפי' דאם הרשע וכו' וצ"ל ואפשר לומר וכו' ולי נראה לתרץ דהא דאמרו רז"ל דמצות הרשע הולכות לסט"א היינו במצות עשה אבל הכא מיירי במצות לא תעשה שבאה לידו דבר עבירה שהיא באזהרה ונצול הימנה דכחו גדול גבורי כח עושי דברו. באהל דוד):

טז:

שם ט"ז. ואלה שמות בני ישראל וכו'. אתחזר פרשתא דא למה וכו'. ר' אלעזר בן ערך כד הוה מטי לפרשתא דא הוה בכי דאמר דבשעתא דאזלי ישראל בגלותא (דהיינו שהתחיל השעבוד) אתכנשו כלהו נשמתין דשבטין למערתא דכפילתא צווחו ואמרו סבא סבא כאיבה דבנין לאו בלאותא דעלמא דין בניך כלהו משתעבדין בקשיו עם אחרן עבדין בהו נוקמין דעלמא בההיא שעתא אתער רוחיה דההוא סבא רשותא שאיל ונתית קרא קב"ה לכל רתיכוי ומשרייתיה וכו' וכלה נחתו עם יעקב שבטין נחתו חיים עם יעקב אבוהון שבטין נחתו מתים עם אבוהון וכו' ות"ח מתים הוו ונחתו וכו': יז:

שם ע"ב א"ל שרי קברי אי לאו בעותא דילן על חיי לא יתקיימון פלגות יומא בעלמא וכו' (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

ומזה נהגו העולם כשאירע להם צער הולכים לבי קברי ומבקשים רחמים שם. עי' מור"ם בא"ח סי' תקפ"א ס"ד באר היטב שם ס"ק י"ז ע"ש:

וארא:

א:

זוהר דף ק"ה ע"א אמר מצוה לו לאדם להתפלל על הרשעים שיחזרו למוטב ולא יכנסו לגהנם דכתיב ואני וכו' ע"ש. מדרש הנעלם משמע דתפלה מועלת להחזיר את הרשעים בתשובה והיינו דקאמרה ברוריה דביתהו דר' מאיר מי כתיב חוטאים חטאים כתיב וכשיתפלל שיתמו חטאים נמצא אין כאן חוטאים: ב:

שם ק"ז ז"ל אמר ר' יעקב הרשעים שקלקלו, ברית מילה וחללו את המועדות ושכפרו בתחית המתים וכדומה להם יורדים לגהינם שלמטה ונדונים שם ושוב אינם עולים אבל יקומו ליום הדין. ויקומו בתחית המתים ועליהם נאמר וכו' ע"ש. לפי דברי הזוהר הללו משמע דגם אותם חוץ מאלו שנאמר בהם יורדים לגהינם ואינם עולים יקומו ליום הדין ויקומו בתחית המתים: משכיל דבר באהל דוד:

ג:

זוהר דף ז"ך ע"א מאי כל היום היא שיחתי אלא מכאן אוליפנא דכל מאן דאשתדל באורייתא לאשלמא דינא על בורייה כאלו קיים אורייתא כולה בגין כך כל היום היא שיחתי וכו' ע"ש (ילקוט דוד):

משכיל דבר]:

. מכאן אתה רואה כמה גדלה מעלת מי שמברר את הדין לאמתו וטורח כדי להגיע אל פקודת, האמת שהם ספרי שאלות ותשובות שכל דין שמעמידו על אמתתו מעלה עליו הכתוב כאלו קיים התורה כלה רפ"ו:

ד'. שם זוהר דף ל"א ע"ב ועל דא תנינן חייבים דגהינם דבשעתא דעאל שבתא כלהו נייחין ואית להו חידו ונייחא בשבתא כד נפיק שבתא אית לן לאתערא חידו עלאה עלנא דנשתזיב מההוא עונשא דחייביא דאתדנו מההיא שעתא ולהלאה ואית לן לאתערא ולימא, ויהי נועם ה' אלהינו עלינו דא הוא נועם עלאה חידו דכלא וכו' ע"ש (ילקוט דוד) ראה והבט כמה הועילו לנו חכמינו ז"ל בתקנתם ובסדרם. תרפ"ו:

ה:

שם לעיל דף כ"ו ע"א. דאי לא ישרי דחילו על רישיה דבר נש בהאי ברית קיימא לא דחיל ליה לק"בה לעלמין בשאר פיקודוי. ת"ח באתערותא דלתתא כד אתערו ישראל לגבי קב"ה וצווחו לקבליה מה כתיב ואזכור את בריתי דהא בברית הוי דכיר וכו' ע"ש:

[משכיל דבר]:
הנה קאמר הזוהר שאם האדם אינו שומר את בריתו שוא עמלו בוניו בו שבודאי אין אדם זה שומר מצות ה' שבנפול היס"וד נפל הבנין שזהו יסודן של מצות הוא תקון היסוד שעליו נבנה הכל, ולכן נקרא ברית קיימא שהוא העמוד שהבית עומד עליו שנשפע ממנו הכל שהרי מצינו באברהם אבינו שקיים את התורה כלה שנאמר עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרתי מצותי וכו' אפילו הכי לא נקרא שלם עד שמל ערלתו שאם האדם להוט אחר דבר זה ביום ההוא אבדו עשתונותיו ומתלבשת בו סטרא אח' רח"ל לכך צריך האדם לעשות רסן ומתג עדיו לבלום לתאותו ולכן צריך האדם לשמור משמרת בזה ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה עיני בשר ועיני השכל כדכתיב ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם שלא יחשוב בזה כלל כי המחשבה מפגלת בזה ולא ירצה לפני ה' ולכן צריך לטהר מחשבתו ולטהר את לבו לב טהור ברא לי אמן.
ילקוט דוד (באהל דוד) תרפ"ז:

ו:
שם כ"ג ע"ב מכאן אוליפנא דהא לבר נש חייבא אסור לאקדמא לו שלם ואי אצטריך ליה יקדים ליה כדוד דבריך לק"בה ואתחזי דבגיניה קאמר ואי תימא דרמאות הוה לאו הכי דהא כל מאן דסליק ליה לקב"ה ואתחזי דבגיניה קאמר לאו רמאות הוא ומאן דאקדים שלם לזכאה כאלו אקדים ליה לק"בה וכו' ע"ש. (ילקוט דוד באהל דוד):
[משכיל דבר]:
הנה הזוהר אוסר להקדים שלם לאדם רשע ולעיל בפרשת מקץ קאמר הזוהר שבזה נותן לו כח לאתקפא ביה ולהזיק לו ע"ש בדף ר"א ועי' משכית אנכי הד"ך שם באות ואו' ע"ש. פטר"ת:

ז:
ששם כ"ח. אבל מעץ הדעת טו"ר דאיהו כגוונא דמעה זמנין דמהפכין הנשים לשדות אנשים לשדים ובגין דא ויגד יעקב לרחל. ובגין דא אוקמוה רבנן דלית ליה לב"נ לשמשא עם אתתיה עד דמספר עמה שמא נתחלפה בשידה וכו' ע"ש. (ילקוט דוד):
[משכיל דבר]:
הנה ראה והתבונן כמה רבותינו ז"ל הודיעונו בדברים הנעלמים ונסתרים ממנו למדונו להועיל להרחיק מעלינו כל היזק ונזק שגדלה חכמתם למעלה למעלה ובזה הראונו את גודל כבודם כולו אומר כבוד כבוד חכמים ינחלו נחלה בלי מצרים בשכלם וברוחב דעתם כנחל שאינו פוסק והולך וכמעין המתגבר גברו גם מצאו חיל. פטר"ת:

ח:
שם ר' חייא הוה יתיב יומא חדא אבבא דתרעא דאושא תמא לר' אלעזר חד קטפירא טאסא גביה א"ל לר' אלעזר משמע דאפילו באורחך כלא תאיבין למיהך אבתרך אהדר רישא וחמא ליה אמר ודאי שליחותא אית גביה וכו', ע"ש (ילקוט דוד באהל דוד):
[משכיל דבר]:
עי' בנצוצי אורות דפירש וז"ל עוף זה קפפירא כי יש בו גוונים נאים. הרש"ב והר"מק פי' מין בריה קטנה שקורין אותה מבשרת הרמ"ז ע"ש וכן בזמננו נמצאת בקיץ והולכת ומסבבת את בן אדם ובכנף רננים נעלשה והיא בכמות כזית ועדין אומרים העולם מבשרת ובערבי קורין לו "בשאר לכיר" כלומר מבשר טוב. פטר"ת:
ט:
שם שע"ב דבההוא זמנא ימא ינקא מתרין סטרא הוה אתפלג לתרין חולקין חוור וסומק וכדין שדי לאורא חולקא דמצרים ואלקי לעילא ואלקי לתתא ועל דא שתאן ישראל מיא ומצראי דמא, וכו ת"ח מצראי שתאן דמא ועאל למעייהו ואסתלק ובקע עד דהוו מזבנין לון ישראל בממונא וכדין שתאן מיא וכו' ע"ש. (ילקוט דוד):
משכיל דבר]:
ראה והבין נפלאות תמים דעים ב"ה אשר עשה עם ישראל שהמים שביאור חציין דם וחציין מים מתוקים ובזה ישראל עשה חיל וקנו עושר גדול במה שהיו מוכרים להם מים בכסף מלא ובזה נעשו אדונים לאדוניהם מכובדים בעיניהם וסגולה היו ישראל להם להסתופף בצלם כי צל אלוה על ראשם וכל זה לקיים בהם הבטחת אברהם אביהם שאמר לו השם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא נפל מכל דברו הטוב אשר דבר עליהם ולא נצרכה אלא להעדפה ברוך אלהינו שבראנו לכבודו ורצה בנו וחבבנו וכאב את בן ירצה שמודיע לו חביבותו בפניו ושעשועו בו ה' יתן אומר המבשרות צבא רב קול מבשר מבשר ואומר כי בא זמן קץ הימין מוציא אסירים בכושרות בכי ושירות בכי למצרים ושירות לישראל אי נמי הכל בישראל ע"ד הזורעים בדמעה ברנה יקצורו הלך ילך ובכה נושא משך הזרע שהיו בני ישראל זורעים וחורשים את שדותם של מצריים כדכתיב ובכל עבודה בשדה וכו' והיו הולכים וחוזרים והולכים כדרך הזורע והחורש שהוא הולך ובא ודמעתם נתכת אבל עתה בא יבא ברנה אל בית המצרי כי נושא אלומותיו כספיהם צרורות על כתפם ולכן באים אל בית אדוניהם ברנה לקחת מהם עושר רב צפון לצדיק חיל חוטא אז ישיר את שיר ה' על אדמת נכר ונתקיים בהם בערב ילין בכי ולבוקר רנה והיינו דקאמר הכתוב בכו שרות שהיה להם בכי ושירות. פטר"ת כל רחם כ"ו לעבת

יום שלישי בשבת. עי' סוטה ב' ע"א. סנהדרין כ"ב ע"ש. וכן איתא בילקוט פרשה זו רמז קפ"ב ע"ש:

יוד:

שם ל' ע"א. וע"ד אדכר לון קב"ה במצרים וסליק על פרעה אלין דלא משתככי יממא וליליא ומאן אינון עורדעניא דקליהון לא משתכך תדיר בגין דאתקף בעמא קדישא דלא משתככי יממא וליליי לשבחא לקב"ה ולא הוה בר"נ במצרים דיכיל למשתעי בהדי הדדי ומנייהו אתחבלת ארעא ומקלהון הוו ינוקין ורביין מתים ואי תימא ואיך לא יכלין לקטלא לון אלא אי ארים בר"נ חוטרא או אבנא לקטלא חדא אתבקעת ונפקין שית מינה מגו מעהא ואזלי וטרטשי בארעא עד דהוי חתמנע למיקרב בהו וכו' ע"ש. (ילקוט דוד):

[משכיל דבר]:

הנה כמה הפלא לעשות אדון כל תולדות שהביא על פרעה ועל עמו הפלאים האלה המבהלין אותם בקולותיהן ובמאוסיהן והיו ממיתים את בניהם הקטנים מדה כנגד מדה שהמצריים היו ממיתים בניהם על האבנים ומשליכים אותם ליאור עתה קמו צפרדעים שביאור ותבלו בהם ובבניהם עד שקצו בחייהם כמו שהיו ישראל קצים בחייהם כשרואין מה היו עושין להם המצריים פט"רת: שם. ורוחא דדרום דאיהו חמימא שדי לון וכו' וכן לעיל כ"ד איתא וז"ל בגין דדרום איהו חס וכו' ומדרום נפיק תוקפא דחמימותא וכו' וכן בזוהר פרשת ויצא קס"א ע"ב קאמר וז"ל וכד אתער רוחא דדרום מתחממים מיא וכו' בגין דחמימו דדרום שראן במיא וכו' אלא דהרואה יראה ביחזקאל י"ז יוד' כתוב והנה שתולה התצלח הלא כגעת בה רוח הקדים תיבש יבש על ערוגות צמחה תיבש ומדנקט הכתוב תיבש ולא תעקר משמע ברוב התמימות של רוח קדים תיבש וכן בהושע י"ג ט"ו כתוב כי הוא בין אחים יפריא יבא קדים רוח ה' וכו' ויבוש מקורו ויחרב מעינו הוא ישסה כל כלי חמדה ודרשו בו בגיטין ל"א ע"ב כי הוא בין אחים יפריא אפי' שופתא בקופינא דמרא רפיא וכו' יבוש מקורו זו מקורה של אשה ויחרב מעינו וכו' ישסה כל כלי חמדה זו מרגלית שבים וכו' ע"ש משום דרוח קדים הוא חם ביותר כדפירש רש"י שם והתוספות שם ד"ה שדיא נשיב וכן דרשו שם על פסוק בגדיך חמים בהשקט ארץ מדרום אימתי בגדיך חמים בהשקט ארץ מדרום שרות דרום קרה ורות קדים משתתקה ואז בגדיך חמים כמו שפירש רש"י שם. וכן פירש בספר איוב ל"ז י"ז ע"ש ועי' עוד פירוש רש"י על איוב ע"ל כ"ו. אבל הרא"בע והמצודות פירשו שהדרום הוא החם ביותר וכדעת הזוהר ובאמת פשט הכתובים ופשט הש"ס אינו מתהלך במישרים לדעתם (באהל דוד) ורבינו בחיי בפרשת בראשית על פסוק ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם כתב וז"ל והזכיר

מקדם הודיענו הכתוב בזה מעלת רוח מזרחית אשר גן עדן נטועה שם ויודיע כי מבחר הפירות הם במזרח והוא שכתוב וממגד תבואות שמש וכן דרשו רז"ל רוח מזרחית מיישב הדעת ומאמץ הכח ומחזק את הלב כי האויר שבו משובח ביותר ועל זה אמר וישם שם את האדם אשר יצר וכו' עש"ב:

בא:

א'. זוהר דף ל"ו ע"א ז"ל עבד ב"נ ביתא. וקב"ה אמר ליה כתוב שמי ושוי לפתחך ואת שרי לגו ביתא ואנא אותיב לבר בפתחך לנטרא לך ע"ש אבי ראה גם ראה היש חיך מתוק מזה ואביו שמר את הבן והאב מבחוץ והבן מבפנים וכתב הרב ניצוצי אורות דמזוזה עולה אדנ"י שהוא הנקרא שם השם הנקרא אדני עולה במלואו תרע"א ולכך הוא על הפתח וזהו כתוב שמי ושוי לפתחך ודוק' ע"ש והם דברים הראוים למי שאמרם:

[משכיל $:

דבר] באהל דוד):

עי' פרשת ואתחנן רס"ו ע"ב:

וז"ל הרמ"ק כתוב כל תפלה שאין בה וידוי יש בה קטרוג והטעם כי אין לקליפה חלק בה כי אם הוידוי ואם אין וידוי אז מקטרג ואיוב יוכיח שקטרג עליו שהיו כל קרבנותיו עולות כלם לגבוה ואין לו חלק בהם וכמו כן כשאין וידוי שגורם רחיצת הפגמים ואותם שופכים שנוטל לחלקו שאז עולה לקטרג ע"ש וז"ל הזוהר פקודי רס"ב. ע"א בתר דסיים צלותיה קאים על רגלוי לאודאה על חובוי בגין דלא יהא פטרא דפומא לסטרא אחרא לאסטאה ליה ואתכפיא קמיה וכו' ע"ש:

ב:

שם מ"ב. ז"ל וההוא מאנא רברבא ואתפליג לשבעה נחלין כפום מאנין אריכין הכי אתפשט מייא מן ימא לשבעה נחלין והא מקור כתר ומעיין חכמה וימא בינה ושבעה נחלין אינון יוד' וכו' הרי עלת העלות עביד עשר ספירן וקרא לכתר מקור וביה לית סוף לנביעו דנהוריה וכו' ועבד ליה לשב עה מאנין יקירין וקרא לון גדולה גבורה ת"ת נצח הוד יסוד מלכות וכו' ע"ש ועוד שם מענין זה תעיין שם היטב ותמצא כל מבוקשיך מדברים העומדים ברומו של עולם:

[משכיל דבר]:

באהל דוד תרפנו:

ג'. שם ל"ד ע"א פתח ואמר ויהי קץ ימים ויבא קין וכו' מקץ ימים ולא מקץ ימין דאיהו דחה לקץ ימין ואתקריב לקץ ימים וכו' ואתה לך לקץ ואמר דניאל לאן קץ לקץ הימין או

לקץ הימים עד דאמר ליה לקץ הימין וע"ד דוד דחיל ואמר הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא או לקץ הימים או לקץ הימין והכא מה כתיב ויהי מקץ ימים ולא מקץ ימין ובג"כ לא אתקבל קרבניה דהא מסטרא אחרא הוה וכו' והבל הביא גם הוא קרבניה לקב"ה הוה כלא ועקרא דקרבנא דיליה לקב"ה וכו' ע"ש (ילקוט דוד):

[משכיל דבר] דלפי דברי הזוהר הנז' צריכין לומר בפזמון יגדל אלהים חי וכו' ישלח לקץ ימין ולא לקץ ימים:

ד'. שם ל"ח ע"ב. ואי דיוריה בין זכאין אוטיבין ליה בגיניהון דהא רב חסדא הוה דיוריה בקדמיתא ביני קפוטקאי והוה דחיקא ליה שעתא ומרעין רדפין אבתריה נטל, ושוי מדוריה בין מארי תריסין דצפורי וסליק וזכה לכמה עבין לכמה עותרא לכמה אורייתא ואמר כל האי זכינא על דעלית בין אינון דקב"ה אשגח לאוטבא להו וכו':

ה'. ישם דף מ"א. כגוונא דא מאן דאשתעי ומפרט חטאוי על יכל מה דעבד בגין דאלין מלין סלקן וכל פמליא דלעילא מתכנשין וחמאן לון ואודאן כלהו לקב"ה. ואסתלק יקריה עלייהו עילא ותתא) אי תימא למאי אצטריך אלא מקטרגא קאים תדיר קמי קב"ה בגין לאשתעי ולמתבע חובי בני נשא ולמתבע עליהון דינא כיון דאקדים בר"נ ואפריט תובוי כל חד וחד לא אשתאר פטרא דפומא להההוא מקטרגא ולא יכיל למתבע עליה דינה דהא תדיר תבע דינא בקדמיתא ולבתר משתעי ומקטרג פלוני עבד כו' ועל דא אצטריך ליה לבנ' לאקדמא ולפרש חטאוי כיון דמקטרג חמי דא לית ליה פטרא דפומא עליה וכדין אתפרש מניה מכל וכל אי תב בתיובתא יאות ואי לאו הא מקטרגא אשתכח עליה ואמר פלוני דאתא לקמך בתוקפא דאפין בעיש במאריה חובוי כך וכך על דא יאות לאזדהרא בר"נ וכו'. ע"ש. ונ"ל דע"ז נתפשט המנהג להתודות גם במנחה כדי שלא יקטרג עלינו וסתמו פי המקטרגים עלינו ולא תעשינה ידיהם תושיה (באהל דוד) תרפ"ו:

ו'. זוהר ר"מ דף מ"א ע"ב וקדם דייתי בר נש בהאי עלמא ויפוק מרחם אמיה וכו' ואוליף ליה שבעים לשון ובג"ד ויציר ה' אלהים חד יצר הטוב דאוליף ליה שבעים לשון וחד יצר וכו' כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה ואשכח מניה שבעים לשון דאוליף ליה יצר הטוב וקדם כל דא נחתין עמיה ארבעה מלאכין דאתמר בהון כי מלאכיו יצוה לך אי אית ליה זכות אבות חד מיכאל בזכות אברהם ותניינא גבריאל בזכות יצחק ותליתאה. דנחיה עמיה נוריאל בזכותא דיעקב ורביעאה רפאל בזכותא דאדם. קדמאה יצ"הט לעילא מניה ואי לית ליה זכות אבות אזלי עמיה ד' עון משחית אף וחמה וכו' דלכל בר"נ דאית ביה ארבע יסורין ארבע מלאכין נחתין עמיה מימינא וארבע משמאליה וכו' (ילקוט דוד:

[משכיל דבר]:

מכאן מוכח שצריך האדם שיהיה בקי בכל הלשונות הנאמרין בכל לשון שהרי יצר הטוב מלמדו שבעים לשון כמו שמלמדו תורה וכן מצינו במשה רבינו שלמדה לישראל בשבעים לשון כמו שפירשו חז"ל על פסוק באר היטב בריבוע יעלה שבעים. וזה משלמות האדם שיהיה שלם בכל וכמו שאמרו רז"ל ששבעים סנהדרין היו בקיאים בשבעים לשון כדי שישמעו מפיהן ולא מפי כתבן בלא מתורגמן. תרפ"ו:

ז'. לעיר ל"ב ע"ב כביכול אינון ממנן שליחן כד בעאן לקיימא על אינון. עובדין דישראל על ה' ודאי קיימין דהא כד ישראל עבדין עובדין דלא כשרן כביכול מתישי חילא דקב"ה וכד עבדין עובדין דכשרן יהבין תוקפא וחילא לקב"ה ועל דא כתיב תנו עז לאלהים במה בעובדין דכשרן וכו' ע"ש (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר:

עי' מה שכתבתי בספרי הקטן לך דוד על התורה בפרשת כי תשא על פסוק ושמרו בני ישראל את השבת וכו' ע"ש דישנו בנותן טעם למה שהזהיר ה' על ישראל לעשות את השבת ולא לכל האומות מפני שהשם ברא מעשה בראשית את השמים ואת הארץ ואין לו שותף בזה והוא שהווה את הכל בששת ימי בראשית וביום השביעי שבת וינפש והוא אשר עשה והוא אשר שבת שאם לא עשה לא שבת ואם לא שבת לא עשה ולו יאתה המנוחה ביום השביעי ולא לאחר שלא עשה כגון שרי מעלה שלא עשו ולא כלום לא יאותה להם המנוחה ביום השביעי ולכן לא ניתן להם השבת וכן כל האומות שניתנו תחת ידם אינם יכולים לשבות וגוי ששבת חייב מיתה דהו"ל משתמש בשרביטו של מלך אבל ישראל עמו וצאן מרעיתו כי חלק ה' עמו שאור נשתמשנו היא חלק מאורו ומעצמ' מעצמותו יתברך שנתן בנו לכך הזהיר על החלק כהכל כמוהו ממנו יהיה וכמו שהוא יתברך שבת ביום השביעי כן החלק ממנו עיין מה שכתבתי בזה. ובזה יש לפרש כוונת הזוהר הנ"ל דכד ישראל עבדין עובדין דלא כשרן כביכול מתישין חילא דקב"ה וכו' דר"ל חילא כח וחלק אשר בנו מאורו יתברך שהוא אור נשמתינו שאותו אור מתישין כחו לאותו חלק וכד עבדין עובדין דכשרן יהבין תוקפא וחילא לקב"ה ר"ל לאותו חלק אשר אצל עלינו וכו' ודוק' ונכון. ועי' בזוהר פרשת בשלח דף ס"ה ע"ב ויבא עמלק וכו' ע"ש. ג' שבט תרפ"ט:

ח'. שם ל"ג. ת"ח ויהי היום ויבואו בני האלהים וכו' כתב הרב ניצוצי אורות הטעם שנקרא ר"ה היום היינו משום שכל ימי הבריאה לא נודעו כי לא היה אדם בעולם ויום השני הוא לבדו נודע לאדם וכו' ע"ש ולעיל ל"ב כתב ועוד שאמרו רז"ל בפסוק לך יום אף לך לילה שיום ששי לא היה בו לילה שלכן לא נאמר ויהי ערב ויהי בקר יום השביעי

ונמצא שיום ר"ה היה יום בלתי לילה ולכן נקרא היום וכו' ור"ל לא היה אחריו לילה מ שהאיר יום הששי עד מוש"ב פט"רת:

ט'. שם ל"ח ע"ב. אלא הכי תנינן כתיב כי יהיה נערה בתולה נער כתיב מ"ע משום דכל זמן דלא קבלת דכר אתקרי נער מדקבלת דכר אתקרי נערה וכו' (ילקוט דוד) באהל דוד):

יוד:

שם דף מ' ע"א ועל דקיימא סיהרא בפגימותא לתם עני כתיב מ"ט קיימא בפגימותא בגין דלא אתפרעו ולא אתגליא האי את קדישא גזירין הוו ולא אתפרעו אימתי אתפרעו בשעתא דכתיב שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו (ר"ל במרה) וכו' ואי תימא היך לא פרע להו משה אלא בגין דלא יתעכבון ישראל תמן עד דאתסיאו וכו' ע"ש והא דדרשו חז"ל על פסוק ואומר לך בדמיך חיי וכו' זה דם פסח ודם מילה וכמו שאמר בזוהר לעיל מזה ל"ו ע"א מאי נגוף ורפא נגוף למצרים ורפא לישראל מאי ורפא ממה שנמול וכו' הרי לך שנמולו ביום הקרבת הפסח שלמחרת יצאו לדרך וכיון שנמולו באותו יום ולא חסו על עצמן משום יציאתן לדרך היה להם לעשות פריעה ג"כ דרפואתם באה כאחד ולמה לא פרעו ור"ל בזה הוא כשהיו במצרים היו מלין ולא פורעין וכשבא משה להוציאן אלו שכבר מלו ולא פרעו לא רצה משה למפרע להו בגין דלא יתעכבון ישראל תמן עד דיתסון והם כל הדור ההוא לא נפרעו אבל אלו שנולדו מקרוב ועדין לא מלו מלו ביום ארבעה עשר ביום הקרבת פסח ומסתמא מלו ופרעו דכיון שהיה מילה בזמנה קיימו המצוה ולא חשו על יציאתם לדרך ועוד דמיעוטין היו ויכולין לשמרן גם אם יצאו לדרך סמוך למילתם. והגם שאמר הכתוב וכל ערל לא יאכל בו אפשר לומר דוקא ערל מכל וכל. ודוק'. ארבעה ימים לשבט. תרפ"ט:

יא:

שם מל"א ע"א. אי קודשא בריך הוא בלחודוי קטיל אמאי כתיב ולא יתן המשחית דמשמע דמשחית הוה אזיל ולא קב"ה. אלא ודאי קב"ה הוה קטיל ומשחית הוה אזיל לאשכחא עילא לישראל וכיון דהוה חמי ההוא תבירו דערלה בתרין סטרין הוה עריק ואתפרש מנייהו וכיון דקטל קב"ה כל אינון בוכרין דההוא סטרא יהיב בוכרין דישראל לפורקנא דלא ישכח עלייהו סטרא אחרא עילה הכלל ובכלא נטיר לון לישראל קב"ה כאבא על בנין ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד). זה תירוץ חדש:

ומשכיל דבר]:

זה תירוץ חדש. דלפ"ז הכי קאמר קרא דבזה לא יתן פתחון פה למשחית לומר לבא אל בתיכם לנגוף דבזה יסתם ויסכר פיו ויברח משם ולא יכול לקטרג על עמו וצאן מרעיתו.
תרפ"ט:
ובזה יבא על נכון הכתוב דכתב ולא יהיה בהם נגף למשחית בהכותי בארץ מצרים והכוונה דבזה לא יהיה בכם נגף בשביל קטרוג המשחית בהכותי אני בארץ מצרים דלא ימצא המשחית מענה לשון לפתוח פיו עליכם. אי נמי שהפסוק הזה נאמר לפסח דורות:
יב:
שם מל"א ע"ב וירא כי לא יכול לו מסטרא דחובין ויגע בכף ירכו בגיד הנשא נשא לשון כי נשני אלהים את כל עמלי ואיהו לשון נשיא וכו' ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):
[משכיל דבר]:
דע ידידי כי בזמן הזה אנחנו רואים עין בעין כי היצר שמנו למפגע לו שתמיד אורב לנו ומבקש רעתינו שמביא לנו מחשבות כדי להסיח דעתנו בתפלה ובברכות ובברכת המזון ובקריאת שמע ובכל מילי דקדושה כדי שיתקיים בנו בפיו ובשפתיו כבדוני ולבם ריחק ממני כמ"ש בזוהר הנ"ל כי עיקר שליטתו היא בגיד הנשא שינשא אותנו במה שאנחנו עוסקין בו בתורה ובמצוה בק"ש ובתפלה ולא ידע אדם את עתו שעומדין עליו ארבעה מלאכים משמאלו להמתין עליו שיפול בידיהם שהם:
עון. משחית. אף וחימה. ולכן צריך האדם שיתן דעתו לזה ויהיה נזהר בזה וזוכר כל זה וישים אותיות וסימנים על דבר זה שלא ישכח מזה ויקח הו אופל הסיח הדעת וברכותיו ותפלתו נשאר מעל כי יגע לריק וילד לבהלה בכל עמלו ח"ו שיעמול תחת השמש שיקחהו אופל השכחה והנשייה לארץ נשיה ע"כ צריך האדם להשים לב ע"ז שלא יסתור הוא בעצמו מה שבנה ויעשה מוסד מוסד לקיום בניינו שלא יסתר ויתעק עצמו לדבר זה ויחרף נפשו' למות על מרומי שדי ויקיים בנפשו מאמר חז"ל מי שרוצה שיחיה ימות ומאמר שלמה ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה. יתגבר כארי ויעור משנתו ויאמר עורי עורי דבורה. כבוד ה' ליך נגלה בהתעסקו בדבר מצוה או בדבר תפלה וישם אל המדבר פניו אל מה שמוציא בשפתיו שפתותיו נוטפים מר שפתיו ברור מללו פיו ולבו שוין ואזי ה' יקבל תפלתו ועל זה אמר הכתיב פנה אל תפלת הערער למי שמתפלל בהתעוררות לב אבל מי שאומר ומוציא דברים בלי כוונת הלב טוב לו שידום והיינו כוונת הכתוב אם לא שויתי ודוממתי דהיינו אם לא שויתי פי ולבי שהיו שוים ודוממתי טוב שידום ולא יאמר דבר עת לחשות כתיב. יום ד' בשבת ה' ימים לשבע פטר"ת:

יג' שם מ"ב ע"א ולית בריאה דלא אתרשים בה שמא בגין לאשתמודעא למאן דברא ליה והאי יוד' איהו דיוקנא דרישא דכל בריין ה' ה' דיוקנא דחמשה אצבען דימינא וה' דשמאלא ו' דיוקנא דגופא וכו' ע"ש. (ילקוט דוד): [משכיל דבר] אשרי מי שישכיל ויבין את זאת מה הוא לפני אל ויזהר שלא יפגום אבריו שרומזים לשמן יתברך כנ"ל ויעשה משמרת למשמרתו. פטר"ת: יד' שם דף מ"ג ע"ב פרשה קדמאה קדש לי וכו' פרשה תניינא והיה כי יביאך וכו' פרשה תליתאה שמע דא איהו רזא דימינא וכו' פרשה ד' הוא רזא דדינא קשיא השמרו לכם וכו', ע"ש (ילקוט דוד:

[משכיל דבר] דע שדברי הזוהר ברעיא מהימנא מפורשים כסדר רש"י קוש"ו, סימן:

פרשת בשלח

א זוהר דף ס"ג ע"ב ז"ל ממעמקים קראתיך הכי תאנא כל מאן דמצלי צלותא קמי מלכא קדישא בעי למבעי בעותיה ולצלאה מעומקא דלבא בגין דישתכח לביה שלים בקב"ה ויכוין לבא ורעותא והכי תאנא כל ב"נ דבעי בעותיה קמי מלכא בעי לכוונא דעתא ורעותא מעיקרא דכל עיקרין לאמשכא ברכאן מעומקא דבירא דכלא בגין דינגיד ברכאן ממבועא דכלא ומאי הוא ההוא אתר דנפיק מניה ואשתכח מניה ההוא נהר דכתיב ונהר יוצא מעדן וכתיב נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים וד דא אקרי מעמקים עומקא דכלא עומקא דבירא דמבועין מקו מניה ונגדין לברכא כלא ודא הוא שירותא לאמשכא ברכאן מעילא לתתא אמר ר' חזקיה כד עתיק סתימאה דכל סתימין בעי לזמנא ברכאן לעלמין אשרי כלא ו אכליל כלא בהאי עמיקא עלאה ומהאי שאיב ואתנגיד בירא דנחלין ומבועין אתנגידו מניה ואתשקיין מניה כלהו, ומאן דמצלי צלותיה בעי לכוונא לבא ורעותא לאמשכא ברכאן מההוא עמיקא דכלא בגין דיתקבל צלותיה ויתעביד רעותיה וכו' עש"ב. לכן אנשי לבב שמעו לי ודברי קדש האמורים למעלה קשרם על לבך תמיד קודם כל תפלה ילמוד דברי הזוהר הללו מעומקא דלבא וישימם לנגד פניו אל ילזו מעיניך לשמור משמרת הקדש בקדושתן עומדים העומדים ברומו של עולם, והיו עיניך ולבך שם כל הימים:

[משכיל דבר] ועי' עוד מה שהעתקתי בפרשת תרומה דף ל"ז אות ג'. ועוד עיין בזוהר פרשת ואתחנן סוף דף רס"ה ע"ב מענין זה ע"ש. (באהל דוד). תרפ"ה:

ב' שם דף מ' ע"א ועל דא אוקימנא כל כהן דלא ידע ליחדא שמא קדישא כדקא יאות (דהיינו הויה ואדנות מתייחדים זע"ז) ועוד לייחד יוד' עם ה' שהיא אימה עלאה בו"ה זעיר ונוקביה להוריד שפע לכל הספירות שהם העולמות שמשם ישתלשל החיות

והקיום לכל העולם לאו פולחניה פולחנא דהא כלא תליא ביה פולחנא עלאה ופולחנא תתאת ובעי לכוונא לבא ורעותא בגין דיתברכון עלאי ותתאי כתוב כי תבואו לראות פני כל ב"נ דאתי ליחדא שמא קדישא ולא אתכוון ביה בליבא ורעותא ודחילו בגו דיתברכון ביה עלאי ותתאי רמאן ליה צלותיה לבר וכלא מכרזי עליה לביש וכו' וכל אינון דידעין ליחדא שמא קדישא כדקא יאות וכו' ונהרין לכלא ע"ש תרפ"ו: ג'. שם ע"ב. ורבים מישיני עפר וכו' ת"ח לא ישתאר מבני עלמא בר אינון נזירין דקבלו את קיימא קדישא ועלו בקיימא באינון תרין חולקין דאינין מילה ופריעה כמה דאוקימנא והוא נטיר ליה להוה קיים ולא עייליה באתר דלא אצטריך אלין אינון דישתארון ויכתבון לחיי עלמא וכו' ובהו עתיד לחדתא עלמא ולמחדי בהו וכו' ע"ש:

ד' שם ח"ן ע"ב. והכי אמר ר' שמעון זמין קב"ה לאחייא לכל אינון מלכין דעקו לישראל לירושלים לאדריאנוס ללופינוס ונבוכדנצר ולסנחריב ולכל שאר מלכי עמין וזמין קב"ה לאתפרעא מנייהו באתגלייא סחרני ירו שלים הה"ד אשר צבאו על ירושלים אשר יצבאו לא כתיב אלא צבאו וכו' ע"ש. תרפו:

ה'. שם נט' עב' וההוא בי כנישתא אצטריך למבני ליה בשפירו סגיא ולאתקנא ליה בכל תיקונין דהא בי כנישתא דלתתא קיימא לקבל בי כנישתא דלעילא וכו' הכי נמי בי כנישתא אצטריך בכל תקונוי שפירו למהוי כגוונא דלעלא למהוי בית צלותא לאתקנא תיקונין בצלותא כמה דאוקמוה וההוא בי מקדשא בעינן דליהוי ביה חלונות דכתיב וכוין פתיחן ליה בעיליתיה וכו' ע"ש:

[משכיל דבר]:

ראה והבין כי צריכין אנו לבנות בית הכנסת מפוארת ומשוכללת בכל מיני נוי ויפוי שבעולם לפאר ולרומם בית אלהינו מקום משכן כבוד וכתיב ומקדשי תיראו ועל כן צריכים לבנותו בנין היכל מלכים שיהא יראוי וקדיש בעיני הכל כאשר יכנס האדם לתוכו תחול עליו אימת המלך מלכו של עולם כדכתיב אבא ביתך אשתחוה אל היכל קדשיך ביראתך רפ"ו:

ו'. שם ס' ע"א מן שירתא דא תחמי דכלהו בחכמתא אסתכלו וידעו מלין ואמרו דאי לאו הכי איך אמרו כלהו מלין אחידן דלא סמו אלין מאלין ומה דאמר דא אמר דא ולא אקדים מלה דא למלה דא אלא כלהו בשיקולא חדא ורוחא חדא דקדושה דפומא דכל חד וחד ומלין אתמרו בפום כל חד וחד וכו' ולא בעאן לנטלא מתמן מסגיאות תיאובתא וכו' ולא נטלו עד דאחיד בהו משה ואחמי לון זיוא יקרא דקב"ה במדברא וכו' ע"ש:

ז':

שם ע"ב ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלהיך וכו' מאי ויאמר לא כתיב מאן קאמר ליה אלא קב"ה (שהוא מדת תפארת) אמר וכו' לקולי מבעי ליה אלא להוא קול דעלו ביה (שהוא קול ה' שהוא מדת מלכות) אמר ר' אבא בתר דאתגליא רשימא קדישא עלו בתרין חולקין קדישין (ר"ל כיון שעשו מילה ופריעה עלו בתרין מדות מדת מלכות ומדת היסוד וכיון דעלו בתרין אלין עלו בתרין חולקין אחרנין (שהן נצח הוד). עי' שביבי נוגה: ח:

שם ס"ב ע"ב כל אינון בני מהימנותא נפקי ולקטי ואוכלים בעינוי כמו שהיה יורד מן השמ' שבזה עמדה רוחניותו לפקח השכל לאפוקי אינון דמשנים אותו וטוחנים אותו בריחים נסבי שטותא לגרמייהו עי' ניצוצי אורות שם ומברכאן שמא קדישא עליה וההוא מנא הוה סליק רחין דכל בוסמין דגנתא דעדן וכו' שויה לקמיה בכל טעמא דאיהו בעי הכי טעים ליה ע"ש:

[משכיל דבר]:

הה, לפי הזהר הנז' אתי שפיר מה שמצינו בפרשת בהעלותך שהתאוו תאוה ואמרו מי יאכילנו בשר דלכאורה קשה הרי היו טועמים כל טעם במן אבל לדברי הזוהר דאותם שהיו משרים אותו וטוחנין אותו לא היו טועמים בו טעמים אתי שפיר. תרפ"ו:

ט':

לעיל מ"ה ע"א ויהי בשלח פרעה וכו' כי קרוב הוא כי קרוב ההוא אומאה דאומי אבימלך לאבהן על ההוא טיבו דעבדו פלשתים לאבהן דכתיב כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם הארץ אשר גרתה בה ע"ש. (ילקוט דוד) ראה זה חד:

יוד':

שם ת"ח נוקמא עלאה דעבד קב"ה במצרים תלת מוהני הוו חד דעבדו בוכרי במצרים דקטילו כל אינון דאשכחו וחד דקטיל קב"ה בפלגות ליליא וחד כר חמא פרעה מותנא בביתיה בבנוי ובעבדוי קם וזריז גרמיה וקטיל אפרכין וכרכין וכל דאמליכו ליה לסרבא בעמא עד דאורייתא אסהידת עליה דאיהו קם בליליא ממש כמה דקב"ה בפלגות ליליא קעל בוכרין ועבד נוקמין הכי קם פרעה בארעא דמצרים וקטל ועבד נוקמין בסרכוי ואפרכוי ואמרכלוי וכו' ע"ש. (ילקוט דוד. באהל דוד). ובזה פירשו רז"ל למכה מצרים בבכוריהם דר"ל דהמצריים הוכו בכוריהם שבכורותיהם עשו מלחמה עמהם ונהרגו ע"י בכוריהם. פטר"ת:

יא:

שם מלו ע"א. וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים חד מחמשה הוו ור' יוסי אומר חמשה מישראל וחד מנייהו ר' יהודה אומר וחמשים אחד מחמשים וכו' ע"ש ראה כמה

היו מערב רב שיצאו עם בני ישראל דחד אומר דבני ישראל חד מחמשה מערב רב וחד אומר דבני ישראל אחד מחמשים מערב רב וכו' וזה באמת פירוש חדש:

יב:

שם ע"ב ההיא מלה דנפיק מפומיה דבר נש סלקא ואתער אתערותא לעילא אי לטב אי לביש וכו' ע"ש (ילקוט דוד. באהל דוד):

[משכיל דבר]:

תן דעתך בזה היטב באלו הנאמרין הן טוב הן רע עולין הם למעלה ומעוררין את הטוב ואת הרע הא לן והא להו לכן צריך האדם קודם שידבר שיבדוק עד שידו מגעת בדבריו ואחר כך יוציאם בכסף או בזהב במדת הדין או במדת רחמים ויאמר בורא ניב שפתים שלום שלום וכו' ואחר יוציאם בהשקט ובנחת ערבים לפני שומעיהם דברי חכמים בנחת נשמעים. תרפ"ט: יג:

שם דף ס"ב כל אינון בני מהימנותא בעאן בכל יומא ויומא לשאלה מזונייהו מקב"ה ולצלאה צלותהון על מזונא דכל דמצלי לקיבה על מזוניה גרים דיתברך כל יומא על ידוי ההוא אילנא דמזון דכלא ביה ואע"ג דאשתכח עמיה אען למשאל קמי קב"ה ולצלאה צלותא על מזונא כל יומא בגין וישתכרו על ידוי ברכאן כל יומא ויומא לעילא וכו' וע"ד לא לבעי ליה לאיניש לבשלא מזונא מן יומא ליומא אחרינא דלא לעכב יומא דא ליומא אחרינא וכו' ע"ש. (ילקוט דוד. באהל דוד):

(משכיר דבר] עי' בספר שערי ציון דף צ"ז ע"ב סדר תקין סעודה שסדר הפסוקים שצריך לקרות. והתפלה שצריך להתפלל קודם כל סעודה ע"ש פטר"ת: יד':

שם ס"ה לא תאונה אליך רעה מאי לא תאונה בגין דאתיא בתסקופין על בני נשא חולה אמאי היא חולה כד שריא האי על בני נשא עביד לון קמצנין ממוניהון אתיין גבאי צדקה היא מחאת בידיה א"ל לא תפוק מדידך אתיין מסכני היא מחאת בידיה אתי הוא למיכל ממוניה מחאת בידיה בגין לנטרא ליה לאחרא ומן יומא דשריא עליה דבר נש היא חולה כהאי חולה שכיב מרע דלא אכיל ולא שתי וע"ד היא רעה חולה וכו' וכל אורחוי כשכיב מרע דלא אכיל ולא שתי ולא קריב לממוניה ולא אפיק מניה ונטיר ליה עד דהוא יפוק מעלמא ויתי אחרא ויכול ליה דהוא בעליו וכו' ע"ש (ילקוט דוד. באהל דוד):

[משכיל דבר]:

הנך רואה בעיניך דברי רבותינו עליונים למעלה שהכל רואים בעיניהם עיני השכל שרוח רעה היא ששורה על האדם שעושה מעשים אלו אשר לא יעשו שמנוול את עצמו במדות המנוולות האלו שכיסו מלא כסף ומענה את עצמו וזהמתו חייתו הוא ימות באין מוסר

והוא נתעב ונאלח בעיני הבריות שגם על נפשו אינו חס כל שכן על אחרים רחמנא לשזבינן אמן. פטרת: טו:

שם ס"ה ע"ב ת"ח מן יומא דאתברי עלמא עד ההוא זמנא ומההוא זמנא עד דייתי מלכא משיחא ואפילו ביומי דגוג ומגוג לא ישתכח כוותיה לאו בגין חיילין תקיפין וסגיאין אנא בגין דבכל סטרין דקב"ה הוה וכו' ע"ש. וכתוב בהגהות מהרח"ו שנמצא דהמחלוקת בכל הששה קצוות היתה ע"ש ולעיל בסמוך אמר וכי מה חמא משה דסליק גרמיה מהאי קרבא וכו' אמר משה אנא אזמין גרמי להההוא קרבא דלעילא ואנת יהושע זמין גרמך לקרבא דלתתא וכו' ובגין כך סליק גרמיה משה מקרבא דלתתא בגין לאזדרזא בקרבא דלעילא ויתנצח על ידוי וכו' ע"ש ילקוט דוד:

טז:

שם ס"ו ע"ב לאסתכלא בקשת מאי קשת אמר ר' אבא בקשת סתם בקשת דלעילא ובקשת דלתתא וכו' קשת דלתתא מאי היא ההוא אות קיימא דאתרשים ביה בבר נש דכל מאן דאסתכל ביה עביד קלנא לעילא וכו' ע"ש. (ילקוט דוד. באהל דוד):

יתרו:

א'. זוהר דף ס"ט ע"א. תלת חכימין הוו ליה לפרעה חד יתרו וחד איוב וכו' וחד בלעם חד יתרו וכו' איוב הוה דחיל בדחילו ובההוא דחילו הוה עיקרא דיליה בגין דמלה דלעלא בין דקדושה בין דסטרא אחרא לא יכיל ב"נ לאמשכא רוחא דלעלא לתתא ולמקרב גביה אלא בדחילו ויכוין לביה ורעותיה בדחילו ותבירו דלבא וכדין ימשיך לתתא רוחא דלעלא ורעותא דאצטריך ואי לא ישוי לביה ורעותיה בדחילו להההוא סטרא לא יכיל לאתדבקא ביה רעותיה בר להני תופסי דקיקין (ר"ל שאין להשיג רק לאלו ניצוצות דקים ולא בכולם רק במקצתם וכל א' יש לו ממשלה מה בעולם (דרך אמת ע"ש) ולא בכלהו בגין דאית בהו שלטנין דאצטריך לגבייהו רעותא דלבא ודחילו כ"ש מלין עלאין דאצטריך דחילו ואימתא ורעותא יתיר וכו' ע"ש ילקוט דוד): [משכיל דבר] הנה ענין חכמת איוב הנזכרת בזוהר הנז' נר' שחזרה והקיצה היום במקצת שיש היום כת המתעסקין בחכמה הזאת שקוראים לרוחות ומדברים עמהם ומגידים להם בכתב ואומרים שיש להם מקום קבוע לזה וכשמזמנים עצמם לקרא לרוחות מתודין ומתפללין באימתא יתירתא ובלב נשבר ונדכה וברוח שפלה ובהכנעה ובענוה עד שמסיחים דעתם מכל עניני העולם ומדבקים עצמם ורוחם במחשבה הלזו ומחשבים ומבקשים ומתחננים שיבא מי שידבר עמהם בצדק ובאמונה ואז יוכלו למצוא חפצם בזה לדרוש מהם מה שירצו באימה בפחד ובחלחלה ובשברון לב ובדברי רצויין דבריהם בנחת נשמעין כמדבר לפני המלך בהכנעת

ראש ובכפיפת קומה כך שמעתי ממגידים לי שכך עושים וכל זה נתחדש להם מזמן קרוב ובכל יום מוסיפין בזה יום יום ומתרבים בני אדם עליהם ואפשר דכוונת הזוהר היא על רוחא דבגויה דבר נש כמו רוח אחרת עמו דמתהפך מרצין לרצון. תרפ"ו:

ב:

שם דף פ"ח ע"א בגיני כך בעי לסדרא פתוריה תלת זמני מכד עייל שבתא ולא ישתכח פתוריה ריקניא ותשרי ברכתא עליה כל שאר יומי דשבתא ע"כ ע"ש. כתב הרב ניצוצי אורות אות ב' וז"ל דקדק הרב מנחם דילונזאנו שנכון שלא יהיה השלחן ריקן כל הלילה וכל היום והנה דקדוקו שהרי כל יום השבת יורד שפע עליון ולאו דוקא בעת האוכל הרמ"ז עכ"ל ע"ש: [משכיל דבר]:

ועי' בש"ע או"ח סי' ק"ף ועי' בבאר היטב שם ס"ק ב' מ"שכ שם בשם הלבוש ע"ש ודוק':

ג':

שם פ"ג ע"ב א"ל הקב"ה לאברהם כל זמנא דישתדלון בניך באורייתא ישתזבון מאלין ואי לא הא נורא דגהינם דשלטא בהו וישתעבדון ביני עממיא א"ל בתרי קטורי (דהיינו בשני קשרים) לא מזדקפן מלין אלא אי ניחא קמך ישתזבון מנורא דגהינם ישתעבדון ביני עממיא עד עדדיתובון גבך א"ל יאות הוא ודאי (ילקוט דוד. באהל דוד) פטר"ת:

ד'. שם פ"ד ע"ב אמר ר' יהודה חרות על הלוחות נקיבן הוו אבנים ואתחזיאו לתרין סטרין חרות גלופא דגליפין אמר ר' אבא מהאי סטרא אתחזי סטרא אחרא ואתקרי מהכא מאי דכתיב בסטרא אחרא (ר"ל דר' יהודה סובר דהוו נקובין מעבר אל עבר ואתחזי חרות מכאן וחרות מכאן אבל ר' אבא אומר שלא היו חרות מעבר אל עבר אלא מעבר אחד אבל היו נקראין גם מאחוריהם שהיו זכים וטהורים ומאחור היו נקראים כל מה שבפנים דהיינו כל מה שכתוב מעבר השני היה נקרא מאחור) ר' אלעזר אמר בנס היו כתיבין וכו' אלא הכי תאנא חמשה קלין אינון לימינא וחמשה לשמאלא ואינון דשמאלא כלילן בימינא דמן ימינא אתחזון אינון דשמאלא והכא כלא הוא ימינא ואתכלילן אלין באלין מאן דהוה בסטרא דא חמי לסטרא אחרא וקרי לון לאינון אתוון וכו' הא כיצד מאן דהוה בספר' דא הוה קרי בדא אנכי ה' אלהיך ומאלין אתוון הוה חמי וקרי לא תרצח הוה קרי לא יהיה לך והוה חמי וקרי לא תנאף והוה קרי לא תשא את ה' וכו' והוה חמי וקרי לא תגנוב וכלא מסטרא דא וכו' וכדין מסטרא אחרא וכולהו כלילן דא בדא וכו' ע"ש (ילקוט דוד. באהל דוד):

[משכיל דבר] נ"ל דר"ל דלר' אלעזר היו כתובין מהאי עבר ומהאי עבר כדכתיב כתובים משני עבריהם. וכל עשרת הדברות כלן כתובים מהאי עבר וכן מעבר השני חמשה

בכאן מצד ימין וחמשה מצד שמאל בעבר אחד וכן בעבר השני כך היו כתובים חמשה ראשונים מצד ימין וחמשה מצד שמאל ככתיבתנו שהוא הולך מימין לשמאל ונמצא החמשה המיומנים שמכל צד שהם החמשה דברות הראשונים שם בתחתיהם בעבר השני החמשה דברות האחרונים וכיון שהלוחות היו מבהיקים ומאירים כאספקלריא המאירה כשהיה קירא אנכי ה' אלהיך היה רואה מה שבעבר השני כתוב דהיינו לא תרצח וכן כלם וכן בעבר השני כשהיה קורא אנכי ה' אלהיך היה רואה מה שכתוב בעבר השני בתחתיתו ונמצא כל עשרת הדברות היו כלולים בימין שמכאן ומכאן ודוק'.
פטר"ת. והגם שלפי זה כשקורא האדם מעבר זה מה שכתוב בעבר השני יהיה מהופך בסדר קריאתו שסיפיה רישיה ורישיה סיפיה ומהופך בסדר אותיות תיבותיו ובעצם אותיותיו מ"מ בנם היו כתובים הכל כסדרו שמעשה אלהים המה וזהו שאומר ר' אלעזר בנס היו כתובים שאין אדם יכול לשער בדעתו כיצד יהיה זה כ"ב יכול ברוך הוא למעלה משכל האנושי כי גבהו דרכיו מדרכינו ועי' בשקלים דף מ"ד ע"ב ועי' בחידושי אגדות שם שפירש הכל בהרחבה ע"ש ותתעדן בדשן נפשך:
ה. שם פ"ז ע"ב דתנינן אסור ליה לבר"נ לברכה על פתורא ריקניא מ"ט משום דברכהא דלעילא לא שריא באתר ריקניא ובגין כך בעי בר"נ לסדרא על פתוריה חד נהמא או יתיר לברכה עלוי ואי לא יכיל בעי לשיירא מההוא מזונא דאכל על מה דיברך ולא ישתכח דיברך בריקניא וכו' ע"ש ילקוט דוד באהל דוד:
משכיל דבר הנה מבואר יוצא מדברי הזוהר הנ"ל דקאמר בעי לסדרא על פתוריה חד נהמא או יתיר לברכה עליה משמע אע"ג דלא הוי עליה יביא חד נהמא וכו' על השלחן לברכה עלוי ועי' בש"ע או"ח סי' ק"ף סעיף ב' דכתב אבל לא יביא שלימה וכו' ועי' בא"הע שם ס"ק ב' ושערי תשובה שם ס"ק א' ע"ש פטר"ת:
ו' שם פ"ז ע"ב ואסיר ליה לב"נ לאדכרא שמיה דקב"ה בריקניא דכל מאן וכו' ר' אלעזר אמר לא אצטריך למדכר שמא קדישא אלא לבתר מלה דהא שמא קדישא לא אדכר באורייתא אלא בתר תרין מלין דכתיב בראשית ברא אלהים וכו' ע"ש ילקוט דוד. באהל דוד:
משכיל דבר עי' מיש בזה בספרי הקטן קרית חנה דוד בח"א סי' קע"ט שנשאתי ונתתי בזה ע"ש ילקוטים סי' נ"ט קנ"ב:
ז'. שם פ"ח ע"א אז תתענג על ה' דא סעודתא חדא לקבל עתיקא קדישא דכל קדישין. והרכבתיך על במותי ארץ דא סעודתא תניינא לקבל תקלא דתפוחין קדישין והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא הוא שלימו דאשתלים בזעיר אנפין וכו' ע"ש. ילקוט דוד. באהל דוד:

משכיל דבר עי' השיר של שבת שתקן הרב האר"י ז"ל ליל שבת ויום שבת שסדר שסעודה ראשונה לחקלא דתפוחין ותניינא לעתיקא קדישא ע"ש הפך דברי הזוהר וצ"ע פטר"ת: אחר כך הצצתי בדברי הזוהר דשם ע"ב והוא הזוהר שקורין ביום דכתוב לאמר ביומא דשבתא בסעודה תניינא כתיב אז תתענג על ה' על ה' ודאי דההיא שעתא אתגליא עתיקא קדישא וכלהו עלמין בהדוותא ושלימו וחדוותא דעתיקא עבדינן וסעודתא דיליה היא ודאי וכו' הרי לך בפירושא אתמר בדברי הזוהר דסעודה שניה היא דעתיקא קדישא כדברי האר"י ז"ל ולפ"ז מ"ש הזוהר לעיל מיניה דא סעודתא חדא לקבל חקלא דתפוחין קדישין ר"ל חדא היינו חדא מתלתא לא ראשונה והיינו דנקט חדא ולא קאמר ראשונה וכן מאי דקאמר תניינא לקבל תקלה דתפוחין ר"ל שניה מתלתא לא שניה שהיא של יום ודוק':

ח' שם דף צ' עא' תאנא בהני חמש אמירן כליל כלא בהני חמש אמירן אתגליפו חמש אחרנין ודאי חמש גו' חמש הא כיצד אנכי ה' אלהיך לקבל לא תרצח' דתנינן תרין אלין בכללא חדא אתכלילן דמאן דקטיל אזעיר דמותא וצלמא דמאריה דכתיב כי בצלם אלהים עשה את האדם וכו' לא יהיה לך וכו' לקבל לא תנאף דא משקר בשמא דקב"ה עש' (ילקוט דוד באהל דוד): [משכיל דבר] אפשר דבזה יש לפרש דעת ר' אלעזר לעיל פד' עב' דקאמר ואינון דשמאלא כלילן בימינא וכו' הא כיצד מאן דהוה בסטרא דא חמי לסטרא דא קרי בדא אנכי ה' אלהיך ומאלין אתוון הוה חמי וקרי לא תרצח וכו' דרל' דהוה חמי בדעתו וקרי לא תרצח' דהא הא בהא תליא כדאמרן הכא אלא באמת אין לשונו מורה הכי ועוד דאי הכי מאי בנס היו כתיבין דקאמר אלא ודאי עיקר הפירוש כמו שפירשנו לעיל אות ד' ודוק'. עוד יש לפרש דברי ר' אלעזר דהכי קאמר דלעולם באמת הכל כתוב בעבר אחד דוקא אלו מכאן ואלו מכאן אלו מימין ואלו משמאל אלא דאגב ביהקותייהו וזהרותייהו צד ימין שהוא משקיף ומקביל לצד שמאל צד הימין היה קולט הכתב שהיה לצדי שמאלי ולכן כשרואה האדם בצד הימין היה רואה הכתב של צד שמאל כאלו כתוב בצד ימין מפני שהוא מקביל לו וכן מי שרואה בצד שמאל היה רואה שם הכתב שהיה מצד ימין כאלו כתוב בצד שמאל:

ט'. שם צ"ב ע"א רעיא מהימנא שם ומאן דנטיר שבת כאלו נטיר אורייתא כולה והא אתמר דוכרנא דשבת לקדשא ליה בכל זיני קידושין מאן דאדכר למלכא אצטריך לברכה ליה מאן דאדכר שבת צריך לקדשא ליה והא אתמר זכור לדכורא וכו' ע"ש (ילקוט דוד. באהל דוד):

משכיל דבר הנה משמע מדברי הזוהר כשמזכירין את השבת צריכין אנו לקדשא ליה ולומר שבת קדש כמ"ש אן דאדכר למלכא אצטריך לברכה ליה ולומר ברוך הוא וברוך שמו כמו כן מאן דאדכר לשבת צריך לקדשא ליה ולומר שבת קדש להודיע שהוא קדש קדשים ומקודש בכל מיני קדושות הן בדיבור הן במעשה הן באכילה ושתיה הן בכסות נקיה הן בראיה גשמית הן בראיה רוחנית הן במחשבה טהורה הן בהלוך שלא יהיה הלוכך של שבת כהלוכך של רול הן ברצון טוב ורצונו כעב מלקוש לב טוב ולב טהור וירחיק ממנו העצבות ויהיה שמח בשמחה של מצוה ועוסק בתורת ה' תמימה משיבת נפש חכמת ה' תאיר פניו בפנים מאירות בפנים צהובות ויראת ה' וקדושת ה' מרחפת ומחופפת על פניו. כ"ד לאדר השני ש' תר"צב:

משפטים:

א'. זוהר קיב ע"א ת"ח כמה עלאין גבורן דמלכא קדישא דקא עביד ומאן יכיל למללא לון כד האי בעלה תניינא אתי ואעיל רוחא בההוא מאנא רוחא קדמאה מקטרגה בהאי רוח דעאל ולא אתיישבן כחדא ובגין כך אתתא לא אתיישבת כדקא יאות בהדי בעלה תניינא בגין דרוחא קדמאה מכשכשא בה וכדין איהי דכירת ליה תדיר ובכאת עליה או אתאנחת עליה דהא רוחא דיליה מכשכשה במעהא כחויה, ומקטרגא בהדי רוח אחרא דעאל בה מבעלה תניינא עד זמן סגי מקטרגין דא בדא ואי אעבר דא להההוא דהוה קדמאה דא קדמאה נפיק ואזיל ליה ולזמנין דדחי דא קדמאה להההוא תניינא ואתעביד ליה מקטרגא עד דאפיק ליה מעלמא וע"ד תנינן דמתרין ולהלאה לא יסב בר"נ להההיא אתתא דהא' מלאך המות אתתקף בה ובני עלמא לא ידעין דהא רוחא כיון דאתתקף וקא נצח להההוא רוחא אחרא תניינא מכאן ולהלאה לא יתערב בר"נ אחרא בהדה וכו' כלא איהו בדינא דינצח פלוני לפלוני או לא יקטרג עליה פלוני לפלוני ומאן דנסיב ארמלתא כמאן דעאל בימא רבא ברוחין תקפין בלא חבלין ולא ידע אי יעבר בשלם אי יתבע גו תהומי וכו' ע"ש הביטה והבן כמה נכנס בסכנה מי שנושא את האלמנה ומה יהיה אחריתו. תרפ"ו:

ב' שם ק"ז ע"א דוד בדיחא דמלכא הוה ואע"ג דהוה בצערא כיון דהוה קמי מלכא תב לבדיחותיה כמה דהוה בגין לבדחא למלכא אמר מארי דעלמא אנא אמינא בחנני ה' ונסני ואת אמרת דלא איכול לקיימא בנסיונך הא חבנא למען תצדק בדברך ויהא מילך קשוט. דאלמלא לא חבנא יהא מילא דילי קשוט ויהא מילך ברקנייא השתא דחבנא בגין דלהוי מילך קשוט יהיבנא אחר לצדקה מילך בג"ך עבידנא למען תצדק בדברך תזכה בשפטך אהדר דוד לאומנותיה ואמרו צעריה מלין דבדיחותא וכו' ע"ש:

משכיל דבר]:

עי' סנהדרין ק"ז ע"א שכך דרש רבא וז"ל מאי דכתיב לך לבדך חטאתי וכו' למען תצדק בדברך וכו' אמר דוד לפני הקב"ה גליא קמך וידיעא קמך דאי בעאי למכפייה ליצרי הוה כייפנא אלא אמינא דלא לימרו עבדא זכי למאריה וכו' ע"ש נצוצי אורות אות ואו' שם ע"ש. (ילקוט דוד. באהל דוד: ג':

שם קי"א ע"א אלא תרין נשין אינון דיכלא קלא דחויא לאתאחדא בהון חדא הא דלא נטרת סואבות נדותה וימי לבונה כדקא יאות או אקדמת יומא חדא לטבול וחדא האי אתתא דמאחרת לבעלה עונה דילה למעבד צערא לבעלה בר אי איהו לא חייש ולא אשגח לה וכו' ע"ש:

משכיל דבר מכאן אתה למד שבין האיש ובין האשה מוזהרין על מצות עונה דגם האשה מוזהרת בשביל בעלה שלא יצטער בר"מ וחוץ מצערו תגרום ליה, דבר אחר כאשר יישן ותבא אליו בלט ומשגשת אורחיה רחמנה ליצלן על כן צריך ליתנו דעתם על זה האיש והאשה שזכו שכינה ביניהם. ולא יעבור זר בתוכם בקדושתם הן עומדים עמידה שיש בה סמיכה זכה עזר עזרי מעם ה'. (ילקוט דוד) תרפ"ו:

ד'. שם קי"ב ע"א ת"ח מאן דאשכח חברא כוותיה דעביד כעובדוי בעלמא רחים ליה ואתדבק בהדיה ועביד עמיה טיבו אבל סטרא אחרא לאו הכי כיון דאשכח מאן דשביק סטרא דקדושה ועביד כעובדוי ואתדבק בה כדין בעיא לשיצאה ולאפקא ליה מעלמא האי אתתא עבדת כעובדהא ואתדבקת בה חזי מה עבדת לה וצבתה בטנה ונפלה ירכה וכו' קב"ה לאו הכי מאן דשביק לסטרא אחרא ואתדבק ביה בקב"ה כדין רחים ליה ועביד ליה כל טיבו דעלמא וכו' ע"ש התבונן כמה סמיות האדם בעולם הזה, שהיצר הרע משיתו להפרד וליבדל מן סטרא דקדושה הנותנת לו חיים ושלום כדי לידבק בסטרא אחרא כדי שיצודינו למדחיפות ולא יהיה לו מכיר ואבד מנוס ממנו ואז יעשה בו כרצונו שלא כרצון יראיו ומבלעו חנה והיינו דכתיב צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו וא"כ מי שיש לו שכל בקדקדו כיצד יפנה אל האויב האכזרי המרצח מי הוא זה שנותן אצבעו בעיניו לסמותה אין זה אלא שעבר עליו רוח שטות כמו שאמרו חז"ל אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות על כן אבקשה טוב מטוב שאל יתננו בנפש אובינו והשם יסעדנו ויעזרנו עזרה מצרות ויפרוש עלינו סכת שלמה סכת דוד אמן. ילקוט דוד. תרפ"ו:

ה' שם מאי טענא בגין דישראל הוו ידעין כל שמושא דמלאכין עלאין דבשמיא לא הוה אניש להו אפי' שמא דחד מנייהו וכל שמושא דילהון ובתרין סטרין הוו טעאן אבתרייהו

חד דהוו ידען לאמשכא חילא דלהון דכוכביא ומזלי בארעא וחד דהוו ידעי לאומאה לון בכל מה דאצטריכו וכו' ע"ש:

משכיל דבר דעל פי הזוהר הנז' אתנח לן במה שהיו דורות הראשונים טועים אחר כוכבים ומזלות מה שאין בדורות אלו האחרונים שנתקיים בנו ברוך השם לא ישמע על פיך היינו טעמא משום דהראשונים היו יודעים ממשלת המלאכים והכוכבים והיו עושין כיוון להמשיך ולהוריד השפע מהם מה שאין כן בדורותינו שברוך השם אין אתנו יודע על מה ונשכחה חכמה זו מקרבת השם עשה את כל זאת לתועלתינו שלא ניגע לריק ולא נלד לבהלה כי השם טוב ורוצה להטיב לברואיו שאין בהם כח לעמוד בזה בהיכל המלך מלכו של עולם ילקוט דוד. תרפ"ו:

ו' שם. קכ"ב ע"א ובאתערותא דא מתערי מארי דגדפין דנטלין קלין דעלמא וכלהו אקרון אזני ה' ע"ש:

משכיל דבר כתב הרב בעל דרך אמת אות ה' וז"ל מארי דגדפין הם כיתי המלאכים המעופפים בעולם לשמוע מה שהאדם מוציא מפיו אם טוב אם רע והם מביאים הדבור לפני הקב"ה לידון האדם עליו אשר עליו רמז שלמה כי עוף השמים יוליך את הקול וכו' ע"ש אחי ורעי אשר לדוד כמה אדם צריך לשמר פיו ולשונו מלדבר דבר שהוא כנגד הבורא וכנגד ברואיו אפילו בינו לבין עצמו שהרי השומרין עומדין עליו לשמוע בקול דבריו ומאזינים על מה שמוציא מפיו להגיד דבריו לפני אלהי עולם ולכן צריך אדם לחסום פיו ולשמור משמרת שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו נפש היקרה. תרפ"ו:

ז. לעיל צ"ח ע"א ה' אמר אני היום ילדתיך מ"ע דהא מקדמת דנא לא הוה ליה ברא (ר"ל לא נתייחש לשם) ולא שאת עליה נשמתא עלאה דהא בשני ערלה הוה ובגין כך אני היום ילדתיך אני ולא סטרא אחרא כמה דהוה עד השתא אני בלחודאי בר בר עשרין שנין מה כתיב כי בן הייתי לאבי רך ויחיד לפני אמי ואם לבנו ייעד דנה וכו' מהו כמשפט הבנות תנינן בכל יומא ויומא חמי קב"ה להההוא ינוקא דקאי ברשו דערלה ואיהו נפיק מינה ואתמשך לבי ספרא ותבר לה ואזיל לבי כנישתא ותבר לה מה עביד קב"ה להההיא נשמתא אעיל לה לאדרא דליה ויהיב לה מהנן ונבזבזן סגיאין וקשיט לה בקישוטין עלאין עד זמנא דאעיל לה לחופה וכו' ע"ש. ילקוט דוד. באהל דוד:

משכיל דבר דעו אחי ורעי מה שהערונו רבותינו ז"ל בזה ובכיוצא בזה ופתחו לבנו הערל והאירו ענינו העתים מראות והשמיעונו קול תהלתו ברוך הוא שכאשר יולד האדם הוא ברשות סטרא אחרא כשני דערלה ועל ידי שמוליכו אביו לבית הספר ולבית הכנסת מכבר בזה כח הסטרא אחרא ומוציאו מרשותה ומכניסו בסטרא דקדושה והק"בה

מושכו אצלו במחיצתו ומשתעשע בו ומשפיע לו מאורו יתברך וקורא אותו בשם בן בני אתה ואותו היום שנכנס במחיצתו של הקב"ה מכריז עליו יתברך ואומר אני היום ילדתיך ראו כמה חכו ממתקים וכלו מחמדים שרוצה בנו כאב את בן ירצה ומקרבנו לעבודתו ולקדושתו קדש ישראל לה' כי הם חלקו ונחלתו כדכתיב כי חלק ה' עמו וכו' ותמיד עין ה' אל יראיו לשמרם מכל היזק ונזק ולכן צריך האדם לקיים בעצמו מאמר הכתוב עיני תמיד אל ה' שויתי ה' לנגדי תמיד כמ"ש מורם ז"ל בתחלת ספרו הקדוש הש"ע ארח חיים. פטרת:

ח'. שם ק' עא' ההוא קדמאה דשבק מה אתעביד מניה או האי ברקניא או האי בריקניא לפום סוכלתנו דבנ' אשתמע דהאי קדמאה דלא אשתלים בקדמיתא אתאביד הואיל ולא זכה אי הכי למגנא אשתדל באורייתא בפקודוי או אפי' בחד מנייהו והא אנן ידעינן דאפילו ריקנין שבישראל כלהו מליין מצות כרמון וכו' לאו הכי וחס לן לאסתכלא באלין מלין וכו' ההוא גופא קדמאה דשבק לא אתאביד וקיומא ליהוי ליה לזמנא דאתי וכו' וקב"ה לא מקפת אגרא דשום בריין דברא בר אינון דנפקו מגו מהימנותא דיליה ולא הוה בהו טב לעלמין ובר מאינון דלא כרעו במודים דהני קב"ה עביד מנייהו בריין אחרנין בגין דלא יתבע ההוא גופא דיוקנא דבר"נ ולא יקום לעלמין אבל הני לאו הכי וכו' וההוא רוחא דהוה בקדמיתא דאשתאר בההוא מנא פרח מתימן וקב"ה אזמין ליה אתר בגו רזין דטורא דבתר כתפויי דג"ע ואתטמר תמן ואסתלק לההוא גופא קדמאה דהוה בקדמיתא ובההוא רוח יקום ההוא גופא וכו' ילקוט דוד. באהל דוד. פטרית:

ט'. שם קי"ב ע"ב אתא נשרא ומאיך לקמיה ויהיב ליה אינון טרפין נטיל לון שלמה מלכא והוה מריח בהו והוה ידע בהו סימן והוה אמר דא איהו דנופל ודא איהו דגלוי עינים והוה ידע דתרווייהו נופל וגלוי עינים במאן לאודעא ליה מלין מה עבד חתים כורסייה בגושפנקא דהוה חקיק ביה שמא קדישא ואיהו נטיל עזקא דחקיק עליה שמא קדישא וסליק לאגרא ורכיב על ההוא נשרא ואזיל ליה וההוא נשרא הוה מסתלק לרום עננין ובכל אתר דהוה אתעבר אתחשך נהורא חכמי הוו ידעי והוו אמרי שלמה מלכא הא אזיל ואעבר הכא ולא ידעי לאן אתר הוה אזיל טפשין דהוו תמן הוו אמרין עננין הוו אינון דקא אזלי ואתחשך עלמא גבה נשרא בהדיה ופרח ארבע מאה פרסין עד דמטא לטורי חשוך ותמן איהו תרמוד במדבר הרים ואיהו נחית תמן זקיף רישיה וחמא טורא חשוך והוה ידע תמן כל מאי דאצטריך והוה ידע דתמן יעול הוה רכיב על נשרא כמלקדמין וטאס ועאל לגו טורין עד ההוא אתר דזיתא תמן קרא בחילא ואמר וכו' עאל תמן עד דקריב להההוא אתר שוי עזקא קמייהו ר"ל קמייהו דע"ז וע"ז) וקריב ותמן הוה ידע כל

מאי דבעי מאינון חכמתן נוכראין דבעי למינדע כיון דהוו אמרין ליה כל מה דבעי כדין הוה רכיב על ההוא נשרא ותב לאתריה וכו' ע"ש (ילקוט דוד באהל דוד):

[משכיל דבר] הנך רואה בעיניך דברי הסבא הקדוש שאומר ששלמה המלך היה לו נשר ודרכו יחפץ דרך נשר בשמים שהיה מרחיק ממקומו ארבע מאות פרסה ונראה דהאי דקאמר נשר ר"ל תמונת נשר והוא "האירופלאן" (מטוס), שנתחדש בזמן הזה בכל המלכים בשנת עת"ר והן היום נתפשט גם בערי המערב במארוק והוא המוביל המכתבים של "הבידואר כדרך נשר בשמים ברצוא ושוב כל היום. ונ"ל שמתחלה בימי שלמה המלך ע"ה לא נתגלית חכמתו אלא לשלמה ואחר כך נסתרה וחזרה וחיתה בזמן הזה לקיים מה שנאמר ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי וכמ"ש כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות אמן ימהר יחיש גאולתנו בקרוב בעגלא ובזמן קריב. יראו עינינו וישמח לבנו אמן. פטר"ת. ועיין לקמן בפרשת תרומה דף קמ"ט ע"א דקאמר בזוהר וז"ל שלמה מלכא אסתכל והוה חמי דהא אפילו בההוא דרא דהוה שלים מכל דרין אחרנין לא הוה רעותא דמלכא עלאה דיתגלי חכמה על ידיה וכו' ע"ש. וא"כ הוא אע"פ שהוא היה יודע כזה וכיוצא בזה לא היה יכול לגלות חכמתו לאחרים שהקב"ה אין רצונו שיהיה פקדונו ביד אחר עד שיבא שעתו של כל דבר ודבר של אותה חכמה:

תרומה:

א. ק"ן אתר אית בגיהנם ודרגין תמן דאקרון צואה רותחת ותמן איהו זוהמא דנשמתין אינון דמתלכלכן מכל זוהמא דהאי עלמא ומתלבנן וסלקין ואשתארת ההיא זוהמא תמן ואינון דרגין בישין דאקרון צואה רותחת אתמנן על ההוא זוהמא ונורא דגיהנם שלטא זוהמא דאשתארת וכו' ע"ש (ילקוט דוד):

[משכיל דבר] הנה בזה יבא על נכון מ"ש רז"ל המלעיג על דברי חכמים נדון בצואה רותחת דלכאורה קשה לא סגי בלאו הכי ועוד דליכא בההוא עלמא צואה רותחת:

א' דף קלב ע"ב אל ברוך דא סדורא וכו' קדושה דא דקא מקדשי מלאכי עלאי לאו איהו ביחיד והא אוקימנא כל קדושה דאיהו בלשון הקדש יחיד אסיר ליה למימר וכו' ובגין דאיהי קדושה דעלמא תתאה איהי מיושב ולא בעמידה קדושה אחרא דאהדורי צלותא איהי קדושה דעלמא עילאה ובג"כ איהי בעמידה וכו' קדושה אחרא איהי תוספת קדושה וכו' ואיהי לבתר צלותא וכו' ובגין דיחיד לית ליה רשו לאומרה בלשון הקדש ולאתקדשא יחידאי אתקינו לה בלשון תרגום ואיהו ביחיד לאתקדשא ביחיד כל חד וחד וכו' ע"ש. הנה הזוהר קרי בחיל דאסור ליחיד לומר קדושה דיוצר מיושב וכן קדושת ובא לציון

ועי' בש"ע א"ח סי' נ"ט סעיף ג' ועי' שם בהרב באר הגולה במה שציין באות ד' ובאות ה' ע"ש:

א' זוהר קנ"ו ע"א ז"ל כדין אתכנש כלא בהאי זמנא תורה שבכתב ותורה שבע"פ וע"ד בהאי זמנא ננעלו תרעי דאורייתא וננעלו תרעי דכל עלמא וכו' כד הוה כך גזרו כך וכד הוה כנישו יתיר דחדוה דאורייתא שבכתב ותורה שבע"פ בההוא זמנא עא"כו דאצטריך למנעל תרעי דאורייתא בההוא זמנא ובגין כך אמרי' הני צדוקי דינא שמה דאתמר וכו' ולעיל מזה הזהיר הזוהר ע"ד וז"ל וע"ד ננעלו תרעין בשבת משעתא דמנחה ולעלא מלן תרעין ננעלו תרעין דבי מדרשא בגין לאדכרא למשה רעיא מהימנא דאורייתא אתבטלא בגיניה בההוא זמנא בי מדרשא דמשה אתבטל כ"ש אחרנין מאן חמי תרעין דבי מדרשא דננעלו דלא ננעלו אחרנין כלהו אורייתא דמשה עציבא עליה בההוא זמנא מאן לא עניב בג"כ כל תרעי דבי מדרשא ננעלו ואצטריכו כלא לצדקה לקב"ה באורח שבחא והיינו צדקתך כהררי אל תלאתא אינון דאסתלקו מעלמא בהאי זמנא וכו' עש"ב (באהל דוד):

[משכיל דבר] מזוהר משמע דביום השבת ממנחה ולמעלה אין לפתוח בית המדרש ללמוד בחבורא עי' במור"ם בהגה ש"ע א"ח סי' רצ"ב סעיף ב' ובבאר היטב שם ס"ק ד'. ילקוט דוד). תרפ"ה:

לעיל קנ"א ז"ל כל חייבין דעלמא בעוד דגופא שלים וכו' אתדנו גופא ורוחא וכו' ועל דא כמה טב לון בין לצדיקי בין לחייבי למהוי גופא דלהון דביק בארעא ולאתעכלא גו עפרא לזמן קריב א' להון בקיומא כל ההוא זמנא סגי בגין לאתדנא גופא ונפשא ורוחא תדיר דהא לית לך כל צדיק וצדיק בעלמא דלית ליה דינא דקברא בגין דההוא מלאך דממני על קברו קאים על גופא ודן ליה בכל יומא ויומא אם לצדיקים כך לחייבים עא"כו ובזמנא דגופא אתעכל ואתבלי בעפרא הא דינא אשתכך מכלא בר מאינון חסידי קיימין דעלמא דאינון אתחזון לסלקא נשמתהון להההוא אתר עלאה דאתחזי לון וזעירי אינון בעלמא עש"ב ועי' בפרשת ויקהל דף רי"ד ע"ב ועל רזא דא אינון חסידי קדישין כד הוו וכו' ע"ש כמה החמיר בעונש מי שנקבר בארון ע"ש ועל כן נהגו ליתן על גוף המת עפר ארץ ישראל ואומרים שכן טבע עפר הארץ לעכל בשר כדכתיב ארץ אוכלת יושביה היא וי"א מטעם דכתיב וכפר אדמתו עמו שהיא מזבח כפרה על כן נותני עליו מעפר הארץ (באהל דוד):

[משכיל דבר) עי' לעיל בפרשת ויחי אות ג' ע"ש תרפ"ה:

ג' שם דף קע"ח ע"א ז"ל כד מרחשון בשפתיה פתגמי צלותא בזכיותא ובנקיות דעתא וכמיא וכו' וכד בעי בר"נ לסדרא צלותיה למריה ושפוותיה מרחשן בהאי גוונא מתתא

לעלא לסלקא יקרא דמריה לאתר דשקיו דעמיקו דבירא נגיד ונפיק לבתר ינגיד לאמשכא מלטלא לתתא מההוא שקיא דנחלא לכל דרגא ודרגא עד דרגא בתראה לאמשכא נדבה לכלא מעלא לתתא לבתר בעי לקשרא קשרא בכלא קשרא דכלא דמהימנותא ויעבדון כל משאלוהי בין שאלתא דצבורא בין דיחידא ושאלתא דאית לבר"נ לשאלה ממריה הן מסודרו בט' גווני אית באלפא ביתא ואית באדכר מכילוהי דקב"ה רחום וחנון ארך אפים וכו' אית בשמהן יקירן דקב"ה כגון אהי"ה י"ה יה"ו. א"ל אלהים, י"י, צבאות, שדי אדני, אית בעשר ספירן כגון מלכות, יה"נ, תג"ח בח"כ אית באדכר צדיקייא כגון האבות והנביאים והמלכים, אית בשירי ובתושבחתי דאית בהו קבלה אמתית ועלא מנהון מאן דידע לתקן תקונין למריה כדקא יאות, ואית בידיעה סלקא מתתא לטלא (דהיינו כך יאה"ה ו"י ה"ה) ואית מאן דידע להמשיך שפעא מעלא לתתא דהיינו כך יאהדונהי) עי' להרב מאור ושמש בספר שמות בסוף דף כ"ח פרשת תרומה פסוק ועשית את הקרשים למשכן וכו' ע"ש) ובכל ט' גווני אלין צריכה כוונה גדולה ואי לא עליה קרא דכתיב ובוזי יקלו ובכוונת אמן דהוא כליל תרין שמהן הוי"ה ואדנ"ות. הוי"ה גניז באדנ"ות והוא רמוז וה' בהיכל קדשו הם וכו'. מפני שאנו מבטים שם הוי"ה בשם אדנות לכך קרי ליה הוי"ה גניז באד"נות. באהל דוד:

ד'. שם ד' לק"ט ט ע"ב שמע ישראל ה אלה ה' אחד אינון כ"ה אתוון גלופן יעקב בעא לאתקנא לתתא ברזא דיחודא ואתקין בכ"ד אתוון ואינון בשכמ"לו ולא אשלים ל לכ"ה אתוון בגין דעד לא אתתקן וכו' כ"ה לקבל כ"ב אתוון והנ"ך דאינון כללא חדא ורזא חדא בשעתא דישראל קא מייחדי יחודא בהאי קרא ברזא דכ"ה אתוון דאינון שמע יש שראל ה' אלהנו ה' אחד ובשכ"מלו דאינון כ"ד אתוון ויכוין כל חד בהו כלהו אתוון מתחברן כחדא וסלקין בחב ורא חד מש' תרעין ברזא דיובלא וכדין צריך לסלקא עד ולא יתיר וכדין אתפתחו תרעין וחשיב קב"ה להוא בר"נ כאלו קיים כל התורה כולה דאיהי אתיא במ"ט פנים. וע"ד אצטריך לכוונה לבא ורעותא בכ"ה ובכ"ד וסלקא לון ברעותא דלבא למ"ט תרעון דקאמרן כיון דאתכוון בהאי אתכוון בההוא יחודא דאמר מר ש"י דאמר מר ובשכמ"לו כללא דכל אורי' כולה זכאה חולקיה מאן דית' בהו דודאי כללא איהו דכל אורייתא דעלא ותתא ודא איהו רזא דאם שלימא דדכר ונוקבא ורזאדכל מהימנותא וכו' ע"ש: [משכיל דבר] מי הוא אשר ישמע דברי אלהים חיים האלו ולא יחגור פתיגיל על מתניו להזדרז יפה אמר חנן בפיו ובשפתיו ובלבו לב טהור ובמחשבה טהורה לקיים את כל הכתוב לחיים בלב מרגיש ובלב חי וישם את הדברים האלו על לבו ולא יסיח דעתו מהם ויהיו עיניו ולבו שם כל הימים לרבות הלילית שעשאו את שאינו

זוכה כזוכה לזכות בשער הגבוה בכל התורה כולה מי לא ישתעשע בלבו בכל הנאמר מי לא יתרחב לבי בכל מה שהוא רואה בעיניו ואל יתן שינה לעיניו ותנומה לעפעפיו ויהיו חיים לנפשך וענקים לגרגרותיך ויד תהא דוחה למחשבות זרות וימין תהא מקרבת לעשות כיוון לכל דברי הקדש הנאמרין בפיך ובלבבך לעשותן. (באהל דוד). תרפ"ו: ה'.
שם ק"מ אבל אשחרך אתקין נהורא דנהיר בשחרותא דהא נהורא דקיימא בשחרותא לא נהיר עד דיתקנון ליה לתתא ומאן דאתקין נהורא שחרא דא אע"ג דאיהי אוכמא זכי לנהורא חוורא דנהיר ודא איהו נהורא אספקלריא דנהרא ודא איהו בר"נ דזכי לעלמא דאתי ורזא דא ומשחרי ימצאונני ומשחרי דמתקנין נהורא משחרי אוכמא ימצאוני לא כתיב אלא ימצאונני דזכי לתרין נהורין לנהורא דשחרא אוכמא ולנהורא חוורא דנהרא וכו': [משכיל דבר]:
ש' בזוהר ויקהל דף ר"י ע"א וע"ש בנצוצי אורות וכן הוא בתיקונין תקונא תלתין נתיב רביעאה דף ע"ה ע"ש. תרפ"ו:
ו'. שם קמ"א מאן דנשמתיה נפקת בארעא קדישא אי אתקבר בההוא יומא לא שלטא עליה רוחא מסאבא כלל וע"ד כתיב בצליבא כי קבור תקברנו ביום ההוא ולא תטמא את אדמתך בגין דבלילא אתיהב רשו לרוח מסאבא למשטטא ואע"ג דאתיהב רשו לא עאלין בארעא קדישא בר אי אשכחן תמן מנא לאעלא ביה וכו' ע"ש. הנה הזוהר סובר שאין רוח הטומאה שורה על המת בארץ ישראל אם נקבר באותו יום וצריך לומר דטומאת מת לחוד ורוח הטומאה לחוד דשני דברים הם (באהל דוד). תרפ"ו:
משכיל ער דבר:
ז. שם קנ"ו ע"א ואני תפלתי לך ה' עת רצון וכו' הא הכא רזא דיסודא ואני דא דוד מלכא אתר דאקרי גאולה תפלה דא תפלה והכא איהו סמיכה לתפלה וכו' ואע"ג דדינא אתער אתבסמותא איהו וע"ד אצטריך קרא דיחודא ליחדא כל דרגין דכד הוי יחודא דינא אתחבר ואתכליל ברחמי ואתבסם כלא וכדין עת רצון כתיב עת רצון כליל כלא כחדא ודינא אתבסם בההוא זמנא והוי חדוה בכלא וכו' ע"ש:
[משכיל דבר] הנה דלפי הזוהר דכתב דכשיהיה היחוד דינא אתחבר ואתכליל ברחמי ואתבסם דינא והוי עת רצון וחדוה בכלא ומתרבה הרחמים והחסד אתי שפיר קרא דמסיים אלהים ברב חסדך וכו' משום דבההיא שעתא גם אלהים שהוא דין אתבסם הדין עם הרחמים ומתרבה החסד על העולם ולכך קאמר קרא אלהים ברב חסדך ודוק'. (באהל דוד) תרפ"ו. ועי' בנצוצי אורות זוהר ויקרא כ"א אות יוד' והבן:

ה' שם קנ"ז אלא קב"ה כד ברא עלמא פליג ארעא ישובא איהו לסטר חד וחרבא איהו לסטר חד פליג ישובא ואסחר עלמא סחרניה דנקודה חדא ומאן איהו דא ארעא קדישא ארעא קדישא אמצעיתא דעלמא ובאמצעיתא דארעא קדישא איהו ירושלם אמצעיתא דירושלם איהו בית קדש הקדשים וכל טיבו וכל מזונא דכל ישובא תמן נחית מלעלא וכו' ע"ש:

משכיל דבר הנה משמע מדברי הזוהר שירושלים שהיא אמצע העולם לא אמצע עולם כלו אלא אמצע ישוב חצי העולם דחצי העולם הוא תרב בלי ישוב חרב ושמם וחצי עולם שהוא עשוי לישוב ירושלם אמצע הישוב היא נמצאת אומר שירושלים אמצע חצי העולם דהיינו עולם הישוב. ק"ק דהכא קאמר דירושלם היא אמצע ארץ ישראל ובמגילה דף ו' ע"א איתא שטבריא היא טיבורה של ארץ ישראל ע"ש ואפשר דהיינו טעמא דרבה התם דנייד מהכי וקאמר שטובה ראייתה ע"ש באהל דוד:

ט'. שם קע"א ע"ב רוב משריין דככביא ומולי כלהו נפקין בראשיתא דלילא עד תלת שעתי חסר רביע מתמן ולהלאה לא נפקין בר זעירין ואינון ככביא כלהו לא משמשי לבטלה ולא אתחזון לבטלה ואית ככביא דקא משמשי כל ליליא בגין לאצמחא ולגדלא כל מלין דאתפקדו עלייהו ואית ככביא דקא משמשי עד פלגות ליליא וצמחין ומגדלין מראשיתא דליליא עד ההיא שעתא כל אינון מלין דאתפקדו עלייהו ואית ככביא זעיר מליליא דכיון דאתחזי בהדי ההוא עשבא או ההוא דשאה מיד אשלים שמושיה ולא אצטריך יתיר בההוא ליליא והא אינון לא קיימי לבעלה כיון דאשלימו שמושייהו לא אתחזון יתיר בהאי עלמא ועיילין לאתרייהו וכו' ע"ש:

משכיל דבר]:

ראה כמה הגדיל לעשות בכחו הגדול לתבונתו אין מספר כל פעל ה' למענהו לצורך ישוב זה העולם להנהיגו כרצון ה' המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית את כל אשר עשה והנה טוב מאד לא תחסר כל בה. באהל דוד: יוד:

שם קע"א ע"ב מרעין אית בבני נשא כגון ירוקין כגון חולי ירוקים וקסטורים דהיינו חולי מחמת איזה רוחות אזי רפואתו תולה שיראה החולה במראה הברזל שנקרא בלשון אשכנז "שטאל" המובחר אשר הוא כמראה מוצק וזהו שקוראו כאן כפרזלא קליל כטין נחושת קלל אף כן יש ברזל קליל המתנוצץ (דרך אמת ע"ש) דאסוותא דלהון לא תלי אלא בחד מראה דפרזלא קליל נציץ לעיינין ואית ליה למאריה דמרע לאסתכלא ביה ולא אתסי בהאי עד דאעבר ההוא מראה לסטרא דא ולסטרא דא כגוונא דשרביטא דככבי

דיושיט נציצו דברק לאנפוי בההוא אושיטו דברק דקא נציץ לעיינין אתי ליה אסוותא וכו' ע"ש:

משכיל דבר הביטה והבן כמה ברא ה' דברים סגוליים לצורך בריאות וחיות האדם אשר יצר לשמור בריאות והויתו כדמותו כצלמו צלם אלהים פני אלהים חיים פנים מאירות אור פני מלך חיים חי ובריא אולם באהל דוד: יא'. שם לעיל קל"ח ע"ב כוס של ברכה דאצטריך לקבלה ליה בימינא ובשמאלא וכל עיקר לא אשתאר אלא בימינא ושמאלא אתעדי מניה ולא אתדבק ביה בגין דאיהו אתיהיב בין ימינא לשמאלא ושמאלא אתאחיד תחותיה וימינא אתאחיד ביה לעלא כד"א שמאלו תחת לראשי וימינו תתבקני וכו' ע"ש. ילקוט דוד. באהל דוד:

משכיל דבר הנה מלשון הזוהר הנ"ל מתחלתו ועד סופו מוכיח שעל אחיזת השמאל בכוס קא קפיד אבל אם האחיזה והתפיסה בכוס היא בימין והשמאל מניחו למטה ומדביקו לשולי הכום לסייע בו הכי עדיף טפי חדא מדקאמר בתחלת דבריו וכל עיקר לא אשתאר אלא בימינא דקאי על הכוס שלא נשאר הכוס אלא בימין ועל זה קאמר ושמאלא אתעדי מניה דר"ל שהשמאל הוסר מהכוס ולא אתדבק ביה באחיזה וכן משמע מדקאמר ושמאלא אתאחיד תחותיה וימינא אתאחיד ביה לעלא וכן משמע להדיא מדהביא ראיה מהכתוב שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני דהיינו שמאלו תהיה תחת הכום והיינו תחת לראשי וימינו תחבק הכום דהיינו תתפוש ותיאחוז את הכיס שהוא נקרא' חבוק ידים ודוק' ודברי הזוהר הנז' הם תנא דמסייע ליה להרב ב"ח בא"ח סי' קפ"ג דכתב וז"ל מדברי ב"י נראה דדוקא כשתופס הכוס בשמאלו ממש מצד הב' כמו שתופסו בימין מצד האחד הוא דאסור וכו' אלא שמשים יד השמאל תחת הכוס וכו' ושרי ע"ש. ועי' מ"א שם שדחה פירוש הב"ח ע"ש והסכים לדברי מור"ם דלא התיר אלא כשאין יד שמאל נוגעת כלל בכוס והרב ע"ז אוסר גם בזה ע"ש ובאמת דברי הזוהר הללו הוי תיובתם ע"ש שלא הרגישו כלל מדברי הזוהר הנ"ל ובאגב אודיע לך שהפירוש שפירש הרב דרישה שם דברי הטור עי' שם בציונו אות ד' שפירש יאות ובדברי שארי דברי השבלי לקט שהעתיק הרב. ב"י שכתב וז"ל כתב הר' בנימין דוקא למנקט ליה כוליה בשמאל אסור אבל לסיועי ליה בשמאליה תחת ידא ימינא וכו' ע"ש ודוק אלא מלשון הזוהר כאן דף קכ"ט ע"א דקאמר שהשמאל לעשו וע"ד לא יתקרב שמאלא כלל בברכת מזונא וכו' משמע כהרב ע"ז דלא יסייע שמאלא כלל עי' לקמן בזוהר והבן. פטר"ת:

יב. שם קמ"א ע"א תלת שמה אקרי נשמתא דבר"נ נפש רוח ונשמה וכלהו כלילן דא בדא ובתלת דוכתי אשתכח חילייהו נפש דא אשתכחת גו קברא עד דגופא אתבלי

בעפרא ובדא מתגלגלת בהאי עלמא לאשתכחא גו חייא ולמנדע בצערא דלהון ובשעתא דאצטריכו בעאת רחמי עלייהו רוחא דא איהו דעל בגנתא די בארעא ואצטייר תמן בדיוקנא דגופא בהאי עלמא בחד מלבושא דמתלבשא תמן ודא אתהני תמן בהנאין וכסופין בזיווא דבגנתא ובשבתי ובירחי וזמני סלקא לעלא ואתהני תמן ותב לאתריה וע"ד כתיב והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה תשוב ודאי בהני זמנין דקאמרן. נשמה איהי סלקא מיד לאתרהא להההוא אתר דנפקת מתמן ודא איהי דבגינה אתנהירת בוצינא לאנהרא לעלא דא לא נחתת לתהא ולעלמין בדא אתכלילת מאן דאתכלילת מכל סטרין מעלא ומתתא ועד דהאי לא סלקא לאתקשרא בדוכתהא בכורסייא לא מתעטרא רוח בגינתא די בארעא ונפש לא מתישבא בדוכתהא כיון דהיא סלקא כלהו אית להו נייחא וכד אצטריך לבני עלמא דאינון בצערא ואזלי לבי קברי האי נפש אתערת ואיהי אזלא ומשטטא ואתערת לרוח וההוא רוח אתער לגבי אבהן וסליק ואתער לגבי נשמה וכדין קב"ה חייש על עלמא וכו' ע"ש מה שסיים הזוהר. ילקוט דוד. באהל דוד:

משכיל דבר] הנה מכאן שמנהגן כל ישראל אנשים ונשים תורה היא דכשהם שרוים בצער בר"מ עולין לבית הקברות ומרבין שם בצערן בתפלה ובתחנונים לפני קבריהם של מתים ומתחננים שם לפני קונם והוא כדי לעורר את הנפש והנפש תעורר את הרוח והרוח תעורר לאבות ולנשמה וכלם יעמדו בתפלה לפני המקום וכדין קב"ה חייש עליהם ומצילם מצרתם כי בכל צרתם לו צר ומלאך פניו הושיעם אמן. פטר"ת:

יג. שם ק"ן ע"א חמי כמה רחמנותא דקב"ה עם בריוהי דאפי' דאיהו חייבא יתיר ולבסוף הרהר תשובה ולא יכיל למעבד תשובה ומת הא ודאי מקבל עונשא על דאזיל בלא תשובה לבתר ההיא רעותא דשוי למעבד תשובה לא אעדיאת מקמי מלכא עלאה וקב"ה אתקין לההוא חייבא דוכתא במדורא דשאול ותמן מצפצפא תשובה דהא ההוא רעותא נחית מקמי קב"ה ותבר כל גזיזין דתרעי מדורי גיהנם ומשי לההוא אתר דההוא חייבא תמן ובטש ביה ואתער ליה ההוא רעותא כמלקדמין וכדין מצפצפא ההיא נשמתא לסלקא מגו מדורא שאול לית רעותא טבא דיתאביד מקמי מלכא קדישא ובגין כך זכאה איהו מאן דמהרהר הרהורין טבין לגבי מאריה דאע"ג דלא יכיל למעבד לון קב"ה סליק ליה רעותיה כאלו עביד דא לטב אבל לביש לא. בר הרהורא דכו"מ וכו' ע"ש. ילקוט דוד באהל דוד:

משכיל דבר פקח עיניך וראה כמה חס עלן קב"ה אשר לא ידח ממנו נדח אפילו בהרהור תשובה בלי מעשה תועיל לו לצפצפ ולעלות מבאר שחת ועומד לפני מלכו של עולם אעג' דכתיב כן יורד שאול לא יעלה יש ליישב היינו אם לא הרהר תשובא. פטרת':

יד' שם קו' עב' אינון דמחבלי אורחייהו על ארעא ולא חשו ליקרא דמאריהון בהאי עלמא כל אינון אתדנו תמן לדרי דרין ולא נפקי מתמן בשבתי ובירחי ובזמני ובתגי בההוא אתר נורא אשתכך ולא אתדנו אבל לא נפקי מתמן כשאר חייבייא דאית לון נייחא כל אינון דמחללי שבתות וזמני ולא חיישי ליקרא דמאריהון כלל בגין למטר לון אלא מחללי בפרהסיא כמא דאינון לא נטרי שבתי וזמני בהאי עלמא הכי נמי לא נטרי ליה בההוא עלמא ולית לון נייחא אמר ר' יוסי לא תימא הכי אלא נטרי שבתי וזמני תמן בגיהנם בעל כרחייהו וכו' ילקוט דוד באהל דוד:

[משכיל דבר] הנך רואה בעיניך דברי הזוהר מפורשים שאפי' הני דמחבלי אורחייהו חו' שנדונים במקום גיהנם שנקרא צואה רותחת שמזוהם ביותר אפילו הני רשיעי נינהו אית לון נייחא בשבתות וביט' ובחגים ובזמנים אלא שאינם יוצאים משם להנפש בימים הנז' והמחללים שבתות בפרהסייא לדעת ר' יהודה לית לון נייחא בשבת ולר' יוסי גם אלו נטרי שבת שם בעל כרחם פטרת:

טו' שם קנג' עב' שלחן דלא אתמר עליה מילי דאורייתא עליה כתוב כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקים ואסיר לברכה על ההוא שלחן וכו' שלחן איהו דקא מסדרא קמיה דקב"ה לעילא ואיהו קיימא תדיר לסדרא ביה פתגמי דאורייתא ולאתכללא ביה אתוון דמילי דאורייתא וכו' ועל שלחן דא כתיב זה ה שלחן אשר לפני ה' שלחן אחרא אית דלא אית ביה חולקא דאורייתא ולית ליה חולקא בקדושה דאורייתא וכו' שלחן דמילי דאורייתא אתמרו עליה קב"ה נטיל ההוא שלחן ושוי ליה לחולקיה וכו' ילקוט דוד באהל דוד:

[משכיל דבר] ראה כמה הזהיר על מילי דאורייתא על השלחן וכמה החמיר בדבר זה דברים העומדין ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בהם שחיי האדם תלויין בהם דכל חיים והשפעה תלוין בזה דהא בהא תליא ולכן צריך האדם לאזור חיל לעמוד בזה ולהנהיג עצמו בזה והבא ליטהר מסייעין אותו וממציאין לו לומר מה שצריך וכתיב נחל נובע מקור חכמה דחכמת התורה היא כנחל נובע אשר מעצמה תמשך אל פה השותה אם יתקרב לו וכן חכמת התורה כך כשיכין האדם את עצמו ורעיונותיו משוטטים בחכמת התורה מיד היא נמשכת אל לבו ומפתח כיו משרים בד"ת כדכתיב אני אוהבי אהב ומשחרי ימצאונני פי ידבר חכמות והגות לבי תבונות אחד המרבה ואחד הממעיט הכל כפי רצונו וחפצו חפץ ה' יעלה וירצה וכתיב כל היום היא שיחתי ואז נקרא שלחנו של מקום פטרת':

טז' שם קנו' עא' משה אסתלק מעלמא בההיא שעתא דצלותא דמנחה דשבת בשעתא דעת רצון אשתכח ובההיא רעוא הוה לעילא וצערא לתתא ועד' ננעלו תרעי בשבת וכו' אורייתא דמשה עציבה עליה בההיא זמנא מאן לא עציב בג"ך כל תרעי דבי מדרשא ננעלו ואצטריכו כלא לצדקה לקב"ה באורח שבחא והיינו צדקתך כהררי אל וכו' ילקוט דוד באהל דוד:

[משכיל דבר] הנה לפי טעם הזוהר דבמנחה דשבת אית צערא לתתא ואורייתא עציבא עליה דמשה ומיאן דלא יתעצב וכו' הנה בזה יש לתת טעם הא דלא אמרינן בתפלת מנחה דשבת ישמחו במלכותך כולם ישבעו ויתענגו מטובך וכו' הגם דבכל התפלות אמרינן ניסא ישמחו וכו' בערבית ובשחרית ובמוסף משום דאותו זמן הוא זמן צער ועצבות ולא זמן שמחה להכי לא סדרוה בתפלת מנחה ודוק' ובמקום אחר כתבתי טעמים אחרים על זה עי' בספרי הקטן קרית חנה דוד ח"ב סי' קמד' שני עש:

יח:

שם דב קסד' ברב עם הדרת מלך ובאפס לאום מחיתת רזנן וכו' מט' בגין דבההיא שעתא דישראל לתתא קא מסדרי צלותהון ובעותהון ומשבחין למלכא עלאה כל אי ינון משריין עלאין מסדרי שבחין ומתהקנן בההוא תקונא קדישא בגין דמשריין עלאין כלהו חברין לישראל לתתא לשבחא לקב"ה כחדא למהוי סלוקא דקב"ה עילא ותתא כחדא וכד אינון מזדמנן למהוי חברים בהו בישראל וישראל לתתא לא אתיין לסדרא צלותהון ובעותהון ולשבחא למאריהון כלהו משריין קדישין שלטנותא עלאה אתברו ואתעברו מתקוניהון דהא לא סלקין בסלוקא ולא יכלין לשבחא למאריהון כדקא יאות בגין דשבחי דקב"ה אצטריך למהוי כחדא עילא ותתא עלאין ותתאין בשעתא חדא ועד' מחתת רזון ולא מלך ואפילו דלא אשגיאו בבי כנישתא אלא עשרא באיגון עשרא מזדמנן משריין עלאין למהוי עמהון חברים מ"ט בגין דכל תקוני דההוא מלך אינון בעשרה אי לאו אינון יתיר וכו' עש' ילקוט דוד באהל דוד:

[משכיל דבר] בן אדם פקח עיניך וראה כמה עולה שבחן של ישראל דקא משבחי לקב"ה שמתחברין עמהון כמה רבבות ואלפי רבבות של מלאכים קדישין עלאין והם עומדין ברום עולם ועומדין וממתינין על צלותהון ובעותהון ושיר ושבח ששרים ומשבחין לאלהינו שבשמים ועולה שבחן כאחד ואם לא באו חבורת ישראל לבית הכנסת גם המלאכים שהיו עומדין וממתינים עליהם אינם יכולים לומר שירה ומבטלים שירתם וכל אחד חוזר למקומו בידים ריקניות וכמה מגיע צער על זה על כן צריך כל אדם לזרז

עצמו לקום להתפלל עם הצבור שעל ידו יבואו ויושפעו כמה טובות כפולה העליון ובעולם התחתון אשרי העם שככה לו תרפ"ט:

יח:

שם קסט' עב' ועד' כליל בהאי עשרה זיני דחדוה ששון ושמחה וכו' עש' ילקוט דוד באהל דוד:

[משכיל דבר] עי' להרב נצוצי אורות שכתב משם ספר הבהיר שאין לשנות מסדר זה דהיינו ששון חד ושמחה ב' חתן ג' וכלה ד' גילה ה' דיצה ו' אהבה ז' ואחוה ח' שלום ט, וריעות יוד עכ' עש' והם כנגד עשרה מאמרות וכנגד עשרת הדברות תרפ"ט:

יט:

שם קעג' עא' כגונא ישראל לתתא לא יכלין לאתאחדא במאריהון עד דרחיין להההוא סטרא מנייהו ויהבי לה חולקא במה דאת עסקת ילקוט דוד באהל דוד: [משכיל על דבר] עי' להרב נצוצי אורות דכתב וזל' פירוש דקודם שיתפלל צריך לפנות עצמו כמשז"ל ארחץ בנקיון כפי וכו' עש' וזה חלק פא' וכו' עש':

כ:

שם קעה' ותאנא ההוא יומא כנש כל אומיא ועממיא ולישניא למפלח להההוא צלמא ונטל מאנא ממאני מקדשה דהוה גליף ביה שמא קדישא ועייל ליה בפומיה דההוא צלמא ובההיא שעתא הוה ממלל רברבן (פירוש הכניס הציץ בפיו) עד דאתא דניאל וקריב גבי ההוא צלמא ואמר אנא שליחא דמאריה עלאה גוזרני עלך למיפק מהכא אדכר שמא קדישא ונפיק ההוא מאנא ואתבר היינו דכתיב והוצאתי את בלעו מפיו ולא ינהרו אליו עוד גוים וכו' ע"ש ילקוט דוד באהל דוד:

תצוה:

א:

שם קפב' ברוגזיה ממש ידע ליה בר"נ וישתמודע מאן איהו אי ההיא קדישא נטר בשעתא דרוגזת דלא יעקר לה מאתרהא בגין למשרי תחותה אל זר דא איהו בר נש כדקה יאות דא איהו עבדא דמאריה דא איהו גבר שלים ואי איהו בר נש לא נטיר לה ואיהו עקר קדושא דא עלאה מאתריה למשרי באתריה סט"א ודאי דא איהו בר"נ דמריד במאריה ואסיר לקרבה בהדיה ולאתחברא עמיה וכו' ע"ז אתחשיב ההוא בר נש ומאן דאתחבר עמיה ומאן דאשתעי בהדיה כמאן דאתחבר בע"ז ממש וכו' אבל דא שניא מכלא דכל גופא שאיב מגב ומבר ונפשא כלא משאיב ילקוט דוד באהל דוד:

[משכיל דבר]:

ראה כמה החמירו במי שכועס שהוא משכן סטרא אחרא ואסור לפנות אליו ולראות את פניו דכתיב אל תפנו אל האלילים ראה כמה חמור הוא שהרי רבותינו זל' תקנו לנו מיד כשיקום משנתו דצריך להתתנן לפני בוראו על זה שלא יבוא לידי כעס ולכן תקנו לומר מיד כשיקום משנתו יהי רצון שלא אכעוס ולא אכעיסך כי זה עיקר גדול בהנהגת האדם ואם יבוא לו דבר שלא כרצונו יאמר כי גם זה יעבור והוא לכפרת עונו ויסיח דעתו ממנו כי אפשר שהוא נסיון לו על כן יעמוד כגבור יעיר קנאה שלא ירגיז את עצמו ויאמר שיש דבר קשה מזה וברוך השם שלא הקשה עליו כל כך וינהיג עצמו בשובה ונחת והשם לא ימנע טוב להולכים בתמים ויאמר אל תצא לריב מהר תן מרגוע לנפשך ושיב מחרון אפך והנחם וישם ה' לנגד עיניו ולא תוציא דבר מגונה מפיך סבול הכל ואחר כן תמצא מנוח לנפשך נפש היפה תכלינה אכול בני דבש כי טוב מדובשו ולא מעוקצו כי עקיצת הכעס קשה היא רפואתה פער"ת:

ב:

שם קפג' תרין נהמי אכלו ישראל וכו' ועד' מקרבין חמץ לאתוקדא על מדבחא ומקרבי תרין נהמין אחרנין כחדא וחמץ אתוקדא בנורא דמדבחא ולא יכול לשלטאה וכו' ילקוט דוד באהל דוד:

[משכיל דבר] הנה מדברי הזוהר דתרי מיני היו בשבועות אחד של חמץ ואתוקד על המזבח והשני הם שתי הלחם חמץ שאין למזבח חלק בהם כדאיתא במנחות פרק ו' עיין משנת היום משנה ב' ע"ש אלא דקשה הא כתיב ויקרא ב' יא' יב' כל המנחה אשר וכו' לא תעשה תמן וכו' קרבן ראשית וכו' ואל המזבח לא יעלו וכו' עי' בספר בן יוחאי שער ז' מענה לד' מה שיישב בזה פטר"ת:

ג:

זוהר קפד' עא' דלית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא דכד אתכפיא סטרא דא אסתלק קב"ה לעילא ואתיקר ביקריה ולית פולחנא דקב"ה אלא מגו חשוכא ולית טובה אלא מגו בישא ובהאי טוב אסתלק יקריה ודא איהו פולחנא שלים וכו' עש' ילקוט דוד באהל דוד: משכיל דבר ראה והתבונן כמה גדלה מעלת הצדיק בצדקו עומד כשהוא במקום שאין מכירין מקומו של עולם וכל אחד לדרכו פנה והוא אל מקומו שואף זורח לא ימיש מתוך האהל אהלה של תורה עבודה ותפלה ברוך ה' יום יום יעמוס לנו האל ישועתנו סלה עיניו תמיד אל ה' יושב והמצפה לחסד ה' קורא ופושט שונא הלכות:

משכיל דבר והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע מאריה משתבח ביה ונוטה אליו חסד ולעולם לא יחסר מזונו כי ממרחק תביא לחמה הגם שכל הפתחים נראים שהם סתומים

ומאין יבוא עזר ידע כי עזרי מעם ה' סתום ועשאו פתוח פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון (באהל דוד):

ד' שם עב' כגוונא דא עבדו את ה' בשמחה חדוה דברנ' משיך לגביה חדוה אתרא עלאה הכי נמי האי עלמא תתאה כגוונא דאיהי אתערת הכי אמשיך מלעילא וכו' עש' ידידי אחי הקיץ משנתך והתעורר שתעשה כל טצדקי להרחיק מעליך העצבות ותשמח במה שנתן לך השם אשרי השמח בחלקו לכן יעורר האדם שמחה בלבו כי זכה להיות מעבדי השם וזכה לתורת אמת כי היא היתה אם כל חי כי היא חייך וארך ימיך ומה יש שמחה בעולם יותר מזה להכיר אחד מרובי רבבות חסדיו יתברך שבראנו לכבודו וגבר עלינו חסדו תדיר ובצל כנפיו נחסה ונתלונן כש' אי תרתי איתנהו ביה שזכה לבנים ובנות ואת עלית על כלנא שזכה לכבוד התורה כי היא חלקך ונחלתך נחלה בלא מצרים ובכל יום יחלק נחלה תורה צוה לנו משה מורשה כל הרוצה ליטול יבוא ויטול הבל נחלתו ישראל לסגולתו ובתוך אחים יחלק נחלה: ה' שם קפו' עא' ביומא דא לא אצטריך בר נש לפרשה חטאוי קמי אחרא בגין דכמה דנטלי ההיא מלה וסלקי לה לעילא ואית סהדין בההיא מלה ומה משוכבת חיקך שמור פתחי פיך כ"ש אינון דאזלי ועייני לקטרגא לון וסהדי עליה וכ"ש דחציפו איהי לקמי כלא וחלול שמא דקבה וע"ד כתיב אל תתן את פיך לחטיא את בשרך וכו' עש':

משכיל דבר עי' יומא דפ' סז' ובשע' אח' סי' תרז סב' ועי' באה"ט סק"ב מה שכתב משם הרב מא' דבחטא שאינו מפורסם אסור לאומרו בקול רם עש' שכן הוא משמעות הזוהר הני' הוא ודוק:

פרשת כי תשא

א' קפ"ט עא' פתח ואמר כמו' הרה וכו' מאי כמו הרה ארח איהו לעוברתא לאעברא עלה תשע ירחין שלמין ואית בעלמא כמה וכמה דלא עבר עלה אלא יומא חד או תרין יומין מתשיעאה וכל צירין וחבלין דעוברתא בתשיעאה אינון וכו' עש' (ילקוט דוד:

משכיל דבר כתב הרב נצוצי אורות כי טעם הדבר כי בחדש התשיעי אז הולד נגמר והדמים והסיגים מתעוררים לצאת והוא זמן דין ע"כ עש' ורחמי אב דשקו פטר"ת באהל דוד:

ב' שם קץ עא' בגין דאע"ג דישרא"ל חבין קמיה בכל דרא ודרא לא בעי מאן דיומא עלייהו דלטורא מנלן מהושע דכתיב תחלת דבר ה' בהושע וכו' עש' (ילקוט דוד באהל דוד):

ראה כמה חביבין ישראל לפני המקום שאין רצונו של מקום אלא במלמד עליהם זכות ולא במלמד עליהם חובה וכל הנוגע בם כאלו נוגע בבבת עינו כי הם חלקו ונחלתו שנשמתן היא אצולה מאורו יתברך ועל כן לא יגרע מצדיק עינו וכתיב ועמך כלם צדיקים שאין לך ריקן בישראל שאינו מלא מצות כרמון הן בדיבור הן במעשה הן במחשבה כי כל אחד מישראל מחשבתו טהורה דמי יתן והיה צדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו והיה כצדיק אלא שיצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואינו מניח לו לישון אבל הישראל מצד עצמו הוא מוכשר לקבל טוב ולעשות טיב כי אור נשמתו לא יכבה ותמיד משתוקק לרצון לפני השם לעשות רצונו כרצונו ולא ידח ממנו נדח שהאי רצון והאי מחשבה הקב"ה מצרפם למעשה והיא מגינת עליה כדאמר בזוהר מרומה דפ קו' ע"א עי' לעיל מה שכתבתי שם באות יג' פטרת: ג' שם ע"ב אמר ר' יוסי לאו הוה אבא רחמן על בנוי כקב"ה וקרא הוא דכתיב לא נפל דבר מכל דברו הטוב וכו' ת"ח רחמנו דיליה אלו אמר לא נפל דבר אחד מכל דברו ולא יתיר נח לעלמא דלא אתברי אבל מדאמר מכל דברו הטוב ואפיק ביש לאחורא דהא מלה דביש לא בעי למיעבד ואעג' דאגזים וארים רצועה אתת אמא ואתקפת בדרועיה ימינא וקם רצועה בקיומיה ולא נחית לתתא ולא אתעביד בגין דבעיטא חדא הוו תרוייהו איהו דאגזים ואיהי דאחידת בימינא וכו' (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר הנה כשיגיע האדם לפרק הרואה דברים אלו שאין להם שעור לאהבתן של ישראל יתמלא לבו בתענוג רב מה רב טובך אשר צפנת ליריאך בזה ובבא חיבה יתירא נודעת להם שנקראו בנים למקום ורוצה בתקנתם ולא בקלקלתם וכמו שאמרו חזל' שמחשבה טובה מצרפה לישראל למעשה אבל לא מחשבה רעה שאין מצרפה למעשה שנאמר און אם ראיתי בלבי לא ישמע ה' וכל זה מאהבת השם אותם ינצרנהו כאישון עינו וירצה בם וככשרותם שיהיו ראוים לקבל טובו שינהרו אליו במחשבתם מחשבה טובה זכה וברה ויהיו כלי ראוים לקבל השפעתו כי שפע ימים יינקו פטרת:

ד' זוהר קפפ' עב' אמר ר' חייא ודאי הכי הוא וכו' אבל קב"ה כל מה דחמי לון לישראל בהאי אחרית הימים ובהאי אחרית הימים יעביד לון נסין ונוקמון דכתיב והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים מאן ראש ההרים דא אברהם וכו' ועד' טבא דיהא ליה להאי ברא בוכרא באחרית הימים איהו עש' ורל' בהאי אחרית הימים דהוא רומז לשכינתא עלאה בה יעביד לן נסין ונוקמין וכבר כתבתי במקום אחר בספרי לך דוד על) התורה דבמלאות מספר אלו שתי תיבות דהיינו באחרית הימים לאלף הששי שהוא אחרית הימים שכל יום מיומי השבוע רומז לאלף דנמצא דאלף הששי הוא רומז ליום

הששי שהוא אחרית הימים ימי השבוע כשישלם בו מספר באחרית הימים אז יהיה נכון בית ה' בראש ההרים שהוא בית המקדש במהרה בימינו עש' בפרשת ויחי בתחלת הספר דפ א' שהארכנו קצת עש' ותחי נפשך באהל דוד):

ה'. שם קצא' עא' וירא העם כי בשש משה מאן העם אינון ערב רב מאן ערב רב וכי לודים וכושים וכפתורים ותוגרמים הוו דקראן לון ערב רב והלא מצריים הוו וממצרים נטלו ואלו הוו ערבובייא דעמין סגיאין הול' למכתב ערב רב עלו אתם וכו' אלא ערב רב עלה עמא חד הוה ולישן חד אבל כל חרשי מצרים וכל חרטומי דלהון הוו דכתיב בהו ויעשו גם הם חרטומי מצרים וכו' דבעו למיקם לקבל פליאן דקב"ה כיון דחמו נסין ופליאן דעבד משה במצרים אהדרו לגבי משה אל' קבה' למשה לא תקבל לון אמר משה מארי דעלמא כיון דחמו גבורתא דילך בעאן לאתגיירא יחמון גבורתך בכל יומא וינדיעון דלית אלהא בר מינך וקבל לון משה אמאי קראן לון ערב רב אלא כל חרשין דמצרים הוו ובריש יהון יונוס וימברום ובשעתי דיומא הוו עבדי תדיר חרשייהו כל אלין חרשין עלאין הוו מסתכלי מכי נעי שמשא משירותא דשית שעות ומחצה עד שירותא דתשע ומחצה דהיינו ערב רבא כל אינון חרשין זערין משירותא דתשע ומחצה עד פלגות ליליא וכו' וקראן לון ערב רב בגין דאית ערב זעירא מתשע שעות ומחצה ולתתא דא ערב זעירא וכו' יעש':

ו' שם קצא "עב" אמר ר' אלעזר אבא אי הכי אינון ערב רב לא הוו אכלי מן מנא' א"ל ודאי הכי הוא אלא מאן דיהבין לון ישראל כמאן דיהיב לעבדיה וממא הוו אכלי מתמצית מה דאשתאר מבתר ריחיא פסולת וקרא אכריז ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה בני ישראל ולא אחרא ויראו בני ישראל ויאמרו מן הוא ולא שאר ערב רב עאני ותורי דהוו בנייהו עד השתא הוו אתכפיין אינון ערב רב והשתא קמו ובעו עובדא לאתתקפא לסטרא אחרא אמרו או נהא כלנא עמא חדא ונהוי בכללא עמכום או יהא לן מאן דיהך קמנא כמה דיהך קמיכון אמר אהרן חו' דאלין ישתתפון בעמא קדישא למהוי כלא כללא חדא ולא יתערבון עמא קדישא בעמא דא כללא חדא אלא טב הוא לאפרשא לון מנו עמא קדישא עד דייתי משה ואהרן לטב אתכוון אלא סגיאין הוו מישראל דאשתתפו בהדייהו בלבא ובגון כך כד אתא משה אצטריך לברורא וללבנא לעמא קדישא מההוא חובה ואשקי לון שקיו עד דאתבררו כלהו וכו' עש':

משכיל דבר הנה קאמר הכא רשבי דבני ישראל אכלו את המן ולא אחרים דערב רב לא אכלו את המן הגם דגיירם משה שדוקא בני ישראל דאתו מזרעא דישראל וקשה לי הא קי"ל דגם לעבדים היה יורד המן ונעלו גכ' הם חלקם בחיים במן כדאיתא ביומא דפ

עה' עא' תניא ר' יוסי אומר כשם שהנביא היה מגיד להם לישראל מה שבחורים ומה שבסדקין כך המן היה מגיד להם לישראל וכו' כיצד שנים שבאו לפני משה לדין זה אומר עבדי גנבת וזה אומר אתה מכרתו לי אמר להם משה דינו לבקר משפט למחר אם נמצא עומרו בבית רבו ראשון בידוע שזה גנבו אם נמצא עומרו בבית רבו שני בידוע שזה מכרו לו עש' הרי שגם לעבדים כנענים ניתן דסתם עבדים העומדים למכירה הם כנעניים ויש לומר כי דינו כדין תרומה דכתיב בו כי יקנה נפש קנין כספו הוא יאכל בו וגם במן הדין כן דקנין כספו שאני ודוק (באהל דוד) ועי' בפרק א' דגיטין משנה ו' דף יא' ועוד עבד עברי לא שייך אלא במוכר עצמו מפני דוחקו ולא במכרוהו אחרים שהיה עבד להם שאין ישראלים נמכרים מיד זה ליד זה ובמכרוהו בד' מפני גניבתו גכ' לא שייך לאוקמה שהרי הוא ידוע ולא שייך הכחשה בין המוכר ללוקח על כרחיך לומר בעבד כנעני מיירי ודוק,:

ז שם קצג' ויקרא אהרן ויאמר מחר חל לה' ולא לעגל ולסטר קדושה עבד ולסטר קדושה קרא ואמר ודא אסוותא אקדים דאלמלא דעבד דא לא קאים עלמא על קיומיה ועם כל דא לא שכיך רוגזיה מאהרן אעג' דלא אתכוון לביש א"ל קב"ה אהרן תרין חרשין אלין מסכו לך למה דבטו, חייך תרין בניך יפלון ועל חובא דא יתפסקון וכו' תח' אהרן שוי ליה לההוא מזבח לפניו ועגלא תב לאחורא בניו שוו לסטרא אחרא לפניו וסטרא דקדושה תב לאחורא וכו' אהרן חשב דבין כך ייתי משה ועד' ההוא מזבח לא סתיר ליה משה דאילו הוה כמא דחשבין בני נשא מלה קדמאה דא בעי למשה לנתצא להההוא מזבח אצטריך וכו' אוף הכה כריז לדינא חג לה' מחר נבי נבואה בההוא רוח דמזבח דזמין דינא לשריא עלייהו חג לה' למעבד בהו דינא ותלת דינין הוו חד ויגוף ה' את העם וחד בבני לוי וחד דאשקי לבני ישראל וכו' מחר דאשקי להו משה וביתו בההוא לולייא ולמחר אשתכחו נפיחיץ ומתין ואינון מיים הוו מקשקשין כמעיהון כל ליליא ובצפרא אשתכחו מתין וכל אסוותא דעבד אהרן בגין דכתיב ויבן מזבח לפניו וכו' ילקוט דוד באהל דוד]: משכיל דבר ראה והתבונן בתורתו של רש' בן יוחאי מה שעשה את כל החיל הזה שהליץ טוב על אבינו אדונינו אהרן הכהן שלמד עליו זכות בכל מה שעשה ופעל לפעלא טבא אמרינן יישר בשלום ובמישור הלך עם קונו ורבים השיב מעון בפועל ידיו כי ידיו רב לו ועל רשבי' נאמר ותעלומה יוצא אור שאורו זרח עלינו בפירושו הנל, שפקח עינים עורות לראות באורו של עולם, פטרת':

א' קצא' עא' ותח' מה כתיב בקדמיתא מאת כל איש אשר ידבנו לבו לאכללא כלא בגין דבעא קבה' למעבד עובדא דמשכנא מכל סטרין במותא וקליפא ובגין דהוו אינון ערב

רב בגויהו אתמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו לאכללא לון בינייהו דישראל דאינון מוחא וכלהו אתפקו לבתר סטא זינא לזיניה ואתי אינון ערב רב ועבדו ית עגלא וסטו אבתרייהו אינון דמיתו וגרמו לון לישראל מותא וקטולא נ"ל דר"ל מותא לישראל וקטולא לעצמן דהיינו לערב רב עי' בזוהר כי תשא דפ קצנ] אמר קבה' מכאן ולהלאה עובדא דמשכנא לא יהא אלא לון לישראל מסטרא דישראל בלחודייהו מיד ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וכתיב בתריה קחו מאתכם תרומה לה' מאתכם ודאי ולא כקדמיתא וכו' עש' [ילקוט דוד] באהל דוד): משכיל דבר משמע להדיא מדברי הזוהר שנצטוו על המשכן ועל נדבתו קודם העגל כטרת',:

ב' שם עב' בגין דלתלת סטרין אתפלג ליליא בתריסר שעתי דהוו רשימין ביה ואי אתוספן שטתי בליליא אינון שעתי דמתוספן דיממא אינון ולא אתחשיבו מליליא בר תריסר דאינון דילה וכו' ילקוט דוד באהל דוד: משכיל דבר הנה מאי דקאמר הזוהר שעתי דמתוספן בליליא דיממא אינון לא ידענו אי קאי על יום דלהבא או על יום שעבר וראיתי להרב חידא ז"ל בנצוצי אורות וזל' עי' משכ' האחרונים וכו' והרמק' פירש' דחשיב יב' שעות אחר חצות היום הוא חצות לילה בשמים ובג"ע הארץ שהוא תחת קו השוה ותדיר היום והלילה שוים ואין זה ענין לזמן קש' ותפילה וכן פירש הרב שב יעקב בתחלת הספר וכוון לדברי הרמק' זל' עכל' מכ' ועי' באר היטב אח' סי' א' סק' ו' ועי' באשל אברהם שם סק' א' וגם הרב שערי תשובה שם באח' סק' ואו' העתיק דברי הרב שב יעקב סי' א' וכתב וזה גכ' דעת השלמי צבור וכן יש לחשוב מה שנזהרים על שעת התקופה וכו' עש' פטרת,:

ג' שם וכד נשמתין נפקין בעאן לסלקא לעילא ואי לא זכיין אינון דחיין לון לבר ואזלין ושאטין בעלמא ונטלין לון כמה חבילי טהירין ואודעין לון מילין כדיבן ולזמנין מלין דקשוט ממה דאתי לזמן קריב וכו' ואינון נשמתין דצדיקיא אזלין ושטאן לעילא ופתחי' לון פתחין וסלקין לון לגו ההוא אתר דאקרי הר ה' כגוונא דרזא דהר הבית לתתא והיינו דכתיב מי יעלה בהר ה' הר ה' דא הר הבית וכו' עש' פטרת':

ד' שם אמר רש' האלהים רובא דעלמא לא מיתו עד לא מטא זמנייהו בר דלא ידעי לאסתמרא גרמייהו דהא בשעתא דמיתא אפיק ליה מביתיה לבי קברי מלאך המות אשתכח ביני נשי אמאי ביני נשי דהכי אורחוי מיומא דפתי לחוה ובגינה גרים מותא לכל עלמא ועד' קטיל ברנ' וגוברי אשתכחו עם מיתה עאל ביני נשי בארחא ואית ליה רשו למקטל בני נשא ואסתכל באנפייהו בארחא דאתחזיאו קמיה משעתא דמפקי ליה מביתיה לבי קברי עד דאהדרו לביתייהו וכו' תח' לאו למגנא אתקנו קדמאי שופר

לאמשכא מיתה מן ביתא לבי קברי וכו' אלא לאגנא על חייא דלא ישלוט עלייהו מלאך המות וישתמרון מניה וכו' (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר כמה יפה מנהגן בוהראן שאינם מלווין את המת הנשים לטבא עבדי להו פטרת':

ה' זוהר דף רח' עב' זל' ובגין כך לא לבעי ליה לב"נ לרבאה טופרין דזוהמה דהא כמה דאסגיאו הכי נמי אסגי עליה קסטורא וידאג בכל יומא ובעי לספרא לון ולא ירמי לון דלא יעביד קלנא בההוא אתר דיכיל ההוא בר נש לאתזקא וכלא כגוונא עלאה וכו' עשב' משמע מדקאמר דלא יעביד קלנא בההוא אתר דגם בבית הכסא חמ"ה אין להשליכם הגם שמיד יורדים לטמיון מ"מ כיון שמשליכם שם אין קלנא יותר מזה ולכך צריך לשורפם או לקוברם בעפר כן נראה לי ועי' בדרך אמת ועי' זוהר אחרי מות בסוף דף מע' עא"ב מענין הצפרנים עש':

משכיל דבר (באהל דוד) עוד כתב בזוהר הנז' בשאר ברכאן בעינן לזקפא לון לאצבעאן בגין לאחזאה קדושה עלאה וכו' ובגין כך בעינן לזקפא לון לעילא וכו' עש' תרפה':

ו' עוד נמצא בזוהר שם ובדרך אמת ובנצוצי אורות שטוב לשום בין ברכיו הדסים אחר פטירתו עשב' משכיל על דבר (באהל דוד):

ז' עוד נמצא שם בזוהר דף רי' עא' דלית לך נשמה דלא תקבל עונשא כל תלתין יומין אחר פטירתו של אדם עד לא תיעול לגנתא דעדן. דכיון דקבילת עונשא עאלת לגנתא דעדן ע"ש ולכן צריך תורה ותפלה כל שלשים לעילוי נשמתו משכיל על דבר (באהל דוד):

ח' שם דף ריח' מאן דמברך לקבה' מגו שובעא בעי לכוונה לביה ורעותיה בחדוה ולא ישתכח עציב אלא דיברך בחדוה ברזא דא ולשוי רעותיה דהא איהו יהיב השתא לאחרא בחדוה בעינא טבא ובגין כך לא ישתכח עציב כלל אלא בחדוה וכמה דאיהו מברך בחדוה ובעינא טבא הכי יהבין ליה בחדוה ובעינא טבא וישתכח בחדוה ובמילין דאורייתא וישוי לביה ורעותיה למיהב ברכה ברזא דאצטריך וכו' והיינו דכתיב טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל ומההוא חידו נתן מלחמו לדל אתר דאצטריך לאתונא מכל סטרין אתר דליה ליה מגרמיה כלום וכו' עשב' וכתב הרב חידא בניצוצי אורות שם ולכן ישתה דבר המשמחו כדי שיברך בשמחה וזו סגולה להתעשר אם יברך בשמחה ובקול רם וכו' הרשב' והרב חידא הוסיף יוסף דזה כוונת הכתוב ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה פי' כשברכת ה' שהיא דאורייתא כתקנה בשמחה ובקול נעים לברך השכינה היא מלכות אז תעשיר ולא יוסיף עצב עמה עש' ונל' דהיינו טעמא דבית שמאי בפרק אלו דברים ברכות נא' עב' דקאמרי שאם בא להם יין אחר המזון אם אין שם אלא

אותו כוס בלבד בש' אומרים מברך על היין ותני ר' חייא ושותהו ואחר כך מברך על המזון עש' והיינו טעמא כדי שיברך בשמחה ודוק' משכיל על דבר:

ט' שם רלז' עב' זל' תח' להאי אתר דהוא מסאבא קבה' יהיב ליה שולטנו למשלט בעלמא בכמה סטרין ויכיל לנזקא ולית רשו לאנהגא ביה קלנא דבעינן לאסטמרא מניה דלא יקטרג עלן בגו קדושה דילן ועד' רזא חדא אית לן דבעינן למיהב ליה דוכתא זעיר בגו קדושה דילן דהא מגו קדושה נפק שולטנו דילה דבעינן גו רזא דתפילין לאצנעא חד שערא דמגלא דיפוק לבר ויתחזי דהא חוטא דשערא דא לא מסאיב בר דאי אתחבר האי שערא ואתעביד כשעורה אבל פחות מן דא לא מסאיב וההוא שערא בעי לאעלא ליה בגו קדושה עילאה דילן ולמיהב ליה דוכתא בגין דלא יקטרג לן בקדושה ויפוק מן ההוא שערא לבר ויתחזי דכד חמי להההוא בר נש בקדושה עלאה וחולקא דיליה משתתף לתמז כדין לא יקטרג ליה ולא יכיל לאבאשא ליה לעילא ולתתא דהא דוכתא יהיב ליה וכו' עשב' והיינו טעמא משום דחש רחמנא עלן כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו ורוצה שהכל יהיו משכימין לטובתינו ולא יתנגד לנו שום מנגד שתהיה השפעתינו בשפע רב ולכך גם ביום הכפורים שניתן לנו לסליחה ולכפרה נותנים לו חלקו בגו קדושה דילן שעיר לעזאזל דלא יקטרג לן בקדושה דילן וכן במים אחרונים גכ' נותנים לו חלק כדי שלא יקטרג עלן בסעודתא וכן צריך לנהוג עמו בכל מידי ולא נעביד ביה קלנא כדי שיהא מסכים על ברכתנו משכיל על דבר תרפ"ה:

יוד:

שם דף רב' עא' ז"ל ולגבייהו קיימין אינון משריין מאריהון דאודנין ואקרון אודנין בגין דאינון צייתין כל אינון דמצלאן צלותהון בלחישו ברעותא דלבא דלא אשתמע ההיא צלותא לאחרא האי צלותא סלקא וצייתין לה כל אינון דאקרון מארי דאודנין ואי ההיא צלותא אשתמע לאודנין דבר נש לית מאן דציית לה לטילא ולא צייתין לה אחרנין בר מאן דשמע לה בקדמיתא בגין כך בעי לאשתמרא דלא ישתמעון להההוא צלותא בני נשא וכו' עש' מדברי הזוהר הנאמרין למעלה ראש משמע דעיקר קפידא הוא דלא ישמיע תפלתו לאחרים אבל המתפלל עצמו גם אם ישמיע לאזניו אין קפידא וכדעת מהרי סרוק דכתב דצריך להשמיע תפלתי לאזניו וכאשר הכריע הרב שית עובד בדינים השייכים לתפלת יח' אות עה' דף עא' עב' עש'. וסיים בזוהר הנז' זל' כל ההיא צלותא סלקא בלחישו כל אינון שתין רבוא משריין וכל אינון מארי דאודנין כלהו נפקי ונשקי לההיא מלה דצלותא דסלקא ההר' עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם וכו' השתונן והתבונן כמה גדלה מעלת מי שמתפלל כהוגן כדין וכשורה כמה ששים רבוא מחנות מקשיבין ומאזינין

לתפלתו ושמחין ומתענגים ונושקים לכל מלה ודבור היוצא מפיו אשרי העם שככה לו אשרי מי שנותן לבו לזה ולא יסיח את דעתו מכל זה ויכונו מחשבותיו במלאכת מחשבת ממעל לחשב [משכיל על דבר באהל דוד). ועי' בפרשת ויגש דפ רי' עא' ועי' משכ' שם אות א' עש' תרפ"ה:

יא:

שם ריג' עב' כד פלח למאריה בצלותא ברעותא ובכוון לבא אדבק רעותיה כנורא בגחלתא ליחדא אינון רקיעין תתאין דסטרא דקדושה וכו' ובעוד דפומיה ושפוותיה מרחשן לביה יכוין ורעותיה יסתלק לעילא לעילא ליחדא כלא ברזא דרזין דתמן תקיעו דקל רעותין ומחשבתין ברזא דקיימא באין סוף ולכוונה בהאי בכל צלותא וצלותא בכל יומא ויומא לאעטרא כל יומוי ברזא דיומין עלאין בפולחניה בליליא ישוי רעותיה דהא אתפטר מעלמא דא נשמתיה נפקת מיניה ויהדר לה למאריה דכלא וכו' עש':

משכיל דבר]:

הנה מוכח מדברי הזוהר עליונים למעלה דעיקר הכוונה בלב הוא בעודו רוחש ומדבר בשפתיו דברי תפלה וברכה ושבח והודאה לא במחשבה לבד אלא צריך הכוונה טרם שנגמר הדבור מפיו ומשפתיו יכוין מה שיכווין לא אחר כך עי' בנצוצי אורות אות א' עש' (באהל דוד):

יב:

שם ריח' עב' זכאה חולקיהון דצדיקיא אינון דמשתדלי באורייתא זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי הח' דהא אמרו דכל אינון תקיפי מצחא דלית לון כסופא לית להון חולקא בעלמא דין וכו' כל אינון תקיפי מצחא דהוו בישראל כד הוו מסתכלן בההוא ציץ הוו מתברן לבייהו ומסתכלן בעובדייהו בגין דציץ על אות הוה קאים וכל מאן דמסתכל ביה הוא מכסיף בעובדוי ועד' ציץ מכפר על אינון תקיפי אנפין תקיפי מצחא אתוון דרזא דשמא קדישא דהוו גליפין על ציצא הוו נהרין ובלטין ונצצין כל מאן דהוה מסתכל בההוא נציצו דאתוון אנפוי נפלין מאימתא והוה אתבר לביה וכדין ציצא מכפרא עלייהו כגוונא דא כיון דהוא גרים לתברא לביה ולאתכנעא מקמי מאריה וכו' עש':

משכיל דבר ראו חיבתכם לפני המקום הוא עשנו ולו אנחנו והוא מכשרנו ומתקננו וברא ועשה כמה דברים סגוליים להכשר מעשינו כהשקפת אב על הבן כן ישקיף עלינו השם לטובה להישר את דרכינו והיינו דכתיב והייתם לי סגולה ור"ל והייתם לי לשמי סגולה. ע"י שנתתי לכם דברים סגוליים להיישר את' דרככם אחרי אלהים בני בכורי ישראל קדש ישראל לה' (באהל דוד):

יג' שם ריט' עא' תח' האי מאי דדינא רדיפ אבתריה אצטריך להאי קטורת ולאתבא קמי מאריה דהא סיועא איהו לאסתלקא דינין מניה ובהאי ודאי מסתלקין מניה אי הוא רגילא בהאי לאדכרא תרין זמנין ביומא בצפרא וברמשא דכתיב קטורת סמים בבקר בבקר וכתיב בין הערבים יקטירנה ודא איהו קיומא דעלמא תדיר וכו' בההוא אתר דלא אדכר קטורת בכל יומא דינין דלעלא שריין ביה ומותנין סגיאו ביה ועמין אחרנין שלטין עליה בגין דכתיב קטורת תמיד לפני ה' וכו' חביבא איהו עובדא דקטורת דהוא יקיר וחביב קמי קב"ה יתיר מכל פלחנין ורעוחין דעלמא וכו' עש' תרפו': יד:

שם לעיל קצק' עא' רבי חייא ורבי יצחק ורבי יוסי הוו אזלי בארחא עד דהוו אזלי פגע בהו ר' אבא אמר ר' חייא ודאי שכינתא בהדן כד מטא לגבייהו וכו' (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר נ"ל שנתעורר בזה ר' חייה ולא אחד מהם משום שכל אלו שנזדמנו יחד כל שמותיהם נכללו בשמו ר"ת חייא חייא. יצחק. יוסי. אבא. ואז נתמלא שמו אורה אורו מרא"ש וכל הארתם שבת אחים גם יחד היו כלולים בו ורבי חייא הרגיש בדבר זה שנתוסף בו הארה ולכן נתעורר הוא ואמר ודאי שכינתא בהדן תרפ"ט:

מו' שם רב' עא' ואקרון אודנין בגין דאינון צייתין כל אינון דמצלאן צלותהון בלחישו ברעותא דלבא דלא אשתמע ההיא צלותא לאחרא האי צלותא סלקא וצייתין לה כל אינון דאקרון מארי דאודנין ואי ההיא צלותא אשתמע לאודנין דבר נש לית מאן דציית לה לעילא ולא צייתין לה אחרנין בר מאן דשמע בקדמיתא בגין כך בעי לאסתמרא דלא ושממון לההיא צלותא בני נשא וכו' (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר הנה הזוהר כאן באו דבריו מפורשים דלא קפיד אלא שלא ישמיע קולו בתפלתו לאחרים ומשמע שהמתפלל בעצמו יכול להשמיע לאזניו ועי' בשע' אח' סי' קא' סעיף ב' דפסק ומשמיע לאזניו בלחש ועי' באה"ט שם ובשערי תשובה שם דכתב משם האר"י שלא ישמיע לאזניו עש'. תרפט: טז:

שם רו' עא' סדורא לסדרא עמא קדישא ביומא דא ובשאר יומין דספר תורה בעי לסדרא ולאתקנא תקונא בחד כורסייא דאקרי תיבה וההוא כרסייא דלהוי בשית דרגין לסלקא בהו ולא יתיר דכתיב ושש מעלות לכסא ודרגא חד לעילא לשוואה עליה ספר תורה ולאחזאה ליה לכלא כד סליק סת' לתמן כדין בעאן כל עמא לסדרא גרמייהו לתתא באימתא בדחילו ברתת ובזיע ולכוונה לבייהו כמה דהשתא קיימין על טורא דסיני לקבלא אורייתא ויהון צייתין וירכון אזנייהו ולית רשו לעמא למפתח פומיהון אפילו במילי דאורייתא וכו' אמר ר' שמעון כד מפקין סת' בצבורא למקרא ביה מתפתחין תרעי

שמייא דרחמין וכו' ומבעי ליה לבר"ג למימר ברוך שמיה דמארי עלמא (ופירש בנצוצי אורות דמיירי בשבת ולא בחול עש'). פטר"ת:

יז:

שם עב' וההוא דקארי באורייתא ישוי לביה ורעותיה לאינון מלין וכו איהו שליחא דמאריה בסדורא דהני מלין למשמע לכל עמא וכו' בגין כך מאן דסליק למקרי באורייתא יסדר אינון מלין בקדמיתא בביתיה עד לא ישמע אוריית' לעמא קדישא ואי לא לא יקרי באורייתא מנלן מההוא דכתיב אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה ולבתר ויאמר לאדם וכו' עש' (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר]:

הנה הזוהר מצריך שיתן לבו למה שהוא קורא להבין המלות והענין במה שמוציא מפיו ועוד דמי שהוא רוצה לקרות בספר תורה צריך מקודם לסדר הפסקה שהוא רוצה לקרות בצבור בביתו אז יעלה ויקרא ואם לאו לא יעלה ויקרא ויניח השצ' שהוא יקרא שמסתמה סדר הפרשה מקודם וכן פסק מר"ן בשע' אח' סי' לקט' סא' שכ' מר"ן פעמים שלש ועי' באה"ט שם פטרת': יח:

שם דף רז' עא' כד נפק שבתא צריכין ישראל דלתתא לאתעכבא דהא יומא רבא עלאה איהו ובהאי יומא אושפיזא רבא ויקירא קא שריא עליה בגין כן בעי לאתעכבא להחזאה דלא דחקין באושפיזא קדישא וכו' עש' (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר]:

הנה הזזהר מזהיר דצריך לאחר תפלת ערבית ליל מוצאי שבת וכן פסק מרן בשלחנו הטהור אח' סי' רצג' ע"ש מטעמא אחרינא ע"ש פטרת:

יט:

שם ריב עא' בשעתא דאמרין ליה למשיחא צערא דישראל בגלותהון ואינון חיבייא די בהון דלא מסתכלי למנדע למאריהון ארים קלא ובכי על אינון חייבין דבהו הה"ד והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו וכו' כדין משיח עאל בההוא היכלא וקרי לכל מרעין וכל כאבין כל יסוריהון דישראל דייתון עליה וכלהו אתיין עליה ואלמלא דאיהו אקיל מעלייהו דישראל ונטיל לון לא הוי ברנ' דיכיל למסבל עליה יסוריהון דישראל על עונשי דאורייתא הה"ד אכן חליינו הוא נשא וכו' עש' ילקוט דוד) באהל דוד) פטרת':

כ' שם ריד' ע"ב בכה ר' אבא ואמר ווי לבני עלמא דלא ידעי להההוא כסופא וכו' בגין דלא אצטריך למיעל בארונא בר צדיק דידע בנפשיה וכו' דלא חטא בההוא ברית את קיימא קדישא מעולמוי וקא נעיר לה כדקא יאות וכו' ע"ש (ילקוט דוד באהל דוד). פטרת':

פרשת פקודי

א' זוהר דף רנט' ז"ל בקשורא חדא דלא מתפרשן כל שייפין דא מן דא ולאשתכחא כלא אנפין באנפין ועל דא תנינן מאן דמשמש ערסיה מאתורא אכחיש תקונא דאסתכלותא אנפין באנפין לאנהרא כלא כחדא ולאשתכחא כלא אנפין באנפין בדבקותא כדקא יאות כדא' ודבק באשתו באשתו דייקא ולא באחורי אשתו וכו' עש' עי' בשע' אח' סי' רמ' סה' ובבא"בט סק' טו' עש' ומשמע מלשון הזוהר הגם שהוא משמש כדרכה אלא דאין אנפין באנפין ככרובים שהיו אנפין באנפין לא עביד שפיר עיין נדרים דפ כ' דקאמר מפני שהופכים את שלחנם עי' פירוש רשי' שם ופי' הראש' ועי' בטור אהע' סי' כה' ובב"י שם ועי' בש"ע שם סב' ובמורם שם [משכיל על דבר באהל דוד). תרפ"ה:

ב' שם רסא' עב' זל' ברזא דאתוון דשמא קדישא דאקרי השתפ"א דאיהו רזא דשמא דאקרי צבאו"ת דא סליק ודא נחית וכו' עש' חלוף שם צבאות השהפ"א בא"ת בש' [משכיל על דבר באהל דוד):

ג' לעיל מזה עא' ז"ל ודא איהו ברזא דשמא קדישא דאקרי אכדת"ם כי אות מ"ם של רבים רזא איהו באתוון דשמא דאקרי אלהי"ם וכו' עש' ורל' פנים דאלהי'ם כי האל"ף אין לה שום אות לפניה וכתב הרב חיד"א בניצוצי אורות כי שם זה רחמים ובזה שמעתי מתי אבוא וארא פני אלהים עש' [משכיל על דבר]:

ד' שם רסג' זל' ותחות האי ממנא קיימא חד ממנא אחרא די אלף ורבבן תחותיה וכו' דא איהו דקיימא לפתאה לבני נשא והאי איהו דשריא לגביה ואסטי ליה לאסתכלא ולעיינא במה דלא אצטריך בכמה זנונים ובכמה נאופין וכל אינון דעמיה כלהו קיימין לגביה ואזלין קמיה ואכריחן ליה לאסטאה עינוי לאסתכלא במא דלא אצטריך והאי איהו הרהורא לכל אינון בישין האי קאים על קברא בזמנא דאתדן ההוא גופא ותבר ליה עינוי בגין דאיהו רווח לון כד איהו בהאי עלמא ודיליה אינון ובהאי אתר אתדנת נשמתא עד דאתעלת להאי אתר דאקרי בור וכו' עש' הנה דברי הזוהר הנז' משברים את לבו של אדם עד שהיה לרסיסים במה שהוא רואה ונודע לו את חטאתו אשר חטא ללא תועלת ואין בידו מאומה לראות מה יקרה לו וילך שובב בדרך לבו ולכמה עונשין הוא מזומן לשבר ולפצע את עיניו עינים רמות ולכן צריך שיהא עיניו תמיד אל ה' משכיל על דבר באהל דוד):

ה' שם רסד' עא' זל' מהיכלא דא נפקין תרין רוחין דמתהפכן לזמנין גוברין לזמנין נשין ואלין אזלין ושטאן בעלמא באוירא וחייכאן בבני נשא בגו חלמא ואתחזון לון לגוברין כנשין שפירן בחזי דחלמא ונטלי תיאובתא דבר נש אופ הכי לנשין אתחזון כגוברין ואלין

אקרון רעה ונגע כדא' לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהליך וכו' משׁ' נל' דמכאן סמך למה שנהגו הנשים נמי להתענות בימות השובבים לתיקון קרי שהרי גם בם שלטין בהם רוחין בישין כדאמרן [משכיל על דבר] תרפה':

ו' שם רשה' איתא דשתי היכלות אית דא לקבל דא גם את זה לעמת זה עשה האלהים דא אקרי זכות ודא אקרי חובה ובהו תליין חיים ומותא אי זכיין אכרעו לסטרא דאקרי זכות אכתוב בר נש בההוא סטרא דאקרי חיים בגין דהני תרין סטרין קיימי בההוא יומא דא בסטרא דא ודא בסטרא דא אי זכי ההוא בר נש ונצחין אינון זכיין הא אכתוב ההוא בר נש לחיים בגין דאחיד ביה האי סטרא קדישא דאקרי זכות וחיים אחיד ביה ואמר דא דילי הוא ודידי הוה וכדין אכתוב ההוא ברנש לחיים ואכתוב דהוא דיליה ואי נצחין חובין האי סטרא אחרא מסאבא דאקרי חובה ומתאחיד ביה אמר האי דידי הוא ודידי הוי וכדין אכתוב דהוא דידיה ודא הוא דתנינן דהא ביומא דא דרה' אכתוב ברנ' או לחיים או למיתה אי אכתוב בספרא דקדושה אכתוב לחיים ואתקיים תמן ואתדבק ביה ואי אכתוב לסטרא אחרא אתקיין בסטרא דמסאבותא ודביק ביה ודא הוא בין לחיים בין למות ואהמשך בהאי סטרא או בהאי סטרא כל זמנא דאיהו קיימא בהאי סטרא דקדושה כל קדושין וכל דכיין מתדבקין ביה יקרא דקדושה בריך הוא יתיב וישמע ליה וכו' עש' דעל פי הזוהר הנז' אתנח לן מה שמערערין כל העולם בזה והרי אנו רואים בעינינו וכל אדם חזו בו דכמה רשעים גמורים עוברים עליהם כמה שנים ועדין הם קיימים בתוקפם וכמה צדיקים וכו' אבל לפי דברי הזוהר ניחא טובא שאין גוזרים עליהם מיתה אי חיים אלא יהיו אחוזים בסטרא דקדושה דאקרי חיים או להפך והצדיקים מתדבקין בסטרא דחיים כי הם מחיי חיים ודוק' ועיין לקמן בפרשת בהעלותך באהל דוד תרפה' משכיל על דבר: ז' שם דפ רנא' עא' איתא בית הכנסת דלעילא אית לה חלונות תריסר עלאין הכא נמי להא בית הכנסת התאה וכלא קיימן דא לקבל דא וכו' עש' ועיין באהמ' אח' סי' קן' סק' ז' לענין מדרגות הבימה עש' משכיל על דבר באהל דוד תרפה':

ח' לעיל רמ' זל' פתחא דאסוותא קיימא חד ממנא פדיאל שמיה והאי קיימה על כל אסוותין דעלמא ולאעלא צלותין דכל אינון מארי מכאובין ומרעין וצערין והאי איהו סליק לכל אינון צלותין ואעיל לון קמי קבה' והאי איהו מלאך מליץ אחד מני אלף וכו' עש' על כן בכל בקשה ותפלה שיבקש אדם מקונו יתברך צריך לבקש מהמלאך הנ"ל לאעלא צלותיה קמי קבה' ולרפאות את מכאבו משכיל על דבר באהל דוד תרפה':

ט' שם רכד' עא' הכא אסתכל קבה' כד יהבו ישראל דהבא לעגלא וקבה' אקדים לון דהבא לאסוותא דהאי דהבא דמשכנא אקדים לון להאי דהבא דיהבו לעגלא דכל דהבא

דהוה עמהון ואשתכח עמהון יהבו לארמא משכנא סלקא דעתך דכד עבדו עגלא אשתכח עמהון דהבא ואינון פריקו אודנייהו וכו' וע"ד אקדים דהבא דארמותא לכפרה על עובדא דא וכו':

משכיל דבר הנה הזוהר סובר שנדבת המשכן קדמא למעשה העגל ועי' לעיל בפרשת ויקהל דפ קצז' ועי' שם בהרב נצוצי אורות אות ב' דכתב וז"ל סבר דציווי המשכן בפרשת תרומה היה קידם העגל וכו' ע"ש דהנה מכאן מוכח גם נדבת המשכן בפועל קדמה למעשה העגל תרפו':

יוד:

שם רכו' עב' בגין כך כל מליי דברנ' דאינו בסתימו ברכאן שריין עליה וכל דאינון באתגליא ההוא אתר דבי דינא שריא עלוי בגין דאיהי באתגליא וכו' עש':

משכיל דבר]:

מכאן דצריך האדם ליזהר שכל מעשיו וכל דבריו דברים בעלמא יהיו נסתרים מבני אדם ואין לגלות מסתוריו כדי שלא תשלוט בו עינא בישא וסטרא אחרא ובזה יהיו כל דבריו בהשכל ויהיה מוצלח בדרכיו בלי שום עכוב וערבוב אין פגע ואין שטן רע והמעשה והדבר יעשה מאליו בס"ד משום דלא תמהי ביה אינשי דכל דבר הנעלם הוא מסטרא דקדושה כאשר ידוע כדכתיב ונעלמה מעיני כל חי וכו' וכש' תח' דבא משטרא דחכמה דמעיני כל חי נעלמה וסימנך חלוק של תח' כל שאין בשרו נראה מתחתיו טפת:

יא:

שם רמז' עא' דהא בזמנא דבנ' עביד פקודין דאורייתא בהאי עלמא כגוונא דהוא אשתדל גרמיה הכי אתעביד ליה בהאי היכלא לעילא מלבושא לאתלבשא ביה בההוא עלמא וכד נשמתא סלקא ההוא ממנא נטיל ההוא לבושא דילר ואזיל עמה עד דמטא לנהר דינור די נשמתא אצטריכא לאתסחיא ולאתלבנא תמן ולזמנין דטבעא ההיא נשמתא תמן ואתוקדא ולא סלקא כלא יומא עד בצפרא וכו' כדין קיימי כלהו ומתחדשן ואמרי שירתא ומזמרן וכו' ואי זכאת האי נשמתא וסלקת האי ממנא צדקיאל נטיל לה להאי נשמתא ואלביש לה בההיא לבושא ואתקנת ביה וסלקא לקרבנא על ידא דמיכאל כהנא וכו' זכאה חולקא דהאי נשמתא דקיימא וזכאת להאי וכו' עש' תרפו':

יב' שם רמט', עב' ואלין ארבעים אינון דקיימין ואנזיפו ומנדין לכל אינון דאפיקו מפומייהו מלה דלא אצטריכא ובתר דא אפיקו מפומייהו מלה קדישא מלה דאורייתא ומטנפי פומייהו בה ואלין קיימין ומנדין לון וקיימי בהאי נדוייא ארבעים יומין דלא

לשתמע צלותהון וכן לכל אינון דחבו אינון חובין דבעיין לנזפא עשרה כרוזין נפקי בכל יומא וכו' אזדהרו בפלניא דאיהו נזיפא וכו' עד דתב קמי מאריה רחמנא לשזבן וכו' עש':
משכיל דבר הנה כל אדם שיש לו לב תסמר שערות ראשו כשיראה בדברים אלו ומתבונן עליהם עד כמה צריך אדם לעשות גדר וחומה וסייג חומות וחיל כדי ליזהר מדברים כאלו ולשום את דרכו כדכתיב ושם דרך אראנו בישע אלהים כיצד יתנהג בדיבורו ובמעשיו ולא ידבר עד שיפנה לצדדיו ויטול עצה מלבו אם ידבר או ישתוק ויאמר אדם לנפשו פה שמפיק מרגליות ילחוך עפר לחמו של נחש כזוחלי ארץ ארש' לא מטוהרה ועמא יקרא שמטמא גופי ונפשו כנז"ל בזוהר ואדם תועה מדרך השכל בקהל רפאים ינוח על כן כלך מדרך זו ועיניך לנכח יביטו ועפעפך יישרו נגדך ותמיד יהיה בין עיניך פסוק שכל גופי תורה תלויים בו והוא בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותך אתן' תרפו' ערב ניסן באהל דוד,:
יג' שם לעיל רכ"א ע"א בתלת סטרין אתקיים עלמא ואינון חכמה ותבונה ודעת בחכמה דכתיב בחכמא יסד ארץ בתבונה כונן שמים בתבונה בדעת דכתיב בדעתו תהומות נבקעו וכו' (ילקוט דוד) באהל דוד):
משכיל דבר נ"ל שזהו מ"ש בנחמיה ט' אתה ה' לבדך אתה עשית את השמים וכו' הארץ וכל אשר עליה הימים וכל אשר בהם שהזכיר תלת סטרין ודוק': יר שם לעיל רכב' עב' אתפשטותא קדמאה איהו בי מקדשא וכל אינון היכלין ועזרות וכו' וירושלים וכל מתא משורא ולגו אתפשטיתא תנינא כל ארעא דישראל דאתקדש בקדושה אתפשטותא תליתאה איהו כל שאר ארעא אתר בי מותבא דשאר עמין וימא דאוקיינוס דכתר כלא וכו' ילקוט דוד:
משכיל דבר הנה מדברי הזוהר הנל' משמע דירושלים היא אמצע העולם ולא אמצע ישוב העולם אלא אמצע העולם בכמות כל העולם שנברא ועי' לעיל בפרשת תרומה משכ' באות ח' עש' וכו' תרפ"ט:
טו' שם דכל עלמא אעג' דכל עבידן אשתלימו כל חד וחד עלמא כלא לא הוה שלים בקיומיה עד דאתא יומא שביעאה דכד אתא יומא שביעאה כדין אשתלימו כל עבידין ואשלים ביה קב"ה עלמא ההד' ויכל אלהים ביום השביעי וכ' עש' (ילקוט דוד באהל דוד):
משכיל דבר הנה משמע מדברי הזוהר אעג' דכל העולם נברא בששת הימים ממ' לא היה לו קיום והשפעה להתקיים לעולם ועד עד שבא יום השביעי שבת קדש ואז כל מה שנברא מקודם משפעו יינקו והוא הנותן בהם קיום וחיות שיתקיימו לעולמים כהא דתנן

לעיל כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין וכלהו שיתא יומין מההוא שלימו מתברכאן ובזה יתורץ הקושיא שמקשין מפסוק ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה דמשמע דגם ביום השביעי עשה מקצת מלאכה דלפי הנז' לעיל אתי שפיר ודוק' תרפט': טז' שם רכו' עב' ואורייתא אתיהיבת בלהטי אשא וכלא בסטרא דאשא וכתיבת באשא תוורא על גבי אשא אוכמא ואתוון וכו' [ילקוט דוד באהל דוד]: משכיל דבר]:

הנה הזוהר סובר שהתורה היתה כתובה באש לבנה ע"ג אש שחורה ולפ"ז אתי שפיר מ"ש רז"ל בסנהדרין שהתורה נתנה בכתב עברי שהוא כתב לבונאה דר"ל שהכתב לבן כמ"ש הזוהר שהכתב באש לבנה וג"כ בלוחות היה הכתב לבן על הלוחות שהיו שחורות ועי' סנהדרין כ"א ע"ב ועי' בהוספות שם ד"ה כתב לבונאה ע"ש אבל רש"י בפירושו על החומש בפ' וזאת הברכה פי' על פסוק אשדת למו וז"ל שהיתה כתובה מאז לפניו באש שחורה ע"ג אש לבנה וכו' ע"ש גם ראיתי בילקוט כמ"ש בזוהר והוא בפרשת וזאת הברכה וז"ל אמר ר' יוחנן כל מי שהוא בא לעסוק בתורה יראה בעצמו כאילו הוא עומד באש תורה שנתן הקב"ה למשה אש לבנה חרותה באש שחורה חצובה מאש וכתובה באש וכו' ע"ש ואפשר שהם חילופי גרסאות תרפ"ט:

יז' שם רכ"ט ע"א קרסי זהב אינון קיימין לקשרא אינון יריען חד בחד וקרסי נחשת אינון קיימין לקשרא משכנא ואלין לקבל אלין וכלהו קיימין ככוכביא אלין כרקיעא כמא דנהרין ככביא ברקיעא ואתחזון הכי נמי נהירין אינון קרסים במשכנא והא אוקימנא וכי' ואינון חמשין דדהבא וחמשין דנחשא ונהרין אלין לקבל אלין וכו' (ילקוט דוד (באהל דוד: משכיל דבר]:

הנה יש להתבונן דקרסים של נחושת שהם קרסי יריעות עזים אין מגיע אורם לחלל המשכן ואינן נראים שם שהרי יריעות עשר דשש ותכלת וכו' שהם מאהלים בחללו של פשתן מפסיקין ויש לומר שקרסי יריעות עזים היו נראים בחלל שבין לולאות ללולאות המשכן של יריעות עשר ודוק' תרפט':

פרשת ויקרא

א'. זוהר דפ ח' עב' פתח ר' אבא ואמר ואני ברוב חסדך אבא ביתך הכי אוקמוה דלא לבעי ליה לברנ' למיעל לבי כנישתא אלא אי אימלך בקדמיתא באברהם ויצחק ויעקב בגין דאינון תקנו צלותא לקמי קב"ה הה"ד ואני ברב חסדך אבא ביתך אבא ביתך דא אברהם אשתחוה אל היכל קדשך דא יצחק ביראתך דא יעקב וכו' ע"ש תרפ"ה:

שם י"א ר' אבא אמר חמינא דהאי שמא קדישא וכו' יוד' דשמא קדישא אתקשר בתלת קשרין בגין דא האי יוד' קוצא חד לעילא וקוצא חד לתתא. וחד באמצעיתא. בגין דתלת קשרין אשתלשלו בה. חד קוצא לעילא כתרא. עלאה דהוא עלאה על כל עלאין וכו' ע"ש וכן איתא במנחות כט' ע"ב ומט' אית לה תגא אמר הקב"ה אם חוזר בו אני קושר לו קשר עש' ומשמע מהזוהר דצריך לעשות לה תלת קוצין קטנים מעט מזער כדי שלא תשתנה צורתה ולא כמו שראיתי בכתיבה אשכנזית שעושים אותם קוצים ארוכים עד שנשתנית צורתה ועי' בספרי הקטן קרית חנה דוד חב' פי' צב' משכיל על דבר באהל דוד תרפה':
ג:
שם דו' כ' רמ' זל' כלהו שבעים לשון בפרודא דא מן דא אבל באורייתא שבעים פנים לתורה בלשון חד וכו' דע כי תורתינו הקדושה היא במראות הצובאות שכל גוונים נראו בה שכל פירוש שתפרש בה יראה לנו שכן הוא האמת שלכך נתכוונה ולא ראי זה כראי זה אפי' הכי הכל מקבלת כאשר כל אדם חזו בו ובזה אין להתפלא על מה שאמרו זל' על פסוק אחת דבר אלהים שכל הדברות נאמרו בדבור אחד שהרי עיניך תחזינה משרים תורה כולה שהי לשון ודבור אחד ואפילו הכי מתפרשת לשבעים פנים לא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהם הוא לשון אחד משכיל על דבר באהל דוד תרפ"ה:
ד' שם כג' עא' רבי יהודה ורי' הוו יתבי חד ליליא ולעאן באורייתא אמר ר' יהודה לרי' חמינא דצחותא דאורייתא בליליא הוא יתיר מביממא אמאי א"ל בגין דצחותא דתורה שבכתב תורה שבעפ' היא ותורה שבע"פ בליליא שלטא ואתערת יתיר מביממא וכו' ע"ש ונ"ל דהיינו טעמא משום דקי"ל דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם על פה ולהכי נתייחד לתורה שבכתב היום שהוא זמן ראיה לקרות ולראות מן הכתב שכל אדם חזו בו אבל דברים שבע"פ אי אתה רשאי לכותבם ונאמרין על פה ולהכי נתייחד להם הלילה שהוא לאו זמן ראיה וצריך לקרותם וללומדם על פה כשמם תורה שבע"פ [משכיל על דבר] תרפ"ה:
ה' שם דף ה' ובגין כך כל מאן דלא אשתכח דכר ונוקבא כל שבחא אעדיו מניה ולאו הוא בכללא דאדם ולא עוד אלא דלאו איהו כדאי לאתברכא וכו' עש':
משכיל דבר הקיצו והרגישו שוכני עפר דומם שאינו מרגיש וראו את מי שהוא מעוכב לישא אשה שהוא מפסיד עצמו והרי הוא כבעל חי שאינו מדבר ואינו נקרא אדם הנברא בצלם והרי הוא בזוי עם ושסוי ואינו ראוי לברכה רחל' השם יחזיר הדור בתשובה שלימה ואז נקרא אדם שלם אמן ועי' לקמן ז' ע"א דקאמר הזוהר ואימתי אקרי אדם שלים כגוונא דלעילא בשעתא דאזדווג בבת זוגיה באחדותא בחדותא ברעותא ויפיק

מניה ומנוקביה בן ובת וכדין הוא ברנ' שלים וכו' וכדין אתקרי שמא קדישא עלוי וכו' עש' ועי' משכ' לעיל פ' בראשית אות כב' [באהל דוד]. תרפו':
ו' לעיל ג' עב ר"מ עם בשמי דא נצח דרגא דאהרן דכתיב ואתה קח לך בשמים ראש ואינון דרועא ימינא בירכא ימינא ורזה דמלה נעימות בימינך נצח וכו' עש' ילקוט דוד באהל דוד:
משכיל דבר הנה הזוהר קאמר הכא שמדת נצח היא דרגא דאהרן וזה הפך ממה שידוע לנו שמדת נצח היא של משה והוד הוא מדת אהרן עי' בסדור חמד אלהים בהקפות לשמחת תורה שמיחס הקפה רביעית למדת נצח למשה והקפה חמישית למדת הוד לאהרן עי' שם דף קה' עא' ועב' וצריך לחפש בספרי דבי רב ועי' עוד לקמן בזוהר דפ' ח' עא' דקאמר וזל' שמחה בכהנא אתקיים בגין דהוא רחיקא מן דינא תדיר וכו' עש' פטרת':
ז' שם ט' עב' וכי מציון הוא ברוך והא מנהרא עמיקה הוא ברוך אלא ברוך ה' כד נהיר סיהרא מנהירו דשמשא ומתקרבי דא בדא וכו' דא ברוך ה' מציון מאן אתר אשתמודע דקבה' הוא ברוך הדר ואמר מציון מאתר דציון אשתמודע דהוא ברוך מט' בגין דכתיב כי שם צוה ה' את הברכה וכו' עש' ילקוט דוד באהל דוד:
משכיל דבר הנה מכאן משמע שמדת ציון היא מלכות שכינת עוזינו וא"כ הא דאמרינן המחזיר שכינתו לציון נל' לומר שמחזיר שכינתו לציון שהיא עיר דוד שעתיד להחזיר שכינתו לשם שהיא מדתה ציון ואם שגיתי אתי תלין משוגתי ואפשר דהא דקאמר הדר ואמר מציון רל' היסוד המשפיט למלכות פטרת:
ח:
שם ט' עב' יוד' כגוונא דא ז' ארצות לתתא וכלהו בישובא וכו' ובין כל ארעא וארעא רקיע דמתפרש בין דא לדא ועד' כלהו ארצות פריסן בשמהן וכו' אוף הכא בהאי תבן אשתכח מלכא דכלא ומאן ניהו אדם מה דלא אשתכח בכלהו תתאין ואינון תתאין מאן אתו מקטורא דארעא מלחות אדים ועשן העולה מן הארץ בסיועא ועזרה הרקיע שעליה נולדים כמו תולעים בריות משונות מנהון בתרין אנפין ומנהון בד' ומנהון בא' וכו' ולא אשתכחו בקיומייהו בר עשר שנין וכו' ובספרא דרב המנונא פריש יתיר דהא כל ישובא מתגלגלא בעיגולא ככדור אלין לתתא ואלין לעי' וכל בריין משניין בחזותייהו משינוי' דאורא כפום כל אתר ואתר וקיימין בקומייהו כשאר בני נשא ועל דא אית אתר בישובא כד נהיר לאלין חשיך לאלין יממא ולאלין ליליא ואית אתר דכוליה יממא ולא אשתכח ביה ליליא בר בשעתא חדא זעירא נל' דרל' דבספרא דרב המנונא סבא פריש יתיר דאפילו במקום האדם דהיינו תבל את שנויים בבני אדם שהאויר גורם השינוי הזה רב נהוראי

סבא פריש לימא רבה ואתרגיש ימא ואתאבידו כל אינון דהיו בארבא ואתרחיש ליה ניסא ונחת בשבילן ידיען בלבא דימא ונפק תחות ימא לישובא חדא וחמא מאינון ברייז כלהו זעירין והוי מצלי צלותא ולא ידע מאי קאמרי אתרחיש ליה ניסא שליק אמר זכאין אינון צדיקיא דמשתדלי באוריית' וידעין סתימין דרזי עילא' וכו' עש' מפלאות תמים דעים חזינן כאן פטרת' משכיל על דבר:

ט' שם יאי ר' אלעזר אמר כלהו עשרה שמהן כתיבי ואנן תנינן קדמאה אהיה וכו' תנינא יה' בגין דחכמה וכו' תליתאה ידוד' דאקרי אלהים כמה דאתמר רחמי ונפיק מניה דינא כשינקד בנקודות אלהים רביעאה אל גדול וכו' חמישאה אלהים ובכל אתר הוא גבורה שתיתאה יהו"ה רחמי שלימו דכלא וכו' ודא תפארת ישראל שבעאה ותמינאה צבאות וכו' תשיעאה שדי' דאמר לעלמא די וכו, עשיראה אדונ"י דהא דינא דמלכותא דנא וכו' עש' (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר]:

עי' למרן' בשע' יוד סי' רעו סעיף ט' שכתב אסור למחוק אפי' אות אחת משבעה שמות וכו' עש':

יוד:

שם טז' עא' אמר ר"ש כתיב צדיק כתמר יפרח וכו' דהא מכל אילני עלמא לית דמתעכב לאפרחא כמו תמר דסליק לשבעין שנין וכו' (ילקוט דוד (באהל דוד):

משכיל דבר]:

הנה קאמר רש' הכא לית דמתעכב כמו תמר וכו' שאינו מפריח לעשות פרי עד שבעים שנה וכל העולם אומרים שגם התמר יתן פריו כמו שאר האילנות ואינו מתעכב כל כך ואפשר דהא דקאמר הכא רש' עד לשבעים שנה היינו בזורע הגרעין אבל לא בנוטע יחור או ענף של תמר דבזה שכבר עלה בעצו ועקרו ושתלו במקום אחר זה יתן פריו מיד ודע שגם באילן של חרובין אמרו כן שאינו נותן פריו עד לע' שנה כדאיתא בתענית כג' בעבו' דחוני המעגל דחזייה להההוא גברא דהוה נטע חרובא אמר ליה עד כמה שנין טעין א"ל עד שבעין שנין וכו' עש' ואכ' צריכין לומר דהא דקאמר ר"ש מכל אילני וכו' לית דמתעכב כמו המר לאו דוקא שאין למידין מן הכללות אפילו במקום שנאמר חוץ ודוק,:

יא' שם כהאי ארז דמתעכב לסלקא ומשעתא דסליק עד דקאים בקיומיה הוא יומא ושירותא דיומא אחרינא עד דעביד צל בנהורא דיממא וכו' (ילקוט דוד) באהל דוד:

משכיל דבר גדולים מעשה ה' אין חקר לתבונתו שזה פלאי פלאים הוא שמיד שיראה בעליל לארץ ביום וחצי יום יעלה עד למעלה עד שיראה צלו וזה כמו שאמרו רזל' על תח'

כיון דנבט נבט והיינו כארז בלבנון ישגה: יב' שם יח' בהאי יומא בעי עמא לאסתכלא בבר נש שלים מכלא דידע אורחוי דמלכא קדישא דידע ביקרא דמלכא דיבעי עלייהו בעותא בהאי יומא ולזמנא קל שופרא בכלהו עלמין בכוונה דלבא בחכמתא ברעותא בשלימו בגין דיסתלק דינא על ידוי מן עלמא וכו' [ילקוט דוד באהל דוד]:

משכיל דבר לבך תשים לדעת הזוהר שכתב דצריך לדרוש ולבחור על אדם השלם בכל מדות להיות שליח צבור ביום רה' אשר ראוי והגון לבקש על העם רחמים ולפחות שלא יהיה בעל עבירות איש טוב וישר:

יג' שם יט' אסוותא להאי בההיא שעתא דאזדווג ברנ' באתתיה יכוין לביה לקדושא דמאריה ולימא הכי עטיפא וכו' [ילקוט דוד באהל דוד]: משכיל דבר עי' פירושו בדרך אמת אלא שהרמ"ז והרב חיד"א ז"ל צוו דבזמננו לא לימא האי לחש:

יד' שם כ' עא' רמ' ע' סנהדרי גדולה הוו ומשה עלייהו ושבעים סנהדרי קטנה הוו ואהרן עלייהו וכו' [ילקוט דוד באהל דוד]:

משכיל דבר נל' דטעות סופר יש כאן דקאמר ושבעים סנהדרי קטנה דסנהדרי קטנה אינם אלא כג' דלפי דבריהזוהר למה נקראת סנהדרי קטנה כיון דשוים ועוד דבהדיא בשס' סנהדרין דף פח' עב' אמר ר' יוסי מתחלה לא היו מרבין מחלוקות בישראל אלא בד' של שבעים ואחד יושבים בלשכת הגזית ושני בתי דינים של עשרים ושלשה אחד יושב על פתח הר הבית ואחד יושב על פתח העזרה וכו' עש' לכן נל' דט"ס וצל' ועשרים ושלשה סנהדרי קטנה: טו' שם כג' או הודע אליו וכו' מהו הודע ולא נודע וכו' אלא קב"ה פקיד לכנסת ישראל לאודעא ליה לבר נש ההוא חובא דחב ובמה מודע ליה בדינהא כדא' יגלו שמים וכו' דתניא בשעתא דבר נש וכו' ואשדי בתר כתפיה נשמתיה סלקא ואסהידת ביה כדין פקיד קב"ה לכנסת ישראל ואמר או הודע אליו חטאתו אושיט דינא עליה בתר דמטי דינא עליה אתער בתיובתא קמי מאריה ואתבר וכו' עש' ילקוט דוד באהל דוד]:

משכיל דבר ראה והתבונן כמה חפץ בנו ה' כאב רחמן על בניו שרוצה בתקנת בניו להכשירם ולתקנם בכל מדה טובה:

טז:

שם נפש כי תמעול מעל נפש ודאי כתיב והיתה נפש אדוני וכתיב ואח נפש אויביך יקלענה וכו' ילקוט דוד:

משכיל דבר:

כתב הרב נצוצי אורות וז"ל שדוק' הנפש היא החוטאת לא הרוח וכש' הנשמה וכנזכר בספר הגלגולים וכו' וכבר כתבתי במא' שהנפש דוקא נצטוית במצות ע"ש ונ"ל דהיינו טעמא שמזכירין בהשכבה דוקא ולא הנפש ולא הרוח והנשמה אבל בנשמת כל חי מזכיר דוקא נשמת ורוח שהם יאות להם להלל: יז:

שם כד' והא אוקמוה דנפש אתקשר ברוח ורוח בנשמה ונשמה בקבה' זכאה חולקיה מאן דירית יריתא עלאה וכו' עש' ילקוט דוד באהל דוד משכיל על דבר עי' לעיל בפ' לך לך מש"כ באות ז' עש':

יח:

לעיל מזה כג' עא' ר' יהודה ור' יוסי הוו יתבי חד ליליא ולעאן באורי' אמר ר' יהודה לרבי חמינא דצחותא דאורייתא בלילה הוא יתיר מביממא אל' בגין דצחותא דתורה שבכתב תורה שבע"פ היא יתורה שבעל פה בליליא שלטא ואתערת יתיר מביממא ובזמנא דאיהי שלטא כדין איהו צחותא דאורייתא עש' ילקוט דוד באהל דוד:

משכיל דבר]:

הנה לכאורה דברי ר' יהודה ור' יוסי שאמרו הכא דצחותא דאורייתא בליליא הוא יתיר מביממא הם היפך ממה שאמרו בש"ס עירובין סה' ע"א אמרי ליה לר' זירא מחדדן שמעתתך אמר להו דיממא נינהו עש' דלשון צחותא יורה על הדבר הברור כמו צרו מחלב דהיינו ברורים ונכונים והיינו מחדדן וצריך ישוב תרצא':

יט:

ויקרא אלף זעירא כתבו המקובלים כי משה רבינו עה' בלוחות נתמעטו ממנו אלף חלקים מאורות שהיו לו בתחלה בלוחות ראשונות והיינו אלף זעירא דויקרא אל משה עי' נצוצי אורות בפרשת נשא דפ קלב' עב' תרצא':

פרשת צו

א' דפ כט' עב' והכי תלמידי חכמים בנוי דמלכא ומטרוניתא אתקריאו שבתות וימים טובים ולית לון מדלהון דלאו אינין בעלי מלאכה כשאר עבדין בנוי דחולין אגרא דילהון בעלמא דין ובעלמא דאתי לענגא לון בכל מיני מאכל ומשתה ולאוקרא לון בלבושין שפירן כגוונא דשבת דאתמר ביה כבדוהו בכסות נקייה כל מה דעביד בנ' לשבתות וימים טובים אית למעבד לין ומאן דמחלל שבת חייב סקילה והכי מאן דאשתמש בתגא אחלף והכי הוא המשתמש במי ששונה הלכות דמחלל תורתיה וכש' המבזה ליה כאילו מבזה שבתות ומיעדות ואוקמוה מארי מתניתין כל המבזה את המועדות כאילו כופר בעיקר

וכגוונא דכל מאני בית המקדש ואתקריאו קדש הכי כל אינון דמשמשי תח' אתקריאו קדש ותלמידי דרב דאינון לקבל איברים דגופא אתקריאו קדש קדשים וכו' עש':
משכיל עד דבר הנה כל הרואה דברי הרועה הנאמן משה רבינו רעיא מהימנא הללו מדברי סופרים הנזכרים למעלה ראש צריך להתעורר ולהקיץ משנת תרדמתו ויראה כמה חביבין תח' לפני המקום וכמה מזהיר עליהם שישגיחו עליהם בכל מכל כל הן במזונם הן בכסותם הן בכבודם וכש' שצריך האדם שירחיק עצמו מבזיונם חו' ושלא יונה אותם כלל ויזהר שלא יחלל כבודם דכל אדם חזו בו במא שנאמר עליהם מפי קדש הקדשים תורה צוה לנו משה וצריך לשום שימת עין עליהם לכבדם בגופו והונו וממונו ובכל מידי דמיתב בדבור נאה ויאה בחן שפתיו שפתי דעת שפת אמת תכון וינהגהו בכבידות כבוד חכמים ינחלו ויהיו בעיניו כקדש הקדשים ששם השראת השכינה:
ב:
שם לב' עב דא אוריאל דנחית בחזו דאשא בשלהובא עד דנחית למדבחא לקבלא דורונא ואתחזי כאריה רברבא רביע על קרבנא וכד ישראל לא אשתכחו זכאין או ההוא קרבנא לא קריב כדקא יאות ולא אתקבל קרבניה הוו חמאן דלא סליק תננא באורח מישר והוה קם חד רוחא מנוקבא דצפון ועל למדבחא והוו חמאן דיוקנא דחד כלבא חציפא רביע על קרבנא כדין הוו ידעי דלא אתקבל ברעוא ההיא קרבנא וכו' עש,:
משכיל דבר]:
משמע מדברי הזוהר שפעמים היו רואים שאין עמוד העשן של קרבנות עולה בדרך מישור וזה לכאורה היפך ממשכ' בפרק חמישי דאבות משנה ה' דמנה שלא נצחה הרוח את עמוד העשן שהוא עולה מן הקרבנות וכמש' התוס' יט' שם עש' ואפשר שזה שנאמר במתניתין עשרה נסים נעשו וכו' היינו בבית ראשון וזה שאמר הזוהר בבית שני שחסרו בו כמה דברים כמש' רזל' (באהל דוד) א"נ נימא דהא דקאמר ולא נצחה הרוח את עמוד העשן היינו לומר שלא פזרתו לגמרי:
ג:
שם לה' עא' תנינן כל בר נש דאשתדל במילי דאורייתא ושפותיה מרחשן אורייתא קב"ה חפי עליה ושכינתא פרשה עליה גדפהא ההד' ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך ולא עוד אלא הוא מקיים עלמא וקב"ה חדי עמיה כאלו ההוא יומא נטע שמיא וארעא וכו' עש':
משכיל דבר ראה והתבונן כמה גדול כח המשתדל ומתעסק בתורה שקב"ה ושכינתיה פורשין כנף עליו כבן יקיר המשתעשע על אביו ועל אמו והם משימים עיניהם עליו

ומשמרין אותו מכל דבר רע ומכל היזק ונזק וכמה גדול זכותו שמקיים העולם על ידו והקב"ה שמח עמו ועושה לו רצונו ומי שיש לו לב להתבונן על דבר זה ישים נפשו בכפו על עסק התורה ולא יתן שינה לעיניו ותנומה לעפעפיו ואל יתן דומי לו ותמיד עיניו ולבו שם כל הימים באהבתה תשגה תמיד כי חיים הם למוצאיהם ולכל בשרו מרפה (ילקוט דוד) עי' לעיל בהקדמת הזוהר במש"כ באות ב' עש':

וד' לעיל לד' עא' מכאן אוליפנא דלית ברכתא שריא בפתורא ריקניא ועל מלה ריקנית ותאמר אין לשפחתך וכו' אסוך שמן א"ל ודאי סיועא דנסא הוא דהאי ודאי באתריה הוא ומתמן ברכאן נפקין ושריין וכו' עש' (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר הנה מכאן דצריך ליזהר שלא יניח שלחנו ריקן כשיברך ברכת המזון כדי שתחול הברכה על דבר והכי איתא בסנהדרין צב' עא' ואמר ר' אלעזר כל שאינו משייר פת על שלחנו אינו רואה סי' ברכה וכו' ע"ש ופסקו מרן' באח' סי' קף סעי' ב' עש' פטרת':

ה' לה' עא' מאן דלעי באורייתא לא אצטריך לא לקרבנין ולא לעלוון דהא אורייתא עדיף מכלא וקשורא דמהימנותא דכלא וכו' עש' [ילקוט דוד באהל דוד]:

משכיל דבר וכן אמרו בשס' על פסוק זאת התורה לעולה ולחטאת וכו' כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא מנחה ולא חטאת וכו':

ו' שם עב' תח' לית עלמא מתקיימא אלא על ריחא ומריחא דא אשתדמודע ריחא אתרא דהא בשעתא דנפיק שבתא וסלקא נפשא יתרא ואשתארון נפשא ורוחא מתפרשן עציבין אתא ריחא דא ומתקרבין דא בדא וחדאן ועל דא בעי רוחא בתר ריחא לקבלה ריחא כיון דאתקבל ריחא מתקרבן כחדא וחדאן וכו' עש' ילקוט דוד באהל דוד]:

משכיל דבר ראה דברי הזוהר כמה הזהיר על ריח טוב ואמר שאין העולם מתקיים אלא על ריח טוב והביא מהריח של בשמים של מוצאי שבת הרי דריח טוב של בשמים מהני ומועיל לו הרבה כריח של קרבנות על כן צריך ליזהר כל אדם לבשם ביתו ולא יראה ולא ימצא ריח של זוהמא ושל הבל שיעלה מן בשרו ושל נשימת רוח גופו המעפש את הבית לכן כל אדם חזו בו בזה ויכין לו בביתו מקטר קטרת להעביר רוח הזוהמה וההבל המעופש מביתו ויהיה אוירו זך ונקי וברו וכתיב נשקו בר זרזו עצמיכם כבר:

ז' לעיל כו' עב' תח' כתיב ולבש הכהן מדו בד אלין לבושין מיחדין לקדושה בד יחידאי מיחדא לקדושה וכו' כתב בנצוצי אורות בחס"ל הפליא בסוד הפשתן נגד כל רוח רעה וכיסוף ובלבד שיהיה. דוקא לבוש פשתן בלי שום דבר אחר וזהו שאמר בד יחידאי שהוא מיוחד לקדושה ואפשר לו' שלכן המלאכים ברדתם למטה לובשים בדים עש' (ילקוט דוד) תרצ"א:

ח' לעיל דף לא' עב' ארבע מינים בלולב ואינון שבעה וכו' ובגין כך בעינן כלהו לחין ולא יבשין לאמשכא ברכאן לעלמא בגין דאילני אילין כלהו לחין תדירא וטרפין דילהון משתכחין תדירא וזמן חדותא דילהון בהאי זמנא ותנינן בספרא דרב המנונא סבא דהא ההוא חילא דאתפקדא על אלנין אלין כל חד וחד מאלין לא נטיל ברכאן דחדותא לעילא אלא בזמנא דא וחדותא דאילנין אלין לתתא כלהו בזמנא דא הוא ואתערותא דילהון באינון מלאכין קדישין תליין וכד ישראל נטלו לון כלא אתער בזמנא דא ועלמא מתברכא וכני' מתברכא לארקא ברכאן לעלמא:

משכיל דבר]:

ידידי תן דעתך על זה ותקיים בך והיו עיניך שם כל הימים עליונים הם למעלה בשורשן ובמקורן אשרנו מה טוב חלקינו שניתן לנו כלי חמדה דברים התלויין ברומו של עולם שמקיימין את העולם שנותנים ברכה וחיים [באהל דוד] אדר שני תרחץ':

פרשת שמיני

א' זוהר דפ לו' טב' אמר ר' אלעזר ובידא דישראל עביד שליחותא אנ' אין כגון רשע בידא דצדיק אבל רשע בידא דישראל רשע אחרא לא עביד ביה שליחותא אלא בזמנא דאיהו לא מכוון ביה ההד' והאלהים אנה לידו ואשר לא צדה דייקא דלא לקטלא ליה דא והאלהים אנה לידו בגין לאענשא לתרוויהו וכו' פתח ואמר והוא ישקיט ומי ירשיע וכו' והוא ישקיט דקב"ה יהיב שקיטו ושלוה לבנ' מאן הוא רשאי לאבאשא ליה ולמיעבד ליה קתיגורייא ויסתר פנים ומי ישורנו ובזמנא דאיהו אסתר עיניה מלאשגחא עליה מאן הוא דישגח עליה לנטרא ליה ולמיעבד ליה נטירו ואורחוי דקבה בדא על גוי ועל אדם יחד בין לעלמא כלא בין לעמא חד בין לחד בלחודוי ת"ח בזמנא דבני נשא מתכשרן עובדין לתתא אתער לגבייהו לעילא ימינא דקב"ה כדין מתערין כמה רחימין כמה נטורי דבנ' מימינא ומשמאלא וכו' ובזמנא דלא מתכשרן עובדיהון דבנ' לתתא שמאלא אתער וכל אינון דאתו מסטרא דשמאלא כלהו אתערו וכלהו אתעבידו שלוחין לאבאשא לגבייהו דבנ' דהא אינון דעברו על פתגמי אורייי' כלהו רשימין באנפייהו ואשתמודען לגבי אינון דמתערי מסטרא דשמאלא וכו' עש' ילקוט דוד] באהל דוד]:

משכיל דבר]:

ראה והבט מאמר הזוהר אלו הן הנאמרין למעלה ראש ולכן צריך האדם שיקיים בנפשו שויתי ה' לנגדי תמיד כדי שתמיד תתמיד השגחתו יתברך עליו ועל זה אמרו מעשיך

יקרבוך ומעשיך ירחקוך ולכן למה תהיה מן הצד ולא תכנס ראשונה לבית מדרשו של שם כי דרוש תדרשנו בכל לבבך והוא ברוך הוא ידרש לך וכתיב לא יגרע מצדיק עינו:
ב:
שם לז' עב' ומאן דאתער מלה קב"ה מברך ליה וכ"י מברכה ליה וכו' עש' [ילקוט דוד] באהל דוד):
משכיל דבר]:
עי' בנצוצי אורות שפירש משם הרמז' דרל' מי שיש לו זכות להעיר דבר כגון העונה אמן שעיקרו הוא לכוון בשם יאהדונהי או הבא לעשות מצוה ומקדים ואומר ליחדא וכו' שבכל אלו וכיוצא בזה מתעורר כח עליון להשפיע במלכות עכל' ע"ש:
ג:
שם מ' עא' בגין כך ישראל שתיין יין דישראל דאתעביד כדקא חזי בקדושה כגוונא דישראל דלעילא דשתי ואשתרשא ואתברכא בההוא יין עלאה קדישא ולא שתאן יין דאתעביד במסאבותא ומסטרא דמסאבותא דהא ביה שריא רוחא דמסאבותא ומאן דשתי ליה אסתאב רוחיה ואסתאב איהו ולא הוי מסטרא דישראל ולית ליה חולקא בעלמא דאתי דהא ההוא עלמא דאתי יין דמנטרא איהו ועל דא דישראל קדישין בעיין לנערא ליה על כלא וכו' וכל נטירו דיליה קדושה הוא לישראל ומאן דפגים ליה לתתא בסטרא דמסאבותא יסתאב איהו בהאי עלמא ולית ליה חילקא בעלמא דאתי אתר דההוא יין דמנטרא שריא הוא לא נטר ליה לא יתנטר הוא בעלמא דאתי וכו' זכאין אינון ישראל דמקדשי נפשייהו בקדושה עלאה ונמרי מאי דאצטריך לאתנטר ומקדשי למלכא בנטירו עלאה דא זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי [ילקוט דוד באהל דוד]:
משכיל דבר]:
ראה כמה החמיר ביינם של עכום' ובמגען ביין של ישראל וכל מי שאינו נזהר מזה כמה גורם רעה לעצמו עצמו מספר ועד כמה מגיע פגמו למעלה ועל כן מי פתי ושכל יסור הנה ויראה בעיניו ויראה ויתבונן בדברי הזוהר אלו במאמר קדישין דדמיין לבר אלהין אשר מפיהו אנחנו חיים שכל דבריהם דברי קבלה ורוח ה' דבר בם ברוך שבחר בהם ובמשנתן משנת חסידים שרפים עומדים ממעל אשר לפניהם נגלו כל הסלומות לב כי ה' שוכן בתוכם ומלתו על לשונם:
ד' לעיל מזה אשישא עייל חמרא תפוח אפיק חמרא ומכוון רעותא וע"ד אשישות ותפוחים אשישות לרוואה מחמרא תפוחים לכוונה רעותא דלא יזיק חמרא וכו' (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר]:
הנה למדנו מדברי הזוהר דתפוחים מעבירין כח היין ומפיגין תוקפו דתפוח אסוותא הוא לכלא בריחו וטעמו ומראיתו כי תאוה הוא לעינים ונחמד למראה תרצא':
וכן איתא נמי בתקוני הזוהר תקון שבע ותלתין דפ פה' עא וזל' תח' יומא חדא שאילנא לאליהו ערלה אמאי שוינן במנא בעפרא א"ל שמענא במתיבתא דערלה איהו נחש וכיון דאעברינן ליה מאתריה צריך למהב ליה מזוניה ההד' ונחש עפר לחמו ובודאי ברי בדא אשתזיב בר נש מחרבא דמלאך המות ועד' אמר אדם קדמאה קמי קב"ה מי מצל בני מחרב המתהפכת אל' חרבא דמילה כמדא' עשה לך חרבות צורים וחרבא דקב"ה יו' פיות לקבל מילה ופריעה ומציצא ויג' בריתות שנכרתו עליה וכן אורייתא שזיב לבר נש מיו' פיות בחרבא כמד' שלמה עץ חיים היא למחזיקין בה דסליק ליו' ובודאי ברי בדא אשתויב בר נש מדינא דחבוט הקבר ודמא דאטיפין מפריעה למיהב מזוניה לההוא כלבא דאיהו רוצח וכו' תלת קליפין דערלה אינון משחית אפ וחימה לקבל ערלה איהו עון והיינו דתקינו בצלותא לגבייהו והוא רחום יכפר וכו' עש' חע"ד הרי לך דהזוהר משה אליהו קא צווח דצריך ליתן הערלה בעפר ולהטיפ דם בעפר עד' גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאל כדי שלא יקטרג עלן אהבה בסופה:

פרשת תזריע

א' דפ מר' רמ' ולההוא ערלה מתקני מאנא חדא בעפרא לאשראה ההוא ערלה בגויה ברזא דכתיב ונחש עפר לחמו ועפר תאכל כל ימי חייך מכאן דלא אצטריך לאנהגא קלנא בההוא אתר אעג' דמעברי ליה מקמי האי ברית ודוכתיה כד מתעברא מהא ברית עפרא איהו דהא בתר דההוא נחש אתעבר מקמי אדם קב"ה שוי ליה מדוריה בעפר דכתיב ונחש עפר לחמו ועפר תאכל כל ימי חייך וכיון דקב"ה כד אעבר ליה מקמי אדם שוי מדוריה בעפרא ואתקין ליה כך בההוא גוונא ממש אנן צריכין כד מעברין לערלה לאתקנא ליה עפרא למהוי ביה מדוריה וכו' עש':
משכיל דבר]:
ידידי אחי ראה כמה הזהיר בנותן טעם הזוהר על הערלה שצריכה להיות ולינתן בעפר דוקא כי דינו הובר ולא כהנבערים בעם ששינו את תפקידם בעיר הזאת ובטלו המנהג הזה שנתייסד עף' הזוהר וכשחותכים הערלה מיד מזמינים להם שפופרת אחת ונותנים אותה בתוכה לעשות בה כרצונם שלא כרצון יריאיו השמן לב העם הזה וטח מהשכל לבותם כי אינם שמים לבותם על זה ואינם חוששים בכל מה שכתוב ועושים מה שעולה

על רוחם בשאט בנפש ולא אכפת להם בזה ובכיוצא בו והרי הדברים קו' ומא ערלת העץ אסורה בהנאה ערלת בשר שהיא חלק הסטרא אחרא לא כ"ש השם יפקח עיניהם ויתן להם לב בשר לחזור בתשובה שלימה לפניו אמן באהל דוד) ועי' מזה בפרשת לך לך דפ צב' ועי' משכ' אנכי הדך שם אות יא' עש' תרפו':

ב,:

שם עב' תח' מאן דאתחבר באנתו דאחרא כאלו משקר ביה בקב"ה ובכי' ועל דא קב"ה לא מכפר ליה בתשובה ותשובה תליא עד דיסתלק מעלמא ההד' אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון ואימתי בשעתא דעל בתשובה להההוא עלמא ואיה ליה לקבלה עונשא ר' אלעזר אמר מאן דמשקר בכ"י לא יתקבל בתשובה עד דיתדן בגיהנם וכו' עש':

משכיל דבר]:

נר' שדברי הזוהר בכאן צע' שהרי אמרי זל' בד' חילוקי כפרה עבר על כריתות ומיתות ב"ד תשובה ויום הכפורים תולין ויסורין מכפרין ובחילול ה הוא שתלויה כפרתו עד יום המיתה ואפשר דהכא מיר' באם לא באו עליו יסורין ואפשר שזהו דקא' ר' אלעזר ואימתי בשעתא דעאל בתשו' להההוא עלמא דרל' בתש"ו דוק' עאל להההוא עלמא ולא עאל להההוא עלמא ביסורין ג"כ אלא בתשובה. תרפו':

ג:

שם תמן תנינן כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאלו גוזל להקב"ה וכו' דכתיב גוזל אביו ואמו וכו' ומאן דחמיד אתתא אחרא דלאו איהו בת זוגיה תמן תנינן וכו' כל הנהנה מן העולם הזה כלל דא איהו אנתו מאן דאתדבק באנתו למהני מינה אעג' דאיהי פנויה ואהני מינה בלא ברכה כאלו גוזל קב"ה שכינתיה מט' בגין דזווגא דלהון בשבע ברכות הוא ומה על פנויה כך מאן דאתדבק באנתו אחרא דקאים כגוונא דלעילא בזווג דשבע ברכות עאכ"ו וכו' עש':

משכיל דבר ראה כמה חומר ענין לעריות שאפילו על פנויה ואינה מן הקרובות פוגם כמה פגם על כן צריך להתרחק מכל צדדים ומצדי צדדים מהדבר הזה ויהיה נמאס בעיניו מחשב להרע ולא יתן תפלא בלבו ובמחשבתו מזה כלל כי הוא זמה והוא עון פלילי על כן ירחיק עצמו מזה מכל וכל והשם עוזר לו (באהל דוד) תרפ"ו:

ד' שם מז' עא' כתיב אל תט לבי לדבר רע וכו' אמר ר' יצחק האי קרא קשיא וכי קב"ה אסטי ליה לבר נש למהך בארח חטאה ולמעבד עובדין בישין אי הכי לית דינא בעלמא דא ולא בעלמא דאתי ואורייתא לא אתתקנת דכתיב בה אם תשמע ואם לא תשמע אלא דוד אזהר אל לביה לדברא ליה בארח קשוט כד"א והשבות אל לבבך מאי והשבות אלא

זמנא חד ותרין ותלת לאהדרא לקבליה ולדברא ולאזהרא ליה והכי קאמר ליה אל תט לבי לדבר רע ללביה קאמר דוד אל תט לפום אורחוי דבר נש וכו' עש':
[משכיל דבר] הנה תמיד כאב לי לבי על נוסח שתקנו לנו רז"ל ביהי רצון של אחר ברכות השחר ותדבקנו במצותיך ואל תביאינו לדי חטא ולא לידי עבירה ולא לידי נסיון וכו' שהדבר קשה לאומרו וכמו שהקשה כאן הזוהר ר' יצחק והוצרך לתרץ דדוד קאמר הכי ללבו וא"פ הכא בתחנה זו קשה קושית ר' יצחק ואין ליישב ולומר דהק' שלא תביאנו לידי חטא לנסות אותנו שהרי זאת הבקשה עשאה בפני עצמה אחר כך ולא לידי נסיון ועל כן תמיד אני מכוון בבקשה דרצונו לומר שאפילו לידי החטא כמו ידות הכלים שמהיד אוחז בכלי וכוונתו לומר אפי' ליד שמביא לחטא אל תביאנו ליד והיינו שדקדק לידי חטא ולא אמר ואל תביאנו לחטא בעצמו אלא קאמר לידי חטא וכגון במי שהולך לקראת חתן וכלה ששם שכיחי נשים מתפלל להשם שאם השם יתברך יודע בו שאינו יכול להעמיד עצמו שלא להסתכל בנשים הגם שהולך לדבר מצוה לקראת חתן וכלה מ"מ מתפלל להשם שאם יודע בו שאינו יכול להעמיד עצמו שם יהר שאל תביאינו לשם שהוא מקום יד לחטוא לכן מבקש שאל תביאינו לידי חטא זה דהיינו שלא יבא למקום כזה הגם שהוא לדבר מצוה מצוה הבאה בעבירה היא לכן יש להרחיק ממנה ומכיוצא בה אם אינו יכול להעמיד עצמו בזה והיינו לידי חטא דקאמר בתפלה זו. אח"כ ראיתי משכ' הרב חידא זל' בספרו מחזיק ברכה באח' סי' מו' אות ואו' שכתב וזל' וכבר ראיתי לגורי האר זל' שפירשו אל תביאינו לידי חטא ס"מ ולא לידי עבירה לילי"ת עכד' כלו' שאם העון גרם לימסר חו' בידם יהי רצון שתעזרנו ואל תביאינו לידי חטא עכל' עש' וכמו שאמרו חזל' שאלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו שנאמר צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו ה' לא יעזבנו בידו והיינו דקאמרינן ואל תביאנו לידי חטא דהיינו דקאמר הכתוב ה' לא יעזבנו בידו ודו"ק (באהל דוד) עי' במחב"ר שם ועי' עוד לו זל' בנצוצי אורות בכאן בזוהר דפ מז' אות א'. תרפ"ו: ה' שם דפ נב' פתח רבי אלעזר ואמר אמרי נא אחותי את האי קרא קשיא וכי אברהם דאיהו דחיל חטאה רחימו דקב"ה הוה אמר הכי על אתתיה בגין דיוטבין ליה אלא אברהם אעג' דהוה דחיל חטאה לא סמיך על זכותיה ולא בעא לקב"ה לאפקא זכותיה אלא על זכותא דאתתיה דירווח בגינה ממונא דשאר עמין דהא ממונא באתתיה זכי ליה בר נש ההד' בית והון נחלת אבות ומה' אשה משכלת מאן דזכי באשה משכלת זוכה בכלא וכתיב בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר ואברהם הוה אזיל בגינה למיכל שללא משאר עמין וסמיך על זכותא דילה דלא יכלון לאענשא ליה ולחייכה בה ובגין כך לא יהיב מידי למימר אחותי היא ולא עוד אלא דחמא חד מלאכא אזיל קמה

ואמר ליה לאברהם לא תדחל מנה קב"ה שדר לי לאפקא לה ממונא דשאר עמין ולנערא לה מכלא וכדין לא דחיל אברהם מאתתיה אלא מניה דלא עמיה דמלאכא אלא עמה אמר הא היא מתנטרא ואנא לא נטירנא ובגין כך אמר אמרי נא אחותי את וכו' ייטב לי בעבורך ייטבו לי בעבורך מבעי ליה דכתיב והיה כי יראו אותך המצרים וכו' יעד' ייטבו לי מבעי ליה אלא ייטב לי דא דאזיל קמך ייטב לי בהאי עלמא קב"ה בממונא וחיתה נפשי בההוא עלמא בגללך דלא תסמי מן אורחא דקשוט דאי אזכי בגינך בממונא בהאי עלמא ותסטי אנת באורחא הא מיתה זמינא קמאי בההוא עלמא אלא דתשתמר דתחי נפשי בההוא עלמא בגללך ובגין דההוא מלאכא אזיל קמה לנטרא לה מה כתיב וינגע ה' את פרעה וכו' על דבר שרי ודאי דהות אמרת למלאכא מחי והוא מחי ועל דא לא דחיל אברהם מינה כלום דהא היא מתנטרא ומה דחיל מגרמיה דלא חמא עמיה נטורא הכי תח' עשר זמנין פקידת שרה למלאכא למחאה לפרעה ובעשר מכתשין אלקי סימנא עבדת שרה לבנהא בתרהא במצרים הח' מה בין פורקנא דא לפורקנא דמצרים פורקנא דמצרים הוה בחד מלכא ובמלכו חדא הכא בכל מלכין דעלמא וכדין יתיקר קב"ה בכל עלמא וינדעון כלא שולטנא דקב"ה וכו' וכדין יתגלי שולטניה דקב"ה דכתיב והיה ה' למלך על כל הארץ וכו' ההד' כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות אכי"ר עכל':

משכיל דבר גם בכאן תמיד יעמדו עשתונותי כשאנוכי מגיע לפסוק זה אמרי נא אחותי את למען ייטב לי בעבורך ופירש רשי' יתנו לי מתנות ולא מצאתי דבר אשר ינוח לי להשקיט בו את צערי עד שמצאתי את שאהבה נפשי דברי ר' אלעזר האלה שיצאו ממקום קדוש ומקורן קדש והם קדש כי לא דבר רם הוא מכם כי אין תיבה או אות בתורה שאין צפון וגנוז תחתיהם אבנים טובות ומרגליות הנותנות שכל טוב ללומדיהם להיישר את דרכם כי חיות הנה [באהל דוד] ועי' לקמן כי תצא אות ג' ועי' משכ' בספרי הקטן לך דוד בפ' לך לך תרפ"ו:

ו' שם לעיל מג' עא' חח' אסיר ליה לבר נש לאשדאה מאני ביתיה ולאפקדא לים לסטרא אחרא דלא אצטריך אי מלה אחרא דכוותיה דהא כמה גרדיני נימוסין זמינין להההוא מלה לקבלה ליה ומההיא זמנא לא שארי עליה ברכאן דהא מסטרא אחרא הוא כס' מאן דאזמין ברעותיה על ההוא טיבו עלאה דיליה לאתרא ולסטרא אחרא וכו' עש' ילקוט דוד] באהל דוד]:

משכיל דבר הנה הזוהר מזהיר שלא להשליך כלי בכעס ויאמר יקחהו אופל או השמן וכו' וכתב דכש' וכו' תרפט':

ז:

שם נון' בשעתא דהוו עבדין עבידתא הוו אמרי דא למקדשא דא למשכנא דא לפרוכתא וכן כל אומנין בגין דתשרי קדושה עלייהו ואתקדש ההוא עבידתא וכו' ועל דא מאן דבני בנין כד שארי לטבני בעי לאדכרא בפומיה דא לפולחנא דקב"ה הוא בני וכו' וכדין סייעתא דשמיא שארי עליה וקב"ה זמין עליה קדושתא וקארי עליה שלום ההד' ופקדת נוך לאפקדא מלה בפומא כד איהי בני וכדין ולא תחטא כתיב ואם לאו הא זמין לביתיה סטרא אחרא וכו' הא ודאי יערוק ברנש לטורא ולא ידור ביה וכו' (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר הנה הרואה דברי הזוהר הנז' כמה צריך להזדרז בזה שכל מלאכא ומלאכא יזכור עליה שמו יתברך שעושה אותה מלאכה לשמו יתברך כדי שיחול עליה קדושת שמו יתברך ולהבריח הרוחות מאותה מלאכא ואם לאו יגרום שיהיה מדור לסטרא אחרא שהרי בזמננו ובימינו שמעני מפי מגידי אמת שבמקום אחד בנו הנכרים בנין חדש בכפר אחד סמוך לעי"ת דבדו יעא' הנקרא בניבווג"ו) וכשרצו ליכנס לדור בו היו אבני הקלע נזרקים עליהם ולא יכלו לעמוד שם ובכל פעם שהיו מתחזקים ליכנס לדור בו היו מתחזקים אבני הקלע בו מכל צד ופנה והיו מחפשים בו חיפוש אחר חיפוש לראות מאין יצא מקורם של אלו האבנים ולא מצאו ואמרו שכלי הבית שהיו מכניסים בי היו נעקרים ממקומם ונחבטים בארץ והיו לרסיסים על כן צריך ליזהר בזהירות גדולה בזה בכל מה שרוצה לעשות איזה דבר שיזכיר עליו שהוא עושה לשם שמים וכמו שמוזכר עוד לקמן מעובדא דר' יוסי דעאל חד יומא בחד ביתא וכו' שמע קלא דאמר וכו' עש':

ח' לעיל מד' עא' רמ' ומיום השמיני והלאה ירצה במאי ירצה במעבר עליה חד שבתא כיון דאעבר עליה חד שבתא כדין ירצה דא לקרבנא ודא לקרבנא אמאי בגין דאתדבק ואזדמן לגבי ההוא שבת רזא דברית קדישא וכו' (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר הנה יש להתבונן במא דקאמר הזוהר במאי ירצה במעבר עליה חדא שבתא ולכן שמונה ולא שבעה ובאמת יש להתבונן בזה דלפז' גם אם יהיה נמול לו' הימים יעבור עליו חד שבתא שאם נולד ביום אחד משאת ימי החול מוכרח. יעבור עליו חד שבתא שהרי אם יולד באחד בשבת נמול ביום שבת הרי אחר שהגיע עליו שבת אז נמול ואם נולד בשבת גם שתהיה מילתו בששי בשבת הרי עבר עליו חד שבתא וצריכין אנו לומר דהכוונה היא לומר דצריך שיעבור עליו חד שבתא מתחלתו וסופו ולכן צוותה תורה וביום השמיני וכו' שאז מוכרח לעבור עליו חד שבתא מתחלתו וסופו שהרי גם אם נולד בסוף היום של שבת ונמול בבקר הגם שלא עבר עליו שבת כולו ממ' עבר עליו סוף היום ותחלתו ודוק' דהיינו ממ' ששה ימים וחצי יום שלמים כמש' הראב"ע בפירושו עש' תרצ"א:

פרשת מצורע

א' דפ נג' עב' וכד איהו אשתדל באורייתא ובפולחנא דמאריה ולעי באורייתא כמה כטורין זמינין לקבליה לנטרא ליה ושכינתא שריא עליה וכלא מכרזי קמיה ואמרו הבו יקרא לדיוקנא דמלכא הבו יקרא לבריה דמלכא אתנעיר הוא בעלמא דין ובעלמא דאתי זכאה חולקיה וכו' עש':

משכיר דבר לכו חזו מפעלות אלהים כמה אהוב למעלה ונחמד למטה מי שמשתדל בתורה וכמה עומדים עליו לשמרו משמר מול משמר וכמה יקר וגדולה ניתן לו והוא מושב ומכון לשכינה וכל העולם כדי הוא לו וחמלת ה' עליו וזיווה ישרי עליה שהוא צלם המלך מלכו של עולם אשרי מי שלבו חי ומרגיש בכל זה עושה נחת רוח ליושרו ואם בינה שמעה זאת תורה לעולה [באהל דוד] תרפ"ו:

ב' שם נג' ביום טהרתו והובה אל הכהן מאי קמל' משמע מאן דאית ליה לישנא בישא צלותיה לא עאלת קמי קבה דהא אתער עליה רות מסאבא כיון דאהדר בתשובה וקביל עליה תשובה מה כתיב ביום טהרתו והובה אל הכהן וכו' וראה הכהן וכו' עש' [ילקוט דוד]:

משכיל דבר כמה צריך אדם ליזהר מלשון הרע שלא יעבור על לשונו דבר שאינו כהוגן שלא יטמא פיו ולשונו וללכלך כלים המשתמש בהם לעבודת הקדש וכיצד יבוא אח"כ להתפלל בבגדים צואים לפני מלכו של עולם ומצואתו לא רוחץ וצריך שיהא מלובן ולא צואי נקי ובר ואם עבר עליו רוח קנאה מיד ישוב ויתודה על חטאיו ויאמר בלב שלם שלא ישוב עוד לכסלה וישוב אל אלוה וירחמהו ועוד כי לשון גימט' שכינה ופה הוא מלכות גכ' ושפה גימט' שכינה על כן צריך ליזהר בפיו ובלשונו ובשפתיו כי הם קדש לה'. [באהל דוד] תרפו':

ג' שם נה' אלא הכי תנינן כל מלה ומלה דצלותא דאפיק בר נש מפומיה סלקא לעילא ובקעא רקיעין ועאלת לאתר דעאלת ותמן אתבחנת ההיא מלה אי היא מלה דכשרא אי לא אי איהי מלה דכשרא עאלין לה קמי מלכה קדישא למעבד רעותא ואי לא סאטין לה לבר ואתער בההיא מלה רוחא אחרא וכו' עש':

משכיל דבר מדברי הזוהר הנאמרין למעלה ראש יראה ויתבונן כמה צריך ליזהר אזהרה אחר אזהרה במלות ובתיבות התפלה שיוציאם כתקנם ובכוונת הלב שיצאו מעומק הלב שהרי ידענו שעתיד שתבוא כל מלה לידי מבחן כיצד נעשית וכיצד היתה הוייתה לפני מי שאמר והיה העולם הבוחן לבות וכליות אלהים צדיק תרפ"ו:

א' שם דפ' נב' עב' כמה אית לון לבני נשא לאסתמרא ארחייהו ולדחלא מקמי קב"ה דלא יסטו מארחא דכשרא [כתב הרב נצוצי תורות שם שיהא טוב לשמים וטוב לבריות] ולא יעבור על פתגמי אורייתא [הוא מצות התורה המעשים שבהם נתקנה בחינת הנפש] ולא יתנשי מינה (הוא הלימוד בה והעיון בדבריה שבקריאה מתוקן הרוח דבכיונה והעיון מתוקן הנשמה) דכל מאן דלא לעי באורייתא שהוא ההגיה בה והעיון ולא ישתדל בה נזיפה הוא מקב"ה הוא קיום המצות והעסק בהם] רחיקא הוא מניה לא שרייא שכינתא עליה ואינון נעורין דאזלין עמיה אסתלקו מניה ולא עוד אלא דמכרזי קמיה ואמרי אסתלקו מסוחרניה דפלניא דלא חש על יקרא דמאריה ווי ליה' דהא שבקוהו עלאין ותתאין לית ליה חולקא בארחא דחיי וכד איהו אשתדל בפולחנא דמאריה ולעי באורייתא וכו' (ילקוט דוד) תרפט:

ה' שם נג' עא' ועד לא ינפיק בר נש מהאי עלמא בכמה דינין אתדן נפשא עם גופא עד לא יתפרשון דא מן דא ולית מאן דישגח בההוא זמנא דמטא שעתא לאתפרשא לא נפקא נפשא מן גופא עד דאתגלי עליה שכינתא ונפשא מגו חדוותא וחביבותא דשכינתא נפקא מגופא לקבלה אי זכאה הוא מתקשר בה ואתדבק בה ואי לאו שכינתא אזלא והיא אשתארת ואזלא ומתאבלא על פרישותא דגופא מתלא אמרי שונרא מאשא לא מתפרשא חדיד סכינא אזלא אבתריה לבתר אתדנו תרווייהו על ידוי דדומא גופא אהדן בקברא עד דתב לעפרא ונפשא באשא דגיהנם בכמה דינים עד ההוא זמנא דאתגזר עליה לקבלה עונשא בתר דקבלת עונשא ומטי זמנא לאתדכאה כדין אסתלקת מגיהנם ואתלבנת מחובהא כפרזלא דאתלבן בנורא וסלקין עמה ילקוט דוד) באהל דוד]:

משכיל דבר אשרי מי ששם כל אלא הנאמרין נגד פניו אשרי מי ששם דרכו כדכתיב ושם דרך אראנו בישע אלהים כי כל המתבונן בזה ורואה הכל בעיני שכלו ויהי משכיל על דבר ימצא טוב:

ו' שם נד' עב' כי עזה כמות אהבה מאי כי עזה וכו' אלא לא אשתכח קשיותא בעלמה כמה דפרישו דנפשא מגופא כד בעיון לאתפרשא כך אהבת כי' לקבה ולא אתפרשן לעלמין ובגין כך תפלה של יד אתקשרא בזרוע לקיימה דכתיב שמאלו תחת לראשי וכו' עש':

פרשת אחרי מות

א' זוהר דפ נ"ה עב' אמר ר' אבא זמנין אית קמיה קב"ה לאשתכחא רעוון ולאשתכתא ברכאן ולמתבע בעותיה וזמנין לא אשתכחן וברכאן וכו' ת"ח זמנין אית בשתא דרעוה אשתכח ופירש מהרחו וז"ל אדר ניסן אייר סיון] וזמנין אית בשתא דדינא אשתכח תמוז.

אב. טבת. שבט.] וזמנין אית בשתא דדינא אשתכח ותליא [אלול. תשרי. חשון כסלו) עשב' ונל' שהם כנגד האבות אברהם איש החסד כנגדו ד' חדשים דאשתכח בהו רעוה ורצון וברכות. יצחק שהוא גבורה ודין כנגד ד' חדשים דדינא אשתכח בהו. יעקב כליל מחסד ורחמים כנגד ד' חדשים דדינא תליא בהו דע כי רת' של חדשי הרצון יבק' גימט' הויה. אהיה. אדני. משכיל על דבר] באהל דוד):

ב' לעיל נד' זל' מה התפוח אסוותא לכלא אופ קב"ה אסוותא לכלא מה תפוח אשתכח בגיונוי עש' משמע מכאן שהתפוח הוא המעולה מכל פירות שבעולם שהוא טוב לגופ ולנפש דריחיה דקיק מן הכל ומיישב הדעת [משכיל על דבר] תרפה:

ג' שם סח' עא' ויהי שלום בין חירם ובין שלמה ותנינן אמר ר' יצחק אמר ר' יהודה דשדר ליה חד שידא ונחית ליה לשבעה מדורי גיהנם וסלקיה וסדר ליה פתקי בכל יומא ויומא בידיה עד דאהדר ואודי ליה לשלמה וכו' עש': משכיל דבר משמע מדברי הזוהר דבסופ חזר בתשובה שהיה אומר מושב אלהים ישבתי ועשה עצמו אלוה וחזר בתשובה עי' שלמה המלך [באהל דוד] תרפ"ו: ד' שם עג' רא' שאיל לרש' אבוהי אל' הא תנינן אסור ללמד תורה לעכום' ושפיר אתערו חברייא דבכל דכתיב לא עשה כן לכל גוי וכו' אלא כל מאן דאתגזר ואתרשים בשמא קדישא יהבין ליה באינון מלין דאתגליין באורייתא כלומר מודיעין ליה ברישי אתוון ברישי פרקין יהבין חומרא דפקודי אורייתא ולא יתיר עד דיסתלק בדרגא אחרא ההד' מגיד דבריו ליעקב אבל חקיו ומשפטיו לישראל דאיהו בדרגא עלאה יתיר וכו' ומה לישראל האי לעמין עכו"ם עאכו' וכו' וכל מאן דלא אתגזר ויהבין ליה אפילו את זעירא דאורייתא כאלו חריב עלמא ומשקר בשמא דקב"ה דכלא בהאי תליא ודא בדא אתקשר וכו' ינוחון אבהן דעלמא אינון הלל ושמאי וכו' כתב הרב בעל נצוצי אורות וזל' אעג' שאין קורין אבות אלא לג' יש לחלק בין אבות סתם לאבות העולם וכתב שזה דוחק ע"ש ואנכי הדך נל' לחלק בין ענין יחוס לענין נימוס דלענין יחוס הוא דאמרינן שאין קורין אבות אלא לג' שכן הוא באמת ששלשה אבות הם אבות לכל ישראל ואין שם אחר זולתם אבל לענין נימוס ודת הלל ושמאי הם אבוהון דכלהו ישראל שלמדו להם תורה וכן כל הזוגות יקראו אבות ודוק. ינוחון אבהן דעלמא אינון הלל ושמאי דהכי אמרו ליה לאונקלוס ולא אודעו ליה מלה דאורייתא עד דאתגזר ותח' מלה קדמאה דאוריי' דיהבין לינוקי אלפ בית דא מלה דלא יכלין בני עלמא לאתדבקא בסוכלתנו וסלקא ברעותא וכש' למללא בפומיהון וכו' ובגין כך תתן אמת ליעקב ולא לאחרא תורת אמת לזרע אמת וכו' ותנינן אעג' דאתגזר ולא עביד פקודי אורייתא הרי

הוא כעכוכ' ואסור למילף ליה אורייתא וכו' מלה אחרא לא יהבינן להו כש' רזי אוריי' ונמוסין דאורייתא וכו' אשרי' העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו עש':
משביר דבר עי' בספרי הקטן קרית חנה דוד חב' סי' בן' שעמדתי על הלכה זו כיד ה' הטובה עלי עש' וינוח לך (באהל דוד עי' בזוהר לקמן פרשת אמור דפ צא' עב':
ה' שם שט' עב' דתאנא ברזי דטופרי דמסאבותא זוהמא דטופרין יתער זו המה אחרא ובגין כך בעיין גניזא ומאן דאעבר לון לגמרי כאלי אתער חסר בעלמא וכו' דתניא מאן דדריך ברגליה או במסאניה עלייהו יכיל לאתזקא ומה בהאי שיורי דשיורי זוהמה דלעילא כך:
ו' לעיל נח' עב' זמנין אית בשבועי דרעוון משתכחן וזמנין אית בשבועי דדינין משתכחן וכו' עש' (ילקוט דוד) באהל דוד:
משכיל דבר ע' הגהות מהרחו שימי רצון בחול הם אגד"ו וימי הדין הם שני וחמישי עש' ונל' דמשום שהם ימי הדין לכן תקנו לנו נביאים ראשונים להוציא בהם ספר תורה לקרות בתירה בימים האלו להמתיק הדינים עד' בראתי לו תורה תבלין וע"ד שם שם לו חק ומשפט להמתיק הדינים במי מרה ונתרפאו הדינין על ידי התורה ונמתקו הימים ובזה יתורץ קושית התוס' בקמא פב' דה' כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה ע"ש פטרת:
ז' שם סז' עא' תלת שורין סחרין ליה כהני אחוי וליואי ומכל עמא כלהו וזקפין עליה ידין בצלותא וקטרא דדהבא זקפא ברגלוי ופי' דרך אמת חבל של זהב היה קשור ברגל כהן גדול ארוך שאם ימות ח"ז בהיכל אזי ימשכוהו חוצה עכ' [ילקוט דוד) באהל דוד]:
משכיל דבר עי' לקמן בפרשה אמור דפ קב' ועי' מה שכתבתי שם אות ב' פטרת,:
ח' שם ע' עב' תח' ג' דרגין אינון ואתדבקו כחד נפש רות ונשמה ועלאה מנייהו נשמה דאמר רי' בכלהו בנ' אית נפש ואית נפש עלאה מנפש זכה בר נש בהאי נפש מריקין עליה עטרא חד דאקרי רוח ההד' עד יערה עלינו רוח ממרום כדין אתער בר נש באתערותא אחרא עלאה לאסתכלא בנימוסי מלכא קדישא זכה בר נש בההוא רוחא מעטרין ליה בכתרא קדישא עלאה דכליל כלא דאקרי נשמה דאתקרי נשמת אלוה וכ' עש, [ילקוט דוד [באהל דוד]: משכיל דבר הנה לפי אמרת ה' צרופה הנז' משמע דלא כל אדם זיכה לנר"ן אלא הכל לפי מעשיו של אדם יש זוכה באחת ויש בשתים ויש בשלש והנפש היא השוה בכל אדם ונל' דע"פ זה יש לתת עוד טעם שאנחנו מזכירין בהשכבה את הנפש ולא ר"ן וחכמים השוו מדותיהם בכל אדם דמשפט אחד כתיב ועוד כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב והוא יודע מחשבות אדם והוא היודע ועד מי הוא הגדול ומי הקטן ויש זוכה בשעה אחת ויש שמאבד עולמו בשעה אחת ולכן הנסתרות לה' אלהינו ואנחנו אין

לגרוע ולהוסיף מדעתינו מפני המחלוקת כמש' רזל' בכל מקום ואמרו שאל ישנה אדם מפני המחלוקת כי גדול השלום. כז' לניסן. פטר"ת:

ט' שם עב' תלת מדורין עבד קב"ה לצדיקייא חד לנפשאן דאינון צדיקייא דלא אסתלקו מהאי עלמא ושכיחין בהאי עלמא וכד אצטריך עלמא רחמין ואינון יתבין בצטרא אינון מצלו צלותין עלייהו ואזלין ומודעין מלה לאינון דמיכין דחברא ומתערין ועאלין לגן עדן דארעא דתמן רוחיהון דצדיקייא מתלבשן בעטרין דנהורא ואתייעטו בהו וגזרין גזירה וקב"ה עביד רעותא דלהון וחס על עלמא ואינון נפשאן דצדיקייא משתכחין בהאי עלמא לאגנא על חייא והאי אקרי נפש ודא לא אסתלקא מהאי עלמא ושכיחא בהאי עלמא לאסתכלא ולמנדע ולאגנא על דרא והאי הוא דאמרו חברייא דמתי ידעי בצערא דעלמא ועונשא דחייבין די בארעא בהאי הוא דכתיב ונכרתה הנפש ההיא מעמיה [רל' שאינה זוכה לזה] ומדורא תניינא הוא גע' די בארעא ביה עבד קב"ה מדורין עלאין יקירין כגוונא דהאי עלמא וכגוונא דעלמא עלאה והיכלין בתרין גוונין דלית לון חושבנא ואלנין ועשבין וריחין דסלקין כל יומא ובהאי אתר שארי ההוא דאקרי רוח דאינון צדיקייא ומדורא דההוא רוחא שארי ביה וכל רוח מתלבשא בלבוש יקירא כגוונא דהאי עלמה וכגוונא דעלמא עלאה הנה מדברי הזוהר הנז' נר' דגן עדן שבארץ הוא אמצעי לא גשמי לגמרי ולא רוחני לגמרי אלא ערוב פרשיות שנו כאן ונפש ורוח של אדם שזכה גכ' מתלבש בגוף רוחני ממולח טהור קדש כי שיוכל ליהנות מגן עדן שהוא גכ' אמצעי שלם וע"י מה שכת' בספרי הקטן לך דוד על התורה בפרשת בראשית עש' וינוח לך) מדורא שיתאה ההוא מדורא עלאה קדישא דאתקרי צרורא דחיי דתמן מתעדינא ההוא דרגא עלאה קדישא דאקרי נשמה והאי אתדבק לאתעננא בעדונא עלאה עליה כתיב אז תתענג על ה' וכו' תש' [ילקוט דוד] באהל דוד]:

משכיל דבר הנה רבותינו ז"ל בזוהר הנז' הודיעונו במה דלא אתידע לשום אדם ויבא ויגידיה לנו והמה ראו ברוח בינתם כל אשר נעשה תחת השמים ולא נפקד מהם שום דבר אשר לא ראו ולא ידעו כי נהירו להו שבילי דשמיא כשבילי דארעא וה' עליהם יראה סוד ה' ליריאיו ובריתו להודיעם וכמש' עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי וכתיב כי לא יעשה ה' דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו וכו' אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו. פטרת': יוד' שם דזמנא חדא הוה' יתיב עלמא בצערא ואתו חייא הכא לאתערא לון בספר תורה ואנא וחבראי אקדימנא לגבי דמיכי דחברון וכד אתחברו בגע' ברוחיהון דצדיקייא אשתכח קמייהו דההוא שת' דאייתו לקמן חייא הוא פסול ומשקר בשמא

דמלכא על דאשתכח ואו' יתיר בההוא קרא דושסעת שסע שתי פרסות וכו' ודחו לי ולחבראי בההיא שעתא מבי מתיבתא וכו' עש' ילקוט דוד] באהל דוד):
משכיל דוד הנה משמע מדברי הזוהר דהטעות דס"ת היה משום שנמצא ואו' יתירא במלת ושסעת שסע שהדין הוא שחסירה ואו' בין שין לסמך והיה כתיב ושוסעת מלא וא"ו ואכ' הגם של לא נשתנית המבטא בקרין תה שהואו' היא במקום חולם אפילו הכי נפסל הס"ת ועי' במורם באח' סי' קמד סד' ובבאה"ט שם סקט' משכ' בשם' שלה' ועטרת זקנים פטרת:
יא' שם עה' א' תאנא אל תלת מלין מתעכבין ישראל בגלותא על דעברן קלנא בשכינתא בגלותא פי' ומהרהרין ומדברין כל מה שעולה על רוחן ואינן משגיחין במה שלפניהם דהא לכל מקום שגלו שכינה מהן ומהדרי אנפייהו מן שכינתא (פי' גם בשעה שהם מברכים ומשבחים או מתפללים לפניו ודופקים עלי ודורשים אותו ושואלין ומבקשים ממנו וקב"ה נדרש להם ואזניו אל שועתם ואל מה שידרשו מאתו יתברך באותו רגע ובאותו מצב אם יעלה על לבם דבר מה מהבלי העולם או ממה שראו עיניהם כבר זוכרים אותו דבר ומחשבתם משוטטת מדבר לדבר ומענין לענין משוט בארץ ומהתהלך בה וכש' אם ישמעו דבר מה ותקח אזנם שמץ מנהו יניחו מה שלפניהם ושומעים חרפתם ואינם משיבים אל לבם. לפני מי הם עומדים ועל זה ידוו הדוויים שמכה זו מהלכה בכל הארץ כי הסיח הדעת החריב העולם והעולם שידד ממנו אמלאה החורבה כי חרבן עשה בעולם ואין לך חונק עצמו גדול מזה על לא דבר באין תועלת ואין דבר טוב יוצא מזה ואין כאן אלא הבל ורעות רוח הבל הבלים אמר קהלת כי הכל הבל ונל' דעל זה הזהיר הכתוב וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם ואח"ך הזהיר הכתוב כי בעשית המצוה לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים רל' פונים אחר מחשבת הלב בשעת עשית המצוה ופונים אחרי מה שראיתם בעיניכם כבר ולהוטים בהרהורים אחרים ותפגלו המצוה ע"י מחשבת פגול אל לא ירצה ומשום הכי ציוונו ה' אלהינו על מצות ציצית ואמר והיה לכם לציצית רל' להציץ בו תמיד למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי רל' ל' כלה בשלימות במחשבה ודבור ומעשה ככלה בכללותה ובזה תהיו קדושים לאלהיכם ולא יעבור זר בתוכם ובזה תהיו דבוקים וקשורים בו יתברך כקשור שלהבת בגחלת כמים הפנים לפנים באין מסך המבדיל ובזה ישמע ויקשב לבקשתכם ולשאלתכם עוד הוסיף בזוהר ואמר על דמסאבי גרמייהו קמי שכינתא [רל' שהיא גלתה עמהם כדי לשמור אותם והם מסאבין גרמייהו קמה] תרפט:

יב שם עט' ותאנא כד בעת אתתא לאתדכאה בעייא לספרא ההוא שערא דרבי ביומא. דאיהי מסאבא ולספרא טופרהא וכל ההוא זוהמא די בהון דתאנא ברזי דמסאבותא זוהמא דטפרין יתער זוהמא אחרא וכו' עש' (ילקוט דוד] באהל דוד]:
משכיל דבר הנה משמע מדברי הזוהר דאשה בליל טבילתה צריכה לספר שערה ומשמע דכל שער במשמע בכ"מ שיהיה כיון שנתגדל ביומי נדתה וגם שער ראשה ולא סגי בסרקה במסרק דלאו. משום חציצה נגעו בה אלא צריכה להסירה לגמרי במשמע וזה היפך ממה שפסק מר"ן בשע' יוד' סי' קצט' סא' וזל' ולסרוק שער ראשה והיא מעשרה תקנות דתקן עזרה עי' בבבא קמא דף פב' עא' ועי' שם בש' ועי' בספרי ספר התולדות עש' מה שכתבתי שם דפ כ' עב' תרפט:

פרשת קדושים

א' רט' דפ פג' עא' אדם קדמאה לא הוה ליה מהאי עלמא כלום חד צדיק עבד שמושא בנוקביה ואתעביד מההוא שמושא גופא חדא דנהירו דיליה יתיר מכל אינון מלאכין שליחן דלעילא וכד אתברי ההוא גופא מלכא עלאה שדר בההוא צדיק כב' אתוון ואשתתפ בהדייהו ונפק לעלמא כיון דנפק חמו ליה שמשא וסיהרא ואסתימו נהורייהו דתפוחא דרגליה אחשיך נהורא דילהון מע', בגין דמעובדא דשמשא וסיהרא עלאה נפק כיון דחטא אתחשך ואזעיר גרמיה ואצטריך לגופא אחרא במשכא ובבשרא דכתיב ויעש ה' אלהים להדם ולאשתו כתנות עור וילבישם כההוא שמושא דעבד ההוא צדיק בנוקביה לא אשתכח מקדמת דנא דהז עד לא נפק לצורך אומנא עד דאתא חנוך ונטיל ליה קב"ה מארעא ואבריר פסולת וקסטורא מכספא וכן בכל אינון צדיקייא די בארעא לבתר אתתקן ההוא אתר ואתעבידו רוחין ונשמתין בשמושייהו וגופא מתתא בארעא וע"ד בשיתפו דלעילא ותתא בר נש אתי לעלמא וכו' עש,:
משכיל דבר הנה משמע מהזוהר שהאדם מתחלה קודם שסטא היה רוחני לגמרי והיינו דכתיב בצלם אלהים עשה אותו ולאחר החטא אז נעשה בעור ובשר ולפז' מה שצוהו מכל עץ הגן אכול תאכל ומעץ הדעת לא תאכל וכו' היינו שיהנה מרוחניותו ולא יהנה מרוחניות של עץ הדע' אלא שאין הפסוקים נוחים מדבר זה דכ' ויפל ה' תרדמה על האדם וישן ויקח אחת מצלעותיו ויסגור בשר תחתנה וכו' וצריכין אנו לדברי הקבלה (באהל דוד) וכן לקמן בפרשת במדבר דף קי"ז ע"א קאמר הזוהר דבשעתא דברא קב"ה לאדם עבד ליה בדיוקנא עלאה דעלאי ותתאי והוה כליל מכלא והוה נהוריה נהיר מסייפי עלמא עד סייפי עלמא והוו דחלין מקמיה כלא וכו' ע"ש:

ב' שם פד' עב' ר' אלעזר הוה אזיל למחמי לרי' וכו' אלא מי יומא דהוו ישראל בעלמא וכו' וצווחו לקבליה ולא אשתנו מנימוסא דילהון לעלמין וטמן אתבחנו אבהתנא כדהבא וכו' ועוד דהוו חמאן בכל יומא כמה חרשין כמה זינין בישין לאטעאה לון לבני נשא ולא סטו מארחא לימינא ולשמאלא ואעג' דלא הוו ידעי כל כך ביקרא דקבה' אלא הוו אזלי בתר נימוסי אבהתהון ולבתר חמו כמה נסין וכמה גבוראן וכו' עש' [ילקוט דוד באהל דוד]:

משכיל דבר לכאורא דהכתוב דכתיב ביחזקאל ב' זח' ואומר אליהם וכו' וימרו בי וכו' סותר דברי הזוהר הנז' וכן אמרו רז"ל שעמד עוזה שרו של ים וטען מה אלו אף אלו וכו' עי' לקמן בפרשת אמור קא' עב' ועי' עוד בפרשת אמור דף קו' עב' וזל' תח' כד הוו ישראל במצרים הוו ידעי באינון רברבי עלמא דממנן על שאר עמין וכל חד וחד הוה ליה דחלא בלחודוי מנייהו כיון דאתקשרו בקשרא דמהימנותה וקריב לון קבה' לפולחניה אתפרשו מנייהו וקריבו לגבי מהימנותא עלאה קדישא וכו' עש' ויש לומר דהזוהר מדבר על אותם שזכו לצאת ולא מתו בשלשת ימי אפלה ועי' ברשי' שם דה' וימרו בי וכו' עש' תרצא,:

פרשת אמור

א' זוהר דף פח' טב' זל' בתר דנפקא נפשא מן גופא וכו' אסור למשבק ליה בלא קבורתא וכו' בגין דמיתא דישתהי כ"ד שעות דאינון יומם ולילה בלא קבורתא יהיב חלישותא בשייפוי דרתיכא וכו' עש' (ילקוט דוד): משכיל דבר משמע שאין איסור הלנת המת אלא אם ישהה כד' שעות אבל בלינת לילה אחת אן איסור וזה באמת חידוש הוא דהא כתם לינה הוא לילה אחת כמו ולא ילין חלב חגי עד בקר ואפשר דהתם שאני דכתיב בהדיא עד הבקר אבל בכאן כתוב סתם לא תלין וסיים כי קבור תקברנו ביום ההוא שיכול לסבול פרושו ביום ההוא משמת דהיינו שיעור יום אחד דהיינו כד' שעות ועי' להרב ברכי יוסף יוד' סי' שנז' שהעתיק לשון הרב גינת וורדים וזל' ומסיק דמיד בשקיעת החמה אין להשהותו והמשהה אותו עובר בלאו זה ועי' פתחי תשובה סי' הנז' שק' א' עש' באהל דוד] עי' בנסמך לקמן בעבר הדף תרפה',:

ב' שם קב' ז"ל אמר ר' יצחק קפטרא אדא קשירא ברגלוי דכהנא בשעתא דהוה עאל וכו' עש' ונ"ל שזה היה בבית שני שלא היו ראוים ככ' ולהכי היו חוששים שמא יארע בו מילתא שיכולים להמשיכו לחוץ [משכיל על דבר] באהל דוד]:

ג' שם קד' עב' זל' ועד' לא ליבעי ליה לאניש לאתערבא צולמא דיליה בצולמא דעכו"ם עיין בזוהר פ' ויחי דף ך' ומשמע שם דלא כמ"ש אנן עש' ודוק בגין וכו' בגין דהאי קדישא

והאי מסאבא ע"ש ונל' דר"ל דלא יקבר ישראל בתוך קברי גויים וכן גוי אין לקוברו בקברי ישראל בגין דהאי קדישא והאי מסאבא וראיתי בהגהות מהרחו זל' שכתב דיש מפרשים דהכונה שלא יסתפר ישראל מן הגוי עשב' ואעפ' שרבותינו במגילה אמרו שמרדכי עה' ספר לו ועשה לו תגלחת המן וכן הוא שהרחיצו במרחץ יש לומר דשאני התם כדי לקיים ואתה על במותמו תדרוך וכוונתו להכניעו ולהשפילו בזה ולקיים בו והיו מלכים אומניך וכו' [משכיל על דבר] ועי' בשע' יו"ד סי' קנו' ס"א:

ד' שם קב' אמר ר' יהודה כיון דהוה עאל וטמטם עינוי דלא לאסתכלא במה דלא אצטריך והוה שמע קל גדפי כרובייא מזמרי ומשבחי הוה ידע כהנא דכלא הוה בחדוה ויפוק בשלום ועם כל דא בצלותיה הוה ידע דמלין נפקין בחדותא ומתקבלן ומתברכן כדקא יאות וכדין חדותא בעילאי ותתאי וכו' עש' אבי ראה גם ראה כמה מפלא תמים דעים עם בניו ובני בחיריו כי גם הדומם ישפיע לו חיות ויהיה חי מדבר ולשורר ולזמר ולפשוט ולקמוט גדפייהו והכל להראות חיבתם של ישראל ראה חיבתכם לפני המקום משכיל על דבר תרפה':

ה' שם דפ צה' תח' בשעתא דקבה' הוה קטיל לבוכרי דמצראי וכו' ביה שעתא עלו ישראל בקיומא דאות קדישא אתגזרו ואשתתפו בכנסת ישראל ואתאחד בה כדין ההוא דמא אחזיאו ליה על פתחא ותרין דמי הוו חד דפסחא וחד דמא דאתגזרו והוה רשים על פתחא רשימא דמהימנותא חד הכה וחד הכה וחד ביניהו וכו' עש':

משכיל דבר הנה הכא אומר הזוהר בפירוש דהמילה עשו בלילה וכן במאי דכתיב ויהי בדרך במלון ותקח צפורה וכו' דמשמעות קרא דזה המעשה הוה במלון בלילה והגם דקימ"ל דמילה זמנה ביום ולא בלילה ואפילו מילה שלא בזמנה כדפסק ביוד' שע' סי' רסב' סא' עש' ב' תשובות בדבר חדא דשעת הסכנה שאני ועוד שעדין לא נתחדשה הלכה זו דביום ולא בלילה עד למתן תורה ודוק' תרפו' באהל דוד עיין בנמשך בדף עב' ע"א בסוף הדפ ותבין: ו' שם ק' עב' אמר ר' אבא בראש השנה נברא אדם וקאים בדינא קמי מאריה ותב בתיובתא וקביל ליה קבה' אמר ליה אדם אנת תהא סימנא לבניך לדרי דרין בהאי יומא קיימין בדינא ואי יתוכון אנא אקבל להון ואיקום מכורסייא דדינא ואתקיים על כורסיא דרחמי וארחם עליהו וכו' עש': משכיל דבר מכאן משמע דבראשית הבריאה היתה בכה' אלול וכמש' רזל' וסדר זמנים קדם לבריאת העולם דאג לא תימא הכי הוי האדם נברא בששה בתשרי לא בכ"ה אלא ודאי סדר זמנים קדם (באהל דודו תרפו':

ז' עי' מה שכתבתי בסעיף א' לעיל בפרשה הזאת והן עתה אחר התבוננות נראה דהזוהר שני דברים אשמעינן חדא דאין להשהותו כד' שעות משום דמעכב עבידתא דקבה'

מלמעבד כדקאמר הזוהר דאפשר דקבה' גזר עליה בגין למיתיה בגלגולא וכו' ואחר כך קאמר טעם אחר משום דרוח מסאבא אזדמן לשריא עלוי ולסאבא להההוא גופא וכו' ועל טעם זה השני קאמר הזוהר לקמן בסמוך לזה וזל' לא לבעי ליה לאניש למיבת ההוא גופא ליליא חד בגין דרוחא מסאבא אשתכח בליליא וכו' דמשמע דעיקר בזה ההיא הלילה ודוק, תרפח:

ח' ולקחתם לכם וכו' פרי עץ הדר וכו' זל' התקונים תקונא חד ועשרין דפ נו' ע"ב אתרוג איהו שכינתא תתאה ודמיא ללבא דאיהו לשמאלא דאיהו גבורה ובגין כך צריך בר נש לנטלא אתרוג בידא שמאלא וצריכה למהוי אתרוג דדמיא ללבא שלימה בתיומת דילה בגין ההוא דאתמר ביה ויעקב איש תם למהוי שלימה עמיה וכמה דלית פסול ביעקב דלעילא צריך דלא יהיה פסול באתרוג לקיימא קרא כלך יפה רעיתי ומום אין בך ואם היא ירוקא היא משובחת יתיר כדיוקנא דהות אסתר ירקרקת דאתמר בה ותלבש אסתר מלכות ואתקריאת הדסה על שם הדם והדס אית ליה תלת הדסין לאשתכללא בתלת אבהן ואתקריאת ערבה מסטרא דתרין שפוון דאינון למודי ה' ואתקריאת לולב מסטרא דחי' עלמין דאיהו כליל חי' ברכאן דצלותא ולקבלייהו עבדין חי' נענועין בלולב בשית סטרין תלת לכל סטרא וסטרא וכו' ואינון חי' פרקין בדרועא ימינא וחי בשמאלא לל' דרל' יד פרקין דיד והכף ותלת פרקין בכל יד ויד דהיינו קנה והזרוע והכתף וחי' בגופא לגבי שדרא דהיינו חי' חוליות שבשדרה וחי' בברית מילה דהיינו ראש העטרה שנתגלית במילה ופריעה לשמונה ימים היינו חי' ילקוט דוד: ט' עוד שם בתקונים ובגלותא השיב ימינו אחור מפני אויב מאי אויב דא סמאל דכל אלהים אחרים אינון לאחור ובגין דלא יסתכלון בשכינתא דאיהו למערב דאיהו אחור שוי לה בימינא ובגין דא אסור לצלאה למערב דאיהו אחור בגין דתמן אלהים אחרים וכו' עש':

משכיל דבר הנה מצאנו ראינו בכאן טעם מספיק שאין מתפללין למערב הגם דשכינה במערב משום דהשיב אחור ימינו שבגלותא החזירה מאחור שהוא מערב לימינו שהוא דרום משום דאלהים אחרים אינון לאחור ולכך אין מתפללין לשם אלא דעדין צ"ע דלמה נפנים צפון ודרום אפ בזה"ז באהל דוד: יוד' עוד שם נז' עב' פורים אתקריאת על שם יום הכיפורים דעתידין לאתענגא ביה ולשנויי ליה מענוי לעונג ומה דאיהי שכינתא אסור ביה נעילת הסנדל בההוא זמנא אתמר בה מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב ועננא וחדוה וכמה טבין מזומנין לגבה ודא יהא בזמנא דפורקנא בעגלא וכו' ילקוט דוד:

משכיל דבר הנה משמע מדברי הזוהר דבימות המשיח יתבטל יום הכפורים שהיא מצוה מפורשת בתורה וצע' ואפשר דלא קאמר אלא לענין אכילה ושתיה שזה אינו מפורש

בכתוב דלא כתיב אלא תענו את נפשותיכם דיכול להתפרש לכמה גוונים אבל לענין קדושתו ושלא לעשות בו מלאכא כיום השבת קדושתו קדושת עולם וקל' אלול תרפח באהל דוד:

יא' שם קא עב' עדבא די יהושע כתיב ביה על פי הגורל על פי הגורל ודאי דאיהו אמר דא חולקא דיהודה דא חולקא דבנימין אוף הכה כיון דכהנא שוי ידוי אינון עבדין מדלגין וסלקין בידא דכהנא ושראן באתרייהו ההד' והשעיר אשר עלה עליו הגורל עלה עליו מעצמו שדילג עליו וכו' תרפט ילקוט דוד:

יב' שם בההוא שעתא דהוו זמינין ישראל למעבר ימא ולאתפרעא ממצראי וכו' מה שניין אלין מאלין אי ימותון כלהו כחדא או יהדרון כלהו למצרים וכו' יהיבנא ליה במאי דיתעסק מיד אמר ליה השמתה לבך על עבדי איוב כי אין כמוהו בארץ לרעיא דהוה בעי לאעברא עאניה בחד נהרא עבר זאבא לקטרגא ליה בעאניה וכו' בעוד דהוא אשתדל ביה באיוב שביק לון לישראל ולא אשתכח קטיגורא בהדייהו אוף הכה בהאי יומא דלטורא זמין לאללא בארעא ובעינא לשדרא לקבליה במה דיתעסק ובעוד דהוא אשתדל ביה שביק לון לישראל וכו' עש' ילקוט דוד תרפט' והנה צל' דע"פ ה' נימולו בלילה הגם דכתיב וביום השמיני ימול ביום ולא בלילה והגם שיצאו לדרך ואיכא סכנה בזה לנמולים יש לומר דשאני הכא דכתיב ליל שמורים הוא לה' ומיד נתרפאו והתרצא פסח על שם שפסח על אבותינו:

זוהר קח' והאי עול לא שריא במאן דאיהו כפית לאחרא ועל דא עבדין פטורין מעול מלכות שמים ואי מהאי עול פטורין מכל שאר פטורין דהא שאר לא שריא עליה דבר נש עד דאשתכח גביה בהאי עול וכו' אוף הכה יצא לחפשי חנם דהא עבדא הוא וכל מה דעבד חנם הוא בלא עול מלכות שמים וכו' הא ודאי פגים ליה להאי אתר דשביק עול מלכותא דלעילא ונטיל עול דמאריה וכו' עש':

משכיל דבר מכאן משמע דעבד עברי פטור מכל המצות וגרע מעבד כנעני שמל וטבל לשם עבדות דקי"ל דחייב בכל המצות שהאשה חייבת בהם דהיינו בכל מצות לא תעשה ובכל מצות עשה שלא הזמן גרמא והכא התירה לו התורה השפחה כנענית שהיא מחייבי לאוין וכן משמעות הזוהר דקאמר פטורין מעול מלכות שמים ואי מהאי פטורים מכל שאר פטורין וכו' דמשמע דפטורין מכל וכל ממצות עשה וממצות לא תעשה והו באמת חידוש הוא בעיני שיהא הוא גרוע מעבד כנעני וצריך לדרוש בספרי דבי רב בזה באהל דוד:

פרשת בחקתי

א' זוהר דפ' קיג' עב' ונתתי שלום בארץ וכו' אבל בשעתא דרמש ליליא ובנ' שכב על ערסיה כמה גרדיני נמוסין מתערין בעלמא ואזלין ושאטין ובני נשא בעאן לאתרגזא מקמי קבה' ולדחלא מניה בגין דלא ישתכח נפשיה בגוויהו וישתזיב מנייהו ויבעי ליה לבר נש דלא יפיק מנייהו מלה בפומיה (רל' שלא יזכיר שם אחד מהם בלילה] בגין דלא יתער להו לגביה ולא ישתכחו בהדיה ההד' אמרו בלבבכם על משכבכם ודמו סלה דלא יפיק מנייהו מלה בפומיה וכו' עש'. ילקוט דוד חרפו':

ב' שם קיד' עב' ר' יוסי פתח מוסר ה' בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו וכו' כמה חביבין ישראל קמי קב"ה דקב"ה בעי לאוכחא להו ולדברא להו בארח מישר כאבא דרחים לבריה ומגו רחימותא דיליה לגביה שרביטא בידיה תדיר לדברא ליה בארח מישר דלא יסטי לימינא ולשמאלא ההד' כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכאב את בן ירצה ומאן דלא רחים ליה קב"ה וסני ליה סליק מניה תוכחה סליק מניה שרביטא כתי' אהבתי אתכם יאמר ה' מנו רחימותא דיליה שרביטא בידיה תדיר לדברא ליה ואת עשיו שנאתי בגין כך סליקת מניה שרביטא סליקת מניה תוכחתא וכו' עש' [ילקוט דוד]: משכיל דבר דברי הזוהר הנז' משקיטין ומישבין דעתו ולבו של אדם בעל יסורין בעל לב חי מרגיש וכתיב עיני תמיד אל ה' כי הוא יוציא מרשת רגלי אמן:

ב' שם קטי' עב'. כבד את אביך וכו' ואוקמוה במיכלא ובמשתיא ובכלא. הא בחיוי דאתחייב ביה בתר דמית אי תימא הא פטור מניה הוא. לאו כי. דאע"ג דמית אתחייב ביקריה יתיר דכתיב כבד את אביך דאי ההוא ברא אזיל בארח תקלא. ודאי מבזה לאבוי הוא ודאי עביד ליה קלנא ואי ההיא ברא אזיל בארח מישר ותקין עובדוי ואידא אוקיר לאבוי אוקיר ליה בהאי עלמא גבי ב"נ אוקיר ליה בההוא עלמא גבי קוב"ה וקוב"ה חייס עליה ואותיב בכורסייא דיקריה ודאי וכו' עש' ילקוט דוד תרפו':

שם קיב' עב' ואית ממנא רברבא על כלא מסטרא דשמאלא וההוא רשע בלעם הוה שכיח לגבי ההוא ממנא עלאה מכלא בחרשוי והיא הוה אמר בתרשוי בליליא בזמנא דאיהו שלטא בכל סיעתא דיליה והוא הוה אתי לאשתכחא גביה ואודע ליה מה דאיהו בעי כגוונא דא ויבא אלהים אל לבן הארמי ההוא בשכיח גביה ויבא אלהים אל אבימלך כלהו כגוונא דא בכל אתר אקרון ליה באינון חרשין וכו' וכל הני חרשין וחכמין הוו לאבימלך דכתיב וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון כתיב הכא בעד החלון וכתיב, התם בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא וכו' ילקוט דוד באהל דוד:

משכיל דבר הנה לפי דברי הזוהר דהשקפה זו היתה השקפה שכליית עי' חרשיו וקסמין והוא במקומו יושב וידע מה נעשה בעד החצין עי' כשופ ליכא לאקשויי קושית הרא"ם על מה שכתב רשי' שראהו משמש מטתו שהקשה היאך היה משמש מטתו ביום וכו' וכן כמה קושיות של מפרשים על רשי' עיין עליהם דלפי פירוש זה של הזוהר אתי הכל שפיר:

פרשת במדבר

א' זוהר ק"ך עב' וזל' תח' רזא דמלה אעג' דצלותא תליא במלולא ובדבורא דפומא כולא תלייא בעקרא דעובדא בקדמיתא ולבתר בדבורא ובמלולא דפומא מאן עובדא אלא ההוא עובדא דעביד בר נש בקדמיתא כגוונא דצלותא הוא ולא יצלי בר נש צלותא עד דיתחזי עובדא בקדמיתא כגוונא דצלותא עובדא דקדמיתא בשעתא דבר נש קאים בעי לדכאה גרמיה בקדמיתא לבתר יקבל עליה האי עול לפרשא על רישיה פרישו דמצוה לבתר יתקשר קשורא דיחודא דאינון תפילין וכו' (ילקוט דוד) [באהל דוד] וכמו שאמרו בשס' דברכות יפנה ויטול ידיו וכו' וזהו עבודת שמים שלמה:

פרשת נשא

א' רמ קכ"ג עא' וכל יומא אית ליה גדר מלבר דלא ייעיל כל בר נש להההוא טוב כגון חשך דכסי לנהורא דתשכח ביומא קדמאה אור ותשכח חשך בכל יומא תשכח נטירא. ואינון נטירין אינון כגון קוצים לכרם ואית נטירין אחרנין כגון נחשים ועקרבים ושרפים ונטרין ההוא טוב דלא ייעול תמן דלאו איהו ראוי למיעל ואי לאו כל חייבייא הוו עאלין ברזין דאוריית' ובגין דא מאן חייבא דייעול למנדע רזין דאורייי' כמה מלאכי חבלא דאתקריאו חושך ואפלה נחשים ועקרבים חיות ברא אתקריאו ומבלבלין מחשבתיה דלא ייעול לאתר דלאו דיליה אבל מאן דאיהו טב כל אלין נטירין אינון למימריה וקטיגור נעשה סניגור וייעלון ליה לטוב הגנוז ויימרון ליה מרנא הא בר נש טו וצדיק ירא שמים בעי למיעל קדמך ואמר לנו פתחו שערים ויבא גוי צדיק וכו' עש' [ילקוט דוד]:

ב' לקמן קלח' עא' אות ט' משכ' על הא דאמר הזוהר ה' ה' פסיק טעמא בגווייהו קדמאה שלים בתראה שלים בכלהו ונל' דלפי משכ' הזוהר שם באותו הדפו וזל' ומשה באתר דינא אמר לנחתא לון מעתיקא קדישא רחמין לזעיר אנפין דהכי תנינן כמה חילא דמשה דאחית מכילן דרחמי לתתא וכד אתגלי עתיקא קדישא בזעיר אנפין כלא ברחמי אתחזון וחוטמא אשתכיך ואשא ותרם לא נפיק וכו' עש' הרי קאמר בהדיא כשהרחמים נמשכים

מעתיקא קדישא לזעיר אנפין אז יהיה הכל רחמים גמורים שגם הדינין מתמתקין וחוזר הכל רחמים ואז מתרבים הרחמים בכל העולמות בשלימות להכי אמרינן גם בזה בתראה שלים יותר מן הראשון ככל הכתוב לעיל באברהם אברהם וביעקב יעקוב גם בה' ה' בתראה שלים מן הראשון דגם מדת הדין מסכמת על דרך מה שפירשתי על פסוק ואני תפלתי וכו' דקאמר הכתוב אלהים ברוב חסדך עי' בספרי קרית חנה דוד חלק א' סי' צד' ובחלק ב' סי' כג' ושם בהשמטה דדפ קנג' עש':

ג' קמו' תאנא דבעי לפרשא ידוי וכו' בעי לקדשא ידוי עי' דקדישא דהוא ליואה דבעי כהנא ליעול קדושא דמייא מידוי וכו' ועד' לא יטול קדושה דמייא מבר נ"ש אחרא דלא הוי קדישא וכו' ולוי אקרי קדוש דכתיב וקדשת את הלוים וכו' [ילקוט דוד) עי' השע' א"ח סי קכה' סעיפ ו' ועי' שם בבאר הטיב סק' ח':

ד' זוהר רמ' דפ קכב עב' ה' דבהבראם ועלה אתמר כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם והיא על רישיה דבר נש (רל' מלכות כדאיתא בפתיחת אליהו מלכות פה תורה שבעל פה) וכו' עלה אתמר ותמונת ה' יביט אך בצלם יתהלך איש וכגון דאיהי על רישיה דבנ' אסיר ליה לבר נש למיזל ארבע אמות בגלוי הראש דאם היא אסתלקת מעל רישיה דבנ' מיד אסתלקו חיים מניה ואי תימה וכו' עכ' מהזוהר הנל' משמע שהאיסור של גלוי הראש הוא אפילו בביתו ונל' דלאו דוקא מהלך אלא אפי' יושב בביתו אסור מהאי טעמא דשכינה שריא על רישיה ועי' בשע' אח' סי' ב' סעיפ ואו עש' וזה היפך ממה שהעתיק הרב באה"ט שם סק' ואו' משם מהרשל' דכתב שאין איסור אלא דוקא תחת אויר הרקיע עש' ועש' עוד שהעתיק משם מז' דאפילו יושב אסור משום בחוקותיהם לא תלכו עש':

משכיל דבר ועי' במור"ם סי' רפב' סעי' ג' עש' ועי' לקמן פרשת פנחס דפ פב' משכ' שם אות ט'. תרפה. באהל דוד:

ה' שם דפ קכו' עא' תח' בר נש אזיל בהאי עלמא והוא חשיב דדיליה הוא תדיר וישתאר בגוויה לדרי דרין עד דאיהו אזיל בעלמא יהבין ליה בקולרא עד דאיהו יתיב דיינין ליה וכו' עד דף קכז' עא' לברכא ליה ולאודאה עלייהו עש'. שדברי הזוהר הנל' שם משברין את הלב לרסיסין והגוף והאברים מתפוצצין ומתחלשין ומטילין חלשים על הקדשים דבזה יבואו על נכון דברי רבותינו שאמרו יזכור לו יום המיתה ולא אמרו יזכור לו המיתה אלא יום המיתה שהוא יום גדול ונורא כנז' אשר לכמה דינין הוא מעותד ליום הזה שהוא יום המיתה אשר בזה לא קמה עוד רוח באדם וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירא ויעקב נסע סכתה שסך השם בעדו להצילו מיד עשו שהוא יצה"ר ויעקב הלך לדרכו דרך הקדש ולא הלך בעצת רשעים כי אם בתורת ה' חפצו [משכיל על דבר באהל דוד] תרפה':

ו' שם קכח' עא' רש' פתח ואמר הולך רכיל מגלה סוד וכו' אלא מאן דלא אתיישב ברוחיה ולא הוי מהימנא ההוא מלה דשמע אזיל בגוויה כחיזרא במיא עד דרמי ליה לבר מט' משום דלית רוחיה רוחא דקיומא אבל מאן דרוחיה רוחא דקיומא ביה כתיב ונאמן רוח מכסה דבר וכו' עש' ולית עלמא מתקיימא אלא ברזא וכי אי במילי דעלמא כך אצטריך רזאי במילין רזין וכו' אבי ראה גם ראה הביטה והבין כמה צריך אדם לחסום פיו ולא יגלה שום דבר אפי' דברים בעלמא צריך שיהיו עמונים וספונים בלבו ולא יוציאם לחוץ לדבר כי כבוד אלהים הסתר דבר וזהו כבודו של אדם והיינו דכתיב ולא יראה בך ערות דבר (באהל דוד) ועי' פרשת נח אות א' עש' משכ' שם תרפה:

ז' שם קמי' עב' מכאן דכל כהן דפריס ידוי בעי לאתקדשא עי' דקדישא דא ליואה דבעי כהנא ליטול קדושה דמייא מידוי דכתיב וקדשת את הלויה הא אינון קדישין וכו' להוסיף קדושה על קדושתיה ועל דא לא יכול קדושה דמייא מבר נש אחרא דלא הוי קדישא וכו' ובעי הוא הלוי לאתקדשא בקדמיתא וכו' תאנא כהנא דפריס ידוי בעי דלא יתחברון אצבען דא בדא בגין דיתברכון כתרין קדישין כל חד וחד בלחודוי ע"ש משמע מלשונו הנז' דקאמר דלא יתחברון אצבען דא בדא דכל האצבעות שוות דלא יתחברון וכ"ן ממה שסיים בטעמא בגין דיתברכון כתרין קדישין כל חד וחד בלחודוי משמע דהאצבעות כנגד עשר ספירות ולכן צריך כל אחד בלחודוי כדסיימוה קמיה ואכ' לפי דברי הזוהר צריך שלא יחבר אצבע עם אצבע ונל' דרוצה לומר שלא יהדקם זבז' אלא יהיו רפויין אצבעותיו שיכנס האויר ביניהם אבל אין צריך להבדילם ולה רחיקם זה מזה כל כך עד שיחלקם ויעשה אויר גדול ביניהם שהאויר והחלל צריך שיהיה דוקא בין ב' אצבעות לב' אצבעות וכן בין אצבע לגדול כדי לעשות חמשה אוירים כמו שפסק מרן' באח' סי' קכח' סעיף יב' עש' [משכיל על דבר] באהל דוד) תרפה':

ח' שם קכד' עא' בגין כך והביא האיש את אשתו אל הכהן וכו' הכא אית לאסתכלא הא כתיב ושחט את בן הבקר ושחט אחרא ולאו כהנא דכהנא אסיר ליה בדינא בגין דלא וכו' עש' [ילקוט דוד] באהל דוד):

משכיל דבר הנה הזוהר קאמר דהכהן אסור לו לשחוט את הקרבן משום דאסור לו להתנהג בדינא והוא בעל חסד וזה נראה נגד לשון השס' זבחים לא' דקתני כל הפסולין ששחטו וקתני שהשחיטה בזר כשירה דמשמע דכש' כהן ועוד דכל עבודת יום הכפורים הוא בכהן גדול והוא השוחט אלא שנראה דמיום הכפורים אין ראיה נשאר ימים משום דבאותו יום נתבטלו הדינין פטרת':

ט' שם ע"ב רא' פתח ואמר ויבואו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם וכו' אמאי כתיב הכא שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו וכו' בגין דמצראי הוו אמרי דבנייהו דישראל הוו מנייהו והוו כמה מישראל דחשדין לאנתתייהו בדא עד דקבה' מפה לון לדא להאי אתר ובעא למבדק לון מה כתיב ויבאו מרתה וכו' אמר קב"ה למשה מה את בעי הא כמה חבילין קיימין גבייכו הכא ואני בעינא למבדקא הכא נשיהון דישראל כתוב שמא קדישא ורמי למייא ויבדקון כלהו נשי וגיברין ולא ישתאר לעז על בני ועד דיבדקון כלהו הכא לא אשרי שמי עלייהו מיד ויורהו ה' עץ וישלך אל המים דא שמא קדישא ההוא דהוה כותב כהנא למבדק נשיהון דישראל כדין שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו ואי תימא נשיהון יאות אינון אמאי אלא אופ אינון בעיין דלא אסתאבו בנשיהון דמצראי ונשיהון דישראל לא אסתאבו במצראי כל אינון שנין דהוו בנייהו וכלהו נפקין גוברין ונוקבין זכאין ואשתכחו זרעא דישראל קדישין זכאין כדין קב"ה אשרי שמיה בינייהו וכו'. [ילקוט דוד) באהל דוד]:

משכיל דבר הנה מה שאמר הזוהר ויורהו ה' עץ וכו' דא שמא קדישא דהוה כותב כהנא נל' לומר דהנה לעיל מזה כתב הזוהר דכהנא הנה כתיב שמא תרין זמנין חד זמנא בארח מישר ולבתר הוה כתיב ליה למפרע והכונה דעץ הוא כמנין הויה' בזה האופן יוד' פעמים ה' חמשים ה' פעמים יוד חמשים הרי מאה וא"ו פעמים ה' שלשים ה' פעמים ואו' שלשים הרי קס' כמנין עץ ולכך כתב הזוהר ויורהו ה' עץ דא שמא קדישא עי' בספר שערי ציון בסדר פדיון הנפש דפי קכד' עב' פטח"ת:

יוד' רמ' שם קכה' עב' אמר אליהורעיא מהימנא הא שעתא לסלקא לעילא באומאה אימא אנת דהא בגינך אנא בעי לסלקא דיהיב לי קב"ה רשו לאתגליא לך בבית האסורים דילך בקבורא דילך ולמעבד עמך טיבו דאנת מחולל בחובין דעמא ההד' והוא מחולל מפשעינו אל' רעיא מהימנא באומאה עלך בשמא קדישא דלא תאחר בכל יכולתך דהא אנא בצערא סגי וכו' דאתמר עלי ואתן את רשעים קברו ולא אשתמודען לי ואני חשוב בעי נייהו בין ערב רב רשיעייא ככלב מת דסרח בינייהו בכל קרתא וקרתא ובכל אתר דישראל מפוזרין בינייהו דחכמת סופרים תסרח בכל אתר דישראל מפוזרין בי בין מלכוון ואתהדרו אינון ערב רב רעיין על ישראל עאנא דקב"ה דאתמר בהו ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם ולית לון יכולת למיעבד טיבו עם תח' ואנשי חיל ויראי חטא מסובבים מעיר לעיר ולא יחוננו ומחרימין ערב רב בינייהו ולא יהבין לון באתרין סגיאין אלא דבר קצוב דלא יהא תקומה לנפילו דלהון ואפילו חיי שעה וכל חכמים ואנשי חיל ויראי חטא בצערא בדוחקא כיגונא חשיבין ככלבים בנים המסולאים בפז איכה נחשבו

לנבלי חדשי בראש כל חוצית דלא אשכחו אכסניא ביניהו ואינון ערב רב אינון עתירין בשלוה בחדוא בלא צערא בלא יגונא כלל גזלנין מארי שוחד דאינון דיינין רישא דעמא וכו' ע"ש ילקוט [דוד] באהל דוד]:

משכיל דבר כל זה ראינו בעינינו ובאזננו שמענו בזמננו זה שנותנים חק ודבר קצבה לצדקתם תק ולא יעבור שכך מסכימים ביניהם עד פה תבא ולא תוסיף ואין ליונה ואין אכסניא ותח' בין עיניהם ככלב מת וסרות ומרחקים אותו ומתעבים אותו ואינם מניחין אותו ליקרב אליהם לך לך אמרי לנזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב ובהדי הוצא לקי כרבא כי רובם הם בני מעלי מסולאים בפז פטרת:

יא' שם קלד' עא' והכא אית לאסתכלא וכי הכל תלוי במזל ותנינן ס"ת וכו' אלא הכי אוקימנא בספרא וכי' האי חוטא יקירא קדישא דכל שערי דדיקנא תליין ביה אתקרי מזל מע' משום דכל קודשין דקודשיא בהאי מזלא תליין וסת' אעג' דאיהו קדוש לא חל עליה עשר קדושין עד דעייל להיכל כיון דעייל להיכל אתקרי קדוש בעשר קדושות ר"ל שזהו שאמרו רזל' פרק ד' דכלים עשר קדושות וקא חשיב עד ההיכל וקודש קדשים כגוונא דלעילא דלא אתקרי היכל אלא כד אתחברן עשר קדושות [נל' דרל' דלא אתקרי היכל שהוא גימט' אדנות שהוא רומז לשכינה שהיא מלכות אלא כד אתחברן עשר קדושות שהם עשר ספירות ותאנא הכל תלוי במזל דאיהו האי חוטא יקירא קדישא דכל שערין תליין ביה אמאי אקרי מזל משום דמניה תליין מזלי ומתזלי מניה עלאין ותתאין ובגין כך איהי תליא וביה תליין כל מיני דעלמא עלאין ותתאין ואפילו ס"ת וכו' עש' [ילקוט דוד] באהל דוד] משכיל על דבר פטר"ת:

יב' שם קמה' עב' אמר ר' יצחק משום דלית שכינתא שריא במה דלא אתנסיב וכהני בעיין יתיר מכל שאר עמא לאשריא בהו שכינתא וכיון דשרת בהו שכינתא שריא בהו חסד ואקרון חסידים ובעיין לברכה עמא ההד' וחסידיך יברכוך וכו' ומשום דכהנא אקרי חסיד בעי לברכה וכו' כה תברכו את בני ישראל תאנא האי צדק אתקרי כה' דכל דינין אתערין מכה' וכו' ודאתתבר עמה חסד אתבסמת ובגין כך אתמסר דא לכהן דאתה מחסד בגין דתתברך ותתבסם כה' ההד' כה' תברכו את בני וכו' תברכו בהאי חסד לכה' ותבסמין לה לקבלייהו דישראל בגין דלא ישתכחון בה דינין ההד' כה' תברכו וכו' דאמר ר' שמעון בשעתא דהאי כה אתער בדינוי לא יכלין בני עלמא למיקם קמיה ובשעתא דפרסין כהני ידייהו דאתיין מחסד אתער חסד דלעילא ואתחבר בהאי כה ומתבסמא ומתברכא באנפין נהירין לבני ישראל ואתעדי מנהון דינין וכו' כהן ולא אחרא כהן בגין דיתער על ידוי האי כתרא דיליה חסד דאקרי חסיד דכתיב לאיש חסידך וכו' וחסידיך

יברכוכה יברכו כה': יג' לעיל קלח' עא' קלז' עב' אלא בכל זמנא דעתיק דעתיקי רשא חוורא אתגליא רעוה ברעוון אתגליין רחמין רברבן אשתכחו בכלא ובשעתא דלא אתגליין כל זיינין דזעיר אנפין זמינין וכב יכול רחמי עביד דינא ההוא עתיקא דכלא דתניא כד אתגליא עתיקא דעתיקין רעוה דרפטין כלהו בוציני דאתקרו בשמא דא נהירין ורחמי אשתכחו בכלא ובשעתא דלא אתגלי טמירא דטמירין ולא מתנהרן אלין בוצינין מתערין דינין ואתעביד דינא מאן גרים להאי דינא רעיה דרעוון דלא אשתכח ולא אתגלי ובגין כך מהפכים חייביא רחמי לדינא ומאן דאמר הכא מאת ה' מן השמים בזעיר אנפין אתמר מן השמים אש מים רחמי ודינא לאפקא מאן דלית ביה דינא כלל תאנא האי חוטמא זעיר וכד שארי תננא לאפקא נפיק בבהילו ואתעביד דינא ומאן מעכב להאי חוטמא דלא יפיק תננא חוטמא דעתיק דעתיקא קדישא דהוא אקרי ארך אפים מכלא והיינו רזא דתנינן ה' ה' טעמא בגווייהו וכו' אוף הכא פסיק טעמא וכו' קדמאה שלים בתראה שלים בכלהו עכ' ולמעלה מזה אמר בזוהר אית רחמי ואית רחמי. רחמי דעתיק דעתיקין אינון אקרון רחמים גדולים רחמי דזעיר אנפין אקרון רחמי' סתם ואכ' האי דקאמר הכתוב ה' ה' חד קאי אעתיק דעתיקין שהם רחמים פשוטים דלית בהו דינא כלל וחד קאי אזעיר אנפין ודוק' תרצא':

פרשת בהעלותך

א זוהר רך קנב' ז"ל או בדרך רחוקה דא איהו חד מעשרה נקודים באורייתא וכלהו אתיין לאחזאה מלה וכו' עש' שמעינן מהכא דמספר עשרה נקודים אית באורייתא לא פחות ולא יותר גם ראיתי בפירוש רשי' על התהלים מזמור יוד' פסוק יוד' שכתב וזל' ראיתי במסורת הגדולה חלכאים אחת מחמש עשרה תיבות הכתובות תיבה אחת ונקראות שתי תיבות כגון בגד דותאמר לאה. אשדת למו. מלכים תדכאו עמי. מה לכם וכו' אף זה חלכאים חיל ש' נשברים כאים לשון וכו' [משכיל על דבר באהל דוד) תרפה':

ב' שם דף קנג' עב' וזל' פזר נתן לאביונים כיון דיהיב למסכני האי פזורא יאות מאי ונוסף עוד וכו' הכי מבעי' ליה יש מפזר ויוסף עוד מאי ונוסף אלא ההוא אתר דשרי ביה מותא הוא גרים דיתוסף ליה מחיים דלעילא לאוספא ליה אמר ר' יהודה אמר ר' חייא קרא אסהיד דכל מאן דיהיב למסכני אתער אלנא דחיי לאוספא להההיא אילנא דמותא וכדין אשתכח חיים וחידו לעינא ובר נש דגרים דא בשעתא דאצטריך ליה ההוא אילנא דחיי קאים עליה וההוא אילנא דמותא אגין עלוי ובגין כך ונוסף וכו' עומדת עליה דבר נש לזמנא ליה קיומא וחיים כמה דאיהו יהיב ליה חיים ואיזער לגביה חיין הכי נמי יהבין

ליה ואינין תרי אלנין קיימין עליה לשזבא ליה ולאוספא ליה חיין קרנו תרום בכבוד עכ' עש' לכאורא אין לו מובן האי דקאמר ההיא אתר דמותא הוא גרים דיתוסף מחיים דלעילא וכו' וכן מאי דקאמר אחר כך אתער אילנא דחיי לאוספא להההוא אילנא דמותא דמאי שייך הוספא מחיים למות וכן מאי דקאמר וההוא אילנא דמותא אגין עליה איך שייך אילנא של מות יגין על החיים וכן מה שהוסיף לקמן לכאורה אין לו מובן ונראה לומר דאילנא דחיי ואילנא דמותא חד אילנא הוא אלא דחציו אילנא דחיי וחציו אילנא דמותא דהיינו ענף אחד של חיים וענף אחד של מיתה ומאן דיהיב למסכני דחשובין כמת וזה מחייהו במתנת ידו הרי עביד ממותא החיים ואכ' גרים דגם לעילא יעביד מאילנא דמותא אילנא דחיי דהיינו אילנא דמותא מחייהו ויתוסף מאילנא דמותא שהחייה מקצת מהאילן של מותא ונוסף גם הוא על אילנא דחיי ונמצא דגם אילנא דמותא אית ביה מקצתו חיים ולהכי גם אילנא דמותא אגין עליה דההוא בר נש שהוא גרם לו שגזעו חיה יחיה ודוק':

משכיל דבר ונל' דהענין הוא כך כי גם את זה לעמת זה עשה האלהים סטרא דקדושא לעומתה סטרא אחרא וכשזה קם זה נופל ואילנא דחיי הוא דקדושה ואילנא דמותא הוא סט"א אדם בליעל וכשיתעורר אילנא דחיי שהוא סטרא דקדושה ותתרבה הקדושה וגבה ונשא מאד אזי חיים בלעו דהיינו אילנא דחיי שהוא סטרא דקדושה בולעת ולוקחת חלק מאילנא דמותא ונוסף גם הוא על אילנא דחיי דהיינו גס חלק הרע שהוא מחלק אילנא דמותא נעשה טוב וחי איקרי ע"ד גם אויביו ישלים אתו דהיינו גם מאילנא דמותא ישלים לאילנא דחיי ויתרבה ויתגדל עד כי גדל מאד ומפני שבמעשיו של אדם הוא גרם המעלות שנתפלה האילן ממיתה לחיים לכן גם אילנא דמותא שנעשה אילנא דחיי עי' מעשה אדם הישרים והטובים יגן עליה עד' גם אויביו ישלים אתו ונל' דזהו כוונת רזל' שאמרו ששלשה ספרים נפתחים ליום הדין בראש השנה הצדיקים נכתבין לאלתר לחיים והרשעים וכו' דרל' דהצדיקים נכתבים מהאי גישא שהוא אילנא דחיי והוא השליט עליהם ודידה הוו והם אוחזים בחיים דהיינו סטרא דחיי והרשעים כים נגרש נכתבים מסטרא דמותא ונקראים מתים בחייהם משום שהם מהאי גישא מאילנא דמותא שאוחזים בסטרא דמותא ודידיה הוו וחיותם מההוא סטרא עד שישובו ויחיו מאילנא דחיי וכדאיתא בזוהר פקידי דף רסה' בענין היכלות ע"ש וכבר העתקתי את לשונו שם בפרשת פקודי לעיל דף מה' עב' אות ואו עש' ותחי נפשך (דוד בשתים ועלתה (לו באהל דוד) תרפ"ה:

ג' שם קנב' עב' רמ' פקידא למיעבד פסח וכו' אלא כיון דכי' מתעטרא בעטרהא בניסן לא אעדיאת כתרהא ועטרהא מינה תלתין יומין וכל אינון תלתין יומין מן יומא דנפקו ישראל מפסח יתבא מטרוניתא בעטרהא וכל חילהא בחדוה מאן דבעי למחמי למטרוניתא יכיל למחמי כרוזא כריז כל מאן דלא יכיל למחמי מטרוניתא ייתי ויחמי עד לא ינעלון תרעיה אימתי כרוזא כריז בארבעה עשר לירחא תניינא דהא מתמן עד שבעה יומין תרעין פתיחן מתמן ולהלאה ינעלון תרעי עד פסת שני (ילקוט דוד באהל דוד): משכיל דבר הנה משמע מדברי הזוהר דקאמר עד שבעה יומין תרעין פתיחן מתמן והלאה ינעלון תרעי משמע דפסח שני יש לו תשלומין כל שבעה וזה לא יתכן ועוד דאי זה תלי במאי דיכיל למחמי למטרוניתא אכ' כל שלשים יום מפסח ראשון עד פסח שני יכיל למיעבד קרבן פסח לכן נראה לומר דהכוונה היא דכל יומין דיתבא מטרוניתא בעטרהא עד לא ינעלון תרעיה כל מאן דבעי למחמי למטרוניתא בדבר הראוי לפי הדין למחמי ולהתדבק בה דביקות עליון בפקודין דאורייתא כגון בעולת נדבה וכיוצא וכגון בקרבן פסח בזמנו יכיל למחמי קודם שינעלון תרעין ודוק' ועיין להרמבן' זל' בפירושי על התורה בפרשה זו פרשה ט' ג' שפירש בפירוש שאינו נוהג אלא יום אחד והוא מדברי רבותינו זל' עש' שדרשו מן פסוק הנאמר בפסח מצרים ואכלו את הבשר בלילה הזה וכו' פטרת':

ד' שם קנה' עב' ויאמר ה' אל משה אספה לי וכו' אל' קבה' את בעי מותא בכל זמנא הרי לך ואצלתי מן הרוח וכו' תח' דהכא ידע משה דאיהו ימות ולא יעול לארעא דהא אלדד ומידד מלא דא הוו אמרי על דא לא לבעי ליה לאניש בשעתא דרוגזיה שארי ביה ללטייא גרמיה דהא כמא קיימי עליה דמקבלי ההיא מלה בזמנא אוחרנא דבעא איהו מיתה לא קבילו מניה (רל' שאמר ואם אין מחני נא מספרך וכו') ולא קבילו מניה והשיבו ה' מי אשר חטא לי אמחנו מספרי הרי דלא קבילו מניה בגין דכלא לתועלתא דישראל הוה (ולא אמר הכי בדרך כעס) השתא לאו איהו אלא מגו רוגזא ודוחקא ובגין כך קבילו מניה משום דלא עביד שפיר (ילקוט דוד באהל דוד): משכיל דבר לכן צריך האדם בשעת כעסו ליזהר ולשמור עצמו שלא ידבר כלל כי לא יצא מפיו באותה שעה אלא דבר שאינו הגון וקרוב להפסד ורחוק מן השכר כי יתייצב על דרך לא טוב רע לא ימאס ודבריו ולא בהשכיל כי כל דבריו באותה שעה בלא צדק ובלא משפט כי יעוית משפט ודבריו לא המא כי של אל זר המה שהוא שוכן בתוכו ולכן שתיקתו יפה מדיבורו ולכן יעשה עצמו אלם עד יעבור זעם זעום בו וידום זעום ה' יפול שם. אל ה' ויאר לנו אמן התרצ"א:

ה' שם קנו' עא' ויצעק משה אל ה' לאמר אל נא רפא נא לה עכ' [ילקוט דוד באהל דוד) והוא רזא דשמא קדישא מחד סרי אתוון פירש בנצוצי אורות דרל' כי בפסוק זה יש בו יא' אתוון יוצא ממנו שם קדוש כדאיתא בספרי המקובלים עש' תרצא':

ו' לעיל מניה קנה' עא' ת"ח חביבותא דקב"ה לישראל דהא אעג' דאינון סטאן מארח מישר קב"ה לא בעי לשבקא לון ובכל זמנא אהדר אנפוי לקבלייהו דאי לאו הכי לא יקומון בעלמא וכו' עשב' (ילקוט דוד באהל דוד) והיינו דכתיב אהבתי אתכם אמר ה' וכתיב אהבת כלולותיך וכתיב רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה וכו' וכתיב ואהבת עולם עולם אהבתיך דקדק הכתוב וכתב אהבת עולם לומר וכו' לומר אף בזמן שאין עושין רצונו של מקום כאהבת האב לבנו כדכתיב בנים אתם לה' וכו' וכאב את בן ירצה ר"ל ירצה להכשירו ולתקנו לכן תמיד משגיח עליא בעינא פקיחה תרצד':

פרשת שלח לך

א'. זוהר ק"ס ע"ב אך בה' אל תמרודו דלא ימרדון באורייתא דאורייתא לא בעי עותרא ולא מאני כספא ודהבא ואתם אל תיראו את עם הארץ דהא גופא תבירא אי ישתדל באורייתא ישכח אסוותא בכלא ההד' רפאות תהא לשרך ושקוי לעצמותך יכתיב ולכל בשרי מרפא וכל אינון מקטרגי אינון מכרזאן פנו אתר פלניא עבדא דמלכא בגין כך אל תיראו כי לחמנו הם אינון בגרמייהו מזמנן מזוני בכל יומא לאינון דמשתדלי באורייתא כדא' ואם העורבים ציויתי לכלכלך וכתיב והעורבים מביאים לו לחם ובשר סר צלם מעליהם מאן צלם דא תוקפא דדינא מאי טעמא אעדי משום דה' אתנו אל תיראום כלא אעדיאו בגין אורייתא זכאה חולקיהון דאינון דמשתדלי באוריית' לשמה דהא מתקשרי בקב"ה ממש ואקרון אחים ורעים ההד' למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך עש' (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר מי רואה וקורא דברים אלו הן הנאמרים אמירה נעימה כתיבה נאמנים אמריה מפי קדושים אשר בארץ המה שרוח ה' דבר בם ויתנבאו ולא יספו דברים העומדים ברומו של עולם ולא ישנס את מתניו אזור נא כגביר חלציך להשתדל בתורה יומם ולילה ולא יתן שינה לעיניו ותנומה לעפעפיו להיותו קורא ופושע תונה ישונה ואל יאבד אפילו רגע אחד שקונה עולמו בחייו ויכלו כל הקוצים העוקצים אותו וימצא נחת לעצמו ומזונותיו מצוים לפניו ואל יעכבהו שום חטא והרהור עון שהרי גם אויביו ישלים אתו כי לחמנו הם שהם בעצמם ישתדלו במזונותיו ובכל מידי דמצטריך ליה כי ה' עמו בכל אשר יפנה ישכיל תרצא':

ב' לקמן קסח' עא' יומא דא אהדרן מלין חדתין קמי רב מתיבתא על רזין עתיקין צדיק וטוב לו צדיק ורע לו וכו' רב מתיבתא נחית וגלי אעא דלא סליק ביה נהורא יבטשון ליה ואנהיר גופא דלא סלקא ביה נהורא דנשמתא יבטשון ביה ויסלק נהירו דנשמתא ויתאחדון דא בדא לאנהרא בגין דאית גופא דנהירו דנשמתא לא נהיר ביה עד דיבטשון ליה כדין נהיר נהירו דנשמתא ואתאחדת בגופא וגופא אתאחד בה כדין סליק נהירו מגו נשמתא מהדר ומרומם ומשבח מצלי צלותיה ובעותיה מבריך למאריה הא כדין כלא נהיר וכו' ועל דא ה' צדיק יבחן ובטש ביה וכדין נהיר ואתקף בנהירו יבחן כד"א אבן בחן גחין ר' שמעין ונשיק לעפרא אמר מלה דא אבתרך רדיפנא מיומא דהוינא והשתא אשתמודענא לי מלה מגו שרשא ועקרא דכלא וכו' ע"ש (ילקוט דוד (באהל דוד):

משכיל דבר נראה לי דזהו כוונת הכתוב אשרי האיש אשר היסרנו יה' ומתורתך תלמדנו שעל ידי יסורין תאיר נשמתו בו ואז יצלח בלמידו ובמעשיו מעשה ידיו ברכת מעשים גשמיים ומעשים רוחניים שהם חידושה תורה כתובים וכמסורים וישיג דברים עליונים רוחניים בכח הארת נשמתו באין מעכב שהרי גם הגוף נזדכך ע"י י' והם נקראים יסורין של אהבה שהוא גימט' אחד שמתייחדים הגוף והנשמה יחד כדאמרן דאתאחדן דא בדא וביחודם מולידים תורה ומעשים טובים שהם תולדותיהם של צדיקים ה' יזכנו לזה ולכיוצא בזה אמן כ"ה לסיון תר"צא והיא שנת שמטת כספים: ג' זוהר ק"ס ע"ב ז"ל אמר ר' יצחק כד הוו מטאן לגבייהו דאינון ענקים הוו שויין ההוא חוטרא דמשה קמייהו ואשתזיבו ומנלן דההוא חוטרא יהיב לון וכו' ולעיל מזה בסמוך קאמר וז"ל אתו לנטלא ליה לא יכילו אתו יהושע וכלב נטלו ליה וכו' הה"ד וישאוהו במוט בשנים באינון שנים יחידן וכו' מכאן ידעו יהושע וכלב דאינוץ אתחזיין למיעל לארעא ולמהוי לון חלק ואחסנא עד דהוו אתיין אמלכו עלייהי כלהו (נתייעצו להזיקם) קאים כלב באיבא אמר איבא איבא אי בגינך אנן מתקטלין מה אנן בחולקך וכו' ע"ש ונ"ל שזהו שאמר משה להושע י"ה יושיעך מעצת מרגלים דהיינו עצה זו שהיו מתייעצים עליו להורגו הוא וכלב כדאמר בזהר ולכן התפלל עליו ותשועה קרובה לבא אל יהושע מפני שמו ששמא גרים לכן התפלל על יהושע וכינצל הוא ינצל עמו גם כלב חבירו ותשועה ברוב יועץ ולפי דברי הזהר דבשנים קאי על יהושע וכלב הכתוב יבא כפשטיה ועיי' רש"י בפירושו על החומש בפסוק זה ע"י מש"כ אני הדך בפרשה זו בספר לך דוד (באהל דוד) משכיל על דבר תר'פה:

ד' שם קס"ה ע"ב ועל דא מיין אלין בעזר ה' בגין אינון דאתחזון תמן דכורין (כדכתיב יראה כל זכורך) הוו שתאן מן מייא לא חיישי בנוקבי במיתיהון לאתחזאה קמי מלכא

קדישא וכו' ע"ש ראה כמה גברו חסדיו על עם ישראל אשר בחר לו יה ישראל לסגולתו כי הזמין להם השם מיין דכיין שהם מסוגלים לבטל מהם הרהור אשה ובאים ונראים לפניו בקדושה ובטהרה בלי שום מחשבה זרה ועומדים לפניו כבני מרום עירין קדישין. בקדושתן הן עומדים ברוך בככה לו בעולמו ברוך שבחר בישראל (באהל דוד) משכיל על דבר] תר"פה:

ה שם קס"ו ע"ב פתח רב מתיבתא וכו' לך לך מארצך וכו' מאן דלא זכי באתר דא יהך וינטל גרמיה לאתר אחרא ויזכי ביה אעא דדליק ונהורא לא סליק ונהיר ביה ינענעון ליה ויסלק ביה נהורא ואנהיר וכו' ע"ש (באהל דוד) תרפ"ה:

ו' שם קס"ז ע"א וז"ל ודיינו דינא דההוא בר"נ דקאים על פתחא דגן עדן וכו' אבל דינא דיינו עליה דגזר משיח דלהוי ההוא בר"נ לבר בההוא צערא ארבעין יומין לסוף ארבעין יומין יצערון ליה בדינא בצערא דגיהנם שעתא ופלגא וכל דא בגין דיומא חדא מן חברייא הוה פריש מלין דאורייתא כד מטו לחד מלה ידע האי בר נש דיתכשל ביה ואמר לחברייא שתוקו לא תמרון מדי ובגין דשתיקו חברייא אתכשל בההיא מלה ואכסיף וההוא כסופא דגרים האי בר נש דיינין ליה בהאי דינא קשיא בגין דלא בעו קב"ה לשבקא תובא דאורייתא אפילו כמלא נימא וכו' ע"ש (ילקוט דוד) תר"פה: ז' שם קס"א ע"א ר' חייא אמר הכי אמרו עאלאנא להההיא ארעא דהוית משבח לה. כל יומא ואמרת דלית דכוותה וארימת שבחה על כלא ולאו הכי דהא זה פריה אתכלא חד מאינון זעירין קטפו אמרו אי לדא אחסין קב"ה לישראל וסבלו כל אינון עקתין וליאותין הא בארעא דמצרים אית אתכלין ואיבין דארעא יתיר על חד תרין ע"ש (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר הנה דברי ר' חייא הנז' הם היפך מדברי התלמוד בסוטה לד' מאמר ר' יצחק שם דקאמר טורטני וטורטני דטורטני הא כצד שמונה נטלו אשכול אחד נטל רמון ואחד נטל תאנה יהושע וכלב לא נשאו כלום וכו' ע"ש דמשמע מאשכולות הגדולים הביאו אשכול אחד ורמון אחד ותאנה אחת ועיי' פיר"ש בכאן על החומש שהביא דברי רז"ל הנ"ל פטרת:

ח' שם קס"ט א"ל ר"ש ודאי ידענא דאתון מלובשין תמן בלבוש יקר דגופא דכיא קדישא אי הוה בגוונא דא בהאי עלמא בר נש דאתחזי בההוא גופא כגוונא דאתון קיימין בההוא עלמא אל מלה דא שאיל קמי רב מתיבתא וכו' ואיהו אמר דהא הוה בהאי עלמא הכי מנלן דכתיב ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות אתלבשת בההוא דיוקנא דההוא עלמא מלכות דא רוחא דקודשא דהא מלכות שמיא נשיב רוחא מההוא רוחא דאוירא דההוא עלמא ואתלבשית ביה אסתר וכד עאלת קמי מלכא אחשורוש וחמא ההוא

לבושא דנהורא דיוקנאה אדמי למלאך אלהים פרחא מניה נשמתא לפום שעתא מרדכי אוף הכי דכתיב ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות ודאי דיוקנא דההוא עלמא וע"ד כתיב כי נפל פחד מרדכי עליהם ולא פחד אחשורוש וכו' עש"ב (ילקוט דוד) באהל דוד):
משכיל דבר ראה כמה גדלה מעלת הצדיקים עושה רצונו שעל ידי מעשיהם הם קדש ומעשיהן קדש ומתלבשין בקדושה כשרפי קדש ואדמי לכל שהם בר אלהין קדישין שרפי קדש והכל מתבהלין מראייתן וגם בני ענקים הגבורים אשר בארץ ימס לבם והיה למים כדונג לפני האש וכמו שמצינו בענין זה ג"כ בכניסת ישראל לארץ לפני בני ענק שלא נזכר שמם מה נעשה בהם כשנכנסו ישראל בגבולן מה היתה גבורתן כי ודאי נשתה גבורתן היו כנשים הסו נמסו מלפני עם קדוש ה' והיו כלא היו אשרי מי שעושה רצונו כי הוא עולה מעלה ראשונים כמלאכים מלכי צבאות פטרת:
ט' שם קעג ע"א ת"ח כדעייל שבתא נשמתין נחתין לשרייא על עמא קדישא ונשמתין דצדיקייא סלקין לעילא כד נפק שבתא נשמתין סלקין אינון דשארו עלייהו דישראל ונשמתין נחתין אינון נשמתין דצדיקייא כד סלקין כולהו נשמתין דשארו עלייהו סלקי וקיימין בדיוקנא קמי מלכא קדישא וקב"ה שאיל לכלהו מאי חדושא הוה לכו בההוא עלמא באורייתא זכאה איהו מאן דחדושא דאורייתא אתאמרת קמיה כמה חדוה עביד קב"ה כניש לפמליא דיליה ואמר שמעו חדושא דאורייתא דאמרת נשמתא דא דפלוני וכלהו מוקמי ההיא מלה בתרי מתיבתי אינון לתתא וק"בה לעילא חתים להיא מלה וכו' וכד שאיל לון קב"ה ולא תבין ושתקין כדין חיות הקדש מה כתיב בעמדם תרפינה כנפיהם כמה דאת אמר כי עמדו לא ענו עוד וכו' ע"ש וע"ע מזה בזוהר פ' בלק ודף קפ"ה ע"ב (ילקוט דוד באהל דוד) פטרת:
י' שם קע"ה ע"ב אמר ר' יהודה כמה סהדי עביד קב"ה לאסהדא בהו בבני נשא וכלהו בעיטא ובסהדותא קיימין לקבליה קם בצפרא אוסיט בגלוי למהך סהדייא קיימין לקבליה מכריזין ואמרין רגלי חסידיו ישמור וכו' שמור רגלך כאשר תלך פלס מעגל רגלך וכו' אפתח עינו, לאסתכלה בעלמא סהדייא אמרי עיניך לנכח לנכח יביטו וכו' קם למללא סהדייא אמרן נצור לשונך מרע ושפתיך וכו' אושיט ידיו במילי עלמא סהדייא אמרי סור מרע ועשה טוב אי ציית להו יאות ואי לא כתיב והשטן עומד על ימינו לשטנו כלהו סהדין עליה בחובוי לעילא אי בעי בר"נ לאשתדלא בפולחנא דמאריה כלהו סהדין עליה סניגורין קמיה וקיימין לאסהדא עליה טאבאן בשעתא דאצטריך ליה קם בצפרא מברך כמה ברכאן אנח תפילין ברישיה בין עינויבטא לזקפא רישיה חמי שמא קדיש' עלאה אחיד ורשים על רישיה ורצועין תליין מהאי גיסא או מהאי גיסא על לביה הא

אסתן כל ביקרא דמאריה אושיט ידוי חמי ידא אחרא מתקשרא בקשרא דשמא קדישא אהדר ידיה ואסתכל ביקרא דמאריה אתעטף בעטופא דמצוה בארבע זוויין דכסותיה ארבע מלכין נפקין לקדמות ארבע וכו' שבעה רהיטין אלין אינון שבעה צרירין דתכילתא דבעי לברכא ליה בכל חד וחד (ר"ל שבעה כריכות דבעי לכרוך בחוט של תכלת על שבעה חוטין של לבן של ארבע כנפות והיינו דקאמר בכל חד וחד ר"ל בכל ציצית של כל כנף וכנף] או לאסגאה עד תליסר מאן דיוסיף לא יוסיף על תליסר מאן דימעט לא ימעט משבעה (ר"ל או יכול להרבות בכריכות של חוט תכלת עד שלש עשר כריכות ולא יוסיף יותר מזה יותר משלש עשר כריכות ולא יפחות פחוט משבעה ילקוט דוד] באהל דוד]:

משכיל דבר תן לבך כמה חבבנו יוצרנו ונתן עלינו משמרות משמר מול משמר שופטים ושוטרים עומדין עלינו לצוותינו ולהזהירנו לשמור מצותיו וחקיו ומשפטיו ולא נסוג לבנו מאחרי השם ח"ו. חבה יתירה נודעת לנו שהוא מנהיגנו ומיישר אורחותנו ללכת בדרכיו ונ"ל שזהו כוונת הכתוב הוא ולא אנחנו וכו' וקשה היאך תיסק אדעתין לומר שאנחנו עשינו את עצמינו הרי אנחנו רואים בנינו הנולדים לנו שאנחנו לא עשינו בהם מעשה אלא הכל שלו אלא ודאי האי עשייה היינו תקון ההנהגה והמעשה שאנחנו הולכים בדרך ישר אנחנו מודים לה' שהוא עשנו ותקננו בתיקון שלם ולא אנחנו מצד עצמנו אלא הכל בעזרתו יתברך שמעמיד עלינו משמר כדאמר בזוהר שכל אחד מכריז עלינו לשמור מצותיו:

י"א קע"ח ע"א זוהר מאן דאית ביה עובדא טבא אי דאיהו מאריה דחושבנא הא אוקמוה דבכל ליליא וליליא עד לא ישכב ועד לא נאים בעי בר נש למעבד חושבנא מעובדוי דעבד כל ההוא יומא ויתוב מנייהו ויבעי רחמי. מ"ט בההיא שעתא בגין דההיא שעתא אילנא דמותא שארי בעלמא וכל בני עלמא טעמין טעמא דמותא ובעי בההיא שעתא למיעבד חושבנא מעובדיו ויודי עלייהו בגין דאיהי שעתא דמותא ואלין אקרון מארי דחושבנא וכו' [ילקוט דוד] באהל דוד]:

פרשת קרח

א' רמ' דף קע"ט פקודא בתר דא לדון במחרים נכסיו לכהן וכו' בגין דא מני קב"ה למיהב לכהנא דאיהו רחמי ברכה לאכפייא רוגז דאתמר בההוא בר"נ מרה חרבא דמלאך המות ואתער ימינא לגביה ברחמי ואתכפייא רוגזא דשמאלא והאי איהו ברוגז רחם תזכור מאן דכעיס דאית ליה בכעס סם המות דעליה אוקמוה מארי מתניתין כל הכועס כאלו

עע"ז בגין דסטרא אחרא אתוקדת בבר"נ ובההיא בעירא דיהב לכהנא אתפש חרם מניה ושמ"אל אל אחר חרם ונוקבא דיליה קללה כלולה מכל קללות שבמשנה תורה וק"בה בריך בכל אורייתא כולא וכל ברכאן מימינא דאחיד ביה כהן ובגין דא כל חרם צריך למיהב ליה לכהנא דאיהו אכל ליה בנורא ושצי ליה מעלמא ושכיך אשא משמאלא בימינא דאיהו מייא וביה וחמת המלך שככה ע"ש (באהל דיד): משכיל דבר הנה דברי הזוהר מפורשים דדבר שהיה בו שליטא לסטרא אחרא שהוא סטרא דמותא כגון המחרים דמסתמא ע"י כעס החרים נכסיו דאתער בההוא בר"נ מרה וחרבא דמלאך המות תיקונו להוציאו מסטרא דמותא אמרה תורה כל חרם בישראל לך יהיה. דהיינו ינתן לכהן ואז יצא מכלל קללה ויבא לכלל ברכה כיון דאחיד ביה כהן שהוא ומינא מסטרא דקדושה בזה יחולו עליו כל הברכות ונ"ל דזהו ענין פדיון בכור שניתן לכהן הוא כדי להוציאה מסטרא דמותא ולהכניסו לסטרא דקדושה ע"י הכהן שהוא קדוש שנאמר כי קדוש הוא לאלוהיו וכמו שאמר הזוהר בהקדמת בראשית דף י"ד פקודא תליסר למיעבד פורקנא לבריה לקשרא ליה בחיין דתרין ממנן נינהו חד דחיין וחד דמותא וקיימין עליה דבר נש וכד יפרוק בר"נ בריה מידא דההוא דמותא פריק ליה ולא יכיל לשלטאה עליה וכו' ע"ש דלפי הזוהר דהכא אתי שפירי דעל ידי שנותנו ברשות כהן שהוא מסטרא דימינא ומסטרא דקדושה מוציאו מן המות לחיים וברכה ושלום עי' לעיל בהקדמת בראשית מש"כ שם אות ד' ע"ש תרפ"ו:

ב' לעיל דף קע"ז האי בר נש דפקיד עליה למבני בניינא בעי לכוונא לבא ורעותא לגביה דההוא מיתא מכאן בר נש דאתי על ההיא אתתא בגין שפירו ותיאובתא דיליה הא בניין עלמא לא אתבני דהא רעותא ולבא לגבה דההיא אתתא ולא אתכוון לגבי מיתא ובגין כך כתיב אם ישים אליו לבו ברעותא דלבא דיכוין לגביה כדין רוחו ונשמתו אליו יאסוף ואתמשך גביה לאתבנאה בהאי עלמא מה כתיב בתריה יגוע כל בשר יחד ההוא יתבלי בעפרא וכל ההוא בשרא והשתא אדם על עפר ישוב הא חדתותין דבניינא כמלקדמין ויתוב על עפרא דבניינא דגופא אחרא כמה דהוה בקדמיתא וע"ד רוחא ונשמתא בידוי דק"בה וחייש עלייהו דבני נשא דלא יתאבידו מהאי עלמא ומעלמא דאתי בגין כך אל אלהי הרוחות לכל בשר (ילקוט דוד) באהל דוד:

משכיל דבר הנך רואה בעיניך כמה רוצה ה' בתקנתנו אשר לא ידח ממנו נדח ומצוה לנו על הראוי כדי שנחיה חיי עולם ומזהיר אותנו על הבלתי ראוי שאל נאבד וניתן תקנה לאחריתנו אם בחוקות ה' נלכו באור ה' פס"רת:

פרשת חקת

א' זל' הזוהר ותלבש אסתר מלכות דאתלבשת במלכות עלאה קדישא וכו' מ"ט זכתא להאי אתר בגין דנטרא פומה דלא לחוואה מדי הה"ד אין אסתר מגדת מולדתה. ואוליפנא כל מאן דנטיר פומיה ולישניה זכי לאתלבשא ברוח דקודשה וכל מאן דסטי פומיה למלה בישא הא ודאי ההוא מלה בישא עליה וכו' ע"ש תר"פה:

ב' שם עב' כל בני עלמא אזלי לבי כנישתא לאתערא מלה דלעילא בין בעובדא בין במלה אי ההוא עובדא או ההיא מלה לא אתעביד כדקא יאות לא אתער מדי אבל זעירין אינון דידעין לאתערא וקב"ה קריב לכלא דידעי למקרי ליה ולאתערא מלה כדקא יאות אבל אי לא ידעי למקרי ליה לאו איהו קריב דכתיב קרוב ה' לכל קוראיו וכו' מאי באמת דידעי לאתערא מלה דקשוט כדקא יאות ע"ש, ג' עוד שם קפ"ד ת"ח כל מאן דידע לסדרא עובדא כדקא יאות ולסדרא מלין כדקא יאות הא ודאי מתערי לק"בה לאמשכא מלין עלאין דכשרן וכו' ואלין דידעי ומכווני לבא ורעותא מפקי ברכאן מאתר דמחשבה ונפקו בכל גזעין ושרשין באורח מישר כדקא יאות עד דמתברכין עלאין ותתאין ושמא קדישא עלאה מתברך על ידיהון זכאה חולקיהון דהא קב"ה קריב לגביהון וזמין לקבליהון בשעתא דקארון ליה הוא זמין לון בשעתא דאינון בעקו הוא לגבייהו הוא אוקיר לין בעלמא דין ובעלמא דאתי הה"ד כי בי חשק ואפלטהו אשגבהו כי ידע שמי עכ"ל ע"ש עי' בפרשת שלח אות א' דף לא' ע"ש ובפרשת תרומה אות ג' דף לז' ע"ש תר"פה:

ד' שם דא עוג דאתדבק באברהם ומאנשי ביתיה הוה וכד אתגזר אברהם מה כתיב וכל אנשי ביתו וכו' דא ייוג דאתגזר עמיה וקביל האי אות קדישא וכו' א"ל קב"ה אל תירא אותו לא תדחל להההוא אות דיליה וכו' דהא פגים רשימא קדישא וכו' אתחזי לאתעקרא מעלמא וכו' בגין כך אתעקר מעלמא וכו' ע"ש (ילקוט דוד (באהל דוד) עי' בספרי הקטן לך דוד פרשת חיי שרה על פסוק ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו ואמרו בילקוט שהיה זיו איקונין שלו דומה לו הכניסוהו לגן עדן יצחק יצא מגן עדן חי ואליעזר נכנס לגן עדן חי ותמהתי על זה ממה שאמרו שם בילקוט השמעוני ס' קו' דבשביל שגמל אליעזר חסד ליצחק הוציאוהו לחירות ונתן לו הקב"ה שכרו בע"הז והעמידו מלך והוא עוג מלך הבשן שנשאר מיתר הרפאים עי' ברשי' בפירושו על פסוק זה ויאמר ה' אל משה אל תירא שפירש כמ"ש בזוהר עש' והיא תמיהא קיימת שאלו הדברים סותרים זה את זה עש' שתרצתי שעוג הוא שפלט מדור המבול אלא שאחר כך נתגלגל באליעזר עבד אברהם שהיה בן נמרוד הוא אליעזר שפלט ג"כ מן הרפאים ואחר כך נתגלגל בעוג מלך הבשן שהיה בימי משה והרגו משה עש' אלא שעכשיו אני רואה דברי הזוהר אלו ודברי רשי'

אלו שבפרשה זו משמע שזה שהיה בימי אברהם הוא שהיה בימי משה ולכן נראה לי שהם מדרשים חלוקים מאן דאמר שנכנס חי לגן עדן אליעזר לא סבר לה מר שאליעזר הוא עוג:

ה' שם ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו תרין אותו אינון שלימין באורייתא בתרין ווין חד דא וחד עד דרוש אחיך אותו מ"ט בגין דאינון אות ממש עד דרוש אחיך דבעי לפרשא ההוא אות דההוא אבידא וכו' עש' כתב בנצוצי אורות וזל' אבל בס"ת שלנו שניהם חסרים ויש לומר כמ"ש פרשת בלק דף ר"ג ע"ב גבי מגבעות שאיתא בזהר שם דבמתיבתא עלאה גבעת חסר ואו ובמחיבתא דרקיעא ומגבעות מלא ואו ואפשר לומר ג"כ כאן שנאמר שבאחד מב' ישיבות כתוב אותו מלא בואו וכן יש לומר גבי פלגשם וכלת משה וזולתם ע"ש:

משכיל דבר ונ"ל דזהו שאומרים בכל נדרי בליל כפור בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה דהיינו מתיבתא עלאה ובישיבה של מטה היינו מתיבתא דרקיעא ודוק באהל דוד תר"פה:

ו' שם דף קפ' עא' ת"ח ההוא מיתא דאסתלק מן עלמא בלא בנין האי בת נדיב לא כנישת ליה להההוא בר נש לגבה ואזיל לאתטרדא בעלמא דלא אשכח אתר וקב"ה חייש עליה ופקיד לאחוהי למפרק ליה לאתבא ולאתקנא בעפרא אחרא כמה דכתיב ואדם על עפר ישוב ואוקמוה ואי ההוא פרוקא לא בעי לקיימא לאחוהי בהאי עלמא בעי למקטר חד נעל ברגליה וההיא אתתא דתשרי ליה ומקבלא להההיא נעל לגבה אמאי נעל אלא בגין דההוא נעל בגין מיתא הוא ואתייהב ברגליה דחייא אחוהי ואתתא מקבלא להההוא נעל לגבה לאחזאה דהא ההוא מיתא בין חייא אהדר בעובדא דא והוא בהפוכא מההוא נעל דנטיל מיתא מחייא והשא האי נעל נטיל חייא ממיתא ובההוא נעל ההוא מיתא לא אזיל בין חייא (ר"ל להתעבר באחרים) ואתתא נטלא ליה לגבה לאחזאה דההיא אתתא עטרת בעלה נטלא לה ומקבלת ליה לגבה (ר"ל ומתעבר בה) ובעילבטשא ליה להההוא נעל בארעא לאחזאה דשכיך גופיה דההוא מיתא וקיבה לזמנא דא (ר"ל השתא או לאחר זמן) או לבתר זמנא חייש עליה וקביל ליה לעלמא אחרא תו בעשותא דההוא נעל בידא דאתתא לארעא לאחזאה דהא יתבני ההוא מיתא בעפרא אחרא בהאי עלמא והשתא יתוב לעפריה דהוה מתמן בקדמיתא וכדין ההיא אתתא תשתרי למיעבד זרעא אחרא ואוקמוה ע"כ ע"ש (באהל דוד):

משכיל דבר הנה משמע מהזוהר שאין למת מנוחה כי אם בשני דברים שאמרה תורה דהיינו ביבום או בחליצת מנעל הא לאו הכי תמיד תהיה רוחו משוטטת עם רוחם של

חיים בעולם הזה ולא ימצא מנוח כעוף הזה הנודד מן קנו כן רוחו של איש זה נודד ממקומו נד ונע יהיה בארץ על כן צריך להזהר על זה לאלו הנשים החשובות השאננות שאם אירע בהם מילתא בר"מ שימחלו על כבודם מפני כבוד המתים ואין בטענתם ממש שיאמרו שכיון שהם אינם רוצים לישא אחרים מפני כבוד בעליהם אינם צריכים עוד להתבזות בעיני כל רואיהם במעשה החליצה כאשר ראיתי לכמה מזה שלא רצו לחלוץ על כן באתי להזהיר שישימו פניהם נכח דברי הזוהר הנ"ל ואל יחושו לכבודם ועיין בש"ע אה"ע סי' קס"ה סעי' ג' וע"ש בפ"ת סק"ז במ"ש משם הרב חתם סופר ועיין להרב שדה חמד בדברי חכמים סי' קיט' ע"ש גם בתקוני הזוהר תקונא עשרין ושית ע"ב כתב דהוא סכנה ליבם אם לא יחלוץ ליבמתו בגין דלא ימית ליה חויא דאיהו כרוך על עקבו ע"ש וזה מסכים למ"ש הש"ע הנ"ל שאם היבם רוצה לחלוץ שאין שומעין לה דהיבם דינא קא בעי ע"ש תר"פו:

פרשת בלק

א' שם קפו' ע"א ת"ח ויראני את יהושע הכהן הגדול וכו' דסליקו ליה לדינא גו ההיא מתיבתא דרקיעא בשעתא דאתפטר מהאי עלמא עומד לפני מלאך ה' דא הוא נער ריש מתיבתא דאיהו חתיך דינא על כלא והשטן מאי והשטן ההוא דממנא על נפשא בגיהנם דתיאיבתיה למיהב ליה ותדיר קיימא ואמר הב הב הבו חייבין לגיהנם לשטנו לאדכא חובוי כדין ויאמר ה' אל השטן יגער בך ה' וכו' (ילקוט דוד):

משכיל דבר הנה הזוהר קאמר בהדיא דהני קראי דיהושע בן יהוצדק נאמרו אחר פטירתו במתיבתא דרקיעא והגם שפשט הכתובים אינם מורים כן שהרי כתוב ויעד מלאך ה' ביהושע לאמר כה אמר וכו' אם בדרכי תלך ואם את משמרתי תשמור וכו' וגם תשמור אח חצרי וכו' יש לפרש דר"ל על זרעו קאמר כמדבר עליו כי זרע האדם יחשב כמוהו כי כן מצינו לו להרב מצודת דוד שפירש כן עיין עליו תרפ"ט:

ב' שם ע"ב אכלו וההוא ינוקא הוה אמר מלי דאורייתא וחדושי תורה אמרו הב ונברך אמר להו יאות אמרתון בגין דשמא קדישא לא מתברך בברכה דא אלא בהזמנה פתח ואמר אברכה את ה' בכל עת וכו' וכו' מה חמא דוד לומר אברכה את ה' אלא חמא רוד דבעי הזמנה ואמר אברכה בגין דבשעתא דבר נש יתיב על פהורא שכינתא קיימא תמן. וסטרא אחרא קיימא תמן. כד אזמין בר נש לברכה לקב"ה שכינתא אתקנת לגבי עילא לקבלה ברכאן וסטרא אחרא אתכפייא ואי לא אזמין בר נש לברכה לקב"ה סטרא אחרא שמעא ומכשכשא למהוי ליה חולקא בההיא ברכה וכו' והשתא לברכת מזונא בעינן

שנוי להזמנה אחרא דהא כסא דא לקב"ה הוי ולא למזונא ובגין כך בעי הזמנה דפומא ואי תימא נברך שאכלנו משלו דא הוא הזמנה ברוך שאכלנו דא הוא ברכה הכי הוא ודאי אבל נברך הזמנה אחרא איהו הזמנא דבורא הגפן וכו' ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):
משכיל דבר ע' בהגהות מהרח"ו מה שציין באות ואו וזל' דהב לן ונברך הוא לעשות הכוס מרכבה להק"בה שהוא נקרא כוס של ברכה אחר כך אנו אומרים נברך שאכלנו משלו ר"ל נברך מן הבינה הנקראת ברכה את השכינה שהיא האם המפרנסת אותנו ואכלנו משלה וא"כ הם שתי הזמנות אחת היא הזמנה בפה באורח אתגלייא שנית באורח סתים כי בינה נקראת עלמא סתימאה עכ"ל ע"ש) וא"כ משמע דהזמנת הב לן ונברך אינו אלא על הכוס וא"כ לדידן שאין מברכין על הכוס פ"א בעשרה ולא בשלשה משמע שאין לומר הב לן ונברך ואין צריך להאי הזמנה אלא שאנחנו רואים בעינינו כי כל העולם נהגו לו' הב לנו ונברך גם בשלושה דליכא כוס ועי' בש"ע א"ח סי' קפ"ב סעי' א' והנה בסי' קצ"ג שם ס"א לא הזכיר הש"ע בברכת הזמון הב לן ונברך עי' בא"הט שם ס"ק א' שהזכיר דברי הזוהר הנז' ודאי דמנהגינו שאומרים הב לן ונברך הוא ע"פ הזוהר הנז' ואפשר שהעולם היו נוהגין כסברת יש אומרים שבשלשה טעונה כוס ולכך יסדו לומר הב לן ונברך אלא שאחר כך לא נהגו בכוס משום דלא הוה שכיח להו יין ועמדו בתקנתם הראשונה שהיו אומרים הב לן ונברך ועי' מה שכתבתי בספרי הקטן קרית חנה דוד חלק שני סי' קי"ט ע"ש תר"פע:
ג' שם קצ"ב ע"א ויספה פליטת בית יהודה הנשארת שרש למטה ועשה פרי למעלה שרש למטה כגון אבוי דאסתלק מעלמא ואיהו שרש למטה במתיבתא דרקיעא ועשה פרי למעלה במתיבתא עלאה כמה טבא שרשא ואיבא וכו' ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):
משכיל דבר הנה הזוהר קאמר שבשמים ישישיבה למטה ברקיעא ויש ישיבה למעלה בישיבה עליונה ונראה לי שזהו מה שאנו אומרים בליל יום הכפורים בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה על דעת המקום וכו' דהכל קאי על השני ישיבות שבשמים וכן פירש הרב חמדת ימים בפירושו על ישיבה של מעלה וכו' תר"פט:
ד' שם ע"ב א"ל לצליה תא וקטליה ולא בשמא דלא אתחזי האי לאדכרא עליה קדושה עלאה בגין דלא תיפוק נשמתיה ותתכליל במלין דדרגין קדישין ותתקיים תמות נפשי מות ישרים בההיא שעתא עבד ביה כמה זיני מיתא ולא מת עד דנטל חרבא דהוה תקין עליו חויא מהאי סטרא ומהאי סטרא אמר ליה פנחס טול בדיליה ובדיליה ימות כדין קטיל ליה ויכיל ליה דכך אורחוי דההיא סטרא מאן דאזיל אבתראה בה ימות ע"ש בכי טוב (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר הנה בהגהות מהרח"ו ציין על הא דקאמר הזוהר דלא אתחזי האי לאדכרא עליה קדושה עלאה בגין דלא תפוק נשמתיה וכו' וז"ל מכאן שטוב לנפטר למות מתוך דברי תורה וכ"ש אם קורין השם של מב' (ר"ל אנא בכח גדולת ימיניך תתיר צרורה וכו') שהוא מסוגל להעלאת הנפשות ויקראו קריאת שמע לפניו עכ"ל ע"ש פט"רת:

ה' שם קצ"ה ב' הא תלת זמנין אצטריך לשואה גרמיה עבד לבתר לשואה גרמיה גו אינון דמסרי נפשייהו על קדושת שמיה והיינו ביחודא דשמע ישראל דכל מאן דשוי הכי רעותיה בהאי קרא אתחשיב ליה כאלו מיסר נפשיה על קדושת השם לבתר לשואה גרמיה עני בזמנא דעאל ודפיק דשין דרומי מרומים כד אמר אמת ויציב וסמיך גאולה לתפלה למהוי בצלותא דעמידא תביר לבא עניא ומסכנא ולשואה רעותיה לאתכללא גו מסכנא בחבירו דלבא במאיכו דנפשא לבתר לשואה גרמיה גו חסידים בשומע תפלה לפרשא חטאוי דהכי אצטריך יחיד בשומע תפלה וכו' עבד תליתאה בתר דסיים צלותיה וסדר כלא וכו' וקרא עליה ואמר ליה ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר ודא צלותא דהאי בר נש לא תהדר בריקניא לעלמין וכו' ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר ראה כמה גלו לנו רבותינו בתורתם האמתית ראה כמה תועליות למדונו במדותם ובהנהגתם עלי יושר אשרי המציב יד לדבריהם להיות לו לזכרון בין עיניו אשר בצל תורתם נחסה ונתלונן אם יתיונו נחיה חיי עולם פט"רת:

ו' דף קצ"ג ע"ב וז"ל בספרא דחכמתא דשלמה מלכא הכי אמר תלת סימנין אינון סימן לעבירה ירקון סימן לשטות מלין סימן דלא ידע שבוחי ודא אכרע לשאר וכו' והא כתיב יהללך זר ולא פיך ואי לא זר פיך לאו הכי אלא אי לא הוי מאן דאשתמודע לך תפתח פומך למללא באורייתא ולאודעא מילי קשוט באורייתא וכדין פתיחו פומך באורייתא ישבחון מילך וינדעון מאן את וכו' מ"ש תר"פה,:

ז' שם דף קצ"ו ע"א אבל עד לא יתכנסון ישראל לבתי כנסיות לצלאה סטרא אחרא קיימא וסגיר כל נהורין עלאין דלא יתפשטון ויפקון על עלמין ותלת זמנין ביומא אזלי סטרא אחרא דכר ונוקבא ומשטטאן בעלמא וההוא עידן אתקן לצלותא בגין דלא הוי תמן קטרוגא כלל וכדין איהו עידן לצלותא בגין דאינון אזלין למשטטא בטורי חשוך והר נשפה כדין פתיחן כוי נהורין עלאין ונפקי ושראן על בתי כנסיות ברישיהון דאינון דצלאן צלותין ומתפלגן נהורין על רישייהו וקב"ה שאיל על ההוא דלא אשתכח תמן ואמר חבל על פלניא דהוה רגיל הכא והשתא דהלך חשכים (דהיינו הסטרא אחרא) ואתעבר מקמי נהורין והלך לשטטא בטוריא בעלמא ונפק ר"ל וכדין נפק מההוא נגה נהורא דנהיר ולית ליה חולקא אין נוגה לו כמה דאתפליג ושריא על אחרין דתמן כמה טבין אתאבידו

מיניה ואלו הוה תמן יבטח בשם. ה' בכללא דעבד קדמאה וישען באלהיו ברזא דעבד תניינא וכו' ע"ש [ילקוט דוד] הנה מאמר הזוהר לנכח עיניך קורא נעים שרבותנו ז"ל אשר היה נגלה לעיניהם כל תעלומות חכמה ידעו הכל וכל אשר נעשה בשמים ובארץ והגבילו לנו זמן מיוחד לתפלתנו בשלושה זמנים עת אשר הדרך סלולה אין פגע אין שטן רע באין מסך ואין מבדיל בינם לבין אורות הגדולים המאירים לארץ ולדרים הבקר אור והאנשים שולחו לעתור ולרצות לקונם וכוין פתיחן לאור לישראל במושבותם וכל אחד נוטל את שלו חלקו ונחלתו יאכלון כל אחד כפי כוונתו ולכן צריך האדם להקדים עצמו לתפלה עם הצבור ולפחות בזמן שהצבור מתפללין טרם שיבא השטן משוט בארץ בהרי נשפה והרי חשך ולמלאות חללו של עולם ברוב חיילותיו עד באין מקום לצאת ולבא לכן ידידי שים נא נגד עיניך דבר זה ואזהרה זאת ועשה ואל תאחר אקדמיה עד לא יקדמונך מהרה חושה אל תעמוד קום בקיומך עמוד על עמדך עמודים שנים יכין ובועז הם נקראים כיהודה ועוד לקרא במאמרו היקר יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר וכו':
משכיל דבר תרפ"ו:

ח' שם ע"ב פתח כמלקדמין רבי אלעזר וכו' גם צפור מצאה בית דא יתרו וכו' בלק מבני בנוי דיתרו הוה ואתעבר מארחא דאבוי כיון דחמו סבי מואב וסבי מדין דהוו בהדי הדדי באחוה דלהון בע"ז בחולקא דלהון דיתרו ובנוי אתדבקו בשכינתא ודא אתמשך מנהון אתו ואמלכוהו עלייהו בהאי שעתא דכתיב ובלק בן צפור מלך למואב בעת ההיא בעת ההיא הוה מלך מה דלא הוה מקדמת דנא וע"ד כתיב בן צפור מה דלא אתחזי למעבד הכי ע"ש (ילקוט דוד) אבי ראה גם ראה כי כל אלו ששלחו יד בישראל הם שארם ובשרם וקרובים אלו לאלו כי בלעם בנו של לבן ובלק בנו של יתרו והיינו דכתיב מהרסיך ומחריביך ממך יצאו לולי ה' שהיה לנו (באהל דוד): ט' שם קצ"ז ע"ב כי יהיה לאיש בן סודר ומורא וכו' ותפשו בו אביו ואמו וכו' ותנינן דבההיא שעתא אמר קב"ה למשה כתוב א"ל משה מאריה דעלמא שביק דא אית אבא דעביד כדין לבריה ומשה הוה מרחיק הוה חמי בחכמתא כל מאן דזמין קב"ה לבני ישראל אמר מאריה דעלמא שבוק מלה דא א"ל קב"ה למשה חמינא מה דאת אמר כתוב וקבל אגרא (כמו שאמרו רז"ל זה אחד משלושה דברים שאמרה תורה ולא היו בעולם בן סורר ומורא וטומאת נגע הבתים. ועור הנדחת וכו' ועל כן אמר לו השם למשה כתוב וקבל אגרא) את ידעת ואנא ידע יתיר מה דאת חמי עלי ההוא עובדא דרוש קרא ותשכח בההיא שעתא רמז לטפיאל' רבנא דאורייתא אמר למשה אנא דרישנא להאי קרא כי יהיה לאיש בן דא קב"ה וכו' אלא מאן גרים דא להו לישראל למהוי סורר ומורא לגבי אבוהון דבשמיא בגין דאיהו

זולל וסובא בשאר עמין דכתיב ויתערבו בגוים וכו' וע"ד ורגמוהו כל אנשי עירו באבנים אלין כל שאר עמין (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר מכאן מפורש יוצא שפשט התורה הוא לבוש האורה ועיקר הוא מה שתחת הלבוש שהוא נעלם מן העין שהוא כרוך וכפול שמור מן הכל שלא תהיה יד כל אדם שולטת בו וכי תדרשנו ידרש לך וכמו שאמרו רז"ל יגעת ומצאת תאמין וכמ"ש אני אוהבי אהב ומשחרי ימצאונני כי מי שדופק על שער הפתח והוא סגור יפתחו לו ליכנס אל הבית ואם לו ידפוק ישאר מבחוץ ולא יזכה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו על כן צריך לדרוש ולחקור מאין ימצא הפתח ויאמר פתחו לי שערי צדק וכו' בחשק נמרץ וה' יראה ללבב ואז יאיר ה' פניו אליך ותמצא מבוקשתך בקש תמצא כי מי שטרח בע"ש יאכל בשבת תרפ"ו:

י' שם ומגבעות אשורנו במתיבתא עלאה גבעת חסר ו' במתיבתא דרקיעא ומגבעות באת ו' ואשלים לתרין סטרין חד דהא האי גבעת לא אתפנישא מן ברה לעלמין ולא שבקת ליה וכו' ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר הנה מצאנו כאן בזוהר שיש חלוק למתיבתא עלאה למתיבתא דרקיעא בענין מלא וחסר ובכן אתי שפיר בכל מקום שמצאנו שאמרו מלה זו חסרה או מלאה ובספרנו לא נמצא כן אין כאן קושי כי כוונתם על מתיבתא עלאה או מתיבתא דרקיעא ויש חלוק נוסחאות וכן ראיתי להרב חיד"א ז"ל שכתב כן עי' בנצוצי אורות תרפ"ט:

יא' שם ר' ע"א ואוליפנא דלית חילא בבעירי לאשראה עלייהו רוחא אחרא דאי ימרון בני נשא אי ימללון בעירי כמה דעתא שלים יפקון לעלמא פוק ואוליפ' מהאי אתנא דהא קב"ה אפתח פומה חמי מלוי דאינון מלי דטפשותא כדאמר לעיל מזה ואוליפנא דלית חילא בבעירי לאשראה עלייהו דעתא שלים כמאמר ר' אבא לעיל מזה (ילקוט דוד):

פרשת פינחס

א' שם רט"ז ע"ב ת"ח כל ברייז דעלמא קודם דאתייהיבת אורייתא לישראל הוו תליין במזלא ואפילו בני חיי ומזוני אבל בתר דאתייהיבת תורה לישראל אפיק לון מחיובא דככביא ומזלי ודא אוליפנא מאברהם בגין דהוו עתידין בנוי לקבלא אורייתא ה' מאברהם דאיהי חמשה חומשי תורה דאתמר בה אלה תולדות השמים והארץ בהבראם בה' בראם אמר הקב"ה לאברהם בגין האי האי דאתוסף בשמך השמים תחתך וכו' ובגין דא כל המשתדל באורייתא בטיל מניה חיובא דככביא ומזלי אי אוליף לה כדי לקיימא פקודהא ואם לאו כאלו לא אתי אשתדל בה ולא בטיל מניה חיובא דככביא ומזלי כ"ש

עמי הארץ דאינון אתמתלן לבעירן וכו' דלא אתבטלון מנהון חיובא דככביא ומזלי וכו' ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר לפי דברי הזוהר הנ"ל הא שאמרו רז"ל אין מזל לישראל ופירשו בו שישראל הם למעלה מן המזל ולא שליט עלייהו עי' בדבריהם דלפ"ז דוקא ת"ח המשתדלים בתורה ולומדין אותה לשמה לקיים מצותיה תרפ"ט: ב' שם רי"ח ע"א ר"מ אוף הכי בר נש דיתיב בקרתא דיתבין בה אנשין בישין ולא יכיל לקיימא פקודין דאורייתא ולא אצלח באורייתא עביד שנוי מקום ואתעקר מתמן ואשתרש באתר דדיירין ביה גוברין טבין מארי תורה מארי פקודין דאורייתא אקרי עץ דכתיב עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה וכו' ילקוט דוד:

ג' שם רכ"ב ע"ב ובגין דא צריך בר נש לפקדא לה במטרוניתא הה"ד בידך אפקיד רוחי ואם היא אסירא בחובוי דגופא בידא דחיילין דיצר הרע מה כתיב בידך רוחי פדית אותי ה' אל אמת ועוד בזמנא דהיא חייבת מה כתיב ברוחיה יד ליד לא ינקה רע דאזיל מיד ליד במשיריין דיצר הרע דשריין עליה בחובין דיליה וזרקין לה מאתר לאתר והאי איהו דאחוי גרמיה במדינא אחרת או במלכו אחרת ולזמנין באשפא כפום חופוי ואי איהו זכאה כל משריין דיצר הטוב כלהו ופניהם וכנפיהם פרודות לקבלא רוחיה וסלקין לה לעילא לאתר דחיון דכרסיא ותמן חזו לה דמיונות ומראות דנבואה ובגין דא אוקמוה רבנן דחלום אחד מששים בנבואה וכו' ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד:

משכיל דבר בנסיון זה ידע האדם את נפשו מה היא עמידתה ובמה היא נערכת ועל זה נאמר יודע צדיק נפש בהמתו עם מי היא נחשבת אם לימין אם לשמאל אבן ואבן איפה ואיפה במאזנים לעלות לשון המכריע וכל אחד משקלו עליו: שם רכ"ד ע"א עוד אמר בוצינא קדישא דבתר דצלותא איהי כקרבנא מאן דימא פטום הקטרת בתר תהלה לדוד בטיל מותנא מביתא ע"כ ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד:

משכיל דבר נ"ל דעל פי דברי הזוהר שהם דברי רבי שמעון הנ"ל תקנו לומר פטום הקטורת אחר העמידה ואחר תהלה לדוד כמ"ש בוצינא קדישא הכא דסגולתא לבטל המות ולכן צריך בזה לאומרה תמיד שסגולתה נשגבה מאד: ד' זוהר דף רכ"ג ע"ב קום ר"ש ויתחדשון מלין וכו' למנצח תמן נצח נגון צח' וביה אתקרי השם מארי נצחן קרובין לגבי אומין עכו"מ דעלמא ורחמי ודינא לישראל ורזא דמלה ובאבוד רשעים רנה וכו' כחושבן חסד ורזה דמלה נעימות בימינך נצח ע"ש ור"ל דלעולם מדת נצח הוא חסד ורחמים לישראל וכדכתיב נעימות בימינך נצח ע"ש עוד שם על שושן עדות דא הוד דאיהו שושן עומק שליט עליהוד דנצח שליט איהו חוור על סומק ע"ש ועי' עוד בתקונים

בסוף תקונא עשרין ותרין וז"ל נצח קשורא דיליה חסד ההי"ד נעימות בימינך נצח הוד קשורא דיליה גבורא וכו' ע"ש ועי' עוד בזוהר בראשית כ"א ע"ב ז"ל נצח ירכא שמאלא דיעקב ובגין כך אתא דוד וכליל ליה בימינא דכתיב נעימות בימינך נצח ימינך לא כתיב אלא בימינך וכו' ע"ש ונ"ל דהיינו כדאמרן לעיל שהוא דינא נצחן מארי קרבין לגבי אומין עכו"מ ונכלל בימין שהוא חסד ורחמים לישראל עוד איתא בזוהר שמות פרשת וארא דף פ"ט ע"א ז"ל מ"ט אהרן ולא משה אלא אמר קב"ה אהרן מיין קיימין בדוכתיה ושמאלא בעי לנגדא מיין מתמן אהרן דאתי מההוא סטרא אתער ליה וכד שמאלא נקיט לון יתהדרון דמא וכו' ע"ש ויש להרגיש על זה דהא הכהן הוא מסטרא דחסד וכן איתא בזוהר ספר ויקרא פרשת צו דף כ"ז ע"א ז"ל ר' אחא פתח ואמר וכו' וכהנא אמאי והא תנינן אשא בכל אתר דינא הוא וכהנא מסטרא דימינא קא אתי ורחיקא הוא מן דינא דהא כהנא לא אזדמן בדינא לעלמין וכו' ע"ש ודוחק לחלק בין אהרן לכהנא סתם וצריך לו להתבונן בזה ועוד שראיתי בזוהר פרשת שלח קנ"ז דקאמר ז"ל בכל אתר אהרן זר: ה' שם בר"מ דף רנ"ג ע"א ז"ל ואוף הכי דפרשין דמלכא הוו מארי משנה דאינון כמלאכים משמשין לון שדים יהודאי דאינון רשימין באות שדי ואית שדין ומזיקין דמסטרא דמסאבו דאתקריאו שדים עכו"מ וכו' דאינון תלת מינין מנייהו חד מין דלהון כמלאכ' השרת ומין תניינא כבני אדם ומין תליתאה כבעירן וכו' ע"ש נ"ל הא דקאמר שדים יהודאי ר"ל מסטרא דקדושה דיהודאי שלא יתכן לפרש יהודאי ממש וכמו הא דמסיים ודאית שדין דמסטרא דמסאבה וכו' הכא נמי שדים יהודאי ר"ל מסטרא דיהודאי דהיינו מסטרא דקדושה כן הא דקאמר מארי משנה דאינון כמלאכי היינו כדקאמר בש"ס מאן מלאכי השרת אינון ת"ח שנקיים כמלאכי השרת ודו"ק:

משכיל דבר וכן הוא בפרשת בשלח דף מ"ט ע"ב ועי' עוד בתקונים תקונא שתין ותשעה דכאמר וז"ל וחימה דאיהי חמימא נטילת בגבורה והוד וכו' ע"ש דף ס"ז ע"א וכן הוא בפרשת שמיני דף ל"ח וז"ל וסטרא דכהנא מיין צלילן נהירין וכו' מים ושמן לימינא נטלי כהני וירתון לון ושמן יתיר מכלא וכו' על הזקן זקן אהרן וכו' ובאמת קשה עלי ממדת הוד שהוא מדתו של אהרן שהוא מורה על הדין כל היום דוה דהיינו הוד. ועי' עוד זוהר נשא קמ"א ע"ב ז"ל ובגין כך כהן לא אשתכח מסטרא דדינא וכו' ועי' עוד בר"מ פרשת כי תצא רפ"ב דקאמר נצח והוד אהרן ודוד מתמן הוו חד נטיל רחמי וכו' ובזוהר פרשת בראשית כ' ע"ב ז"ל נצח ירכא שמאלא דיעקב ובגין כך אתא דוד וכליל ליה בימינא ד תיב נעימות בימינך נצח ימינך לא כתיב אלא בימינך וכו' ועי' עוד ברעיא מיהמנא פרשת בהעלותך דף קנ"ג ע"ב דקאמר וז"ל ויהון חכמה חסד נצח לימין וכו' ותלת משמאלא

יתקשרון כחדא דאינון בינה גבורה הוד ותלת דרגין דאמצעיתא כתר תפארת יסוד וכו' ע"ש ובזוהר פנחס רמ"ג ע"ב הוד בגבורה וכו' ע"ש ועי' זוהר בראשית כו' ע"ב דקאמר הוד שוקא שמאלא ע"ש תר"פה:

עי' בעבר הדף באות א' שעיינתי לזוהר פרשת שלח דף קנ"ז ע"א ע"ש וז"ל בכל אתר אהרן דרועא ימינא בר בחד דכתיב וכו' ע"ש הרי בהדיא דקאמר שאהרן דרועא ימינא ולכן צריכין להתבונן על זה. וכן הוא בהקדמת תקוני הזוהר סוף דף יוד ע"א שבא גוון סומק דגבורה דנטיל מניה הוד וכו' ע"ש וכן הוא בתקונים תלתין דף ע"ד וז"ל איהו שוקא ימינא כהנא דאתמר ביה נעימות בימינך נצח וכמה דנצח אתקשר בימינא הכי הוד אתקשר בשמאלא וכו' ע"ש ועי' תוספת הזוהר דף ש"ו ע"ב וז"ל והוד דרגא דדוד ואהרן דרגא דיליה נצח עי' בדף פ"ב:

ו' שם בר"מ דף רכ"ב ע"ב ובגין דא צריך בר נש לפקדא לה במטרוניתא הה"ד בידך אפקיד רוחי ואם היא אסירא בחובוי דגופא בידא דחיילין דיצר הרע מה כתיב בידך אפקיד רוחי פדית אותי ה' אל אמת ועוד בזמנא דאיהי חייבת מה כתיב ברוחיה יד ליד לא ינקה רע דאזיל מיד ליד במשריין דיצר הרע דשריין עליה בחובין דיליה וזרקין ליה מאתר לאתר והאי איהו דאחזי גרמיה במדינה אחרת או במלכו אחרא ולזמנין באשפה כפום חובוי ואי איהו זכאה כל משריין דיצר טוב כלהו ופניהם וכנפיהם פרודות לקבלא רוחיה וסלקין ליה לעילא לאתר דחיין דכרסייא ותמן חזי כמה חזיונות דמיונות ומראות דנבואה ובגין דא אוקמוה רבנן דחלום אחד מששים בנבואה ע"ש מכאן יודע האדם בעצמו שאינו שוה כלום כי כמה שערים עוברים עליו בשעת שנה אימות ופחד יבא עליו ובכמה אורחות עקלקלות מעבירין אותו במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה וירד מים עד ים ומנהר עד אפסי ארץ מקום שאין דרך לעבור שם ימין ושמאל ודרך חלונות קצרים עליות ותחתיות המתקצרים על האדם בהכנסו בהם דרך בריחה ורדיפה אתיא רדיפה רדיפה מבוהלים ודחופים הרצים יצאו דחופים בדבר המלך מלכו של עולם ועיר קטנה נבוכה נכונו ללצים שפטים כאשר אמר איוב וחתתני בחלומות ומחזיונות תבעתני השם אלהי שועתי אליך ותרפאני:

משכיל דבר (באהל דוד) עי' מש"כ בפרשת לך לך אות ו' ועי' פרשת מקץ אות א' ועי' עוד מזה לעיל פרשת ויקרא כ"ה ע"א וז"ל וכד איהו נאים וכו' ע"ש תר"פה:

ז' דף רל"ג דתנינן חד נשרא רברבא הוה אתי לגבי שלמה מלכא בכל יומא ויומא והוה שלמה מלכא רכיב על גדפהא ואוביל ליה ארבע מאה פרסי בשעתא חדא לאן אוביל ליה לתרמוד במדבר הרים אתר חד איהו לגבי טורי דחשוכה דאקרי תרמוד במדבר וכו'

ותמן מתכנשי כל רוחין וסטרין אחרנין וכו' כיון דהוה קאים על ההוא דוכתא אגבה נשרא ושלמה כתב פתקא וארמי תמן ואשתזיב מאינון רוחין וכו' ונשרא הוה מסתכל גו חשוכה דטורין לאתר דתמן עזא ועזאל דאינון תמן אסירין בשלשלאי דפרזלא לא נעיצן גו תחומי ולית יכילו לבר נש בעלמא למיעל תמן וכו' בר בלעם וכיון דנשרא מסתכל גו חשוכא רברבא מאיך לתתא ונטיל ליה לשלמה מלכא תחות גדפהא שמאלא ומכסייא ליה וקיימא על אלין שלשלאי ואזלא ומקרבא לגבייהו ושלמה כדין אפיק עזקא דחקיק עליה שמא קדישא ושוי בפומא דנשרא ומיד אינון הוו אמרין ליה כל מה דבעי שלמה מלכה ומתמן הוה ידע שלמה חכמתה וכו' ע"ש תר"פה:

ח' דף רמ"ה ע"א תניינא נטילת ידים עד שעורא דגזרו רבנן דאינון חמש קשרים דבהון י"ד פרקין ואוף הכי י"ד פרקין אינון דיד שמאלא ואינון כ"ח פרקין לקבלייהו כ"ח יהוה' דאינון כ"ח אתוון דקרא קדמאה דעובדא דבראשית דאתמר בהון ועתה יגדל נא כח ה' ועשר אצבען רמיזי לעשר אמירן דעובדא דבראשית ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין מאן דמזלזל בנטילת ידים נעקר מן העולם אמאי בגין דאית בהון רזא דעשר אמירן וכח אתוון דבהון אתברי עלמא ע"כ ע"ש הנה הזוהר סובר כדעת הרא"ש ז"ל דס"ל דעד מקום חבור האצבעות לכף עי' ש"ע א"ח סי' קס"א:

ט' שם ע"ב עטוף צריך לאעטפא רישיה בגין דשכינתא על רישיה דהכי אוקמוה מארי מתניתין אסור לת"ח למיהך ד' אמות בגלוי הראש משום מלא כל הארץ כבודו כל שכן בברכהא ובאדכרת שמא קדישא למהוי בגלוי הראש דאות יוד וכו' ע"ש:

משכיל דבר נ"ל מהאי טעמא דמשום מלא כל הארץ כבודו אפילו ביושב בביתו ובתורותיו וכמו שפירשו האחרונים ז"ל על הא שאמרו רז"ל שלא יהלך ד' אמות בלי נטילת ידים שחרית שאמר שלא לשהות הטומאה עליו שיעור הילוך ד' אמות ואפילו ביושב במקומו וכמו שהכריח הפירוש הזה הרב איש טהור בספרו בית עובד בהנהגת הבוקר דיני נטילת ידים שחרית אות ג' דף ה' ע"ש והכא נמי דכוותיה דם בלי הילוך אסור ועי' לעיל בפרשת נשא דף ס"ט מש"כ שם ועי' עוד בספרי הקטן קרית חנה דוד ח"ב מה שנשאתי ונתתי בזה ע"ש ועי' בפרשת בלק דף קפ"ז ע"א דקאמר וז"ל דתנן לא יהלך בר נש ארבע אמות בגלוי הראש מאי טעמא דשכינתא שריא וכו' וכן איתא בזוהר בראשית וכו' ע"ב וז"ל הוד שוקא שמאלא דעליה אתמר ליעקב והוא צולע על ירכו וכו' ע"ש ועי' בפרשת תרומה קמ"ג ע"ב דקאמר הזוהר וז"ל אלא כל חידו דאשתכח מסטרא דשמאלא לא אשתכח אלא בזמנא דימינא אתדבק בהדיה ובזמנא דימינא אתער ואתדבק בהדיה כדין ההוא חדוה מימינא איהו דקא אוטיב לרתחא וכד רתחא אשתכך וחדו

איהו מסטרא דימינא כדין חדוה שלימתא מהאי סטרא וכד ימינא לא אשתכח רתחא דשמאלא נפיש וכו' ע"ש ועי' בזוהר פרשת וארא דף כ"ה דקאמר וז"ל בגין דאהרן אתא מימינא וכו' ע"ש ועי' עוד בזוהר פקודי רכ"ה ע"א דקאמר הזוהר וז"ל ובגין כך כהנא דאיהו מסטרא דימינא אזדמן תדיר לברכא לעמא עי"ש:

י' שם דף רכ"ב ע"א ופקודתך שמרה רוחי מאי ופקודתך וכו' דאת זמין לפקדא לה בקדמיתא ורזא דמלה דא כל נפשין דצדיקייא גניזין וטמירין תחות כרסייא דמלכא ואיהי נטרא לון לאתבא לון לדוכתייהו הה"ד ופקודתך שמרה רוחי מאי ופקודתך כד"א פקודתו יקח אחר פקודתיך דא מטרוניתא דמלכא דכל רוחין אינון פקדונין בידהא וכו' ואיהי נטרא לה כגוונא דא שמרה נפשי כי חסיד אני שמרה דא מטרוניתא דמלכה דאיהי נטרא נפשי בגין כי חסיד אני וכו' ע"ש [ילקוט דוד] הכא משמע מדברי הזוהר דמלת שמרה קאי אנקיבה הנסתרת שהיא מטרוניתא היא שמרה לנפשי מפני כי חסיד אני וא"כ משמע מזוהר דקריאת השין דשמרה נפשי היא בקמץ רחב והמם בגעיא ועי' להרב מנחת שי' במ"ש בזה תהלים ס"ז פ"ו:

משכיל דבר תרט"ז:

י"א שם דף רל"ה ע"א אמר רעיא מהימנא קדישא ודאי אצטומכא נטיל כלא עד שית שעתין ואופה קורקבן איהו אופה וריאה איהי משקה וכו' ע"ש: משכיל דבר הנה משמע מהזוהר הנ"ז דהמאכל עד שש שעות אי מתחיל להתעכל ולאפות ועי' בש"ע א"ח סי' קפ"ד סעיף ה' ועי' שם בהרב מגן אברהם ס"ק ט' שכתב דסוף העיכול על כל פנים שש שעות וכו' ע"ש ועי' פרה פרק ס' משנה ה' ובפרק י"א דאהלות משנה ז' וצ"ע ולימוד בהתבוננות יפה תר"פו: יב שם רמ"ה ע"ב הדחה ושטיפה הדחה מבחוץ ושטיפה מבפנים ורזא דמלה שיהיה תוכו כברו וכו' ע"ש (ילקוט דוד):

משכיל דבר הנה הזוהר קאמר הדחה מבחוץ היפך מהברייתא דברכות דף נ"א דקאמר תנא הדחה מבפנים ושטיפה מבחוץ וכן איתא בש"ע א"ח סי' קפ"ג סעיף א' ע"ש וכך באמת הוא הנהוג הדחה שהיא יותר יפה צריכה מבפנים במקום תשמישו שכך הדעת נותן ואפשר שט"ס נפל בלשון הזוהר וצ"ל כגרסת הש"ס והפוסקים והא דקאמר אחר כך וטהרו וקדשו טהרה מבפנים וקדושה מבחוץ ר"ל עיקר הטהרה היא מבפנים ועוד תוספת דקדושה מבחוץ שעושה לו שטיפה בכל שהוא משום שהוא תוספת דקדושה ולכך בשטיפה סגי וק"ל תר"פו (באהל דוד):

יג' שם דף רמ"ח ע"ב בר"מ אוף הנ' אצטריכת לאתתא בשעתא דאתדכיאת לאתקרבא בבעלה למיהב חולקא חדא לסטרא אחרא בההוא זינא דיליה ומאן איהו ההוא חולקא

טיפרהא בטנופא דלהון וזעיר מריש דשערא בגין דבעי לאסרקא רישא ולאכרכא לון דא בדא ולא יזיל אבתרה ההוא סטרה בישא לאבאשא לה ואתפרש מנה בכל סטרין ומה תעביד מההוא שערא וטופרין לבתר דתכריך לון כחדא אצטריך לאנחא לון באתר דלא עברין תמן בני נשא או בני חורין תתאין דחצרה ותגניז לון תמן ע"כ ע"ש מכאן נתייסד המנהג שנהגו בעירנו דוברו לטמון שער של תגלחת הראש בחורין תר"פו: י"ד שם רכ"ג ע"א ר"מ ואוף הכי דפרשין דמלכא הוו מארי משנה דאינון כמלאכים משמשים לון שדים יהודאי דאינון רשימין באות שדי ואית שדין ומזיקין מסטרא דמסאבו דאתקריאו שדים עכו"מ זה לעמת זה עשה האלהים ובגין דא אמרו מארי מתניתין דאינון תלת מינין מנייהו חד מין דלהון כמלאכי השרת ומין תניינא כבני אדם ומין תליתאי כבעירן ואית בהו חכמין באורייתא דבכתב ודבעל פה אתקרי יוסף שידא על שם דאוליד ליה שד וכו' ואשמדאי מלכא הוא וכל משפחתיה הא אוקימנא דאינון שדין יהודאין דאתכפיין באורייתא ובשמהן דאורייתא וכו' ע"ש:

טו' שם דף רנ"ח ע"א תפילין דיליה כסדר ידוד דאיהו קדש לי והיה כי יביאך שמע והיה אם שמוע אבל בעלמא דאתי הויות באמצע באינון ה"ה ובגין דא אמר הנביא כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי כי אני ידוד ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין דאית ברישא אתר לאנחא תרי זוגי דתפלי' וכו' ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר הנה משמע מדברי הזוהר שיש שני סדרים בתפילין אחד סדר רש"י סדר עה"ז ואחד סדר ר"ת דהיינו הויות באמצע סדר עולם הבא ומכאן מודעה רבה שסדר ר"ת הוא המקודש ביותר שאת שהוא כנגד עלמא דאתי וכמ"ש רבינו האר"י ז"ל דסדר ר"ת עולה על גביהן וכמ"ש הרב חיד"א ז"ל דשניהם צרכי וכמו שאמרו רבותנו מקום יש בראש להניח תרי זוגי דהכלי אלא דיש להקדים לסדר רש"י שהוא עיקר שרומז לעולם הזה הקודם לעולם הבא ולכן מברכים עליו ועוד הוא הקודם לענין קניה אם אי אפשר לו לעשות שתיהם ובפרשת ואתחנן דף רס"ב ע"ב כתוב נמי בזוהר כהאי סדרא כסדר רש"י ע"ש תרפ"ו:

ט"ז שם רל"א ע"ב ויהי היום ויבואו בני האלהים יום ר"ה הוה בכל זמנא תרין יומין אינון מ"ט בגין דלהוי יצחק כליל דינא ורחמי תרין יומין ולאחד דאלמלי ישתכח יחידאי יחריב עלמא (ילקוט דוד) באהל דוד): משכיל דבר הנה משמעות הזוהר דקאמר בכל זמנא תרין יומין משמע דלעולם היו עושין גם בא"י שני ימים אלא שראיתי בהגהות מהרח"ו ז"ל דקאמר וז"ל דאי אפשר לומר בכל זמן שהרי קודם ריב"ז לא היו עושין רק יום אחד כדאיתא בר"ה ע"ש ור"ל דהא דקאמר הזוהר בכל זמנא אחר תקנת ריב"ז גם בא"י וקודם

תקנת ריב"ז לא היה שום פחד ואחר תקנת ריב"ז סובר הזוהר שעל ידי שהתקין שאין מקבלין העדים מן המנחה ולמעלה היו תמיד עושין תרין יומין משוה שלא היו יכולין לבא קודם מנחה ונמצא תמיד שני ימים ודו"ק:

י"ז שם הכא איפליגו עמודין קדמאין דעלמא חד אמר איוב מרסידי אומות העולם וחד אמר מחסידי ישראל הוה ואלקי ליה לכפרא על עלמא ע"ש: י"ח שם וע"ד אצטריך לבר נש לפרשא חובוי כל חד וחד כמה דאיהו בגין דמאן דמפרש חטאוי לא אתמסר דיניה אלא בידא דקב"ה בלחודוי ומאן דדיין ליה קב"ה איהו לטב וכו' מאן דמפרש חטאוי בי דינא בדילין מניה בגין דבר נש קריב לגרמיה ולא אתדן על פומיה ותו לא שביק למקטרגא לאולפא עליה חובא מומא דבר נש יקדים ויימא ולא יהיב דוכתא לאחרא למימר כדין קב"ה מחיל ליה הה"ד ומודה ועוזב ירוחם:

י"ט שם רל"ד ע"א ובגין דא לית סימנא בשני ובד' כבד מותא דרברבי טחול מותא דזוטרי ע"ש:

כ' שם רי"ד ע"ב ובגין דא אוקמוה מארי מתני' המבקר את החולה לא ליתיב למראשותיה משום דשכינתא על רישיה ולא לרגלוי דמלאך המות לרגלוי הא לאו לכל בר נש אלא לבינוני אבל לצדיק גמור ה' יסעדנו על ערש דוי על רישיה ושכינתא אסחר גופיה עד רגלוי ובגין כך אתמר ביעקב ויאסוף רגליו אל המטה ודא שכינתא דאתמר בה והארץ הדום רגלי לרשע גמור מלאך המות אסתר עלוי בכל סטרא ודא יצר הרע דמלאך המות אסחר ליה בכל סטרא חרבא דיליה לפניו ופניו מוריקות בטפה חדא מאינון תלת כיפין דזריק ביה וכו' (ילקוט דוד) באהל דוד:

משכיל על דבר התבונן בדעתך ששלשה חילוקים בדבר בנוני. צדיק. רשע. כל אחד כפי מדרגתו הצדיק עליו הכתוב אומר חונה מלאך ה' סביב ליראיו מכל סביביו ויחלצם ממלאך המות והיינו דסיים קרא טעמו וראו כי טוב ה' כי באותה שעה ניתן רשות לעין שתראה השם כדכתיב כי לא יראני האדם וחי אבל בשעת מיתה זוכה ורואה פני שכינה ועל זה נאמר שפה יהיה לפיו סביב שפה שהיא גימט' שכינה יהיה לפיו סביב שהיא מסבבתו מכל הצדדין השם יזכנו להיות ככת הצדיקים אמן פטר"ת:

כ"א שם רל"ה ע"א אמר רעיא מהימנא בוצינא קדישא ודאי אצטומכא נטיל בקדמיתא כלא עד שית שעתא ואופה קרקבן איהו אופה וכו' ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר הנה הזוהר הקדוש סובר שהעיכול הוא עד שית שעות. ונראה דזה הוא סוף העיכול וכמו שכתב רבינו מגן אברהם בא"ח סי' קפ"ד סעיף ה' עי' עליו בס"ק ט' שחלק בין תחלת העיכול לסוף העיכול וכמו שמדוקדק נמי הכי מלשון הש"ע שם דכתב וז"ל

ומשעה שהתחיל להיות רעב אע"פ שלא נתעכל עדיין לגמרי כנתעכל לגמרי דייניין ליה וכו' הרי בהדייא דיש עיכול דהתחלה ויש עיכול דסוף כמ"ש המ"א (רבן של כל ישראל נר ישראל וקדושו דכלא ביה תורתו תורת אמת שהכל צריכין למארי חמייא סיני ועוקר הרים) אלא דקשה לי על זה ממתניתין דפרק ט' דפרה משנה ה' דקתני פרה ששתתה מי חטאת בשרה טמא מעת לעת וטעמא מפני שבתוך מעת לעת עדיין לא נתעכלו כמ"ש מפרשי המשנה ואפילו ר' יהודה דפליג ואמר בטלו במעיה היינו משום דס"ל דהוה משקה סרוח אבל לענין עיכול לא פליגי דלכ"ע העיכול הוא מעת לעת וצריכין אנו לומר הגם שבאמת סוף העיכול בשש שעות היינו שהנאתו וכחו שנותן המאכל והמשקה בבעל חי הוא עד שש שעות ומכאן ואילך לא נשאר בו כח הזן אבל מכל מקום הוא עדיין במעי בעל חי בעין ולכך מטמא המי חטאת את בשרה אבל אחר מעת לעת נתעכל לגמרי וחלף הלך לו ואינו בנמצא כלל ודו"ק פטר"ת:

כ"ב שם רמ"ד ע"א זוהר ובגין דאיהי נהמא לא אתפקד על נהמא דחמשת מינין דאיהי חטה ושעורה וכוסמין ושיפון ושבולת וטל וכו' ממנא דעלמא ולא שוי ממנא עלייהו אלא קב"ה בלחידוי ובגין דא מאן דמזלזל בנהמא וזריק ליה בארעא עניותא רדיף אבתריה וחד ממנא אתפקד על דא ואיהו רדיף אבתריה למיהב ליה עניותא ולא יפוק מן עלמא עד דיצטריך לבריין ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר ראה בעיניך כמה חומר הדבר הזה שהוא מזלזל במה שחביב לפניו יתברך ונתון בידו ולא נתנו לפקיד אחר אלא הוא בכבודו ובעצמו ממונה עליו אגב חביבותיה גביה והמזלזל בו כאלו מזלזל ח"ו בו לכן צריך האדם ליתן עיניו ולבו על זה שלא יזלזל בפת בג המלך מלכו של עולם תרפ"ט: כ"ג:

שם רמ"ה רמ"ו קא חשיב עשרה דברים דצריך האדם להתנהג על שולחנו. אחד לתקן שלחנו כאלו אוכל לפני המלך זה השלחן אשר לפני ה'. שנים נטילת ידים עד שעורא דאמרו רבנן. שלשה כוס דברכה. תוכו כברו הדחה מבפנים ושטיפה מבחוץ. ארבעה להיות על שלחנו דברי תורה. חמשה דצריך להאריך על שלחנו בשביל עניים. ששה שלא יהיה בלען וזעון על שלחנו. שבעה מים אחרונים. שמונה בשלשה צריך כוס ברכה. תשעה כוס דברכה צריך שיהא בו שיעור רביעית. עשרה. בעשרה אומר נברך לאלהינו וכו' מ"ש תרפ"ט: כ"ד:

שם רנ"ה ע"ב לולב דא צדיק דדמי לחוט השדרה דביה ח"י חוליין לקבל ח"י נענועין דלולב ואינון לקבל חי ברכאן דצלותא ולקבל חיי אזכרות דהבו לה' בני אלים לקבל

ח"י אזכרות דק"ש ונענוע לשית סטרין בחושבן ו' תלת נפנועין בכל סטרא אינון ח"י וכו' (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר הנה בק"ש אין בה כ"א אחד עשר אזכרות וצריך לומר שהוא מונה גם שם אלהינו אלהיך אלהיכם לאלהיכם אלהיכם לאלהים אלהיכם ודו"ק: כ"ה שם רמ"ו ע"א תלת אינון דגרמין ביש לגרמייהו תרין בהאי עלמא וחד בעלמא דאתי ואלין אינון מאן דלייט גרמיה דתנינן חד ממנא אתפקד קמיה דבר נש ובשעתא דלייט גרמיה האי ממנא ושבעין אחרנין דממנן תחותיה נטלין ההיא מלה ואמרי אמן וסלקין לה לעילא ודיינין לה ואיהו רדיף אבתריה עד דעביד ליה ואשלים ליה ההיא מלה וכו' וחד מאן דזריק נהמא או פירורין דנהמא בארעא וקא עביד ביה זלזולא וכו' וחד בההוא עלמא מאן דאוקיד שרגא במוצאי שבת עד לא מטו ישראל לקדושה דסדרא בגין דקא מחלל שבתא וגרים לנורא דגיהנם לאתוקדא עד לא מטא זמניה וכו' ע"ש (ילקוט דוד (באהל דוד):

משכיל דבר ראה והביטה כמה גורמין לו לאדם מעשים של מה בכך שאדם דש בעקביו ואינו מעלה על לבו שעשה שום דבר שלא כהוגן ראה כמה עינים צופות אותו ומסבבין ומקיפין אותו רעים וטובים פטר"ת:

כ"ו שם רמ"ז ע"ב בר"מ חשיב תלת מוחי חד מות הזכרון וחד מוח המחשבה וחד מוח הדמיון ע"ש:

כ"ז שם סוף רמ"ה ע"ב כי הוא חייך בעולם הזה ואורך ימיך בעולם הבא דעלמא דאתי לגופא לתחית המתים דלבתר דייקום לא יימות וכו' ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר הנה הזוהר בר"מ קאמר הכא דלעולם הבא הוא עולם התחיה לא עולם הנשמות אבל לקמן רנ"ח ע"א וז"ל והאי איהו עולם הבא אין בו אכילה ולא שתיה אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם וכו' ע"ש ונראה דלעולם הבא תאמר על שתיהם או על שלשתם דהיינו גם על ימות המשיח. ועי' להרמב"ם בפירושו למשנת כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא ובספרו הגדול הלכות יסודי התורה עש"ב:

כ"ח שם סוף רנ"ח ע"א ועלייהו אמר ר' עקיבא לתלמידיו כשתגיע לאבני שיש אל תאמרו מים מים שמא תסתכנו בנפשכם דלאו אינון מים כמשמען אלא איהו אור נובע ובגין דא אדמו למים נובעים והאי נהורא לית ליה פסק ולא קצוץ ופרוד ובגין דאינון מכתר אתקריאן שאין להם סוף דכתר אין סוף אתקרי ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר הנה הזוהר קאמר בפירוש דכתר אין סוף אתקרי ובמקום אחר אמרו לן חכמים ז"ל דאין סוף למעלה מכתר ואפשר דהא והא איתנהו ביה:

פרשת דברים ואתחנן

א' דף רס ע"ב ת"ח מאן דקאים בצלותה בעי לכוונה רגלוי ואוקמוה ובעי לחפיא רישיה כמאן דקאים קמי מלכא ובעיה למכסייה (לאסתמא) עינוי בגין דלא יסתכל בשכינתא ובספרא דרב המנונא סבא אמר מאן דפקח עינוי בשעתא דצלותא או דלא מאיך בארעא אקדים עליה מלאך המות וכד תיפוק נפשיה לא יסתכל בנהירו דשכינתא ולא ימות בנשיקה וכו' והיאך יכיל לאסתכלא בשכינתא אלא לינדע דודאי שכינתא קיימא קמיה וכו' (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר עי' בהגהות מהרחי' על הגליון שכתבו וזל' לחפיא רישיה לכסות ראשו ועיניו בטלית מלבד שסוגר עיניו עכ' עש' ובנצוצי אורות כתב וז"ל כתוב בשם מהרח"ו זל' דדוקא לכסות העינים בהורדת הטלית עליהם ולא לסתום העינים ע"כ נ"ל דזה מכוון כגרסתינו בזוהר למכסייא לאסתמא עינוי וכו' ולא אמר ולאסתמא עינוי בואו העטוף דיהי משמע דשני דברים מזהיר עליהם וכיון דכתב בלא ואו' דסתימת העינים היא בכיסוי הטלית וסיים הרב נצוצי אורות וזל' ונראה דזה בתפילת שחרית אבל לא במנחה וערבית דאז רחל היא בסוד עולימתא דלית לה עיינין עכ"ל ע"ש תרפ"ט:

ב' שם רסא' עא' אמר ר' יוסי מאי ולא תתאוה כיון דכתיב לא תחמוד דהא בהאי סגיא אמר ליה זכאין אינון מארי קשוט חמידא חד דרגא תאוה דרגא אחרא חמידה דאי יכיל אזיל למיסב דיליה בגין ההיא חמידה דנקט אזיל למיעבד עובדא תאוה לאו הכי דהא אפילו דלא ינקוט אורחא למיהך אבתריה והא אוקמוה חברייא וכו' עש' (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר ולפי זה הכתוב לא זו אף זו קאמר תרפ"ט:

ג' שם עב' מכאן אוליפנא כל מאן דעביד מלה ולביה ורעותיה לא שוי לסטרא בישא דאעג' דאיהו ביש הואיל ולא עביד ברעותא עונש אלא שריא עליה ולא כבר נש אחרא וקב"ה לא דאין ליה לביש ע"כ (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר מכאן שצריך האדם לשקול את הדברים ולא יהיה נחפז לעשות דבר עד שישקול את דבריו לראות מה יקרה לו ומצדד אצדודי שלא יהיה נצוד במצודת היצר אשר הוא בונה עליו תמיד אולי יהיה נאחז במצודתו אשר בנה עליו ויקף ראש ותלאה אולי יפותה ונוכלה לו והוא שומר על פתח המלך הזקן הכסיל כי מועצותיו כדת נתונות חשך וחלקלקות אך בחלקות ישית למו הפלהם למשואות ארץ שואה ומשואה ולא ימצא בית מנוס מוקף מארבעה רוחותיו רוח עועים לכן צריך האדם לשמור את עצמו ממני ולא יתן לא יד כלל ובזה השם עוזרו כדכתיב צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו ה' לא

יעזבנו בידו ולא ירשיעינו בהשכטו כמו שאמרו רז"ל יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא קב"ה עוזרו אינו יכול לו שנאמר צופה רשע לצדיק וכו' (באהל דוד):
ד' שם רס"ג ע"ב בספרא דשלמה סמיך לפתחה לקבל תרין דרגין אזדמן חד שידא ואית לה רשו לחבלא ואיהו קאים לסטרא שמאלא זקיף בר"נ עינוי חמי ליה לרזא דשמא דמאריה ואדכר עליה ולא יכיל לאבאשא ליה ואי תימא אי הכי כי נפיק ב"נ מתרעיה לבר הא ההוא שידא קאים לימיניה ומזוזה לשמאליה והיאך אתנטיר בר"נ אי איהו שארי לשמאליה (ר"ל לשמאליה דתרעא) ונ"ל דרוצה לומר דבשלמא כשנכנס לביתו כד זקיף עיניו מיד לנגדו שמא דמאריה משים דכל פניות שאדם פונה אינו אלא לצד ימין והרי צד ימין אית שמא דמאריה ואדכר עליה וכו' אבל כד נפיק פונה לצד ימינו ושמא דמאריה מצד שמאלו ולא חמי לית משום דפנייתו לצד ימינו לא כל מה דעבד קב"ה כל מלה ומלה אתמשך בתר זיניה בבנ' קיימין תרין דרגין חד מימינא וחד משמאלא ההוא דימינא יצה"ט וההוא דשמאלא אקרי יצה"ר כיון דנפק בר"נ מתרעא דביתיה ההוא שידא זקיף עינוי וחמי ליצר הרע דשארי לשמאלא אתמשך להההוא סטרא ואתעדי מימינא ובההוא סטרא קאים שמא דמאריה ולא יכיל לקרבא ליה ולאבאשא ליה ונפיק בר"נ ואשתזיב מניה כד עייל הא שמא קדישא לימינא קאים ולא יכיל לקטרגא בהדיה וע"ד אצטריך דלא יעביד טנופא ולכלוכא בתרעא דביתיה ולא יושיד מים עכורים וברי"ך אזדהר בלא ימנע דתרעא דביתיה שמא דמאריה וכד עביד שמא דמאריה בתרעא דביתא ההוא יצה"ר וההוא שידא בעל כרחייהו נטרי ליה וכד לא קאים מזוזה בפתחא יצהר' וההוא שידא שוו ידייהו על רישיה בזמנא דעייל לביתיה ווי לפלניא דהא נפק מרשותא דמאריה קאים בלא נטירו רחמנא לישזבן ע"ש. אי נמי נימא הכי שדוקא אם הימין מצד המזוזה שהימין צד החסד והרחמים הוא משום הכי השם הקדוש מוסיף לו כח וקדושה יתירא כשמסתכל בו ואז נצח הוא אבל אם השמאל שהוא מצד הדין הוא סמוך למזוזה די לו שיתמתק מדינו בכח השם אבל לא נצח דינא ודוק' אלא דקשה לי דהכא קאמר חמי ליה לרזא דשמא דמאריה וכו' דמשמע הגם שקבע בפתחו המזוזה עדיין השד שכיח שם משמאל הפתח ולקמן רס"ה ע"ב קאמר הזוהר מהאי מזוזה ערקין מארי נימוסין מארי דדינין קמיה לא משתכחין תמן ויל' ודוק' פטר"ת: ה' בזוהר דף רסד' עב' רמ' וחסידיך יברכוכה רזא דשלימו דכל משכנא ותקונא דיליה כה' לקבל כב' אתוון ותורה ונביאים וכתובים דאינון כללא חדא רזא חדא בשעתא דישראל קא מייחדי יחודא בהאי קרא ברזא דכה' אתוון דאינון שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד ובשכמל"ו כד' אתוון ויכווין כל חד בהו כלהו אתוון מתחברן כחדא וסלקין לחבורא חד תשע וארבעים תרעין ברזא דיובלא

וכדין אצטריך לסלקא ועד לא יתיר וכדין אתפתחו תרעין וחשיב קב"ה להההוא בר נש כאלו קיים אורייתא כולה דאיהי אתיא במט' פנים בכלא ועד' אצטריך לכוונה רעותא בכה' ובארבע ועשרין לסלקא לון ברעותא דלבא בחשע וארבעים תרעין דקאמרן כיון דאתכוון בהאי יתכוון בההוא יחודא דאמר מר שמע ישראל וכו' בשכמל"ו כללא דכל אורייתא כולה זכאה חולקיה מאן דיתכוון בהו ודאי כללא איהו דכל אורייתא דעילא ותתא ודא איהו רזא דאדם שלימו דדכר ונוקבא ורזא דכל מהימנותא ע"כ ע"ש: משכיל דבר מי הוא האדם אשר בעיניו יחזה הדברים האלו בקדושתן הן עומדין ולא יאזור חיל וישנס מותניו לעשות כוונים הנז' ויתקע עצמו לכל האמור שלא יסיח דעתו מכל האמור בפרשה שעושה בזה רצון קונו ויש זוכה בשעה אחת כאילו קיים כל התורה כולה לכן צריך להזדרז בזה וישמור עצמו מסח שלא יסיח דעתו אם בעל נפש אתה תרפ"ה:

ו' שם רסה' עא' וארי"ש תנינן קללות שבת"כ משה מפי הגבורה אמרן ושבמשנה תורה משה מפי עצמו אמרן מאי מפי עצמו וכי ס"ד דאפי' את זעירא באורייי' משה אמר ליה מגרמיה אלא שפיר הוא והא אתערנא מעצמו לא תנינן אלא מפי עצמו ומאי איהו ההוא קול דאחיד ביה ועד' הללו מפי הגבורה והללו מפי עצמו מפי ההוא דרגא דאתקשר ביה על שאר נביאי מהימני וכו' עש' ורוצה לומר דהללו מפי הגבורה דבר השם אל משה כאשר ידבר איש אל רעהו ומשה היה שומע את דברי השם וידבר ה' אל משה לאמר והללו מפי עצמו שפיו היד מדבר מעצמו משה היה מכין עצמו לדברים היוצאין מפיו שהשכינה היתה מדברת בגרונו של משה כמש' פה אל פה אדבר בו דבור השם היה בו במשה בכליו של משה שהם חמשה מוצאות הפה כאילו השאילם משה לשם לדבר דבריו בהם והיינו דכתיב אדבר בו ולא אדבר לו וא"כ דבורו של משה הוא דבור השם ולא מעצמו ועי' מש"כ בפרשת בהעלותך על פסוק ויאמרו הרק אך במשה דבר ה'. אלא דקשה דאכ' דמשנה תורה עדיפי מהנך וצע'. ועי' בספרי הקטן לך דוד ע"ש תרפ"ה:

ז' תסוך שתין ושתא דף צ"ח כגוונא דבר נש דמתייחד באתתיה ואתפשט מלבושוי למהוי עמה חד ההד' והיו לבשר אחד הכי צריך לאפשטא מניה כל מחשבתין אחרנין בזמנא דמייחד לקב"ה בכל יומא תרין זמנין שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד עכ' (ילקוט דוד באהל דוד):

ח' שם דף רסו' ע"א וזל' וקב"ה עביד להו לישראל כאבא דבעי לנטרא לבריה מן כלא אמר קב"ה לישראל כמה מקטרגין זמינין לקבלייהו אשתדלו בפולחני ואנא אהא נטיר לכו לבר ואתון תהוון זמינין בבתיכון מלגו וניימי בערסיכון ואנא אהא נטיר לכו לבר וסחרני ערסייכו ות"ח בשעתא דאינון זינין בישין קריבין לפתחא דבר"נ זקפן רישא ומסתכלן

בשמא קדישא דאתחזי לבר דאיהו שדי דמתעטר בעטרוי שמא דא שליט על כלהו מניה דחלין וערקין ולא קרבין לפתחא דבר נש וכו' דהא שמא דא לא אתעטר אלא באינון אתוון כלהו רשימין ברשימא דמלכא וכד אכתב כל פרשתא כדין שמא דא מתעטר בעטרוי ונפיק מלכא בכל חילוי כלהו רשימין ברשימא דמלכא כדין דחלין מניה וערקין מקמיה ת"ח והיה שמא קדישא מתתא לעילא וע"ד שדי' אתרשים מלבר לקבלי שמא דא והיה' מלגו. שדי' מלבר למהוי נטיר בר"נ מכל סטרין מלגו ומלבר אמר ר' אבא כמה חיילין קדישין זמינין בהאי שעתא דאנח בר"נ מזוזה לתרעיה מכרזי ואמרי זה השער לה' וכו' זכאה חולקיהון דישראל כדין אשתמודען ישראל דאינון בני מלכא קדישא דהא כלהו אתרשימו מניה. אתרשימו בגופייהו ברשימא קדישא אתרשימו בלבושייהו בעטופייהו בעטופא דמצוה אתרשימו בבתי דתפילי בשמא דמאריהון אתרשימו בדייהו ברצועי דקדושה אתרשימו במסנייהו אתרשימו בזריעה בחצרא אתרשימו בבתיהון במזוזה דפתחא בכלא רשימין דאינון בני מלכא עלאה זכאה חולקיהון וכו' ע"ש ובסוף ע"ב כתוב לאמר אלא האי בר"נ דשוי רשימא קדישא לביתיה וכו' כד נפיק ההוא דמדוריה לתרעא דביתיה זקיף וחמי רשימא קדישא ועיין בפתחיה כד נפיק בר"נ הוא אוזיף ליה ונטיר ליה כד עייל לביתיה הוא אכריז קמיה אזדהרו ביקרא דיוקנא דמלכא קדישא וכל דא בגין ההוא רשימא דרשים בתרעיה ולא די ליה לבר"נ דאתנטר בביתיה אלא קב"ה נטיר ליה כד עייל וכד נפיק דכתיב דכתיב ה' ישמור צאתך ובואך וכו' ע"ש במה שסיים הזק ועונש למי שאינו מניח מזוזה ע"ש זכאה חולקיהון דישראל עלייהו כתיב ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ וכו' ע"ש תרפ"ה:

ט' שם רס"ח ע"ב פתח ר' אלעזר ואמר כבוד חכמים ינחלו וכסילים מרים קלון כבוד חכמים ינחלו זכאין אינון דמתעסקי באורייתא וכו' דכל מאן דאשתדל באורייתא זכי למירת ירותא דאחסנא דלעילא ביקרא דמלכא עילאה קדישא וזכי למירת ירותא דאחסנא בהאי עלמא ומאי איהו ההוא דאקרי כבוד ה' דלא פסק מנייהו לעלמין הה"ד כבוד חכמים ינחלו ההוא דאקרי כבוד ה'. וכסילים מרים קלון מאי הוא ת"ח כד בר"נ אזל באורח מיישר קמי קב"ה ואשתדל באורייתא הא ההוא כבוד ירית לגרמיה וכמה אפוטלופוסין סניגורין אשתכחו לעילא עליה דב"נ וכלהו אולפין עליה זכו קמי מלכא קדישא ואי בר"נ לא אשתדל באורייתא ולא אזיל באורחא דמאריה הוא עביד קטיגורא עליה וההוא קטרוגא שט באוירא ולא סליק לעילא דילמא יתוב אדם מחובוי כיון דחמי דבר נש לא תב ולא בעי לאשתדלא באורייתא כדין הוא סליק לעילא ואוליף עליה חובא

הה"ד וכסילים מרים קלון וכו' וכד ישראל הוו עסקין באוריי' הוה אתשקייא כדקא יאות וכו' ע"ש תרפ"ה:

פרשת עקב

א' רמ' דף רע"א ע"א וז"ל ברוך דצלותא ב"נ כורע ביה בברכוי וגחין רישא באתה בגין דאתה אקרי ראש וכו' ובגין כך כריעה בברוך וגחינו דרישא באתה וכו' ובגין דא ברכתא דבר"נ בריך לקב"ה אתער לארקא ברכאן מלעילא לעלמין כלהו כמה דאתמר זכאין בעלמא דין ובעלמא דאתי ע"ש מכאן משמע להדיא דצריך האדם כשמתפלל לשחות בברכיו מעט ואחר כך שוחה בראשו דהיינו בשיאמר ברוך ישחה את ברכיו מעט לארץ וכשיאמר אתה שוחה בראשו ועי' בש"ע א"ח סי' קי"ג סעי' ד' ובבאר היטב שם ס"ק ה' שכתב שבמשנת חסידים כתב בשם האר"י זל' כשאומר ברוך יכרע גופו וכשאומר אתה יכרע ראשו ע"ש תרפה:

ב' שם רע"ג ע"ב תמינאה מים אחרונים וכו' אמאי אקרון חובה אלא באורח רזא סם המות שריא על ידוי מזוהמין דעבדין בהו ברכה ועל כוס דמברכי עליה בלא טהרה אקרי טמא ומה כוס דשותין בו טמא לברכה עד דהוו מטהרי ליה בהדחה מלגו ומלבר כ"ש ידוי ובגין דא מים אחרונים חובה ורזא דמלה והתקדשתם אלו מים ראשונים והייתם קדושים אלו מים אחרונים כי קדוש זה שמן ערב לקבל קק"ק ה' צבאות וכו' ע"ש. אמר הד"ך פקח עיניך וראה כמה חכמינו ז"ל הרחיקונו מן הנזקים אשר כל דבריהם ברוח הקדש נאמרו והיו רואין ויודעים את כל אשר נעשה בשמים ובארץ ובחללו של עולם ומזהירין על הבלתי ראוי ולשונם לשון חכמים מרפה שאמרו מים אחרונים חובה להרחיקינו מן המות הרע הזה סמא דמותא וצוונו על כוס דברכה בהדחה לטהרו מטומאתו מסטרא דטמאה ולהכניסו לטהרה ולקדושה בעשר קדושות שהם עשרה דברים שנאמרו בכוס של ברכה:

ג' שם רע"ב ע"ב ר"מ והוו אמרי בואי כלה בואי כלה כתב בנצוצי אורות וז"ל ולפי שהשלישי נגד הדעת שאינו מעשר ספירות צל' בחשאי לא כמו השנים הרומזים לחכמה ובינה עכ"ל ע"ש ובסמוך לעיל מזה ובשבת בכל מלוי צריך לאתוספא מחול על הקדש בין במאכליו ומשתיו בין בלבושוי בין בהסבתיה דצריך לתקנה ליה מסלה שפירא בכמה כרים וכסתות מרקמן מכל דאית בביתיה כמה דתקין חופה לכלה דשבתא איהי מלכתא ואיהי כלה ובגין דא הוו נפקי מארי מתניתין ע"ש לאקדומי לארחא והוו אמרי בואי כלה בואי כלה וכו' ע"ש (ילקוט דוד) פטר"ת:

ד' בהקדמת תקוני הזוהר דף י"א ע"א זל' ובגין דא תקינו לאחזאה צפרנים. בהבדלה דהוה אדם מלובש בכתנות צפרנים דהוו נמי נהרין כעני כבוד ואיהו בהבדלה מנייהו וידעו כי ערומים. מנייהו בגופא ונשמתא ורוחא ונפשא ערומים מכתנות אור דאינון מאורי האש ובגין דבשבת אתחזא לון בהדלקת שרגא דשבת בתרין פתילות דאש ובמוצאי שבת יתעברון מנייהו אקנו למימר בם הבדלה באש וכו' ע"ש:

ה' שם רע"ב ע"ב בר"מ ואוקמוה מארי מתניתין כל ברכה שאין בה אזכרה ומלכות לאו שמה ברכה מלכות ה' ועוד נט"י צריך ליטול לון עד פרקא דגזרו עליה יד פרקין בההוא שעתא שריא יד ה' עליה ואיהי יד דברכה מסטרא דחסד דביה חכמה ביד ימיניה ואיהי יד דקדושה מסערא דגבורה ושריא בדינא ואיהי יד דיחודא מסטרא דתת' דשריא ביד פרקין דגופא דאינון שנים עשר פרקין בתרין דרועין ותרין שוקין (תלת פרקין בכל חד וחד) ותרין בגופא ובריתא ותלת זמנין יד' איהו מב' ייי' מן יד' יר' יד' רמוז יברכך יאר ישא מן יי' יי' יי' ד' ד' מיד יד' יד' אינון רמיזין באדני אדני אדני ואמר הנביא היכל ה' היכל ה' היכל ה' המה והאי נטילה ביד דאתתקנת וכל ספר מתלת אנפי חיון דאינון ה' ה' ה' ומתכת גדפי חיון דאינון ד' ד' ד' כלהו צריך למהוי מכח אדם דהיינו מכח גברא שאמרו רז"ל ואיהו יוד' הא' ואו' הא' כח דיליה יוד' ואו' דלת' הא' אלף ואו' אלף ואו' הא' אלף'. (דהיינו כח אותיות דמלוי מלוי שם מה') שהם כנגד יד' יד' פרקין דאצבען ומטרוניתא לא שריא בכח דיליה בפרקין דאצבען עד דיתעבר מנייהו זוהמה שפחה בישא וכו' ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין וכו' ע"ש (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר עי' באר היטב א"ח סי' ד' ס"ק ו' שכתב וז"ל כשנותן מים על יד ימינו בכל פעם יאמר יד הגדולה וביד שמאל יד החזקה וכשמשפשף יחד יאמר יד הרמה ע"ש והוא מועתק מהרב עטרת זקנים ע"ש מה שסיים ושם נאמר זה על נטילת ידים שחרית והזוהר בכאן מדבר על נטילת ידים של סעודה ואפשר דדא ודא אחת היא והנה ראיתי בספרי קודש כשיקנח ידיו יאמר ה' אלהינו ה' שהם יד' אותיות והם כנגד יד הגדולה וכשמקנח יד שמאל יאמר כוז"ו במוכס"ז. כוז"ו שהם אותיות הקודמות לשם הויה והם כנגד יד החזקה וכשמקנח שני ידים יחד יכוין ויצייר לנגד עיניו שם הויה ומלוי דשם מה' דהיינו יוד' הא' ואו' הא' שהם יד' אותיות כנגד יד הרמה ושלשה ידות דהיינו יד' יד' יד' עולה מספרן מב' לכן יקרא אנא בכח שהוא שם מב' ויכוין בקריאתו שכל פסוק יש בו שש אותיות אב"ג ימיניך תתיר צרורה קר"ע. שפ"ן. נג"ד יכ"ש. במ"ר צת"ג. חק"ב. טנ"ע יג"ל פז"ק שק"ו צי"ת. שהוא שם מ"ב וכסדר זה אני עושה בכל יום אחר נט"י של שחרית ומיד אני מתחיל לברך ברכת התורה אם לא הייתי אז צריך ליכנס לבית הכסא חומ"ה

ה' יעזרנו על דבר כבוד שמו לעבדו שכם אחד כאשר עם לבבנו לב טהור ברא לי אלהים אמן תרפ"ט:

ו' שם דף רע"ג ע"ב ובגין דא צריך לארכאה על פתורא דאיהי ד' כלילא מד' רגלין דפתורא בגין יקרא דאות ד' צריך לארכאה על פתורא בגין עניים ובגינה אקמוה רבנן דבקש הקב"ה מדה יפה לישראל ולא אשכח כמדה דדלות ואקשו עלה בנין דאוקמוה קדמאי כחושבן [נ"ל דצ"ל בחושבן] מיני מיתות דאינון כחושבן תוצאות וחסרון כיס קשה מכולם ואיך אמרין אינון דלא אשכח לישראל מדה יפה כעניותא אלא בגין דכל עמא ולשנא והיה כי ירעב והתקצף וקלל במלכו ובאלהיו ופנה למעלה אבל ישראל אינון קיימא דקב"ה בהאי מדה ולא הכחישין ביה ובגין דא במדה דא יתפרקון וכו' [ילקוט דוד] באהל דוד]:

משכיל דבר הנה ראינו פירוש חדש בזה דהיינו דחיבה יתירה נודעת להם לישראל במדה יפה על אומות העולם בזה דלא אכחישין ביה בקב"ה וזו מעלה יתירה נמצאת בישראל אשר בך אתפאר. אלול תרצ"א:

פרשת שפטים

א' איתא בזוהר תלת אינון דמתקשרן דא בדא קב"ה ואורייתא וישראל ואיתא בתקונים תקונא חד ועשרים דף נ"ט ע"ב דקב"ה הוא נהורא ותורה היא זיתא וישראל אינון פתילה ע"ש ונ"ל דזהו דכתיב והייתם לי סגולה שהם שלשה נקודות קב"ה. אורייתא. וישראל:

פרשת תצא

א' זוהר דף רפ"א ע"ב וסיהרא איהו טוב ורע טוב במלאה ורע בחסרונה ובגין דהיא כלילא מטוב ורע מונין בה ישראל ומונין בה בני ישמעאל וכד לקת במילואה סימנא לא טב לישראל וכד לקת בחסרונה סימן רע לישמעאל וכו' ע"ש והא דכתיב ומאותות השמים אל תחתו נ"ל לומר דהיינו דוקא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום נאמר א"נ בשאר אותות חוץ מזה [באהל דוד] תרפ"ה:

ב' שם ובגין דא חולקין מארי מתניתין על מתן תורה בת יחידה דא אמר בשלישי נתנה ודא אמר בשביעי נתנה תורה וכו' ע"ש [ילקוט דוד]: משכיל דבר הנה בשבת פ"ו ע"ב איתא בש"ס אמר רבא דכ"ע בשבת ניתנה תורה וכו' ע"ש ובזוהר בכאן נראה שחולק גם בכתובה דשבועות סדר דבשלישי בשבת נתנה תורה ונ"ל שהוא על פי הזוהר דהכא ודו"ק תרפ"ו:

ג' שם דף רע"ו ע"א ובגין דאסתר אתלבשת שכינתא בה חזיא הות למעבד עמה כמה סגולות כגוונה דשרה קב"ה נטיר לה בגין שכינתא דהות עמה נטיר לה מפרעה ואפילו לבושה ותכשיטה בכלהו שוי קב"ה סגולות בגין שכינתא ובגין דא אתא פרעה לסנדלא מחא ליה עמיה והכי נמי בכל תכשיטין דילה בכל תכשיט ותכשיט דהוה נגע ביה מחי ליה עד דאתפרש מינה ההוא טמא ואחזר לה לבעלה ואי בתכשיטין דילה כך כ"ש מאן דנגע בגופה ואפילו באצבע דילה לסטרא דיחודא והזר הקרב יומת דקב"ה לא יהיב ליה רשו למקרב לגבה וכו' ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר הנה על פי הזוהר האמורים למעלה ראש יתורצו כמה קושיות בכתובים ובפרט מש"כ למען ייטב לי בעבורך במה שפירש רש"י שם ע"ש דכל זה עשה משום שאברהם היה יודע מה שהיה עם שרה ולהודיע את טבעה בעולם שלא היה כדרך העולם. שהשכינה עמה ותגזור אומר ויקום לה ויראו גוים ויבושו ויחתו מגבורתם כי יד ה' עשתה זאת יד ה' הויה בו ובכל אשר לו ואינו ברשות עצמו כי גם תכשיטיה שלא היה בהם רוח חיים עשו בו דין ונקמה שהיו מכין ועונשין אותו מן הדין דינא דמלכותא דינא כי המלך פורץ לו גדר עושה יש מא"ן כדכתיב מאין יבא עזרי עזרי וכו' סנדל נעשה לו צורת פנים והיה מכה לו על פנים פני ה' חלקם לא יוסיף להביט בה והחזיר לו פניו לאחוריו כסנדל שאמרו חז"ל גדול אדונינו ורב כח מעשיו הגיד לעמו ועי' לעיל כי תזריע אות ה':

ד' ר"מ רפ"א שלף איש נעלו דא סנדלפון סנדל איהו לגבי קב"ה ונטל לגבי שכינתא וכו'. (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר עי' נצוצי אורות שכ' וז"ל פי' סנדל אינו קשור ועורו רך ונעל קשור ועורו חזק וקשה עי' הרש"ב עכ"ל:

והנה צריך עיון למנהגנו שאנחנו עושים למנעל של חליצה מעור רך ולכן צריך לי לחפש בספרים בספרי דבי רב על ענין זה:

ה' שם ומאן דהדר בתשובה וגמיל חסד בשכינתא ובכל אורייתא ובפקודין דילה ולאו איהו אלא למפרק לה לשכינתא קא עביד דא עביד חסד עם קונו וכאלו פריק ליה ולשכנתיה ולבנוי וכו'. [ילקוט דוד] באהל דוד]: משכיל עלה דבר נ"ל זה תקנו רבותנו ז"ל קודם כל דבר מצוה או למוד תורה לומר לשם יחוד קב"ה ושכינתיה וכו' ולכן צריך כל אדם ליזהר בזה ולא יעביר כתיב וכבר אמרו דתמורת מס' צו"ה של תיבת מצוה הם תמורת יוד' הא' בא"ת ב"ש ונמצא דבכל מצוה הוא מיחד יוד' הא' עם ואו' הא' י"ד אלול תרצ"א:

פרשת וילך

א' תקוני הזוהר שתין ושתא דף צ"ח וז"ל הכי צריך בר"נ דלא אפיק זרעא לבר מבת זוגיה דאי מין דיליה יחודא דיליה ובההוא זמנא דצריך בר נש ליחדא לקב"ה בשכינתיה צריך להפשיט מניה כל מחשבתין דאינון קליפין דאתמר בהו רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום ולסלקא שכינתא לגביה במחשבתא חדא הה"ד ועצת ה' היא תקום כגוונא דבר נש דמתייחד בבת זוגיה וכו' הכי צריך לאפשטא מניה כל מחשבתין אחרנין בזמנא דמייחד לקב"ה בכל יומא תרין זמנין שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד עכ"ל ע"ש:
ב' זוהר דף רפ"ד ע"ב ואומר רזי לי רזי לי וכו' ולא די דמשקרן בגרמייהו אלא אינון בנין דאולידו מתשקרן בההוא שקרא דלהון ואשתכחו פגימין לעילא ותתא כיון דאסתכל ישעיהו בהאי כניש לאינון דחלין חטאה ואוליף לון ארח קדישא לאתקדשא בקדושה דמלכא ולאשתכתא בינייהו קדישין כיון דאתקדשו אלין אינון בנין דאולידו אקרון על שמיה הה"ד הנה אנכי והילדים אשר נתן לי ה' לאותות ולמופתים בישראל דפרישן משאר עמין: ג' בתקונים אחרונים תקונא חמישאה דף קמ"ב ע"ב וז"ל ואית סובין דאינון על תנאי דאתני עליה לפרעא לון בהאי עלמא דחובין דיליה באתריה דלא יגבה לון תובע אלא באתריה ואלין אינון חובין דעשרין שנין ואית חובין לתתא דאוקמוה קדמאין דעד עשרין שנין מענישין לתתא ולא לעילא ואית חובין דמענישין לטילא ותבעין לון לעילא בד' רברבא ובגינייהו ממשכנין נשמתא לעילא ולא מניחין לה לנחתא לתתא אבל בחובין דמענישין עלייהו לתתא לא מענישין לה לעילא ולא מעכבי לה תמן וכו' ע"ש (ילקוט דוד) אמר הד"ך נראה מדקאמר ואית חובין על תנאי וכו' דבית דין של מעלה מענישין בזה העולם על עבירות שעושה האדם עד שלא השלים עשרים שנה הגם שבית דין של מעלה אינם מענישין עד למעלה מעשרים כדקאמר לקמן היינו בעולם הנשמות אינם מענישין למי שלא הגיע למעלה מעשרים אבל בעולם הזה מענישין אותו ביסורין וכיוצא בזה והיינו דקאמר דאתנו עליה לפרעא עליה בהאי עלמא דחובין דיליה באתריה דלא יגבה לון תובע אלא באתריה. ואחר כך קאמר דאית חובין לתתא דאוקמוה דעד עשרין שנין מענישין לתתא ולא לעילא וכו' דר"ל דאית חובין לתתא שבית דין מענישין ליה דהיינו ב"ד של מטה מענישין עלייהו בזה העולם אבל בעולם הנשמות דהיינו שאם מת אין מענישין אותו בעולם הנשמות עליהם אבל בעוה"ז מענישין עליהם ב"ד של מעלה כדאמרן ודו"ק:
משכיל דבר וזה הפירוש הוא היפך ממה שפירשנו בו אנן בספרי הקטן קרית חנה דוד בחלק ראשון סי' קס"ד ע"ש ובאמת דפירושנו דשם הוא מוכרח ממה שכתוב בסוף תקון

ארבעים דף פ"א ע"א ממה ששאל ר"א לאביו הרשב"י וממה שהשיב הרשב"י שם דלפי פירושנו שבכאן מאי קא קשיא ליה לרבי אלעזר ולמה הוצרך להשיב לו רשב"י מפסוק ויש נספה בלא משפט דבלאו הכי אין כאן קושיא אלא ודאי דעיקר הפירוש הוא פירושנו דשם ודו"ק:

ג' שם ואי אית ליה חובין ואית ליה זכוון אתפרטו חובין בזכוון ואתמר יצא שכרו בהפסדו מיד חזרין ליה לגופא קדם דייתי שמשא וכו' ע"ש (ילקוט דוד) מכאן משמע להדיא שהעצות והעבירות יוצאין זה בזה וזה היפך ממה שאמרו רז"ל על פסוק אשר לא יקח שוחד שלא יקח שוחד של מצוה מפני העבירה ע"ש:

ד' זוהר דף רפ"ה דתנינן גדול העונה אמן יותר מן המברך והא אוקימנא קמיה דר"ש דאמן משיך ברכאן ממבועא למלכא וממלכא למטרוניתא ובאתוון גליפן דר"א מאלף למס' וממס' לנון' כיון דמטו ברכאן לנון מתמן נגדין ונפקין ברכאן לעילאי ותתאי ומתפשטן בכלא וקלא נפיק אתשקיו משקיותא דברכאן דאפיק פלנייא עבדא דמלכא קדישא וכו' עוד לקמיה מאי אמן אמר ר' אבא הא אוקמוה כלא אמן אקרי מבועא דההוא נחלא דנגיד אמן אקרי דכתיב ואהיה אצלו אמון אל תקרי אמון אלא אמן ההוא נאלא דנגיד ונפיק אמן אקרי וכו' ע"ש אמר הד"ך מי הוא זה אשר יחזו עיניו ועפעפיו יבחנו במאמרות טהורות אלו הן הנאמרין אמרי קדוש ולא יתקע את עצמו להלכה זו לתקן ולהכין את עצמו לשמור משמרת אימתי יבא לידי דבר זה ואקיימנו שזוכה לכל הכבוד הזה שקול לו קול אליו ונקרא בשם על אשר פעל ועשה ונקרא עבד המלך וקל כרוזא נפיק בואו ושקו מימיו נאמנים שומר אמונים הא דענה אמן מושכין את המים מאילן לאילן לכן עשה אזניך כארפרכסת ושמע דברי חכמים ולבך תשית לדעתם הטה אזניך ושמע והבן הכון לקראת אלהיך ואל תפנה אנה ואנה ענה ענה שפל כל השפלים ענה בפה ענה בלב (ילקוט דוד):

ה' עוד שם תנא כל מאן דשמע ברכה מההוא דמברך ולא אתכוון באמן עליה כתיב ובוזי יקלו כד"א לכם הכהנים בוזי שמי מאי עונשיה כמה דלא פתח ברכאן לעילא כך לא פתחין ליה ולא עוד אלא כד נפיק מהאי עלמא מכרזי קמיה ואמרי טרוקו כלי קמיה דפלניא ולא ליעול ולא תקבלון ליה ווי ליה ווי לנשמתיה וכו' תאנא וכו':

ו' תיקונים תקונא שבעים וז"ל ומאן די משתמע קליה תמן בין באורייתא בין בצלותא בין בצעקא בלא דחילו מיד וישמע ה' ויחר אפו ותבער בם אש ה' וכמה נטורי תרעין תמן דאתקריאו אזני ה' וכו' ע"ש:

ז' רפ"ה ע"ב תאנא כל מאן דשמע ברכה מההוא דמברך ולא אתכוון באמן עליה נאמר ובוזי יקלו (הנה משמע מד' הזוהר הגם דענה אמן אם לא נתכוון בה אלא זרקה מפיו) כד"א לכם הכהנים בוזי שמי מאי עונשיה כמה דלא פתח ברכאן לעילא כך לא פתחין ליה ולא עוד אלא כד נפיק מהאי עלמא מכרזי קמיה ואמרי טרוקו גלו קמיה דפלניא ולא ליעול ולא תקבלון ליה ווי ליה ווי לנשמתיה תנא חייבי דגהנם כלהו סלקי במדורין ידיען וכמה פתחין אית לגיהנם וכלהו פתחין לקבל פתחין דגן עדן ובשעתא דאפקי לאינון חייביא דקבילו עונשייהו אינון פתחי פתיחין ושויין לון לבר וכלהו פתחין בשמהן אקרון לקבליהון דפתחין דגן עדן וכל פתחא ופתחא אקרי שמא לקבלי ההוא פתחא דגיהנם ואשתמודען לקבליהון פתחין אינון פתחין דגן עדן בגיהנם אית מדורא בתראה תתאה דכלהו וההוא מדורא הוי מדורא על מדורא ואקרי ארץ עיפתה מאי עיפתא כלומר רבוע יהיה כפול ומתרגמינן מרובע יהיה עיף וכו' וההוא אקרי שאול תחתית שאול הוא מדורא חד תחתית הוא מדורא תתאה ובג"כ אקרי ארץ עיפתא תחתית ואקרי אבדון וע"ד כתיב שאול ואבדון כלהו מדורן אכפלו וכלהו לא עייפין בר מהאי ותאנא מאן דנחית לאבדון דאקרי תחתית לא סליק לעלמין וההוא אקרי גבר דאשתצי ואתאביד מכלהו עלמין ותאנא להההוא אתר נחתין להנהו גברי דמבזי לאתבא אמן ועל אמן סגיאין דאתאבידו מניה דלא חשיב להו דיינין ליה בגיהנם ונחתין ליה להההוא מדורא תתאה דלית בה פתחא ואתאביד ולא סליק מניה לעלמין וע"ד כתיב כלה ענן וילך כן יורד שאול לא יעלה. ולא, והא כתיב מבטן שאול שועתי שמעת קולי וכתיב מוריד שאול ויעל אלא הכא שאול. התם תחתית. ואוקימנא הא דהדר ביה הא דלא הדר ביה עכ"ל ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר הנה כל הרואה דברי הזוהר הנ"ז יבכה ויתאונן על רוע מעללו אשר עשה לנפשו נפש לא מטוהרה שהורידה עד לרגליו עד לאבדון על דבר נקל שאין בו טרחא ויגיעא ולא חסרון כיס אלא עקירות שפתים עקירות לבו יוציא הבל בשפתיו הבל של קטורת הבל קדוש העולה לרצון ולריח ניחח לפני השם ואין לך דבר שעומד לפניו פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים לכן צריך שישים לבו רוחו ונשמתו אליו יאסיף ויהיה ממתין עליו אימתי יבא אליו וימלא פיו תהלה ויענה בכל כחו ובכל כוונתו כי זה עיקר גדול כנזכר בזוהר הנז' וכדאיתא בש"ס ועי' מה שכתבתי באות ד' דפרשה זו. ד' ימים לתשרי אור נצח נצחים כאן שנה טובה ברצ"ת ה' דרכי אמן:

פרשת האזינו

א' בסוף האדרא קדישא דף רצ"ו ע"ב ור' אלעזר נפיל תלת זמנין ולא יכיל למפתח פומיה לבתר פתח ואמר אבא אבא תלת הוו חד אתחזרו השתא תנוד חיותא צפראן טאפין משתקען בנוקבא דימא רבא וכו' ע"ש נ"ל לפרש האי דקאמר תלת הוו חד אתחזרו ע"פ מה שראיתי כתוב כי יש באדם נר"ן הנפש מתלבש בה בעולם הזה וכאשר ישן האדם מתלבשת הנשמה ברוח והולכת לגן עדן התחתון וכאשר רוצה לשוט ולעלות הנשמה לגן עדן עליון אז נפשטת מהרוח והנפש תמיד נשארת בעולם הזה והרוח נשארת בגן עדן התחתון והנשמה היא העולה למעלה למעלה וכשיפטר האדם מהעולם הזה אם הוא צדיק עושה במעשיו הטובים הזדככות לנפשו ולרוחו שיתרבה הארתם כל כך עד שיוכללו בנשמה וקונים מעלתה ועולים למעלה כאחד זהו מה שראיתי כתוב: והנה לפי הקדמה הנז' יבואו דברי הזוהר על נכון שר' אלעזר הוא היה אומר אבא אבא תלת הוו ר"ל כשהיה רשב"י חי וקיים תלת הוו ליה ועתה שזכה ועלתה נשמתו לפני כסא כבוד חד אתחזרו דכלהו קנו מעלת הנשמה ונכללו בחד שהיא הנשמה ודו"ק ועי' לעיל בהקדמת בראשית דף ל"ב ע"ב מה שכתבתי שם אות ז' בילקוט דוד דף ב' ועי' בזוהר תרומה דף קמ"ב ע"א ותראה דהכי הוא ע"ש קמ"א ע"ב קמ"ב ע"א ותתענג בדשן נפשך:
ב' לעיל דף רצ"ד ע"א אודנין למשמע טב וביש ותרוויהו סלקין לחד דכתיב הטה ה' אזנך ושמע אודנא לגו בגו דיליה תליא ברשימין עקימין בגין דיתעכב קלא לאעלא במוחא ויבחין ביה מוחא ולא בבהילו דכל מלה דהוי בבהילו לא הוה בחכמתא שלימתא וכו' ע"ש ילקוט דוד] באהל דור: משכיל דבר הנה מפעולות ה' שעשה באזנים חדרים עקומים להודיע לבני האדם כי לא יאמר דבר עד שיתבונן עליו ולא תכף למחשבתו שעלתה מחשבה במוחו יעשה אותה מחשבה ויוציאה לפו' דהיינו שיוציא דבר מפיו מיד וכ"ש שלא יעשה במעשה מיד עד שיתבונן במחשבת הדק הטיב ואז יוציאנה לחוץ לדבר שאם ידבר תכף לא תהיה בשלימות לכן צריך שישים רסן לפיו עדיו לבלום בל ידבר קרוב למחשבה עד שיפסיק שיעור שיתבונן על הדבר ואז יצא לחוץ לפיו לדבר ההוא ולא יאכלנה פגה וימתין עליה עד שתתבשל ותצטמק ויפה לה וסימנא אתנ"ח אני אמרתי בחפזי כל האדם כוזב על כן אמרו רז"ל מתון מתון ארבע מאה זוזי שויין ואז יהיו מימיו נאמנים ונ"ל דעל זה נאמר ונאמן רוח מכסה דבר ר"ל מכסה דבר ולא יוציאינו לחוץ עד שיתבונן בו:
ג' שם רצ"ה ע"א שערין אוכמין וכו' ו' אינון תשע אקרון וכו' כתב בנצוצי אורות בציון ב' וז"ל פ' בסוד וק' ובתוספת נה"י הם ט' הרמז עכ"ל הנה משמע דנצח והוד אינם בכלל

ששה קצוות ומשמע דששה קצוות מתחילין מכתר עד תפארת שהם ששה ספירות וזה נראה שהוא היפך ממה שכתוב בשער ההקדמות דף ה' ע"א דבור המתחיל אבל וז"ל אבל אם נרצה לפרט ולחלק אלו הע"ס הנ"ז הכליות בפרטים רבים אינם מתחלקים רק בבחינת ה' פרצופים בלבד וכו' וזה סדרן כי ספירת הכתר הוא פרצוף שלם כלול מי"ס פרטיות ונקרא א"א ואמנם בו נכלל בבחי' פרצוף עתיק ואין כאן מקום ביאורו וספירת חכמה גם הוא פרצוף שלם ונקרא אבא והבינה גם היא פרצוף שלם ונקרא אמא וכו' אשר מחסד עד יסוד גם הוא פרצוף שלם ונקרא ז"א. וספירת מלכות עשירית נקרא נוקבא דז"א גם היא פרצוף שלם כולל עשר ספירות פרטים שבה וכו' ע"ש העתיק דבריו הרב בעל ספר כגן' הירק' היוצא חדש מבית הדפוס להרב הגדול רבינו כליפה גיגי ז"ל בפירושו על התקונים תקונא תמני סר דף ל"ז ע"ב דף צ"ט ע"ב מספרו כגן' הירק' ע"ש דבור המתחיל ורזא דהאי ע"ש וצריך לעיין בספרי דבי רב והנה בספר הקדוש הנקרא הקונטריס היחלאלי הנדפס מחדש בבית ה' דף י"ג ע"ב בענין התפילין סי' ה' העתיק דברי הרב בשער הכוונות וז"ל ובשעת הקשירה יכוין לקשור הנוק' עס הזא' כדי ליחדם בק"ש במלת אחד ר"ל אח' ד' שהם זו"ן קשורים יחד בשני קשרים וכו' ע"ש מדכתב אח' ד' מהם זו"ן משמע דכל הספירות מכתר עד היסוד נקרא זעיר וד' הוא נוקביה וצריך תלמוד בזה עוד ראיתי בהגהות מהרח"ו בפרשת אמור בזוהר דף צ"ג ע"ב וז"ל זעיר נקרא א"ח שיש בו ט' ספירות ונוקבא נקרא דלת' שאין לה רק ד' ספירות תנה"י עכ"ל וזה מכוון עם מה שכתב בשער הכוונות שהעתיק איתלאלי עוד ראיתי כתוב בהגהות מהרח"ו על זוהר בחוקותי דף קי"ג אות ד' וז"ל כי אתם מתקנים ועושים אותה חק ומשפט הנ"ל דהיינו נוקבא שהיא נקודא עושים אותה פרצוף וזעיר שהוא בן וק' בלבד עושים אותו בן עשר ע"י מע"ט וא"כ שפיר קאמר ועשיתם אותם ע"כ הרי קאמר זעיר שהוא בן וק' בלבד וכו' עוד בתפלת יהי רעוה מן קדם סתימא וכו' נאמר ויתמשך מלא עלאה דרך אבא ואמא לזעיר אנפין מזעיר אנפין לחקל תפוחין וכו' וכל זה הוא בשער ההקדמות:

ד' ר"ץ באגדתא דבי רב ייבא סבא תנינן אמאי וד' כלילן ביוד אלא נטיעא דגנתא דא אקרי ו' אית גנתא אחרא דאיהי ד' ומהאי ואו' אשתקייא ד' והיינו רזא דכתיב ונהר יוצא מעדן וכו' מאי עדן דא חכמה עלאה ודא יוד' להשקות את הגן דא ואו' ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים דא הוא ד' וכלא כלילן ביוד' ובגין כך אקרי אב לכלא אם לאבהן שירותא דכלא ביתא דכלא. דכתיב בחכמה יבנה בית וכו' ע"ש (ילקוט דוד) באהל דוד):

משכיל דבר תרצ"ב:

ה' שם רצ"ד ע"א אודנין למשמע טב וביש וכו' אודנא לגו בגו דיליה תליא ברשימין עקימין בגין דיתעכב קלא לאעלא במוחא ויבחין בין מוחא ולאו בבהילו דכל מלה דהוי בבהילו לא הוה בחכמתא שלימתא וכו' ע"ש (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר הביטה והבן דברי הזוהר דקאמר דכל מלה דהוי בבהילו לא הוה בחכמתא שלימתא וזה אפילו במילי דעלמא כ"ש וק"ו במילי דשמיא דצריך מתון רב וכוונה יתירתא וסימן זה יהיה בידך אני אמרתי בחפזי כל האדם כוזב דכל אדם חזו בו באזניו ישמע דהיינו דמאזניו ישמע ויבין לבבו דצריך מתון בכל דבר דבר דבור על אופניו ולא יהיה נחפז כדכתיב. תרצ"ב:

ו' שם רצ"ט ע"א ד"א לו חכמו ישכילו זאת דאיהי מתקשרא בהו בישראל כד נמרין פקודי אורייתא ויתבין עמה בשלם ינדעון דסייעתא דהאי זאת עמהון לאתפרעא משנאיהון דישראל דאינון זעירין ביני עממיא ינדעון איכה ירדוף אחד אלף ושנים יניסו רבבה ומאן גרים להו האי זאת דהוה בהו בשלם כד עבדין פקודי אורייתא ולעלמין לא אתעדי מנייהו למעבד להו נוקמין וכו' ע"ש (ילקוט דוד באהל דוד):

משכיל דבר הנה משמע מדברי הזוהר דהכי פירושא דקרא דישראל ידעון דאיך כשהיו עושין רצונו של מקום היה אחד מהם רודף אלף ושנים יניסו רבבה ומי גרם להם זאת דהוו עמה בשלום והיא שהיתה עושה להם נקמות מאוייבהן ועתה שאין עושים רצונו של מקום הם בצרה כל כך אם לא כי צורם מכרם כו' יהי ה' עמנו כאשר היה עם אבותינו אמן תרצ"ב תם ונשלם שבח לאל בורא עולם: